

Programul Operațional Regional 2014 – 2020

August 2014

CUPRINS

Abrevieri.....	4
SECȚIUNEA 1. Strategia pentru contribuția programului operațional la strategia Uniunii pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și realizarea coeziunii economice, sociale și teritoriale	6
SECȚIUNEA 2. Axele prioritare.....	39
2.A Axa prioritară 1: Promovarea transferului tehnologic	39
2.B Axa prioritară 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii.....	48
2.C Axa prioritară 3: Sprijinirea creșterii eficienței energetice în clădirile publice	62
2.D Axa prioritară 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	72
2.E Axa prioritară 5: Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural.....	94
2.F Axa prioritară 6: Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală	103
2.G Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului	113
2.H Axa prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale.....	123
2.I Axa prioritară 9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban.....	133
2.J Axa prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale.....	143
2.K Axa prioritară 11: Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară	153
2.L Axa prioritară 12: Asistență tehnică.....	163
SECȚIUNEA 3. Plan de finanțare	168
SECȚIUNEA 4. Abordare integrată a dezvoltării teritoriale	174
SECȚIUNEA 5. Nevoile specifice ale zonelor geografice cel mai grav afectate de sărăcie sau ale grupurilor țintă supuse celui mai ridicat risc de discriminare sau de excludere socială (după caz).....	180
SECȚIUNEA 6. Nevoile specifice ale zonelor geografice care suferă de pe urma unor handicapuri naturale sau demografice severe și permanente (după caz)	183
SECȚIUNEA 7. Autoritățile și organismele responsabile cu managementul, controlul și auditul, precum și rolul partenerilor relevanți	184
7.1 Autorități și organisme relevante	184
7.2 Implicarea partenerilor relevanți	184
SECȚIUNEA 8. Coordonarea dintre fonduri, FEADR, FEPAM și alte instrumente de finanțare naționale și ale uniunii, precum și coordonarea cu BEI.....	187
SECȚIUNEA 9. Condiționalități ex-ante	192

SECȚIUNEA 10.	Reducerea sarcinii administrative pentru beneficiari	247
SECȚIUNEA 11.	Principii orizontale	249
SECȚIUNEA 12.	Elemente separate	253

ABREVIERI

ADR	Agenția de Dezvoltare Regională
AM	Autoritatea de Management
ANCPI	Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară
ANRSC	Agenția Națională pentru Reglementarea Serviciilor Comunitare
AP	Acord de Parteneriat
API-12	Axe prioritare
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BI	Regiunea București Ilfov
BM	Banca Mondială
C	Regiunea Centru
CCDR	Comitetul Consultativ pentru Dezvoltare Regională
CCII	Centre Comunitare de Interventie Integrata
CDI	Cercetare, Dezvoltare, Inovare
CDR	Consiliul de Dezvoltare Regională
CE	Comisia Europeană
CNSR	Cadrul Național Strategic de Referință 2007–2013
CSC	Cadrul Strategic Comun
DPCE	Documentul de Poziție al Comisiei Europene
EUR	Euro
FEDR	Fondul European pentru Dezvoltare Regională
FESI	Fonduri Europene Structurale și de Investiții
FSE	Fondul European Social
GES	Gaze cu Efect de Seră
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
INS	Institutul Național pentru Statistică
IT	Tehnologia Informației
loc.	locuitori
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MDRAP	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
MEN	Ministerul Educației Naționale
MFE	Ministerul Fondurilor Europene
MMFSPV	Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice
MS	Ministerul Sănătății
MT	Ministerul Transportului
NE	Regiunea Nord Est
NV	Regiunea Nord Vest
OCPI	Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară
OI	Organism Intermediar
OMT	Organizația Mondială a Turismului
ONG	Organizații Non-guvernamentale

OS	Obiectiv specific
OT	Obiectiv Tematic
PAM	Programul de Acțiune privind Mediul
PDR	Planul de Dezvoltare Regională
PI	Prioritate de investiție
PIB	Produs Intern Brut
PND	Planul Național de Dezvoltare 2007 - 2013
PNR	Programul Național pentru Reformă
PO	Programul Operațional
POC	Programul Operațional Competitivitate
POCU	Programul Operațional Capital Uman
POIM	Programul Operațional Infrastructură Mare
POR	Programul Operațional Regional
RST	Recomandări Specifice de Țară
SE	Regiunea Sud Est
SICCF	Sistemul integrat de Cadastru și Carte Funciară
SM	State Membre
SMuntenia	Regiunea Sud Muntenia
SNC	Strategia Națională de Cercetare
SNCDI	Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare
SNDR	Strategia Națională de Dezvoltare Regională
SNIMM	Strategia Națională pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii
SNS	Strategia Națională de Sănătate 2014-2020
SV Oltenia	Regiunea Sud Vest Oltenia
TEN-T	Trans-European Transport Networks
TFUE	Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene
TIC	Tehnologia Informației și Comunicării
UAT	Unitate Administrativ Teritorială
UE	Uniunea Europeană
UPU	Unitati de Primiri Urgențe
V	Regiunea Vest
VAB	Valoare Adăugată Brută
WTTC	World Travel and Tourism Council
YEI	Youth Employment Initiative

SECȚIUNEA 1. STRATEGIA PENTRU CONTRIBUȚIA PROGRAMULUI OPERAȚIONAL LA STRATEGIA UNIUNII PENTRU O CREȘTERE INTELIGENTĂ, DURABILĂ ȘI FAVORABILĂ INCLUZIUNII ȘI REALIZAREA COEZIUNII ECONOMICE, SOCIALE ȘI TERITORIALE

1.1. Strategia pentru contribuția programului operațional la strategia Uniunii pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și realizarea coeziunii economice, sociale și teritoriale

1.1.1. Descrierea programului strategiei pentru de contribuire la strategia Uniunii pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și pentru realizarea coeziunii economice, sociale și teritoriale.

Programul Operațional Regional 2014-2020 își propune să asigure continuitatea viziunii strategice privind dezvoltarea regională în România, prin completarea și dezvoltarea direcțiilor și priorităților de dezvoltare regională conținute în PND și CNSR 2007–2013 și implementate prin POR 2007–2013, precum și prin alte programe naționale. Această abordare are la bază una dintre principalele recomandări ale Raportului de evaluare ex-ante POR 2007–2013, în care se afirmă că pe termen lung obiectivul global al politicii de dezvoltare regională va putea fi atins dacă se urmăresc în continuare prioritățile majore de dezvoltare stabilite în perioada 2007-2013.

Strategia POR 2014-2020 se fundamentează pe analize socio-economice detaliate care evidențiază actualitatea celor mai multe priorități de dezvoltare regională identificate pentru perioada 2007-2013, dar și priorități noi, menite să conducă la creșterea capacității inovative la nivel regional și local. Sunt încă de actualitate nevoile de dezvoltare a anumitor tipuri de infrastructuri de transport, educațională, de sănătate completate cu priorități noi, impuse de necesitatea modernizării economiilor regionale românești, în concordanță cu politica de coeziune a UE și cu țintele de atins în contextul *Strategiei Europa 2020*, privind investițiile în tehnologii moderne, servicii și creșterea competitivității.

Conform metodologiei de elaborare, s-a urmărit asigurarea coerenței interne a POR 2014-2020 prin respectarea logicii intervenției, care propune, într-o primă etapă, identificarea nevoilor de dezvoltare care urmează să fie adresate prin program, iar ulterior sunt formulate obiectivele specifice aferente schimbării urmărite prin prioritățile de investiții selectate și cuantificarea acestei schimbări prin rezultatele propuse. Referitor la coerența externă, POR 2014-2020 este în conformitate, ca și direcții de acțiune, cu conținutul AP 2014-2020 și are la bază prioritățile comune de dezvoltare propuse în PDR-urilor și sintetizate prin SNDR, fiind totodată corelat și complementar cu celelalte programe operaționale propuse și/sau strategiile sectoriale elaborate la nivelul ministerelor de linie pentru domeniile asupra cărora se va interveni prin POR. Totodată, atât prin viziunea strategică cât și prin acțiunile propuse spre finanțare în cadrul priorităților de investiții, POR își propune să contribuie la realizarea unor obiective de dezvoltare mai largi, formulate la nivel național în documente precum PNR sau, la nivelul UE, prin *Strategia Europa 2020*.

Cel mai relevant factor, din punct de vedere al impactului asupra economiei românești, rămâne criza economică și financiară mondială. Aceasta a afectat profund economia și societatea românească, având implicații majore asupra nivelului de creștere economică, ocupării, mediului de afaceri, sistemelor de sănătate și pensii, educației, turismului și, inevitabil, asupra

nivelului de trai al populației. De altfel, concluziile Raportului **Actualizarea evaluării intermediare a POR 2007–2013** confirmă că nevoile de dezvoltare identificate în perioada anterioară de programare, nu numai că rămân actuale, dar chiar au fost amplificate de impactul crizei financiare și economice.

Deși în perioada anterioară deteriorării climatului economic și financiar, dinamica PIB a fost robustă: în termeni reali PIB crescând anual cu peste 6%, declanșarea crizei economice în 2008 și adâncirea acesteia în 2009 au condus la inversarea dinamicii PIB, anul 2009 marcând o scădere dramatică de 6,6%. Accentuarea crizei economice este rezultatul adâncirii dezechilibrelor macroeconomice, în special al deficitului contului curent și al celui bugetar. Declinul economic a încetinit inclusiv ritmul de reducere a decalajelor de dezvoltare, măsurat prin PIB/loc., dintre regiunile de dezvoltare și media comunitară. Per ansamblu, în perioada 2005-2010, disparitățile dintre regiunile BI și V, pe de o parte, și restul regiunilor de dezvoltare, pe de altă parte, s-au adâncit. Regiunea V este singura din România al cărei ritm de recuperare a decalajelor a continuat și pe durata recesiunii economice. Regiunea BI a înregistrat cea mai amplă deteriorare a PIB/locuitor, ca urmare a impactului crizei economice, însă nivelul indicatorului din această regiune rămâne net superior valorilor înregistrate în celelalte regiuni de dezvoltare.

Viziunea strategică pentru POR 2014-2020 are la bază următoarele **nevoi de dezvoltare**, identificate și prioritizate ca fiind cele mai relevante în contextul stadiului actual de dezvoltare socio-economică a regiunilor României, precum și a principalelor direcții de acțiune strategică menționate de CE în DPCE, în special în ceea ce privește finanțarea din FESI în perioada 2014-2020:

- **Transfer limitat al rezultatelor cercetării în piață și nivel scăzut de asimilare a inovării în firme**

Sprijinul pentru cercetare și dezvoltare este extrem de scăzut în raport cu obiectivele pentru 2020, situându-se, în medie, în 2012 la 0,42% din PIB, fiind în mare măsură ineficient, cu un sistem de cercetare și inovare fragmentat, priorități insuficient bazate pe cerere, conexiuni internaționale slabe, absența unei mase critice privind calitatea rezultatelor cercetării, care nu se transformă în cercetare aplicată și în aplicații inovatoare, legături slabe între educație, cercetare și mediul de afaceri.

Totodată, la nivelul UE, pentru 2014, conform raportului „Innovation Union Scoreboard”, România este inclusă în grupa ultimelor state privind cel mai scăzut grad al inovării, în categoria inovatorilor modești, ultima dintre cele patru categorii ale clasamentului, împreună cu Bulgaria și Letonia. România se clasează pe ultimele poziții în ceea ce privește proporția IMM-urilor inovative care cooperează cu altele, numărul de aplicații pentru patente, investițiile în firme sau numărul de IMM-uri care au introdus un produs sau un proces inovator, fiind sub media UE pentru acești indicatori.

La nivel național, sunt acreditate de către MEN 49 de infrastructuri de inovare și transfer tehnologic distribuite inegal în regiunile de dezvoltare (majoritatea fiind localizate în regiunea BI). Aceste entități, conform rapoartelor de monitorizare realizate de MEN nu au capacitate de a asimila informațiile complete referitoare la toate inovațiile existente în piață și nici capacitatea de auto-susținere. În consecință, este necesară dezvoltarea acestor centre de transfer tehnologic astfel încât ele să poată funcționa ca un intermediar între oferta de cercetare

și cererea de inovare pe piață.

- **Sector al IMM-urilor insuficient dezvoltat, cu impact negativ asupra competitivității economiilor regionale**

Economia României poate fi caracterizată prin performanță la export și productivitate scăzute, cu o predominanță a IMM-urilor concentrate în domenii cu valoare adăugată mică și specializate în activități cu utilizare intensivă de forță de muncă. Aceste caracteristici creează decalaje importante de dezvoltare comparativ cu alte state UE, a căror economie se bazează pe inovare și sofisticare.

Totodată, decalajele în dezvoltarea antreprenorială a diferitelor regiuni ale țării, măsurate prin numărul IMM-urilor la 1000 loc, s-au adâncit în ultimii ani. În România, conform datelor statistice disponibile (2011) existau 21 de IMM-uri la 1.000 de loc, valoare situată la mai puțin de 50% din media UE. Majoritatea IMM-urilor din România se află în categoria microîntreprinderi, respectiv 87,49% în 2011.

Rata de supraviețuire a întreprinderilor după trei ani de la înființare era în 2011, în România, de 44,49% fiind printre cele mai scăzute din UE, comparativ cu 65,86%, în 2008. La baza acestui indicator se află valoarea absolută a numărului întreprinderilor nou create care au supraviețuit după trei ani de la înființare, în România indicatorul fiind la valoarea de 8.710. IMM-urile aflate în declin înregistrează o pondere mai ridicată în rândul microîntreprinderilor (23,05% - Carta albă a IMM-urilor din România 2014), în special al firmelor tinere.

Doar 19,4% din totalul IMM-urilor existente în România au introdus inovare de produs sau de proces, principala sursă de competitivitate a IMM-urilor reprezentând-o costurile scăzute. În același timp, IMM-urile dețin aproape 2/3 din totalul locurilor de muncă, însă competitivitatea acestora este afectată de utilizarea unor tehnologii și echipamente cu durata de viață depășită și în general energofage.

Cu toate că IMM-urile au beneficiat de sprijin prin intermediul structurilor de incubare a afacerilor acesta a fost totuși insuficient: deși la nivel național există mai multe astfel de structuri, în anul 2012 erau acreditate și monitorizate doar 10 de incubatoare de afaceri, din care doar șapte funcționale, sprijinind 149 de IMM-uri cu 327 locuri de muncă. Totodată, instalarea crizei economice a marcat debutul declinului sectorului IMM, numărul unităților active scăzând cu aproximativ 4% la nivelul anului 2009. Tendința descrescătoare s-a accentuat în următorii doi ani, astfel încât, la sfârșitul anului 2011, creșterea numărului de IMM din perioada anterioară crizei economice era aproape în totalitate anulată. Impactul crizei economice asupra nivelului ocupării din sectorul IMM a fost însă unul extrem de puternic, datele statistice reflectând pierderea a peste 463.000 locuri de muncă numai în intervalul 2008-2010. Rata creditelor neperformante ale IMM a crescut exponențial: de la 0,9% în decembrie 2007 la 23,2% în iulie 2012.

Deși s-au făcut progrese, România prezintă serioase decalaje de competitivitate în raport cu statele UE, la nivelul tuturor elementelor care determină competitivitatea. Acestea se reflectă în ultimă instanță, într-o productivitate scăzută, fapt ce definește problema competitivității în România. Sectorul IMM poate fi caracterizat prin orientare relativ slabă către activități productive, acces redus la capital, tehnologie și infrastructură, aspecte care afectează negativ productivitatea economică. În vederea menținerii competitivității pe piața globală, IMM-urile trebuie să devină mai productive și să ofere o mai mare calitate și diversitate a produselor,

serviciilor și mărfurilor proprii. Totodată, sectorul IMM-urilor necesită sprijin pentru accesarea de fonduri și atragerea de forță de muncă competentă, fiind un sector vulnerabil în fața schimbărilor economice.

- **Consumuri energetice nesustenabile și potențial de economisire ridicat în infrastructurile publice, inclusiv clădiri publice, precum și la nivelul clădirilor rezidențiale**

Sectorul clădirilor este un mare consumator de energie și contribuie major la emisiile de gaze cu efect de seră. Din totalul clădirilor la nivel național, clădirile rezidențiale reprezintă o majoritate semnificativă. Datele INS indică, pentru anul 2011, un număr de aproximativ 5,1 mil. de clădiri cu locuințe, corespunzător unui număr de 8,4 mil locuințe. Mediului urban (cca. 4,6 mil locuințe) îi sunt specifice locuințele multifamiliale, iar în mediul rural (3,8 mil. locuințe) predomină locuințele individuale. Din totalul celor 4,6 mil locuințe localizate în mediul urban, circa 1,4 mil de apartamente sunt conectate la sistemul centralizat de furnizare a energiei termice. Circa 40% din locuințele din mediul urban conectate la sistemul centralizat sunt localizate în regiunea BI.

Clădirile nerezidențiale ocupă un loc important în fondul de clădiri din România în ceea ce privește consumul de energie. Dintre toate tipurile de clădiri, cele deținute de autoritățile publice centrale sau locale ocupă un loc important în politicile de creștere a eficienței energetice a clădirilor, prin prisma exemplului de a contribui la reducerea consumului de energie și a emisiilor de CO₂ în atmosferă, și mai ales ținând cont de portofoliul clădirilor deținute. Estimările privind stocul de clădiri publice (BERD) indică o suprafață de aproximativ 31 mil. m² la nivel național, din care 9 mil. m² unități de sănătate, 15 mil. m² unități de educație, respectiv 7 mil. m² clădiri administrative (primării, biblioteci, muzee etc.). În particular, un inventar realizat de MDRAP cu privire la clădirile cu suprafețele de peste 500 m² deținute și ocupate de administrația publică centrală, indică un număr de 2953 de clădiri cu o suprafață de aproximativ 6,7 mil. m².

Totodată, fondul de clădiri din România a fost construit la standarde scăzute în timpul regimului comunist, iar renovarea fondului existent a fost neglijată. Performanța energetică a clădirilor este foarte scăzută, astfel încât există un potențial mare de economisire a utilizării energiei.

În același timp, există un potențial mare de economisire a energiei și în sectorul iluminatului public, pe fondul unei dezvoltări insuficiente a acestuia. La nivel național, doar jumătate din totalul celor 3180 de localități beneficia de serviciul de iluminat public. În zonele urbane serviciului de iluminat public este organizat în 255 de localități și în zonele rurale aprox. 1400 de localități. Pe regiuni de dezvoltare, cele mai puține localități în care este organizat serviciul de iluminat se regăsesc în regiunea BI (7 localități), iar cele mai numeroase se înregistrează în regiunea SMuntenia (607 localități). Gradul de acoperire a municipalităților cu serviciul de iluminat public este relativ scăzut la nivel național. Conform ANRSC, gradul de acoperire de servicii de iluminat în municipiile reședințe de județ este de 93%. Acoperire de 100% se înregistrează numai în câteva orașe mari (ex. Suceava, Ploiesti, Braila, Brasov).

- **Nivel de poluare ridicat la nivelul zonelor urbane**

Datele existente confirmă faptul că o mare parte din poluarea marilor orașe și conținutul crescut de CO₂ se datorează traficului motorizat în interiorul acestora, atât al autoturismelor

individuale și autovehiculelor de marfă, cât și mijloacelor de transport în comun învechite. Congestionarea traficului reprezintă o problema cvasi-generală în toate marile municipii ale României. Studii BM notează faptul că numărul utilizatorilor transportului public din multe orașe din România este în scădere, cu o creștere corespunzătoare a numărului de autoturisme în proprietate privată.

Transportul public urban este în continuă scădere la nivelul orașelor, concomitent cu creșterea intensivă a numărului de autovehicule personale (INS) cu efecte asupra poluării, creșterii congestiei traficului și consumuri energetice mari, fiind notabil faptul că numărul de pasageri transportați de către operatorii de transport în aceste areale urbane a scăzut de la peste 3,5 mld pasageri/an în 1992 la mai puțin de 2 mld pasageri/an în 2012. În plus, dinamica spațială continuă a localităților urbane, de cele mai multe ori manifestată sub forma expansiunii necontrolate, a accentuat problema traficului în orașe și folosirea intensivă a autovehiculelor proprii în lipsa transportului public urban.

Gradul de poluare în orașe a crescut și din cauza utilizării masive a transportului auto comercial, în transportul de mărfuri, traficul de tranzit și aprovizionare în zona centrală a orașelor fiind o problemă în arealele urbane care nu dispun de by-pass-uri sau centuri ocolitoare.

România are în cele 320 de orașe și municipii un număr insuficient de spații pietonale și spații verzi, iar utilizarea bicicletei ca mijloc de locomotie (și nu recreațional) este încă percepută ca fiind în stadii incipiente.

- **Resurse valoroase de patrimoniu cultural slab valorificate**

Strategia sectorială în domeniul Culturii și Patrimoniului Național 2014-2020 identifică un număr de 30108 monumente istorice, dintre care 75% dintre monumente sunt în pericol, iar 35% dintre monumente au un grad avansat de degradare. Dintre acestea, numai 30% din totalul monumentelor sunt înscrise în baza cadastrală. În ceea ce privește starea de conservare a monumentelor, se poate observa că, fără a lua în calcul monumentele aflate în stare necunoscută care sunt și cele mai numeroase, numai 4387 de monumente sunt în stare bună și foarte bună. Cauzele care generează disfuncții și vulnerabilități în domeniul conservării, protecției și valorificării durabile a patrimoniului cultural și natural sunt reprezentate de gradul de implicare scăzut al autorităților, gestionarea defectuoasă a patrimoniului de către autorități, lipsa de educație, nerespectarea legislației, intervenții neavizate, lipsa fondurilor pentru sprijinirea proprietarilor.

Investițiile în restaurarea, protecția și valorificarea patrimoniului cultural vor permite Regiunilor de dezvoltare să folosească avantajele oferite de patrimoniul cultural în identificarea și consolidarea identității proprii, pentru a-și îmbunătăți avantajele competitive în sectoare cu valoare adăugată mare și conținut calitativ și cognitiv ridicat, atât pe piețe tradiționale cât și pe piețe noi, în formare. Unul dintre domeniile pentru care resursele de patrimoniu cultural prezintă externalități pozitive este turismul.

- **Potențial turistic valoros, echilibrat distribuit teritorial – alternativă pentru revigorarea zonelor mai puțin dezvoltate / izolate**

Criza economică și financiară a avut efecte semnificative asupra cererii de servicii turistice. Conform studiilor efectuate de OMT, s-a constatat că, chiar dacă au continuat să efectueze

călătorii, turiștii și-au adaptat comportamentele la împrejurări, în special prin alegerea unor destinații mai apropiate, prin reducerea duratei sejurului și a cheltuielilor asociate acestuia. În acest context, nu este de neglijat gradul de reziliență ridicat al turismului, în fața provocărilor generate de criza economică, acest sector absorbind mult mai ușor șocurile apărute, comparativ cu celelalte sectoare ale economiei, mult mai vulnerabile în fața crizei.

În ceea ce privește România, rapoartele elaborate de către WTTC indică faptul că efectele negative ale crizei economice asupra turismului s-au manifestat, cu precădere, începând cu anul 2009, când principalii indicatori au cunoscut un trend descendent. Începând cu anul 2012, se constată un reviriment al industriei turistice, aceasta având o cotă de 1,5% de contribuție directă la formarea PIB (o creștere reală de 9,4%), în timp ce contribuția totală a turismului la formarea PIB este de 5,1% (respectiv o creștere reală de 9,1%).

Turismul a avut o contribuție directă semnificativă și în ceea ce privește ocuparea locurilor de muncă, constatându-se faptul că a creat și menținut, în 2012, aproximativ 193000 locuri de muncă (2,3% din numărul total de angajați), în timp ce contribuția la crearea și menținerea de locuri de muncă inclusiv în sectoare conexe a fost de peste două ori mai ridicată (494000 locuri de muncă, respectiv 5,7% din numărul total al angajaților). De asemenea, estimările WTTC pentru 2013 plasează România în primele 5 țări, după contribuția directă a turismului la formarea PIB, cu o creștere de 10,6% și pe locul 4, în ceea ce privește cheltuielile totale efectuate de turiștii străini, cu o creștere de 13,2%.

Principalele provocări specifice turismului includ, în principal, conservarea și gestionarea durabilă a resurselor naturale și culturale, reducerea la minimum a utilizării resurselor și a poluării în cadrul destinațiilor turistice, inclusiv producerea de deșeuri, gestionarea schimbării în interesul bunăstării comunității, reducerea caracterului sezonier al cererii, impactul asupra mediului, crearea unui turism accesibil tuturor, fără discriminare, precum și îmbunătățirea calității locurilor de muncă din domeniul turismului. PDR -urile au identificat dezvoltarea turismului ca o prioritate de dezvoltare pe baza potențialului turistic existent în toate regiunile. Acest potențial justifică sprijinirea dezvoltării economice prin turism, materializat în dezvoltarea infrastructurii zonelor turistice, valorificarea patrimoniului natural, istoric și cultural precum și includerea acestora în circuitul turistic și promovarea lor în scopul atragerii turiștilor.

Problemele cu care se confruntă sectorul balnear din România sunt reprezentate de investițiile reduse sau insuficiente în modernizarea capacităților de primire și a bazei de tratament, în ciuda alocării de fonduri consistente pentru dezvoltarea acestui sector în perioada 2007–2013 dar și percepției incorecte, potrivit căreia sectorul balnear se adresează, exclusiv, persoanelor cu probleme de sănătate. În acest context, cele mai multe izvoare termale și minerale din România rămân neexploatate, astfel încât sectorul balnear este considerat unul dintre domeniile cu cel mai ridicat potențial, atât din perspectiva exploatarea resurselor, cât și a tendințelor favorizante manifestate la nivel mondial, în ceea ce privește turismul de „wellness”.

O miză importantă în dezvoltarea **turismului balnear** este legată de evoluțiile demografice, precum și de comportamentele sau așteptările turiștilor, pe care aceste evoluții le implică. Astfel, se preconizează că, în 2020, ponderea persoanelor cu vârsta de peste 65 ani va fi de aproximativ 20% din totalul populației, reprezentând un potențial enorm, în termeni de piață, necesitând, totodată o adaptare a sectorului, în contextul în care serviciile îngrijire a sănătății,

solicitate de aceștia, devin tot mai căutate.

În România, este evidentă existența unei infrastructuri deficitare pentru agrement turistic și petrecerea timpului liber. În absența acesteia, este foarte dificil realizarea unui demers prin care să fie atrași turiști, vizitatori, care să petreacă un sejur îndelungat și care să efectueze cheltuieli în scop turistic.

- **Gradul scăzut de accesibilitate al anumitor zone ale țării, care are drept consecință o atractivitate scăzută și investiții extrem de reduse**

Cantitatea și calitatea infrastructurii de transport, bazate pe investițiile în domeniu, precum și gradul de acces la aceasta reflectă nivelul de civilizație, deopotrivă cu disponibilitatea de evoluție și creștere economică. În actualele condiții este necesar ca dezvoltarea și modernizarea infrastructurii regionale de transport să ia în considerare dinamica redusă a dezvoltării economice în zonele unde acest tip de infrastructură este slab dezvoltată. Siguranța rutieră reprezintă și ea o problemă pe drumurile județene; deși preiau mai puțin de un sfert din traficul total, pe aceste drumuri se înregistrează peste o treime din totalul accidentelor, iar victimele bicicliști sunt în proporție de peste 80% în mediul rural.

Recesiunea a diminuat volumul investițiilor în infrastructura de transport, afectând starea drumurilor județene. Deși în ultimii ani au fost alocate fonduri europene pentru modernizarea rețelei de drumuri județene, aceasta rămâne slab dezvoltată și de o calitate necorespunzătoare. Ponderea drumurilor județene nemodernizate (pietruite și de pământ) în totalul drumurilor județene rămâne ridicată: la nivelul anului 2012, 25% din drumurile județene sunt neasfaltate.

Astfel, la nivelul regiunilor au fost inventariate sectoarele de drum județean care asigură conectivitatea directă sau indirectă cu Rețeaua TEN-T, prioritizarea fiind făcută luând în calcul și efectele socio-economice scontate prin intervențiile preconizate. Circa 14000 de km din totalul de 23000 km de drumuri județene care asigură conectivitatea au nevoie de modernizări și reabilitări, iar proiectele prioritizate la nivel de regiune totalizează circa 8400 km. Din totalul de peste 35000 km de drumuri județene, doar circa 9000 de km se află într-o stare bună, din care aproximativ un sfert (2200 km) au fost reabilitați și modernizați prin POR 2007-2013. Lipsa accesului facil la coridoare TEN T și implicit către orașe și municipii face ca un procent relevant din forța de muncă disponibilă în mediul rural să nu aibă mobilitatea dorită.

- **Infrastructurile educaționale, de sănătate și de servicii sociale subdimensionate împiedică incluziunea socială și dezvoltarea capitalului uman**

În ceea ce privește educația, pentru România reprezintă încă un obiectiv accesul universal la învățământul obligatoriu. În 2012, se estimează că aproximativ 220.000 de copii și tineri de vârsta obligatorie (6-16 ani) nu frecventau nicio școală. Este de remarcat faptul că, deși copiii romi sunt în risc de abandon școlar crescut, ei constituie doar o minoritate a copiilor și tinerilor care nu frecventează școala.

În prezent, actul educațional se desfășoară în unități din învățământul primar și gimnazial dintre care peste 90% necesită reabilitare, mai mult de 70% dintre acestea fiind localizate în mediul rural. De asemenea, grădinițele și unitățile școlare (în special școlile primare), mai ales din mediul rural, frecventate de copii din medii sociale vulnerabile (de regulă, populația de etnie roma), au dotări edilitare precare (apă curentă, grupuri sanitare, canalizare, sisteme de

încălzire) neîndeplinind standardele de calitate corespunzătoare unei funcționări normale. Totodată, transformarea grupei pregătitoare în clasa 0 și includerea acesteia în ciclul învățământului primar a crescut cererea și concomitent suprasolicitarea infrastructurii învățământului primar.

În ceea ce privește starea de sănătate a populației o importantă deficiență o reprezintă serviciile de sănătate desfășurate în condiții infrastructurale proaste și neadaptate nevoilor beneficiarilor. Indicatori precum mortalitatea infantilă și maternă prezintă valori de până la 3 ori mai mari decât cele ale mediei europene. Inechitățile din sănătate sunt generate de accesul inegal la serviciile de sănătate, integrarea suboptimală a acestora și de neacoperirea cu servicii cât mai aproape de comunitate. Acoperirea cu servicii variază teritorial, inclusiv printr-un important ecart urban-rural pentru toate categoriile de furnizori.

Serviciile de asistență medicală comunitară și medierea sanitară pentru Roma, cu eficacitate demonstrată pe grupurile vulnerabile, sunt inegal și insuficient răspândite teritorial. Integrarea funcțională a serviciilor de sănătate și sociale la nivel de comunitate este necesară, la creșterea accesului la aceste servicii (de sănătate și sociale) contribuind într-o măsură semnificativă centre comunitare de intervenție integrată care furnizează servicii medicale și sociale de bază.

În plus, infrastructura ambulatoriilor în România este, în continuare, deficitară comparativ cu nevoile populației, numărul ambulatoriilor de specialitate, aflate în proprietate publică scăzând cu cca. 30% în toate regiunile. Infrastructura de sănătate este distribuită inegal pe teritoriul țării; mediul urban concentrând 92,5% din numărul dispensarelor medicale, 86,9% din totalul cabinetelor de medicină generală, fapt care generează inechități în accesul la servicii urban și rural.

Un alt palier al sistemului de sănătate este reprezentat de cel al spitalelor. Dacă în 2010 se înregistrau 428 de spitale în proprietate publică, actualmente, numărul acestora a ajuns la 360, dintre care 91,6% sunt localizate în mediul urban. Pe lângă distribuția inechitabilă, în cazul multora dintre spitalele județene de urgență se înregistrează o acută nevoie de echipamente moderne, cu ajutorul cărora pot fi tratate afecțiunile complexe de care suferă populația de la nivel urban, dar, mai ales, de la nivel rural.

Deși uzată moral cât și fizic, infrastructura spitalelor este suprasolicitată, înregistrându-se o utilizare excesivă și nejustificată a serviciilor medicale spitalicești, pentru situații în care sunt necesare servicii medicale primare, care pot fi furnizate în ambulatorii sau în unitățile de primiri urgențe. Pe lângă uzura fizică, în unele centre universitare, spitalele funcționează fie în mai multe clădiri (până la 25-30), fie având secții ale aceluiași spital, aflate la câțiva kilometri distanță, și, în consecință, cu pacienți care au nevoie de transport cu ambulanța pentru transferul între secții. Această situație a determinat MS să identifice ca una din prioritățile principale de investiții, crearea unei rețele de 8 spitale strategice regionale, ceea ce necesită reconfigurarea unor spitale, actualmente fragmentate.

În afara serviciilor medicale, investițiile în infrastructura serviciilor sociale sunt în mod egal necesare. Scăderea ratei natalității și creșterea mortalității generale s-au concretizat în tendința generală de îmbătrânire a populației României și în reducerea dimensiunii populației active, exercitând o presiune sporită asupra sistemului de asistență socială, în sensul creșterii cererii de servicii și prestații sociale, mai ales în mediul rural deficitar în privința existenței centrelor sociale cât și a personalului (asistenți sociali) necesar.

Una dintre reformele majore asumate de România în domeniul asistenței sociale, în general, și al celei furnizate pentru anumite categorii de persoane în special (copii, persoane vârstnice, persoane cu dizabilități etc.) a reprezentat-o dezinstituționalizarea, respectiv închiderea marilor centre sociale rezidențiale și furnizarea de servicii sociale în cadrul comunității. Peste 20% din persoanele vârstnice din România au nevoie de servicii de acest gen dar numai 0,23% beneficiază de ele. Dezvoltarea infrastructurii aferente acestui sistem de servicii, împreună cu diversificarea tipurilor de servicii este o nevoie urgentă care, pe termen lung, va reduce în mod semnificativ presiunea exercitată asupra sistemului de asistență socială.

În România, fenomenul sărăciei atinge cote alarmante, rata riscului de sărăcie și excluziune socială situându-se, în anul 2011, la 40,3% (sărăcia relativă), clasând țara noastră pe locul al doilea în topul SM ai căror locuitori sunt expuși riscului de sărăcie. De asemenea, sărăcia la nivelul României, este un fenomen care se înregistrează, în proporții diferite, în aproape toate regiunile țării, inclusiv în regiunea BI, catalogată drept regiune mai dezvoltată. Printr-un studiu al BM (2014) au fost identificate zone sărace urbane la nivelul întregii țări. În plus, lipsa unor intervenții coordonate și focalizate a condus la apariția unor cartiere defavorizate la nivelul orașelor, cu un fond construit în stare precară, cu infrafracționalitate ridicată, cu abandon școlar etc., care accentuează fenomenul de segregare socio-spațială.

În plus, în anul 2010, unul din cinci tineri români era expus riscului de sărăcie (fenomen aflat în continuă expansiune din 2001), în timp ce, în cazul femeilor, rata riscului de sărăcie, era de 16,8%. În cazul copiilor -una dintre cele mai vulnerabile categorii- rata sărăciei este în evidentă creștere, de la 22,1% în 2001 la 26,0% în 2010, unul din patru copii aflându-se în întreținerea unei gospodării ale cărei venituri sunt mai mici decât pragul sărăciei. Gradul de risc în cazul copiilor crește atunci când aceștia trăiesc în familii numeroase sau în familii monoparentale.

De asemenea, anumite minorități etnice, dintre care romii, se află, deseori, într-o situație de precaritate acută, fiind afectați de multiple tipuri de deprivare. Un raport al BM cu privire la situația romilor din România arată că 84% din populația romă se află în risc de sărăcie, comparativ cu 22% risc de sărăcie pentru populația majoritară; de asemenea, 90% din populația roma se află în situația de deprivare materială severă, comparativ cu 32% din populația majoritară; doar 30% din populația roma este angajată oficial, față de 64% rată de ocupare a populației majoritare; numai 0,4% din populația roma absolvă o formă de învățământ terțiar, comparativ cu 22%, rata absolvirii unei forme de învățământ superior de către populația școlară majoritară. Deprivarea materială se întâlnește mai ales în situații speciale, precum cea a copiilor Romi din mediul rural, în cazul cărora se apreciază că incidența sărăciei este foarte mare, circa 41% din aceștia trăind în sărăcie.

- **Nivel scăzut al înregistrărilor cadastrale, care afectează implementarea politicilor privind dezvoltarea socio-economică a comunităților locale**

După 1989 majoritatea proprietăților din fostele zone cooperativizate au trecut printr-un lent proces de restituire în mare parte finalizat, ce a avut ca urmare eliberarea de titluri de proprietate (cca. 95% cereri soluționate), însă înregistrarea actelor de proprietate a fost sporadică, fiind necesară o perioadă îndelungată pentru completa înregistrare a acestora.

România se caracterizează prin existența a două sisteme de înregistrare cadastrală, ca urmare a dezvoltării diferite a regiunilor istorice: înregistrarea în cărți funciare pentru aproximativ 50% din teritoriu (Transilvania, Banat, Nordul Moldovei) și, pentru restul, înregistrarea în registre

de transcripțiuni înscrispțiuni bazate pe actele de proprietate. În anul 1999 s-a trecut la aplicarea unui sistem național de înregistrare prin cărți funciare, prevăzute de Legea nr. 7/1996 -cadastru și publicitate imobiliară, cărțile funciare deja existente necesitând actualizare cu măsurători cadastrale și informații ale proprietarilor actuali.

În prezent, mai puțin de 50% din proprietăți și drepturi corelative sunt înregistrate în evidențe de Cadastru și Carte Funciară ținute de ANCPI și doar 15% din proprietăți sunt verificate și înregistrate în sistemul de evidență electronic (eTerra). Acoperirea este redusă în special în zonele rurale, unde doar 9% din proprietăți sunt înregistrate în eTerra.

Lipsa informațiilor referitoare la proprietăți duce deseori la întârzieri în confirmarea valabilității terenului pentru proiecte de infrastructură, afectând pregătirea și implementarea fondurilor structurale UE, având un impact negativ asupra accesului la finanțare din surse comunitare și naționale și asupra dezvoltării regionale. Pregătirea și depunerea proiectelor de investiții în vederea obținerii finanțării de tip structural UE, consolidarea terenurilor agricole și comercializarea produselor agricole sunt împiedicate de lipsa unor evidențe sigure cu privire la bunurile imobile și la proprietarii acestora, fiind necesare eforturi suplimentare pentru a investiga drepturile asupra terenului identificat pentru proiectele depuse. Costul ridicat al înregistrării și decontările succesiunilor mențin blocajul actual pe piața terenurilor, limitează accesul la creditarea formală, descurajează investițiile și limitează baza de venit a proprietății. Așadar, reglementarea situației terenurilor este indispensabilă în adresarea constrângerilor legate de piața funciară, de accesul la credit, în vederea încurajării investițiilor și îmbunătățirii veniturilor.

Lipsa cadastrului ridică probleme și în gestionarea resurselor naturale și reacția la schimbările climatice. Lipsa înregistrării terenurilor împădurite (atât din mediul privat, cât și din domeniul public) are un efect negativ asupra gestionării acestora, dar și asupra implementării programelor care vizează schimbările climatice și cele legate de mediu. În plus, evidențele imobiliare incomplete pot atrage întârzieri în realizarea incluziunii sociale, mai ales în cazul caselor și fermelor deținute fără drepturi legale de către anumite categorii de persoane sărace și dezavantajate (situația așezărilor rurale de romi).

În consecință, absența unui sistem eficient de cadastru reprezintă un obstacol semnificativ în dezvoltarea și implementarea proiectelor de infrastructură, dezvoltarea proprietății și consolidarea terenurilor agricole, funcționarea coerentă și transparentă a pieței funciare, dar și asupra mediului și domeniului social.

- **Orașe cu funcții urbane insuficient dezvoltate cu impact negativ asupra creșterii economice la nivel regional**

Circa 55% din populația României locuiește în mediul urban. Rețeaua de localități urbane cuprinde 320 de localități urbane –103 municipii, respectiv 217 orașe, repartizate relativ echilibrat în teritoriu, în special marile centre urbane. Fiecare regiune de dezvoltare dispune de cel puțin un oraș de circa 250000 loc., excepție făcând regiunea SE (Galați și Constanța au circa 250000 loc.) și regiunea S – Ploiești avea o populație de circa 210000 loc.(2011). Restul rețelei urbane din România este alcătuită din orașe mici și mijlocii (aprox. 90% din totalul orașelor). Distribuția la nivel regional a celor 320 de municipii și orașe evidențiază o rețea urbană mai dezvoltată în regiunea C și mai puțin dezvoltată în regiunea SE

Creșterea economică a României este susținută de cele mai mari aglomerări urbane. Analizele

BM în studiul *Orașe competitive* (2013) indică faptul că veniturile țării sunt generate de câteva orașe mari, dispersate în teritoriu. Municipiul București este responsabil pentru circa 25% din PIB-ul României, înregistrând o creștere importantă față de anul 1995 (15% din PIB). Cele mai mari 10 orașe generează circa 53% din veniturile totale ale firmelor din țară. Din punct de vedere regional, toți poli de creștere au avut tendințe pozitive în privința veniturilor firmelor. Conform studiului BM *Polii de creștere* (2013), poli de creștere au generat în perioada 2006-2011 în jur de 20% sau mai mult din veniturile firmelor la nivel regional și au avut, de obicei, cea mai însemnată contribuție absolută la creșterea regiunilor respective. În interiorul regiunilor, actualii poli de creștere reprezintă cele mai mari motoare economice. Mai mult, studiul identifică și alte orașe în afara polilor de creștere care generează creștere economică la nivel regional și care au potențial de dezvoltare însemnat (ex. Sibiu și Târgu Mureș- Regiunea C sau Slatina și Drobeta Turnu Severin în Regiunea SV, cu rate de creștere peste media regională).

În ciuda importanței orașelor pentru dezvoltarea regiunilor, centrele urbane se confruntă cu o serie de provocări care le afectează capacitatea de a-și îndeplini rolul și funcțiile în teritoriu.

Una dintre cele mai critice probleme cu care se confruntă orașele din România, cu consecințe reale asupra economiei orașelor, este asigurarea necorespunzătoare a infrastructurii de bază pentru populația din mediul urban și zonele rurale înconjurătoare. De exemplu, în 2010 în România doar 63% din străzile orașenești erau modernizate. La nivel regional, se remarcă grade mai ridicate de modernizare în regiunile SE (71%) și V (67%) și, oarecum paradoxal, mai redus în BI (numai 52%). În privința spațiilor verzi urbane, doar regiunile BI și SV au înregistrat valori ale spațiului verde pe locuitor care să îndeplinească norma prevăzută în legislația națională, respectiv de 20 m²/locuitor, în anul 2010. În ciuda faptului că diferite rețele edilitare și infrastructuri urbane au cunoscut în ultima perioadă o tendință ascendentă de dezvoltare, alături o reducere pe fondul fenomenului de declin urban, o serie de localități urbane nu îndeplinesc în totalitate indicatorii minimali de definire a orașelor, prevăzuți de legislația în vigoare, cu consecințe negative asupra calității vieții populației și atragerii investițiilor și agenților economici.

Orașele din România se confruntă cu o serie de probleme de mediu, cum ar fi calitatea aerului și a apei, eficiența energetică, transport, gestiunea necorespunzătoare a deșeurilor. Mai mult de 85% din fondul de locuințe din orașele României este construit înainte de anii 90 și necesită lucrări de reabilitare termică pentru reducerea consumului de energie. Pe fondul creșterii utilizării autovehiculelor personale, în dauna mijloacelor de transport în comun, transportul urban de pasageri se află în continuă scădere, cu efecte nocive asupra congestionării traficului și calității aerului în orașe. Mai mult, în majoritatea orașelor se pot identifica zone aflate în stare avansată de degradare, cartiere de blocuri de locuințe fără renovări substanțiale, zone industriale abandonate din cauza încetării activităților, spații publice neîntreținute cu infrastructura învechită, nemodernizată sau inexistentă, spații verzi insuficiente sau pe cale de dispariție. Una dintre cele mai mari provocări cu care se confruntă orașele din România, în special orașele mari, o constituie dezvoltarea necontrolată și neplanificată a zonelor urbane în zonele limitrofe și periferice ale orașelor. Trecerea de la un sistem centralizat excesiv la un sistem descentralizat, schimbarea profilului economic generat de restructurarea industrială, creșterea economică susținută înregistrată îndeosebi după anul 2002 au afectat profilul spațial al localităților din România. Analiza datelor statistice la nivelul orașelor din România indică o tendință de extindere necontrolată a spațiului urban care generează o serie de aspecte negative, precum degradarea mediului natural, consumul ireversibil de teren, dependența de

automobile, etc.

O altă problemă la nivelul orașelor românești din perspectiva socială este dată de segregarea socio-spațială, vizibilă în orașele românești indiferent de mărime sau rang. Pe fondul lipsei unor intervenții coordonate și focalizate s-au format cartiere defavorizate la nivelul orașelor românești cu un fond construit în stare precară, cu infrafracționalitate ridicată, cu abandon școlar, infrastructură degradată, etc.

Nevoile de dezvoltare identificate nu sunt specifice anumitor regiuni, ci ele se regăsesc în toate categoriile de regiuni. Acest document programatic reprezintă, practic, un numitor comun pentru nevoile comune de dezvoltare ale regiunilor, așa cum reies acestea pe baza PDR-urilor, ceea ce face posibilă formularea unor axe prioritare și priorități de investiții care adresează toate regiunile, indiferent de încadrarea ca nivel de dezvoltare (regiune mai dezvoltată versus regiune mai puțin dezvoltată).

Astfel, POR 2014–2020 se adresează atât regiunilor sau zonelor mai sărace ale țării, în scopul recuperării decalajelor de dezvoltare, cât și regiunilor mai dezvoltate, pentru a le valorifica potențialul competitiv, într-o măsură cât mai mare. POR 2014-2020 vizează intervenții nu numai în rândul celor șapte regiuni mai slab dezvoltate ale României (NE, SE, S Muntenia, SV Oltenia, V, NV și C), dar și în regiunea BI, care face parte din categoria regiunilor mai dezvoltate (PIB/cap de locuitor de peste 90% din media comunitară).

Pentru a maximiza impactul noii politici de coeziune în ceea ce privește realizarea priorităților europene, CE propune consolidarea procesului de programare strategică a fondurilor structurale prin raportarea la cele 11 obiective tematice, precizate în textul regulamentelor pentru perioada 2014-2020. Această abordare impune practic, ca viziunea strategică pentru POR 2014-2020 să fie aliniată elementelor cuprinse în *Strategia Europa 2020*, care are ca obiectiv creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.

În acest context, POR 2014–2020 își propune ca obiectiv general ***creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a condițiilor infrastructurale și a serviciilor, care să asigure o dezvoltare sustenabilă a regiunilor, capabile să gestioneze în mod eficient resursele, să valorifice potențialul lor de inovare și de asimilare a progresului tehnologic.***

POR 2014-2020 s-a construit pe o abordare de jos în sus și de sus în jos, în largi parteneriate, pentru asigurarea corelării cu strategiile regiunilor de dezvoltare conținute în PDR, precum și cu strategiile naționale sectoriale. Prioritățile de dezvoltare POR 2014-2020 au la bază nevoile comune de dezvoltare ale regiunilor surprinse în PDR. Direcțiile de acțiune POR 2014-2020 au fost stabilite ținând cont de prioritățile de finanțare relevante ale strategiilor naționale cu luarea în considerare a specificităților regiunilor de dezvoltare. Totodată s-a asigurat corelarea cu politicile europene, fiind luate în considerare obiectivele promovate prin *Strategia Europa 2020*, *RST* sau *DPCE*, cu respectarea obiectivelor tematice și priorităților de investiții aferente politicii de coeziune 2014–2020. Aceasta presupune o concentrare tematică a intervențiilor și stabilirea unor intensități financiare diferite a obiectivelor tematice în funcție de categoria de regiuni.

Strategia POR 2014-2020 se bazează, așadar, pe inițiativele, planurile și programele de dezvoltare locale, regionale și naționale, precum și pe strategiile comunitare, venind în întâmpinarea unor necesități reale ale comunităților (locale și regionale), combinând cunoștințe

exogene cu abilitățile actorilor regionali și locali de a identifica nevoi și priorități specifice de dezvoltare.

Viziunea strategică a POR 2014-2020 se bazează pe recunoașterea faptului că fiecare regiune trebuie să își maximizeze potențialul economic și social de dezvoltare astfel încât să contribuie la creșterea economică națională. Dezvoltarea socio-economică a regiunilor trebuie să se construiască pe experiența și cunoștințele existente la nivel local/regional, precum și pe înțelegerea nevoilor și a priorităților locale, în funcție de potențialul și resursele proprii fiecărei regiuni (în sensul valorificării experienței acumulate deja).

Pentru atingerea obiectivului general POR 2014-2020, alocarea fondurilor se va realiza în funcție de nivelul de dezvoltare al regiunilor. Regiunea BI beneficiază de o alocare fixă și totodată de cele mai scăzute fonduri dintre regiunile de dezvoltare ale României. Având practic un nivel de dezvoltare asemănător, fiecare din cele șapte regiuni de dezvoltare din categoria regiunilor mai slab dezvoltate va beneficia de o alocare financiară orientativă în funcție de nivelul populației și suprafața acestora.

Analizele întreprinse cu privire la elementele determinante ale creșterii economice la nivel regional identifică o serie de **factori critici de creștere economică**, printre care se numără infrastructura conectivă, capitalul uman, inovația și procesele de aglomerare/economiile de aglomerare, cu luarea în considerare a mediului. Acești factori tind să se completeze reciproc, sugerând că este necesară o abordare integrată la nivel regional, ceea ce implică o coordonare a investițiilor în dezvoltarea capitalului uman, consolidarea inovării, asigurarea infrastructurii conective și facilitarea procesului de aglomerare a activităților economice și populației. Combinarea diferitelor tipuri de investiții la nivel regional va maximiza impactul intervențiilor și va contribui la asigurarea unei creșteri sustenabile la nivel regional.

Îmbunătățirile în **infrastructura conectivă** la nivel regional nu conduc în mod automat la o mai intensă creștere economică, dar combinate cu investiții în domeniul educației, sănătății și inovării facilitează creșterea și dezvoltarea economică la nivel regional.

Totodată, condițiile minime infrastructurale reprezintă o premisă esențială pentru calitatea vieții. Investițiile destinate infrastructurii de transport au ca scop, în primul rând, îmbunătățirea accesibilității înspre și dinspre regiuni și creșterea mobilității regionale, pentru a se putea valorifica cât mai bine oportunitățile oferite de TEN-T și sporirea contribuției acestor regiuni la creșterea comerțului internațional.

Prin activitățile care se vor finanța se va avea în vedere realizarea unor intervenții concentrate și fundamentate care să se bazeze pe importanța accesibilității pentru conectarea polilor regionali și locali de creștere / polilor economici din regiune, inclusiv zonele cu înalt potențial turistic, cu piețe din alte regiuni ale României precum și cu piețe internaționale, prin accesul la rețelele de transport internațional. Totodată, prin investițiile cofinanțate de POR va fi acordată o atenție deosebită realizării conexiunilor (prin modernizare, reabilitare și creștere a portanței drumurilor județene respective) rețelei de transport rutier secundar, direct sau prin intermediul rețelei de transport principal cu rețeaua TEN-T. Astfel, dezvoltarea infrastructurii de transport intra-regională va contribui la combaterea marginalizării zonelor izolate, care sunt în general zone rurale și de munte subdezvoltate din punct de vedere economic și social, cu un deficit de infrastructură în toate domeniile.

Capitalul uman este elementul cel mai important pentru sprijinirea creșterii economice în

toate tipurile de regiuni. Regiunile cu capital uman insuficient dezvoltat nu vor înregistra creștere economică, în timp ce cele cu resurse umane înalt calificate vor culege beneficiile elementelor endogene de creștere.

Măsurile de îmbunătățire a infrastructurii educaționale, de sănătate și de asistență socială reprezintă componente care pot contribui, la dezvoltarea capitalului uman. Astfel, măsurile de modernizare a infrastructurii de sănătate sunt necesare întrucât, în domeniul sănătății, România înregistrează inegalități mari din punctul de vedere al accesului populației la serviciile medicale și al calității acestora.

Reconfigurarea unor spitale prin construirea unuia singur, în sistem monobloc, va permite accesul sporit al populației la servicii medicale complexe și de calitate, prin existența unei unice clădiri, cu toate specialitățile necesare, ce va face posibilă intervenția integrată, critice în cazuri de politrauma, etc., permițând salvarea vieții unor pacienți aflați în situații critice. Serviciile ce vor oferite de spitalele regionale vor fi completate de cele furnizate prin spitalele județene, mai numeroase în sistemul medical din România și cu servicii diversificate. Aceasta măsură este în concordanță cu prioritățile SNS 2014-2020 de deplasare a accentului de pe asistența medicală spitalicească pe asistență medicală primară și ambulatorie care pot asigura tratamentul unui număr mai mare de pacienți, sporind, astfel, accesibilitatea acestui tip de asistență medicală pentru beneficiari. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv e necesară dezvoltarea acestor segmente de îngrijire în vederea degrevării spitalelor de sarcina tratării unei proporții importante de pacienți care pot fi îngrijiți și în sistem ambulatoriu prevenind agravarea acestora și, implicit, creșterea speranței de viață pentru pacienții care nu aveau acces, din cauza distanței, la servicii medicale.

După cum se reliefează și în documentele regionale investițiile în centrele sociale de zi, care oferă diverse tipuri de servicii, adecvate nevoilor diverșilor beneficiari (bătrâni, copii, persoane cu dizabilități etc.), precum și investițiile în infrastructura prin care se facilitează tranziția de la furnizarea serviciilor sociale în sistem instituționalizat la cele în comunitate, va crea premisa infrastructurală, care, conjugată cu cea de sporire a furnizării serviciilor sociale va favoriza satisfacerea într-o măsură mai mare a nevoii de servicii sociale.

Pentru a micșora acest decalaj privind cererea și oferta pentru locurile în școală, pot fi avute în vedere măsuri care se referă la deschiderea de școli mici în regiunile cu acces redus la învățământ, dar și a standardelor care pot împiedica școlarizarea. De asemenea, în scopul îmbunătățirii accesului la învățământul pre-primar poate fi avută în vedere îmbunătățirea facilităților, cu școli încălzite și laboratoare echipate în mod corespunzător.

Dimensiunea regională a acestor măsuri va permite luarea în considerare a nevoilor specifice ale anumitor zone și comunități care să justifice menținerea investițiilor în cele trei tipuri de infrastructură la un nivel rezonabil și echilibrat, în toată țara, astfel încât să se diminueze diferențele dintre regiuni și din acest punct de vedere și să se păstreze actualele niveluri, relativ apropiate de calificare a populației și de pregătire, în general, a capitalului uman în regiuni.

Data fiind complexitatea problemei sărăciei și a excluziunii, soluționarea acesteia sau reducerea magnitudinii ei nu se pot realiza prin aplicarea de intervenții izolate care vizează doar un aspect al sărăciei, cum ar fi, de exemplu, lipsa locuirii decente. Fără a se ignora importanța asigurării unei locuințe, experiența și cercetările în domeniu au evidențiat necesitatea abordării, în paralel cu aspectul locuirii, și a celorlalte probleme, respectiv îmbunătățirea statusului de sănătate, alfabetizarea/creșterea nivelului de educație, obținerea

unei calificări necesare dobândirii unui loc de muncă etc.. Toate aceste măsuri complementare sunt menite a asigura sustenabilitatea întregului proces de creștere a incluziunii sociale a persoanelor defavorizate, cu accent pe populația Roma.

În acest sens, finanțarea intervențiilor integrate care cuprind atât proiecte de infrastructură (de locuire, pentru oferire de servicii integrate medicale și sociale, de desfășurare a activităților de economie socială), finanțabile din POR, coroborate cu proiectele prin care se stimulează oferirea de servicii medico-sociale, de servicii educaționale etc., finanțabile din POCU vor duce la asigurarea unei locuiri decente pentru persoanele aflate în risc de sărăcie, dar și la creșterea șanselor de integrare a acestora pe piața muncii. Toate aceste măsuri integrate vor conduce la diminuarea focarelor de sărăcie și excluziune socială, contribuind la reducerea numărului persoanelor defavorizate la nivel național și regional.

Inovare și Cercetare&Dezvoltare. Inovația este esențială pentru creșterea productivității regionale, fiind importantă pentru toate categoriile de regiuni. Regiunile care nu excelează în domeniul cercetării ar trebui să se orienteze mai mult asupra atragerii și difuzării de practici inovative dezvoltate în alte regiuni. Competitivitatea unei economii, depinde, printre alți factori, de capacitatea de a stimula inovarea în domeniul produselor, serviciilor, modelelor și proceselor sociale și comerciale. În consecință, este necesară concentrarea intervențiilor pe eliminarea blocajelor aflate în calea inovării și pe creșterea investițiilor în domeniul cercetării și dezvoltării întreprinderilor, prin strânsa colaborare între actorii publici și cei privați.

Astfel, prima axă prioritară se va concentra pe dezvoltarea entităților de transfer tehnologic, în special în zonele cu concentrare economică din toate regiunile din România. Aceste entități au rolul de a fi puntea de legătură dintre cercetare și mediul de afaceri, având rolul de a dezvolta capacitățile pentru exploatarea economică rapidă a ideilor noi care rezultă din cercetare și inovare, prin comercializarea rezultatelor cercetării și transpunerea acestora în produse, procese și servicii din firme.

Prin intervenția propusă se urmărește consolidarea capacităților de a favoriza excelența în materie de cercetare și de inovare și a evoluției tehnologice, investind în soluții inovatoare și în infrastructuri și echipamente de cercetare. Pentru a avea un parteneriat real, fiabil creat de infrastructurile de inovare și transfer tehnologic cu furnizorii de cercetare este necesară sprijinirea cooperării între actorii din domeniul cercetării, educației, inovării și mediului de afaceri promovarea serviciilor de consultanță pentru întreprinderi din domeniul în care se realizează transferul tehnologic, inclusiv în domeniul serviciilor, precum și crearea unei cereri mai mari de produse și procese inovatoare. Sprijinirea creării și dezvoltării entităților de inovare și transfer tehnologic va avea impact în ceea ce privește preluarea și diseminarea rezultatelor cercetării în piață, acestea acționând ca intermediari între cererea și oferta de inovare, contribuind la creșterea ritmului de difuzare a progresului tehnologic pe piață și în societate, în general.

În aceste condiții, pentru a face față concurenței pe piața europeană, România trebuie să sprijine, pe termen mediu și lung, activități care să impulsioneze competitivitatea economică, aceasta fiind un factor cheie al creșterii economice.

În vederea creșterii competitivității economiilor regionale și creării de locuri de muncă este foarte importantă asigurarea masei critice a IMM-urilor, precum și susținerea acestora, în calitate de motor de creștere a economiei, având în vedere faptul că numărul IMM-urilor, în special cele inovative, este foarte mic în România comparativ cu media UE. De asemenea,

deoarece reziliența pe piață a IMM-urilor este foarte dificilă ca urmare a diferitelor bariere devine prioritară susținerea dezvoltării firmelor atât în ceea ce privește dimensiunea (trecerea într-o altă categorie), cât și activitatea (prin dimensiunea pieței adresate: local/ regional, național/internațional).

În acest sens, vor putea beneficia de sprijin IMM-urilor non-agricole din urban și întreprinderile mijlocii non-agricole din mediul rural. Având în vedere necesitatea stimulării competitivității economice, vor fi sprijinite IMM-urile din domeniile de performanță la nivel național identificate în proiectul SNC, din sectoarele de la nivel județean, din domeniile naționale cu potențial din industria prelucrătoare identificate în proiectul Strategiei Guvernamentale pentru dezvoltarea sectorului IMM și îmbunătățirea mediului de afaceri – Orizont 2020, precum și cele identificate în cadrul PDR.

În consecință, pentru impulsivarea spiritului antreprenorial, este necesară sprijinirea directă a IMM-urilor aflate în primii ani de activitate, precum și crearea și dezvoltarea acelor structuri care sprijină IMM-urile în diversele etape de creștere, oferind IMM-urilor serviciile necesare funcționării în parametrii optimi, cu scopul creșterii ratei de supraviețuire a IMM-urilor în primii ani de funcționare.

Totodată, pentru asigurarea creșterii competitivității IMM-urilor, este necesară sprijinirea creării și extinderii capacității IMM-urilor existente de a dezvolta noi produse și servicii, iar pentru creșterea competitivității pe piață, se impune sprijinirea IMM-urilor în procesele de certificare și promovare pentru a deveni competitive pe piețele regionale, naționale și internaționale.

Economiile de aglomerare joacă un rol determinant în stimularea dezvoltării urbane și creșterii economice. Proximitatea diverșilor actori locali favorizează creșterea regională.

În general, densitatea din orașe și din zonele adiacente generează externalități pozitive care fac ca aglomerările urbane să atragă populația și capital. În ceea ce privește populația, aceasta beneficiază de pe urma urbanizării, atât în calitate de consumatori (când formează cererea), cât și în calitate de angajați (când sunt furnizori pe piața muncii). Când masa economică a unui oraș este îndeajuns de mare, vor exista suficienți clienți pentru anumite produse astfel încât firmele să poată deservi în condiții de rentabilitate chiar și segmente de nișă. Piețele muncii sunt diverse și active, permițând populației să găsească oportunități de angajare care se potrivesc mai bine cu abilitățile lor unice și care îi recompensează mai corespunzător. Pentru companii, urbanizarea creează avantaje referitoare la concentrarea firmelor din același domeniu (economii de localizare) și din domenii diferite (economii de urbanizare). Firmele dintr-un anumit domeniu pot să împartă cu ușurință resursele și să accelereze transmiterea de cunoaștere către alte zone. În ceea ce privește colaborarea inter-domenii, firmele pot beneficia de produse și servicii complementare (de ex., bănci de investiții situate în apropierea școlilor cu profil economic, etc.).

Prin urmare, orașele îndeplinesc un rol vital în dezvoltarea regiunilor, fiind elemente cheie ale îmbunătățirii competitivității regionale. Capacitatea orașelor de inovare și de creare de noi oportunități economice constituie, de cele mai multe ori, o condiție ca regiunile să poată face față competiției globale. Atunci când orașele sunt competitive și regiunile în care sunt localizate sunt competitive. Prin urmare, pentru facilitarea creșterii economice la nivel regional este de importanță majoră stimularea creșterii urbanizării și sprijinirea orașelor pentru ca

acestea să poată îndeplini eficient rolul și funcțiile lor în teritoriu.

Romania, respectiv fiecare regiune în parte, se caracterizează prin existența unor aglomerări urbane de diferite mărimi și densități, fiecare cu un rol și funcțiuni bine definite în structura sistemului de așezări: poli de creștere – municipiile care sunt adevărate motoarele de creștere la nivel regional, municipiile reședință de județ - adevărați poli de dezvoltare la nivel județean, respectiv alte orașe și municipii, cu rol în asigurarea funcțiilor teritoriale la nivel zonal.

Orașele românești, îndeosebi orașele mari, similar altor centre economice din lume, nu există separat de zonele rurale înconjurătoare, ci fac parte din sisteme mai largi. Aceste orașe s-au extins către exterior în ultimele două decenii, iar acum fac parte din zone economice funcționale care și-au depășit cu mult limitele teritoriale. Granițele administrative ale orașelor nu mai reflectă realitatea fizică, socială, economică, culturală sau de mediu a dezvoltării urbane și noi forme flexibile de guvernare sunt necesare pentru a rezolva eficient problemele de dezvoltare urbană. Diferitele niveluri teritoriale și de administrare au relevanță mai mare sau mai mică pentru rezolvarea problemelor cu care se confruntă orașele, în funcție de provocările și obiectivele specifice pe care trebuie să le abordeze. Astfel, după caz, problemele și provocările cu care se confruntă centrele urbane ar putea fi cel mai bine abordate și rezolvate la nivel sub-regional sau regional, la nivel metropolitan (ex. transportul public poate fi tratat optim) sau chiar la nivel local sau în cartier (promovarea incluziunii sociale și integrarea grupurilor marginalizate).

În același timp, este necesară promovarea unei abordări integrate a dezvoltării urbane. De cele mai multe ori, problemele cu care se confruntă orașele sunt abordate și atacate sectorial și în izolare față de contextul mai larg și fără să țină cont de interdependențele cu alte probleme. Atunci când elaborează strategii de dezvoltare locală, orașele ar trebuie să integreze diferitele aspecte ale vieții urbane (sociale, economice, de mediu, etc.). În același timp, strategia POR 2014-2020 ia în considerare și integrează aspecte de mediu. Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor reprezintă un obiectiv primordial al UE și în special, în economiile aflate în tranziție din Europa, unde sunt necesare îmbunătățiri semnificative ale stocului existent de clădiri.

Creșterea eficienței energetice reprezintă un obiectiv primordial al *Strategiei Europa 2020*. PNR subliniază importanța sectorului clădirilor în atingerea țintei României de creștere a eficienței energetice până în anul 2020. *Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020* menționează că potențialul național de economisire de energie, respectiv de reducere a pierderilor pentru clădiri este apreciat la 40–50%. Utilizarea eficientă a energiei reprezintă o provocare nu numai din cauza resurselor limitate și creșterii continue a costurilor cu energia, dar și din punctul de vedere al schimbărilor climatice, de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră.

În acest context, există mai mulți factori de legitimare a sprijinirii măsurilor de creștere a eficienței energetice a infrastructurilor publice și clădirilor rezidențiale din România:

- potențialul de eficientizare energetică a clădirilor existente, în special a celor de tip bloc, este semnificativ;
- creșterea eficienței energetice va contribui în mare măsură la îndeplinirea țintei României privind economiile de energie până în 2020, în conformitate cu *Strategia Europa 2020*;
- măsurile de eficiență energetică contribuie la coeziunea socială, prin reducerea

consumului de căldură și conduce la crearea de locuri de muncă;

- reducerea consumului de energie are rol important în promovarea siguranței aprovizionării cu energie, în dezvoltarea tehnologiei și în crearea de oportunități pentru ocuparea forței de muncă și de dezvoltare regională;
- creșterea eficienței energetice în clădirile publice reprezintă unul dintre mijloacele care ar putea contribui la creșterea economică, fiind o modalitate de a stimula direct și imediat industria de construcții, de menținere și creare de locuri de muncă.

În cadrul UE, cel de-al șaselea Program de acțiune privind mediul (PAM 6) are drept obiectiv atingerea unor niveluri de calitate a aerului care să nu determine impact inacceptabil și riscuri asupra sănătății umane și a mediului. Tot la nivel european, prin Strategia Tematică a Calității Aerului se atrage atenția cu privire la impactul transportului asupra calității aerului din orașe și necesitatea schimbării comportamentului zilnic al cetățenilor. Scopul esențial al dezvoltării transportului public urban durabil este acela de a îmbunătăți condițiile de mediu și calitatea vieții în principalele aglomerări urbane ale țării. Operațiunile vor viza crearea unui transport public mai eficient și mai rapid, cu un consum de energie scăzut, construcția infrastructurii dedicate rețelelor de transport public și introducerea de vehicule prietenoase mediului în transportul public. Combinarea acestor tipuri de măsuri cu cele dedicate traficului nemotorizat (pietonal și ciclist) va asigura împărțirea echilibrată între modurile de transport (cu o reducere a transportului auto individual) și va reduce impactul asupra mediului.

Concentrarea eforturilor pe instituirea unui sistem rapid, atractiv, accesibil, ecologic și confortabil de transport urban va duce la reducerea blocajelor în trafic și la diminuarea consecințelor negative ale acestora.

Activitățile de conservare, protecție și valorificare durabilă a patrimoniului cultural și natural pot, mai mult decât orice altă activitate economică, să dezvolte sinergii în strânsă interacțiune cu mediul și societatea, deoarece dezvoltarea anumitor localități este strâns legată de mediul natural al acestora, de caracteristicile culturale, interacțiunea socială, securitatea și bunăstarea populației locale. Aceste caracteristici recomandă activitățile de conservare, protecție și valorificare durabilă a patrimoniului cultural și natural motorul principal al conservării și dezvoltării locale, atât direct, prin sensibilizarea față de valori și prin ajutorul financiar oferit, cât și indirect, prin dezvoltarea unor activități alternative.

România deține un avantaj competitiv, prin densitatea crescută a obiectivelor de patrimoniu cu potențial turistic. Pentru România, este deosebit de important ca patrimoniul cultural să fie restaurat, protejat și conservat, dar și gestionat mai strict, în ceea ce privește condițiile de vizitare, gradul de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități, care, în prezent, călătoresc în scopuri turistice într-un număr tot mai mare. Aceste inițiative de conservare vor trebui însoțite de o planificare consistentă prin care să se conserve (și să restaureze) centrele istorice ale orașelor, să se mențină stilului arhitectonic tradițional și să se conserve orașele istorice medievale. Necesitatea de a restaura obiectivele de patrimoniu cultural și natural trebuie să fie însoțită de o abordare flexibilă, care să permită și includerea acestora în circuitul turistic și pregătirea lor pentru desfășurarea de noi activități, inclusiv economice, menținerea unei rigidități legate de actul tehnic de restaurare putând genera o utilizare deficitară a acestora.

Dezvoltarea turismului este în deplină concordanță cu prevederile din CSC, întrucât implementarea acestei priorități va contribui la creșterea gradului de atractivitate a regiunilor, a calității vieții, la protecția și conservarea mediului înconjurător, dar și la realizarea unui grad

ridicat de coeziune socială. Strategia Europa 2020, precum și documente elaborate anterior la nivelul CE poziționează creșterea competitivității turismului la nivel european ca fiind una dintre acțiunile prioritare, care să contribuie la crearea unui cadru propice pentru o politică industrială modernă, de susținere a antreprenoriatului, care să sprijine economia și să promoveze competitivitatea acesteia și a serviciilor conexe, prin valorificarea oportunităților oferite de procesul de globalizare.

Turismul a dobândit un rol tot mai evident în asigurarea unei creșteri economice sustenabile, pe fondul creșterii veniturilor obținute de populație, a duratei de timp dedicate activităților recreative, o accesibilitate crescută la sistemele de transport și comunicații. Ca și activitate, turismul reprezintă o alternativă viabilă pentru stimularea dezvoltării în zonele rurale și cele sărace, a căror economie se baza exclusiv pe activități agricole sau exploatarea resurselor naturale, furnizând avantaje ambivalente, reprezentate de creșterea locurilor de muncă și a veniturilor, concomitent cu promovarea tradițiilor și patrimoniului cultural.

Marele avantaj oferit de turism este reprezentat de faptul că, pe lângă personalul calificat, poate constitui o oportunitate la absorbția semnificativă a unei forțe de muncă mai puțin calificate. Turismul creează oportunități de creștere economică regională și locală și contribuie la crearea de noi locuri de muncă prin valorificarea patrimoniului cultural și natural, specific fiecăreia din cele opt regiuni de dezvoltare, inclusiv din zonele dezavantajate din punct de vedere economic și social. O parte importantă din noile locuri de muncă create constituie o oportunitate regională pentru ocuparea forței de muncă feminine.

Pentru implementarea eficientă a investițiilor, analizele evidențiază necesitatea dezvoltării sistemului de cadastru și carte funciară, precum și îmbunătățirea serviciilor de înregistrare a proprietăților. Totodată noul sistem cadastral propune standardizarea modului de înregistrare prin realizarea sistemului național, unic, modern eficient și transparent de evidență a proprietăților care va contribui la susținerea și implementarea proiectelor privind dezvoltarea socio-economică a comunităților locale/ regionale. Ca urmare a înregistrării tuturor proprietăților, atât private, cât și publice, populația din zonele rurale va putea beneficia de îmbunătățirea condițiilor economice și sociale, atât datorită securizării statutului proprietății, cât și implicațiilor clarificării situației terenurilor asupra bugetelor locale. În plus, vor fi create condițiile optime pentru pregătirea strategiilor, planurilor și programelor în domeniul infrastructurii, comunele din mediul rural îndeplinind astfel pre-condițiile pentru accesarea programelor UE în domeniul dezvoltării infrastructurii locale (dezvoltarea rețelelor de utilități publice și a rețelelor stradale, reabilitarea clădirilor de interes public etc.).

1.1.2. O justificare pentru alegerea obiectivelor tematice, a priorităților de investiții aferente și a alocărilor financiare, ținând seama de acordul de parteneriat, pe baza identificării necesităților regionale și, după caz, naționale, inclusiv necesitatea de abordare a dificultăților identificate în recomandările specifice corespunzătoare adresate fiecărei țări, adoptate în conformitate cu articolul 121 alineatul (2) din TFUE, precum și recomandările corespunzătoare ale Consiliului adoptate în conformitate cu articolul 148 alineatul (4) din TFUE, ținând seama de evaluarea ex ante.

Tabelul 1: Justificare pentru selectarea obiectivelor tematice și a priorităților de investiții

Obiectiv tematic selectat	Prioritatea de investiții selectată	Justificarea selectării
OT 1 - consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovării	Promovarea investițiilor de afaceri în inovare și cercetare, dezvoltarea legăturilor și a sinergiilor între întreprinderi, centre de cercetare-dezvoltare și de educație, în special dezvoltarea produselor și serviciilor, transfer tehnologic, inovare socială, networking, clustere	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Europa 2020 - creșterea competitivității economice prin susținerea sectorului CDI • RST - asocieri mai strânse între cercetare, inovare și întreprinderi, în special prin acordarea unui statut prioritar activităților de cercetare și dezvoltare, inclusiv prin susținerea procesului de transfer tehnologic • PNR - promovarea inovării și îmbunătățirea transferului tehnologic în vederea stimulării capacității acestora de a atrage IMM în procesele tehnologice • AP - necesitatea realizării investițiilor pentru transfer tehnologic în cadrul nevoii privind Competitivitatea și Dezvoltarea Locală • SNC promovează formarea masei critice de firme competitive prin formarea centrelor de producție și dezvoltare tehnologică de competență regională și internațională • SNCD susține realizarea transferului rapid de informații și tehnologii în economie, promovând absorbția noilor tehnologii în sectoarele economiei naționale • PDR-urile propun priorități sau măsuri care vizează promovarea CDI pentru mediul de afaceri
OT 3 - îmbunătățirea	Promovarea spiritului antreprenorial, în special prin	• Strategia Europa 2020 identifică îmbunătățirea competitivității ca

<p>competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol și a sectorului pescuitului și acvaculturii</p>	<p>facilitarea exploatării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri</p>	<p>factor pentru îndeplinirea obiectivului de creștere sustenabilă</p> <ul style="list-style-type: none"> • Una dintre RST privind măsurile economice și reformele structurale destinate să stimuleze reluarea creșterii economice la nivelul UE în perioada 2013-2014 vizează îmbunătățirea și simplificarea mediului de afaceri, în special prin reducerea sarcinii administrative pentru IMM-uri, precum și facilitarea și diversificarea accesul IMM-urilor la finanțare • PNR 2014 vizează promovarea inovării și îmbunătățirea mediului de afaceri, prin dezvoltarea antreprenoriatului și a serviciilor suport (incubatoare, etc.) pentru firme pentru a contribui la supraviețuirea firmelor pe piață • AP identifică necesitatea realizării investițiilor pentru IMM-uri în cadrul nevoii privind Competitivitatea și Dezvoltarea Locală • SNIMM identifică probleme referitoare la supraviețuirea firmelor tinere pe piață • Cele 8 PDR 2014-2020 propun priorități sau măsuri dedicate sprijinirii IMM-urilor
	<p>Sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Una dintre Recomandările Specifice de Țară privind măsurile economice și reformele structurale destinate să stimuleze reluarea creșterii economice la nivelul UE în perioada 2013-2014 vizează îmbunătățirea și simplificarea mediului de afaceri, în special prin reducerea sarcinii administrative pentru IMM-uri, precum și facilitarea și diversificarea accesul IMM-urilor la finanțare. • Programul Național de Reformă 2014 vizează promovarea inovării și îmbunătățirea mediului de afaceri, în special pentru sectoarele industriale identificate în proiectul de Strategie Guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului IMM și îmbunătățirea mediului de afaceri – Orizont 2020.

		<ul style="list-style-type: none"> • AP identifică necesitatea realizării investițiilor pentru IMM-uri în cadrul nevoii privind Competitivitatea și Dezvoltarea Locală • SNC– formarea masei critice de firme competitive prin crearea unui mediu atractiv și transparent • Toate cele 8 PDR 2014-2020 propun priorități sau măsuri dedicate sprijinirii IMM-urilor
OT 4 - sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele	<p>Sprjinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile in infrastructura publică, inclusiv clădiri publice, și în sectorul locuințelor</p>	<ul style="list-style-type: none"> • RST menționează necesitatea îmbunătățirii și eficientizării politicilor pentru eficiența energetică • Ținta națională pentru implementarea Strategiei Europa 2020 stabilită în cadrul PNR, respectiv creșterea eficienței energetice cu 19% până în anul 2020 (circa 10 Mtep) • DPCE subliniază necesitatea îmbunătățirea eficienței energetice în infrastructurile publice și clădirilor rezidențiale • Documentele strategice naționale (ex..Strategia energetică a României, Planul Național de Acțiune în Domeniul Eficienței Energetice, etc.) recunoaște potențialul mare de economisire a energiei în domeniul infratrueturilor publice și clădirilor rezidențiale • AP identifică necesitatea realizării investițiilor pentru eficiență energetică în cadrul nevoii privind Resursele • Sectorul clădirilor, inclusiv iluminatul public este un mare consumator de energie și contribuie major la emisiile de gaze cu efect de seră, pe fondul performanței energetice foarte scăzută a clădirilor și sistemelor de iluminat public.
	<p>Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Europa 2020 identifică reducerea emisiilor de dioxid de carbon ca factor pentru îndeplinirea obiectivului de creștere sustenabilă • AP identifică necesitatea realizării investițiilor pentru eficiență energetică în cadrul nevoii privind Resursele • Creșterea continuă a numărului de

		<p>autovehicule pe fondul unei infrastructuri urbane parțial dezvoltate generează un grad sporit de poluare, blocaje în trafic, pierderi economice, număr sporit de accidente, probleme de sănătate pentru cetățeni precum și consumuri mari de carburanți din surse neregenerabile.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gradul de poluare al zonelor urbane din România rămâne ridicat, chiar dacă anumite măsuri au început să fie implementate în mai multe orașe și municipii. • Scăderea emisiilor de dioxid de carbon poate avea loc prin sporirea atractivității și îmbunătățirea accesibilității și a confortului de utilizare a transportului public și a mijloacelor de transport nemotorizate, astfel încât acestea să ofere o alternativă reală la folosirea autoturismelor personale.
<p>OT 6 - protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor</p>	<p>Conservarea, protecția, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Națională de Dezvoltare Regională recunoaște rolul patrimoniului natural și cultural în dezvoltarea regională. • AP identifică necesitatea realizării investițiilor pentru conservarea patrimoniului în cadrul nevoii privind Resursele • România dispune de un patrimoniu cultural valoros și diversificat, echilibrat distribuit la nivel național, aflat într-o stare de degradare accentuată, care nu permite valorificarea optimă a acestuia. Activitățile de conservare, protejarea și valorificarea vor permite consolidarea identității culturale și utilizarea eficientă a acestor resurse.
	<p>Acțiuni pentru îmbunătățirea mediului urban, revitalizarea orașelor, regenerarea și decontaminarea siturilor poluate și promovarea măsurilor pentru reducerea zgomotului</p>	<ul style="list-style-type: none"> • AP identifică necesitatea realizării investițiilor pentru îmbunătățirea mediului urban în cadrul nevoii privind Resursele • Strategia Națională de Dezvoltare Regională recunoaște rolul orașelor în dezvoltarea economică regională. • Planurile de Dezvoltare Regională fac referință la necesitatea creșterii calității vieții populației și îmbunătățirea mediului urban • Majoritatea orașelor din România se caracterizează prin existența unor zone

		<p>istorice aflate în stare avansată de degradare, cartiere de blocuri de locuințe fără renovări substanțiale, zone industriale abandonate în ultimii ani din cauza încetării activităților, spații publice neîntreținute, infrastructura vetustă sau inexistentă, spații verzi insuficiente sau pe cale de dispariție.</p>
<p>OT 7 - promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore</p>	<p>Stimularea mobilității regionale prin conectarea infrastructurilor rutiere regionale la infrastructura TEN - T</p>	<ul style="list-style-type: none"> • AP identifică necesitatea realizării investițiilor pentru infrastructura secundară de transport în cadrul nevoii privind Infrastructura • SDTR menționează rolul infrastructurii secundare de transport în dezvoltarea economică regională. • Dinamica redusă a dezvoltării economice în zonele în care infrastructura de transport este deficitară este subliniată în toate cele 8 Planuri de Dezvoltare Regională (care vor fi corelate cu Masterplanul de Transport). • Gradul de siguranță rutieră este de asemenea redus pe aceste trasee rutiere regionale, iar facilitățile pentru deplasările pietonale sau velo sunt extrem de rare. • Conectarea infrastructurilor regionale, respectiv a drumurilor județene ce vor fi modernizate și reabilitate, cu coridoarele majore de transport TEN T va spori accesibilitatea comunitatilor locale, în special rurale, stimulând creșterea economică prin dezvoltarea oportunitatilor de afaceri în arealul menționat și crescând gradul de ocupare al forței de muncă disponibile în aceste zone prin facilitarea navetei către aglomerările urbane care ofera oportunitati sporite.
<p>OT 8 - promovarea ocupării forței de muncă sustenabile și de calitate și sprijinirea mobilității forței de muncă</p>	<p>Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone, care să includă reconversia regiunilor industriale aflate în declin, precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • AP identifică necesitatea realizării investițiilor pentru dezvoltare locală prin turism în cadrul nevoii privind Oamenii și Societatea • O caracteristică importantă a turismului românesc o reprezintă faptul că zonele mai slab dezvoltate din punct de vedere economic concentrează cele mai importante obiective și atracții turistice. Aceste areale pot fi revitalizate prin valorificarea potențialului lor

		<p>turistic, contribuind totodată la promovarea unei dezvoltări socio-economice sustenabile în regiunile vizate.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Planurile de Dezvoltare Regională, elaborate la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare, au identificat dezvoltarea turismului ca o prioritate de dezvoltare, pe baza potențialului turistic existent în toate regiunile. Acest potențial justifică sprijinirea dezvoltării economice prin turism, materializat în dezvoltarea infrastructurii zonelor turistice, valorificarea patrimoniului natural, precum și includerea acestora în circuitul turistic și promovarea lor în scopul atragerii turiștilor.
OT 9 - promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei	<p>Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de colectivitățile locale</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Recomandările Specifice de Țară poziționează consolidarea asistenței medicale primare, ca fiind una dintre prioritățile României. • Documentul de Poziție al Serviciilor Comisiei prevede îmbunătățirea capitalului uman, inclusiv prin politici mai bune privind incluziunea socială. • Strategia Europa 2020 consideră că, în cazul României trebuie să existe asigurarea unei interacțiuni eficiente între sistemul de asistență socială și cel de ocupare. • AP identifică necesitatea realizării investițiilor pentru infrastructura medicală și cea socială în cadrul nevoii Oamenii și Societatea • Toate acestea presupun ca premisă existența unei infrastructuri, atât a unei infrastructuri medicale de calitate cât și a uneia de de servicii sociale, în care să poată fi furnizate servicii de calitate, adaptate nevoilor beneficiarilor. Sprijinirea investițiilor în infrastructura medicală și în cea socială, precum și a măsurilor de dotare cu echipamente moderne, va contribui la creșterea accesului la servicii medicale și sociale.
	Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	<ul style="list-style-type: none"> • Una dintre țintele României pentru îndeplinirea obiectivelor Strategiei Europa 2020, este scoaterea din sărăcie a unui număr de 580.000 de persoane, până

		<p>în anul 2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recomandările Specifice de Țară poziționează reducerea fenomenului sărăciei, mai ales pentru categorii extrem de defavorizate, precum românii și copiii, printre obiectivele de maximă urgență pe care România le are de atins. • AP identifică necesitatea realizării investițiilor pentru comunitățile marginalizate în cadrul nevoii Oamenii și Societatea
OT 10 - investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții	Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare	<ul style="list-style-type: none"> • Documentul de Poziție al Serviciilor Comisiei Europene prevede necesitatea îmbunătățirii accesului și a participării la educația și formarea profesională, precum și a calității acestora • Recomandările Specifice de Țară identifică necesitatea continuării reformelor începute în domeniul Educației. • AP identifică necesitatea realizării investițiilor pentru infrastructura educațională în cadrul nevoii Oamenii și Societatea • Strategia Națională de Dezvoltare Regională și Planurile de Dezvoltare Regională formulează ca nevoie de dezvoltare necesitatea realizării investițiilor în educație și recunosc rolul acestora în dezvoltarea economică • Profilul educațional al populației este o condiție esențială pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, cu atât mai mult cu cât este necesară implicarea sporită în activitățile economice a persoanelor vârstnice. Acest deziderat nu se poate realiza însă fără o infrastructură adecvată/ corespunzătoare ciclurilor educaționale.
OT 11 – consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă	Consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă	<ul style="list-style-type: none"> • În Documentul de Poziție al Serviciilor Comisiei se menționează necesitatea dezvoltării unui sistem funcțional de cadastru care să acopere teritoriul țării. • Recomandările Specifice de Țară subliniază de asemenea faptul că incertitudinea asupra drepturilor de proprietate reprezintă o provocare pentru mediul de afaceri. Acest document evidențiază rolul important al

		<p>înregistrării proprietăților asupra dezvoltării zonelor rurale și urbane. De asemenea, se menționează faptul că investițiile în infrastructură, acțiunile asupra mediului, cele în materie de locuire, precum și piața funciară sunt afectate de lipsa informațiilor asupra proprietăților.</p> <ul style="list-style-type: none"> • AP identifică necesitatea realizării investițiilor pentru cadastru în cadrul nevoii Guvernanță
--	--	---

1.2. Justificarea alocării financiare

În perioada de programare 2014-2020, Programului Operațional Regional îi sunt alocate aproximativ 7,9 miliarde euro, din care 6,7 miliarde euro (inclusiv rezerva de performanță) reprezintă sprijinul UE, prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională, respectiv circa 1,2 miliarde euro contribuția națională, asigurată din fonduri publice naționale (buget de stat, bugete locale).

Repartizarea resurselor financiare aferente Programului Operațional Regional s-a realizat în baza nevoilor comune de dezvoltare identificate în procesul de programare, asigurându-se corelarea cu strategiile regiunilor de dezvoltare, precum și cu strategiile naționale sectoriale, ținând cont de obiectivele promovate prin Strategia Europa 2020, Recomandările specifice de țară, Documentul de poziție al Comisiei Europene, cu respectarea obiectivelor tematice și priorităților de investiții menționate în regulamentele aferente politicii de coeziune 2014–2020.

Pentru a răspunde acestor cerințe specifice, în Programul Operațional Regional sunt abordate 9 din cele 11 obiective tematice prin stabilirea priorităților de investiții și a obiectivelor specifice corespunzătoare, cu respectarea concentrării tematice conform Regulamentului General nr. 1303/2014.

Axele prioritare și prioritățile de investiții incluse în Program se adresează tuturor celor 8 regiuni de dezvoltare, atât regiunilor mai puțin dezvoltate (Nord-Est, Sud-Est, Sud Muntenia, Sud Vest Oltenia, Vest, Nord-Vest și Centru), în scopul recuperării decalajelor de dezvoltare, cât și regiunii mai dezvoltate (București-Ilfov), pentru valorificarea potențialului competitiv.

Îndeplinirea obiectivelor POR prin utilizarea integrală a bugetului alocat, va contribui în mod determinant la realizarea țintelor și obiectivelor *Strategiei Europa 2020* asumate de România, concomitent cu reducerea decalajelor dintre nivelurile de dezvoltare ale regiunilor.

Având în vedere cerințele referitoare la concentrarea tematică stabilite pentru FEDR, 58% din resursele financiare alocate POR sunt destinate obiectivelor tematice 1, 3 și 4, accentuându-se astfel importanța acordată investițiilor pentru consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovării, îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, promovarea unei economii cu emisii scăzute de dioxid de carbon.

Axa prioritară 1 dedicată *promovării transferului tehnologic*, corespunzătoare obiectivului tematic 1, va beneficia de 2,62% din bugetul programului, întrucât tipurile de proiecte

implementate în domeniul transferului tehnologic constau în investiții în special în servicii și crearea de baze de date, și mai puțin în infrastructuri. Având în vedere că prin intermediul acestei axe prioritare se asigură complementaritatea cu activitățile de cercetare finanțate prin intermediul Programului Operațional Competitivitate, se vor asigura condițiile necesare pentru atingerea rezultatelor estimate și a impactului previzionat pentru obiectivul tematic 1 la nivelul Acordului de Parteneriat.

Obiectivului tematic 3, reprezentat prin axa prioritară 2 *îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii*, îi sunt alocate 11,12% din fonduri, în vederea încurajării economiilor regionale prin sprijinirea dezvoltării IMM-urilor în toate etapele de dezvoltare. Având în vedere că în cadrul acestei axe prioritare vor fi implementate măsuri care se supun legislației ajutorului de stat, luându-se în considerare inclusiv utilizarea instrumentelor financiare, efectul de multiplicare a fondurilor alocate este considerabil mai mare.

Obiectivului tematic 4 îi este dedicată cea mai mare parte a resurselor financiare ale POR, respectiv 44,26%, prin intermediul axei prioritare 3 *sprijinirea creșterii eficienței energetice în clădirile publice* (cu o contribuție de circa 10% la valoarea totală a obiectivului tematic) care va sprijini măsuri de eficiență energetică a clădirilor publice, având ca scop reabilitarea energetică, inclusiv izolarea termică, conducând la reducerea consumului de energie, cu rezultat final reducerea emisiilor cu efect de seră, dar și la creștere economică.

Contribuția cea mai importantă, aproximativ 90% din alocarea aferentă acestui obiectiv tematic, revine primelor două priorități de investiții ale axei prioritare 4 *sprijinirea dezvoltării urbane durabile*, respectiv 4.1 *sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor* și 4.2 *promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu*, fiind finanțate investițiile prin strategii de dezvoltare care integrează inclusiv aspecte economice, sociale etc. Alocarea financiară consistentă pentru această axă prioritară este determinată de nevoia mare de investiții în domeniul creșterii eficienței energetice, concomitent cu potențialul mare de economisire al acestui sector. Totodată a fost luată în considerare nevoia identificată la nivel urban privind implementarea măsurilor necesare pentru reducerea gradului de poluare de la nivel urban.

Obiectivul tematic 6 este abordat prin două priorități de investiții, aferente axelor prioritare 4 și 5, urmărindu-se creșterea calității spațiilor publice în zonele urbane, precum și conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural, prin alocarea a 7,47% din bugetul POR. Finanțarea patrimoniului cultural reprezintă o măsură deosebit de importantă întrucât acesta constituie o sursă unică de informații despre trecutul unei zone, contribuind la conturarea identității locale. O bună gestionare a patrimoniului cultural reprezintă o componentă esențială în procesul de dezvoltare durabilă prin reducerea consumului de materii prime și a poluării.

O pondere importantă, respectiv 14,33% din resursele programului, este acordată obiectivului tematic 7, având în vedere potențialul investițiilor în infrastructura de transport, creșterea gradului de mobilitate a persoanelor și bunurilor, sporirea adaptabilității populației la nevoile pieței forței de muncă de la nivel regional/local.

În scopul promovării ocupării forței de muncă prin intermediul strategiilor de dezvoltare locală, obiectivului tematic 8 îi revin 1,51% din alocările financiare, contribuind la crearea și ocuparea de noi locuri de muncă și la creșterea economică a unor zone aflate în declin economic, dar care dispun de un potențial turistic valoros. Investițiile realizate în cadrul acestei axe prioritare vor fi complementare cu cele previzionate a se realiza în axa prioritară dedicată sprijinirii mediului de afaceri, în care vor fi sprijinite inclusiv IMM-urile care își desfășoară

activitatea în domeniul turismului.

Obiectivul tematic 9 beneficiază de 7,78% din bugetul total și este reprezentat prin axele prioritare 8 *dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale* și 9 *sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban*, fiind dedicat, cu precădere, celor 7 regiuni mai puțin dezvoltate. Tipurile de investiții care vor fi realizate în cadrul acestor axe prioritare vor determina crearea unor condiții decente pentru prestarea serviciilor medicale/ sociale către categoriile țintă vizate, precum și dezvoltarea locală a comunităților defavorizate. Având în vedere că investițiile finanțate prin axa prioritară 9 *Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban* sunt complementare cu cele finanțate prin intermediul Programului Operațional Capital Uman se vor asigura condițiile necesare pentru obținerea rezultatelor preconizate în cadrul Acordului de Parteneriat în ceea ce privește măsurile destinate comunităților defavorizate.

Pentru îmbunătățirea infrastructurii educaționale, respectiv obiectivul tematic 10, au fost alocate 5,40% din fondurile POR, urmărindu-se creșterea gradului de participare în sistemul educațional. La stabilirea alocării financiare au fost luate în considerare nevoile identificate la nivel regional corelate cu necesitatea asigurării unor condiții decente de studiu în cadrul infrastructurii educaționale, în vederea asigurării precondițiilor necesare pentru participarea la procesul educațional.

Prin axa prioritară 11 *Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară* se accentuează consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă, repartizându-se 3,97% din bugetul programului. Un sistem eficient de cadastru este necesar pentru dezvoltarea și implementarea infrastructurii, dezvoltarea proprietății și consolidarea terenurilor agricole. Alocarea financiară a fost stabilită luând în considerare complexitatea acțiunilor de înregistrare a proprietăților și crearea hărților vectoriale într-un număr semnificativ de comune, precum și a acțiunilor complementare de sprijinire a acestui proces, în vederea dezvoltării unui sistem funcțional de cadastru care să acopere teritoriul țării, așa cum este precizat în documentul de poziție al Comisiei.

Un procent de 1,55% din fondurile programului va fi alocat axei prioritare 11 *asistență tehnică*, pentru sprijinirea implementării, managementului și evaluării POR, dar și pentru activități publicitare și de informare privind POR.

Tabelul 2: Imagine de ansamblu asupra strategiei de investiții a programului operațional

Axa prioritară	Fondul (FEDR, Fondul de coeziune, FSE sau YEI)	Sprrijinul din partea Uniunii (mil. EUR)	Proportia sprrijinului total al Uniunii pentru programul operațional	Obiectiv tematic	Priorități de investiții	Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții	Indicatori de rezultat comuni și specifici programului pentru care a fost stabilit un obiectiv
Promovarea transferului tehnologic	FEDR	175,53	2,62%	OT 1 - consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovării	Pomovarea investițiilor de afaceri în inovare și cercetare, dezvoltarea legăturilor și a sinergiilor între întreprinderi, centre de cercetare-dezvoltare și de educație, în special dezvoltarea produselor și serviciilor, transfer tehnologic, inovare socială, networking, clustere	Creșterea inovării în firme prin susținerea entităților de inovare și transfer tehnologic	Număr firme inovative
Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii	FEDR	744,68	11,11%	OT 3 - îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol și a sectorului pescuitului și acvaculturii	Promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri	Consolidarea poziției pe piață a microîntreprinderilor	Rata de supraviețuire a IMM-urilor la 3 ani de la înființare
					Sprrijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor	Îmbunătățirea competitivității economice prin creșterea productivității muncii în IMM-uri	Productivitatea muncii în IMM-uri
Sprrijinirea creșterii eficienței energetice în clădiri publice	FEDR	319,15	4,76%	OT 4 - sprrijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele	Sprrijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor	Creșterea eficienței energetice în clădirile publice	Reducerea consumului de energie finală în clădirile publice
Sprrijinirea dezvoltării urbane durabile	FEDR	2.822,93	42,13%	OT 4 - sprrijinirea tranziției către o economie cu emisii	Sprrijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri	Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale și sistemele de	Reducerea consumului de energie finală în

				scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele	publice, și în sectorul locuințelor	iluminat public	sectorul rezidențial Reducerea consumului de energie finală în iluminatul public
					Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor climatice	Reducerea emisiilor de carbon în municipii în special prin investiții în transportul public urban Reducerea emisiilor de carbon în orașele de dimensiuni medii și mici, în special prin investiții în infrastructura destinată deplasărilor nemotorizate și traficului de tranzit	Număr pasageri transportați în transportul public urban în România Reducerea emisiilor CO ₂
				OT 6 - protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor	Acțiuni pentru îmbunătățirea mediului urban, revitalizarea orașelor, regenerarea și decontaminarea siturilor poluate și promovarea măsurilor pentru reducerea zgomotului	Creșterea calității spațiilor publice în zonele urbane	Gradul de satisfacției al populației în legătură cu spațiile publice din orașe
Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural	FEDR	319,62	4,77%	OT 6 - protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor	Conservarea, protecția, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural	Conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural în vederea consolidării identității culturale și utilizării eficiente a acestuia	Reducerea gradului de degradare a resurselor de patrimoniu cultural

Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală	FEDR	957,45	14,29%	OT 7 - promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore	Stimularea mobilității regionale prin conectarea infrastructurilor rutiere regionale la infrastructura TEN - T	Cresterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin reabilitarea și modernizarea drumurilor județene	Populația deservită de o infrastructură secundară modernizată care asigură accesul la coridoarele TEN-T
Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului	FEDR	101,06	1,51%	OT 8 - promovarea ocupării forței de muncă sustenabile și de calitate și sprijinirea mobilității forței de muncă	Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice	Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă prin turism și domenii conexe acestuia	Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă în activități de natură turistică
Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale	FEDR	425,53	6,35%	OT 9 - promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei	Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de colectivitățile locale	Creșterea speranței de viață prin sporirea accesibilității serviciilor medicale și sociale acordate și prin îmbunătățirea calității acestora	Creșterea speranței de viață sănătoasă la naștere, femei și bărbați
Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban	FEDR	95,74	1,43%	OT 9 - Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei	Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	Reducerea concentrării spațiale a sărăciei, prin măsuri integrate	Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială
Îmbunătățirea infrastructurii educaționale	FEDR	361,70	5,40%	OT 10 - Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții	Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare	Creșterea gradului de participare în sistemul educațional	Gradul de cuprindere în învățământ a populației de

							vârsta școlară
Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară	FEDR	265,96	3,97%	OT 11 - Consolidarea capacității instituționale și o administrației publice eficiente	Consolidarea capacității instituționale și o administrației publice eficiente	Creșterea gradului de acoperire geografică și incluziune a înregistrării proprietăților în Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară	Număr de UAT-uri înregistrate în SICCF
Asistență tehnică	FEDR	110,64	1,65%	- N/A -	- N/A -	Sprijinirea implementării transparente și eficiente a Programului Operațional Regional	Creșterea nivelului de conștientizare a potențialilor beneficiari privind oportunitățile de finanțare prin POR
Total POR	FEDR	6.7000	100%				

SECȚIUNEA 2. AXELE PRIORITARE

2.A Axa prioritară 1: Promovarea transferului tehnologic

2.A.1 Axa prioritară 1

ID-ul axei prioritare	<i>AP 1</i>
Denumirea axei prioritare	Promovarea transferului tehnologic

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	N/A
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.A.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond

Regiunea București Ilfov - regiunea cea mai dezvoltată din România – concentrează cea mai mare parte din rezultatele activităților de cercetare-dezvoltare-inovare. Acestea nu se regasesc însă pe piață, nu sunt valorificate ca urmare a legăturii slabe între instituțiile de cercetare și mediul de afaceri.

În România, la nivelul anului 2014, erau 49 de infrastructuri de inovare și transfer tehnologic, dintre care 16 erau centre de informare tehnologică, 15 centre de transfer tehnologic, 12 incubatoare tehnologice și de afaceri, precum și 6 parcuri științifice și tehnologice. Cele mai multe structuri se regăsesc în regiunea București Ilfov (38%), rezultatele activităților fiind utilizate însă la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare. Cu toate acestea, pentru regiunea București Ilfov este necesară continuarea dezvoltării acestor structuri, întrucât aici se concentrează cele mai multe instituții de cercetare și universități care asigură masa critică necesară transferului tehnologic. Situația celorlalte regiuni este diferențiată: dacă în regiunea Nord Est sunt două astfel de infrastructuri, respectiv un centru de informare tehnologică și un parc științific și tehnologic, în Sud Est și în Sud Muntenia sunt câte 3 asemenea entități, distribuția regională a acestora arată o concentrare în acele regiuni care au o activitate antreprenorială foarte intensă, respectiv Regiunile Vest și Nord Vest unde sunt cele mai multe

structuri de inovare și transfer tehnologic (6, respectiv 7 infrastructuri de inovare și transfer tehnologic).

Astfel, această axă se aplică tuturor regiunilor de dezvoltare din România, inclusiv pentru regiunea București Ilfov. POR va contribui la creșterea calității și competitivității produselor, proceselor și serviciilor din firme, în toate cele 8 regiuni de dezvoltare ale României, prin realizarea de transfer tehnologic a diverselor rezultate ale cercetării care pot aduce valoare adăugată în economia de piață prin intermediul entităților de inovare și transfer tehnologic (incubatoare tehnologice și de afaceri, centre de transfer tehnologic, centre de informare tehnologică, etc).

2.A.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiune mai dezvoltată
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.A.4 Prioritatea de investiții 1.1

<i>Prioritate de investiții 1.1</i>	<i>Promovarea investițiilor de afaceri în inovare și cercetare, dezvoltarea legăturilor și a sinergiilor între întreprinderi, centre de cercetare-dezvoltare și de educație, în special dezvoltarea produselor și serviciilor, transfer tehnologic, inovare socială, networking, clustere.</i>
-------------------------------------	--

2.A.5 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 1.1
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Creșterea inovării în firme prin susținerea entităților de inovare și transfer tehnologic</i>

<p><i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i></p>	<p>Inovarea este necesară pentru țări și regiuni pentru a deveni / a rămâne competitive prin creșterea productivității companiilor, accesul la piețe noi, valoare adăugată mai mare, și în cele din urmă pentru crearea de locuri de muncă durabile într-un context de concurență puternică la nivel mondial. Inovarea este esențială pentru dezvoltare, având în vedere faptul că în țările dezvoltate aceasta generează 80% din creșterea economică și reprezintă, totodată, un mod eficient de a îmbunătăți furnizarea de servicii pentru a satisface nevoile societății.</p> <p>Investițiile care se vor realiza în CDI au ca scop creșterea competitivității economice, prin intermediul transferului tehnologic în vederea majorării numărului firmelor inovative (în prezent 8.116). Aceasta se poate realiza prin crearea și dezvoltarea entităților suport pentru inovare și transfer tehnologic, publice și private, mai ales în regiunile mai puțin dezvoltate ale României, în concordanță cu principiul specializării inteligente. Scopul acestor investiții va consta în realizarea unui transfer mai intens al rezultatelor cercetării în aplicații comerciale inovative.</p>
--	--

Tabelul 3: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea de referință</i>	<i>Anul de referință</i>	<i>Valoarea-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
IS1	Număr firme inovative	Număr	Regiuni mai dezvoltate	2.014	2010	2.400	INS	La doi ani
			Regiuni mai puțin dezvoltate	6.102	2010	7.600	INS	La doi ani

2.A.6 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.A.6.1 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

<i>Prioritate de investiții 1.1</i>	<i>Promovarea investițiilor de afaceri în inovare și cercetare, dezvoltarea legăturilor și a sinergiilor între întreprinderi, centre de cercetare-dezvoltare și de educație, în special dezvoltarea produselor și</i>
-------------------------------------	---

În România se realizează un număr ridicat de activități de cercetare, dar conexiunea dintre educație, cercetare și mediul de afaceri rămâne slabă, ceea ce se evidențiază prin transferul redus pe piață a ideilor noi. O astfel de colaborare există, în general, între instituțiile de cercetare – dezvoltare - inovare și companiile mari. Participarea IMM-urilor în cadrul acestor colaborări este limitată. În acest sens, este necesară încurajarea punerii în aplicare a rezultatelor cercetării în cadrul IMM-urilor prin transfer tehnologic. Finanțarea entităților de inovare și transfer tehnologic va contribui la crearea și dezvoltarea unui mediu favorabil inovării la nivelul operatorilor economici. Astfel, prin valorificarea rezultatelor cercetării, firmele vor putea pune la dispoziție produse și servicii cu o valoare adăugată mai mare, ceea ce va conduce, în consecință la creșterea competitivității economice.

Prin intermediul acestei priorități de investiție vor fi sprijinite activități specifice realizării de investiții inițiale pentru dezvoltarea entităților de inovare și transfer tehnologic, respectiv

- crearea, modernizarea și extinderea entităților de inovare și transfer tehnologic, inclusiv dotarea cu echipamente
- achiziționarea de servicii tehnologice specifice

Aceste entități de inovare și transfer tehnologic vor putea fi create, modernizate și/sau extinse în vederea promovării unui mediu favorabil inovării și absorbției noilor tehnologii în toate sectoarele economiei. Prin crearea unei infrastructuri viabile de inovare și transfer tehnologic, se urmărește exploatarea rezultatelor cercetării și transformarea lor în produse, servicii și procese vandabile, generatoare de creștere economică. Astfel, capacitatea unei regiuni de a crea și menține un mediu care susține introducerea elementelor de noutate în întreprinderile sale și prin care se asigură mai multă prosperitate populației va fi dezvoltată.

Pentru susținerea activităților din aceste infrastructuri se va finanța și dotarea entităților de transfer tehnologic prin achiziționarea de bunuri, servicii și dotări independente în vederea creșterii capacității acestora de a realiza servicii tehnologice specifice de calitate.

De asemenea, se pot realiza investiții în activitățile specifice entităților de inovare și transfer tehnologic, în vederea realizării de servicii tehnologice specifice pentru firmele beneficiare de transfer tehnologic. Printre aceste activități pot fi enumerate: studii de investiții tehnologice; asistență și consultanță tehnică de specialitate la aplicarea / achiziționarea de tehnologii; evaluare tehnologică și audit tehnologic; veghe tehnologică, informare tehnologică, asistență la restructurarea/retehnologizarea și dimensionarea agenților economici; dezvoltarea de activități economice inovative în vederea reconversiei forței de muncă în zonele cu probleme accentuate cu șomajul; urmărirea dezvoltării tehnologice în plan intern și internațional; transfer tehnologic și validare tehnologică; prognoza, evaluare tehnologică; audit tehnologic; analize statistice și indicatori ai eficienței inovării; crearea, dezvoltarea și întreținerea de bănci de date specializate etc.

Entitățile sprijinite de inovare și transfer tehnologic trebuie să ofere servicii suport pentru firmele deservite în vederea identificării de oportunități de afaceri bazate pe compatibilități tehnologice, cerințe comerciale sau cerințe de fabricație precum și a partenerilor de afaceri potriviți (agenți, distribuitori, furnizori). Aceste structuri pot oferi clienților servicii de consultanță generală sau/și consultanță specializată pentru identificare de noi soluții de afaceri legate de activitățile de producție, distribuire, agenție, parteneriat, sub-contractare, transport și

logistică. De asemenea, în portofoliul acestor entități pot exista servicii de organizare evenimente (mentoring, cooperări afaceri, networking, relaționarea clienților cu multinaționalele sau companiile autohtone mari pentru facilitare contracte cooperare, etc), precum și activități de promovare și marketing individuale sau comune ale clienților atât pentru produsele inovative cât și pentru tehnologia proprie a unor parteneri români sau din alte state, titulari de licențe și clienți care pot ajuta companiile în obținerea de noi produse sau tehnologii.

Prin transferul de tehnologie se realizează transmiterea de informații științifice sau tehnologice (generale, specializate sau brevetate), transmiterea unor tehnici și a experienței industriale, a unor echipamente noi etc. între diferite părți implicate. Acesta implică interacțiunea dintre ofertantul de tehnologie nouă și utilizatori – firme și are ca rezultat o inovație reală. De asemenea, procesul de transfer tehnologic contribuie la creșterea competitivității economice în zonă.

Transferul tehnologic poate fi realizat prin intermediul centrelor de transfer tehnologic, incubatoarelor tehnologice și de afaceri, centrelor de informare tehnologică, oficiilor de legătură cu industria, parcurilor științifice și tehnologice, etc, publice sau private. Astfel, potențialii beneficiari vor fi toate acele entități juridice care furnizează activități de transfer tehnologic, conform legislației în vigoare (OG 57/ 2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică și HG 406/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice specifice privind constituirea, funcționarea, evaluarea și acreditarea entităților din infrastructura de inovare și transfer tehnologic, precum și modalitatea de susținere a acestora).

În consecință, programul își propune să sprijine aplicarea și comercializarea rezultatelor obținute în urma activităților de cercetare și dezvoltare tehnologică, precum și susținerea dezvoltării de întreprinderi inovative, prin transfer tehnologic. Sprijinul se adresează în special structurilor care au capacitatea de a sprijini firmele, în special IMM-urile din zonele/sectoarele cu potențial de creștere economică punând la dispoziția acestora unele servicii personalizate de transfer tehnologic de înaltă calitate.

Investițiile în acest domeniu se realizează pentru a contribui la stimularea creșterii competitivității firmelor. Aceste investiții pot fi realizate atât în mediul urban cât și rural de către entități juridic constituite care gestionează infrastructuri cu rol de inovare și transfer tehnologic.

2.A.6.2 Principiile directoare pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 1.1</i>	<i>Promovarea investițiilor de afaceri în inovare și cercetare, dezvoltarea legăturilor și a sinergiilor între întreprinderi, centre de cercetare-dezvoltare și de educație, în special dezvoltarea produselor și serviciilor, transfer tehnologic, inovare socială, networking, clustere</i>
<p>Principiile directoare avute în vedere pentru selectarea operațiunilor vizează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concordanța cu documentele strategice relevante (Strategia Națională de Cercetare 2014-2020 și alte strategii regionale și locale pentru specializare inteligentă, cu Strategia Națională de Competitivitate 2014-2020, Planul Național de Acțiune aferent 	

acestei strategii, care reprezintă condiționalități ex-ante, precum și cu cele 8 Planuri de Dezvoltare Regională 2014-2020, strategii locale, alte strategii)

- Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR.
- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii
- Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea,
- Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare (în special POC)

Operațiunile vor fi selectate pe baza criteriilor definite în Ghidul Solicitantului pentru această axă prioritară.

2.A.6.3 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

<i>Prioritate de investiții 1.1</i>	<i>Promovarea investițiilor de afaceri în inovare și cercetare, dezvoltarea legăturilor și a sinergiilor între întreprinderi, centre de cercetare-dezvoltare și de educație, în special dezvoltarea produselor și serviciilor, transfer tehnologic, inovare socială, networking, clustere</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	N/A
Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.	

2.A.6.4 Utilizarea planificată a proiectelor majore (după caz)

<i>Prioritate de investiții 1.1</i>	<i>Promovarea investițiilor de afaceri în inovare și cercetare, dezvoltarea legăturilor și a sinergiilor între întreprinderi, centre de cercetare-dezvoltare și de educație, în special dezvoltarea produselor și serviciilor, transfer tehnologic, inovare socială, networking, clustere</i>
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.A.6.5 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Fond</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
1S2	Entități de transfer tehnologic sprijinite	Număr de entități	FEDR	<i>Regiune mai dezvoltată</i>	5	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
	Entități de transfer tehnologic sprijinite	Număr de entități	FEDR	<i>Regiuni mai puțin dezvoltate</i>	95	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

2.A.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

Axa prioritara	Tipul Indicatorului (Etapa cheie de implementare, indicatorul financiar, indicatorul de realizare sau, dacă este cazul, indicatorul de rezultat)	ID	Indicator sau etapă cheie de implementare	Unitate de măsură, dacă este cazul	Fond	Categorie de regiune	Punctul de referință pentru 2018			Obiectivul final (2023)			Sursa datelor	Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul
							B	F	T	B	F	T		
AP 1	Indicator financiar	1F	Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată această autoritate	Milioane euro	FEDR	Regiune mai dezvoltată	0			6,81			Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 1						Regiuni mai puțin dezvoltate	26			133,62			Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 1	Etapa cheie de implementare	1K1	Numărul de entități de transfer tehnologic sprijinite conform contractelor de finanțare	Numar	FEDR	Regiune mai dezvoltată	3			-			Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Avân în vedere ritmul actual de implementare din regiunea BI s-a considerat necesară utilizarea unei etape cheie de implementare.
AP 1	Indicator de realizare	1S2	Entități de transfer tehnologic sprijinite	Numar	FEDR	Regiune mai dezvoltată	0			4			Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Acest indicator este important întrucât vizează mai mult de 50% din alocarea
AP 1						Regiuni mai puțin dezvoltate	10			76				

						puțin dezvoltate				axei prioritare. Valoarea acestuia este importantă din punct de vedere al contribuției la atingerea rezultatelor așteptate.
--	--	--	--	--	--	------------------	--	--	--	---

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță (opțional)

Stabilirea țintelor pentru indicatorul financiar

Ținta indicatorului financiar pentru 2023 a fost stabilită la un nivel de 80% din alocarea FEDR pentru POR, având în vedere riscurile asociate necheltuirii în totalitate a sumelor alocate axei prioritare; astfel, tinta indicatorului financiar pentru anul 2023 va fi de 6,81 milioane Euro pentru categoria de regiune mai dezvoltată, respectiv 133,62 milioane euro pentru categoria regiunilor mai slab dezvoltate, reprezentând 80% din alocare UE (inclusiv rezerva de performanță).

Ținta intermediară pentru 2018 a fost stabilită luându-se în considerare experiența similară din perioada 2007 - 2013, precum și a necesității respectării regulii N+3 la nivel de program. Stabilirea țintei la nivelul POR pentru anul 2018 s-a realizat pe principiul atingerii nivelului minim de cheltuieli impus de regula N+3, necesar pentru evitarea dezangajării automate a fondurilor (soluție conservatoare). Au fost luate în considerare alocările FEDR fără rezerva de performanță din anii 2014 și 2015 din care s-au scăzut sumele reprezentând prefinanțarea inițială din anii 2014, 2015 și 2016 și prefinanțările anuale din anii 2016, 2017 și 2018, precum și valorile corespunzătoare pentru asistență tehnică având în vedere că nu face parte din cadrul de performanță. A rezultat astfel o țintă la nivel de program, pentru anul 2018 de 764 milioane Euro (din care 28 milioane euro pentru categoria de regiune mai dezvoltată și 736 milioane Euro pentru categoria regiunilor mai puțin dezvoltate).

Selectarea indicatorilor de realizare imediată pentru cadrul de performanță.

Din setul de indicatori de realizare imediată aferent axei prioritare a fost selectat indicatorul care corespunde unei alocări de peste 50% din alocarea pentru AP 1, respectiv entități de transfer tehnologic sprijinite.

Stabilirea țintelor pentru 2023 și 2018 pentru indicatorul de realizare imediată

Stabilirea acestor ținte s-a realizat pe baza costului de referință pentru tipuri de intervenție asemănătoare finanțate în perioada 2007 – 2013 sub scheme de ajutor de stat, precum și pe baza ritmului de implementare în perioada 2007-2013.

2.A.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6a: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 1	058	4,255,319.00
AP 1	059	4,255,319.00

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 1	058	83,510,638.50
AP 1	059	83,510,638.50

Tabelul 7a: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 1	01	8,510,638.00

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 1	01	167,021,277.00

Tabelul 8a: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 1	07	8,510,638.00

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	

Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 1	07	167,021,277.00

Tabelul 9a: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 1	07	8,510,638.00

Tabelul 9b: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 1	07	167,021,277.00

2.A.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor

<i>Axa prioritară</i>	AP 1
Se va utiliza asistența tehnică a POR pentru organizarea de sesiuni de instruire pentru acest domeniu.	

2.B Axa prioritară 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii

2.B.1 Axa prioritară 2

ID-ul axei prioritare	AP 2
Denumirea axei prioritare	Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	N/A
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.B.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond

Competitivitatea economică are la bază atât determinanți la nivel macro - pe componentele de instituții, finanțe publice, infrastructură, piața muncii, transparență, mediu, cât și la nivel micro - mediu de afaceri, dinamica IMM-urilor, antreprenoriat, activitate de inovare, clusterizare, dezvoltarea rețelelor de afaceri. În acest context, creșterea competitivității IMM-urilor devine element cheie pentru adresarea obiectivelor Strategiei UE 2020, având în vedere faptul că 99 % din întreprinderile din UE (aproximativ 20 de milioane) sunt IMM-uri.

Aceste întreprinderi dețin rolul de motor principal al creșterii economice, inovării, ocupării forței de muncă (generează 2 din 3 locuri de muncă în sectorul privat) și integrării sociale, reprezentând practic structura de bază a economiei europene.

Decalajele în dezvoltarea antreprenorială a diferitelor regiuni ale țării, măsurate prin numărul IMM-urilor la 1000 locuitori, s-au adâncit în ultimii ani. În România, conform datelor statistice disponibile (2011) existau 21 de IMM-uri la 1.000 de locuitori, valoare situată la mai puțin de 50% din media UE. Pentru ca în România să poată fi atinsă media europeană ar fi necesară crearea a peste 460.000 de IMM-uri peste numărul celor deja existente. La nivel regional, peste media UE-27 și, implicit peste media națională, se află regiunea București Ilfov cu 48 IMM la 1000 locuitori, în scădere față de 2010 cu 4 IMM la 1000 locuitori. Chiar dacă acest indicator evidențiază existența unei mase critice suficiente la nivelul regiunii, generată în special de concentrarea IMM-urilor în Municipiul București, nivelul de dezvoltare a mediului de afaceri în județul Ilfov este comparabil cu regiunea Sud Muntenia.

În ceea ce privește densitatea microîntreprinderilor, există o diferență mare între regiunea București Ilfov - aproape 45 microîntreprinderi/1.000 de locuitori și Regiunea Nord Est - 11,88 microîntreprinderi/1.000 de locuitori, generată de atractivitatea mediului de afaceri al capitalei care depășește cu mult nivelul regiunilor de dezvoltare. Diferența apare și în interiorul regiunii București Ilfov, întrucât județul Ilfov este comparabil cu celelalte regiuni de dezvoltare din punct de vedere al indicatorilor analizați.

De asemenea, datele statistice evidențiază că, în perioada 2004-2010, rata de supraviețuire a firmelor după primul an de la înființare în România era de 60% pentru ca în 2010 rata de supraviețuire a firmelor după un an de funcționare să ajungă la 68%. La nivelul regiunilor de dezvoltare, în 2010, cea mai mare rată de supraviețuire a întreprinderilor după un an de

funcționare s-a înregistrat în regiunea Centru, respectiv 77,1%, iar cea mai mică rată de supraviețuire s-a înregistrat în Regiunea Nord Est (60,8% întreprinderi active). Regiunea București Ilfov a înregistrat, în anul 2008, cea mai redusă rată de supraviețuire a firmelor după un an de funcționare, respectiv 36,8%, valoare care, în următorii ani a fost îmbunătățită, ajungând până la 63,1%.

De asemenea, dacă în anul 2008, conform datelor Eurostat rata de supraviețuire a întreprinderilor în România după trei ani de la înființare era de 65,86% - valoare care situa România printre primele poziții în acest clasament, în anul 2011, din cauza efectelor crizei economico-financiare, valoarea acestui indicator era de doar 44,49%, ceea ce plasa România printre ultimele state membre UE. Având în vedere cele de mai sus, această axă prioritară se va aplica tuturor regiunilor de dezvoltare ale României.

2.B.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiune mai dezvoltată
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.B.4.1 Prioritatea de investiții 2.1

<i>Prioritate de investiții 2.1</i>	<i>Promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploataării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri</i>
-------------------------------------	--

2.B.5.1 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>D</i>	OS 2.1
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Consolidarea poziției pe piață a microintreprinderilor</i>
<i>Rezultatele pe care statul membru</i>	Decalajele în dezvoltarea antreprenorială a diferitelor

<i>caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	<p>regiuni ale țării, măsurate prin numărul IMM-urilor, în special al microîntreprinderilor, la 1000 locuitori, s-au adâncit în ultimii ani. În România, conform datelor statistice disponibile (2011) existau 18,4 de microîntreprinderi la 1.000 de locuitori, valoare situată sub 50% din media UE.</p> <p>De asemenea, România se află printre ultimele state membre în ceea ce privește rata de supraviețuire a întreprinderilor după trei ani de la înființare, respectiv 44,49%, conform Eurostat, în 2011.</p> <p>În acest sens, principalul rezultat preconizat ca urmare a sprijinirii microîntreprinderilor îl constituie creșterea masei critice a IMM-urilor.</p>
---	--

Tabelul 3.1: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea de referință</i>	<i>Anul de referință</i>	<i>Valoarea-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
1S3	Rata de supraviețuire a IMM-urilor la 3 ani de la înființare	%	Regiune mai dezvoltată/ Regiuni mai puțin dezvoltate	44,49%	2011	54,49%	Eurostat	Anuală

2.B.6.1 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.B.6.1.1 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

<i>Prioritate de investiții 2.1</i>	<i>Promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri</i>
<p>Numărul mediu de microîntreprinderi la 1000 de locuitori înregistrează o valoare situată la mai puțin de jumătate din valoarea înregistrată la nivelul UE, ceea ce înseamnă că această prioritate de investiții vizează valorificarea potențialului antreprenorial al economiilor regionale, în special prin sprijinirea afacerilor aflate în primii ani de activitate, acțiuni care va contribui la creșterea competitivității economiilor regionale și crearea de locuri de muncă. Astfel, principalele activități sprijinite prin intermediul acestei priorități de investiție vizează:</p>	

- construcția/ modernizarea și extinderea spațiului de producție/servicii microintreprinderilor, inclusiv dotare cu active corporale și necorporale
- crearea/ modernizare/ extinderea incubatoarelor/ acceleratoarelor de afaceri, inclusiv dezvoltarea serviciilor aferente.

În acest sens, pentru microintreprinderi, vor fi sprijinite investițiile în active corporale, cum ar fi achiziționarea de terenuri și spații, construcții noi necesare desfășurării activităților specifice, dotarea cu echipamente, etc., precum și cele în active necorporale de tipul brevete, licențe, etc. și alte drepturi și active similare. În ceea ce privește, dotarea cu echipamente pot fi menționate, ca exemple:

- achiziționarea de echipamente IT tehnică de calcul;
- achiziționarea de echipamente tehnologice mașini, utilaje și instalații de lucru-inclusiv software-ul aferent, aparate și instalații de măsurare, control și reglare necesare desfășurării activităților pentru care a solicitat finanțare,
- dotarea cu echipamente de birotică necesare desfășurării normale a activității.
- realizarea de site-uri pentru prezentarea activității și a produselor sau serviciilor promovate
- achiziționarea de instalații/echipamente specifice în scopul obținerii unei economii de energie, precum și sisteme care utilizează surse regenerabile/alternative de energie pentru eficientizarea activităților pentru care a solicitat finanțare, etc;

Pentru crearea și susținerea IMM-urilor cu rată mare de succes se va utiliza un instrument util în valorificarea potențialului antreprenorial, respectiv incubatoarele/ acceleratoarele de afaceri, ca motoare de creștere a firmelor. Acestea sunt constituite pentru sprijinirea firmelor nou înființate și a celor cu un istoric scurt de funcționare, pentru a furniza servicii suport de afaceri și capital, respectiv asistență tehnică, administrativă, fiscală și consultativă în domeniul afacerilor.

Având în vedere că primii ani de activitate presupun dificultăți în integrarea pe piață a microintreprinderilor se va sprijini crearea, modernizare și extinderea incubatoarelor de afaceri și a acceleratoarelor de afaceri, inclusiv dotarea acestora cu utilități și echipamente necesare prestării serviciilor oferite firmelor (administrare, contabilitate, marketing, mentorat, etc.). Aceste activități vor contribui la consolidarea poziției pe piață a IMM-urilor.

Această prioritate se va adresa microintreprinderi-lor cu un istoric de funcționare de minim 1 an din mediul urban, precum și incubatoarelor și acceleratoarele de afaceri (în calitate de agenți economici).

2.B.6.2 Principiile directe pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 2.1</i>	<i>Promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri</i>
<p>Principiile directe avute în vedere pentru selectarea operațiunilor vizează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concordanța cu documentele strategice relevante (Strategia Guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului IMM și îmbunătățirea mediului de afaceri – Orizont 2020, 	

Strategia Națională pentru Dezvoltare Regională 2014-2020, precum și cu cele 8 Planuri de Dezvoltare Regională 2014-2020, strategii locale, alte strategii)

- Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR.
- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii
- Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea,
- Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare (POC, POCU, PNDR, Cosme și Horizon 2020, programe gestionate de Ministerul Economiei, departamentul IMM-uri și diferite scheme de finanțare inițiate de Ministerul Finanțelor Publice)

Operațiunile vor fi selectate pe baza criteriilor definite în Ghidul Solicitantului pentru această axă prioritară.

2.B.6.3.1 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

Prioritate de investiții 2.1	Promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare	N/A
Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.	

2.B.6.4.1 Utilizarea planificată a proiectelor majore

Prioritate de investiții 2.1	Promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.B.6.5.1 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4.1: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

ID	Indicator	Unitate de măsură	Fond	Categoria regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea-țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
CO01	IMM-uri care beneficiază de sprijin	Număr IMM	FEDR	Regiune mai dezvoltată	50	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anual
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	1100	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anual

2.B.4.2 Prioritatea de investiții 2.2

<i>Prioritate de investiții 2.2</i>	<i>Sprrijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor</i>
-------------------------------------	--

2.B.5.2 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 2.2
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Îmbunătățirea competitivității economice prin creșterea productivității muncii în IMM-uri</i>
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	<p>Regiunile de dezvoltare au utilizat mai eficient capitalul uman implicat în economie, în 2009, mai ales regiunile al căror valoare VAB s-a redus (Sud Muntenia, Sud Vest și Centru) în comparație cu anii anteriori. Pentru regiunea București Ilfov nu se poate vorbi de o îmbunătățire față de anii anteriori, întrucât era singura regiune a cărei valoare a productivității muncii s-a redus cu 1,5%. (productivitatea muncii în regiuniile București Ilfov era de 1,7 ori mai mare decât media națională, în 2009).</p> <p>Productivitatea în industrie și servicii rămâne la 60% din media UE, deoarece economia este predominantă de IMM-uri concentrate în domenii cu valoare adăugată mică și specializate în activități cu utilizare intensivă de forță de muncă. În aceste condiții, pentru a face față concurenței pe piața europeană, România trebuie să-și majoreze această pondere a productivității muncii față de media UE.</p> <p>Rezultatul preconizat ca urmare a sprijinirii IMM-urilor constă în reducerea decalajului mare față de media europeană a competitivității economice, prin creșterea productivității muncii.</p>

Tabelul 3.2: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea de referință</i>	<i>Anul de referință</i>	<i>Valoarea-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
1S4	Productivitatea muncii în IMM-uri	RON	Regiune mai dezvoltată	400.315	2012	500.373	INS	Anuală
			Regiuni mai puțin dezvoltate	216.304	2012	316.479	INS	Anuală

2.B.6.2 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.B.6.1.2 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

<i>Prioritate de investiții 2.2</i>	<i>Sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor</i>
<p>Această prioritate de investiție va sprijini dezvoltarea IMM-urilor cu o vechime mai mare de 1 an pentru îmbunătățirea capacităților avansate de dezvoltare a produselor și a serviciilor, în vederea creșterii competitivității economiilor regionale și creării locurilor de muncă. Astfel, principalele activități sprijinite prin intermediul acestei priorități de investiții vizează:</p> <ul style="list-style-type: none">• construcția/ modernizarea și extinderea spațiului de producție/servicii IMM, inclusiv dotare cu active corporale și necorporale• activități necesare pentru parcurgerea și implementarea procesului de certificare a produselor, serviciilor sau diferitelor procese specifice.• promovarea produselor și serviciilor <p>Prin această prioritate de investiții, se vor sprijini activitățile de construcție, modernizare sau extindere a spațiilor de producție sau servicii, specifice IMM-urilor beneficiare, care pot contribui la îmbunătățirea și creșterea capacităților de dezvoltare a produselor și a serviciilor. De asemenea, se vor sprijini și activitățile pentru dotarea cu echipamente și instalații industriale, mașini și utilaje sau alte tipuri de dotări specifice, necesare îmbunătățirii capacităților de dezvoltare a produselor și a serviciilor specifice IMM-urilor beneficiare. Sunt avute în vedere inclusiv activitățile de inovare. Activitățile de inovare de produs sau proces pot fi în conformitate cu prevederile Manualului OSLO – ”Guidelines for collecting and interpreting innovation data”- OECD: achiziția de cunoștințe externe IMM-urilor, inclusiv sub forma de patente (brevete) sau invenții nepatentate, licențe, mărci, servicii IT sau alte servicii tehnice necesare activităților de inovare de produs sau proces; achiziția de mașini, echipamente sau alte active; activități de pregătire cum ar fi design industrial, inginerie sau producție de test, patentare sau licențiere. Totodată, activitățile de inovare pot include și identificarea de noi produse sau procese prin activități de marketing, identificarea de oportunități pentru comercializarea rezultatelor cercetărilor proprii sau a altor entități, achiziționarea de informații tehnice sau patente, echipamente, software, reorganizarea sistemelor manageriale și de afaceri, etc.</p> <p>Totodată, se vor sprijini activități de implementare și certificare a sistemelor de management a calității ISO, respectiv finanțarea costurilor suportate de un IMM pentru certificarea sistemelor de management al calității, mediului sau sănătății, simplu sau integrat, în conformitate cu unul din standardele: SR-EN-ISO 9001:2008 (sistem de management al calității); SR-EN-ISO 14001:2005 (sistem de management de mediu); SR-EN-ISO 22000:2005 (sistem de management al siguranței alimentelor); OHSAS 18001: 2007 (sistem de management al sănătății și securității ocupaționale), etc. Alte activități care vor fi sprijinite prin această prioritate de investiții, se referă la cele privind parcurgerea procesului de certificare națională/internațională a produselor, serviciilor sau diferitelor procese specifice.</p> <p>De asemenea, se vor sprijini activitățile de realizarea a website-ului pentru prezentarea</p>	

activității potențialului beneficiar și a produselor sau serviciilor desfășurate de acesta (inclusiv activitățile de înregistrare a domeniului), pentru IMM-urile care nu dețin, precum și activitățile de achiziționare de instalații și echipamente specifice în scopul obținerii unei economii de energie sau sisteme care utilizează surse regenerabile alternative de energie, pentru eficientizarea activităților desfășurate.

Aceste tipuri de măsuri vor facilita IMM-urilor angajarea în procesele de creștere pe piețele regionale, naționale și internaționale, precum și în procesele de inovare, în vederea stimulării competitivității economiilor regionale.

Această prioritate se va adresa IMM-urilor din mediul urban, precum și întreprinderilor mijlocii non-agricole din mediul rural cu un istoric de funcționare de minim 1 an.

2.B.6.2.2 *Principiile directe pentru selectarea operațiunilor*

<i>Prioritate de investiții 2.2</i>	<i>Sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor</i>
<p>Principiile directe avute în vedere pentru selectarea operațiunilor vizează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concordanța cu documentele strategice relevante (Strategia Națională de Competitivitate 2014-2020, Strategia Guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului IMM și îmbunătățirea mediului de afaceri – Orizont 2020, Strategia Națională pentru Dezvoltare Regională 2014-2020, precum și cu cele 8 Planuri de Dezvoltare Regională 2014-2020, strategii locale, alte strategii) • Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR • Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii • Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea, • Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare - cu alte programe operaționale (POC, POCU, PNDR, Cosme și Horizon 2020 sau surse bugetare naționale: programe gestionate de Ministerul Economiei, departamentul IMM-uri și diferite scheme de finanțare inițiate de Ministerul Finanțelor) <p>Operațiunile vor fi selectate pe baza criteriilor definite în Ghidul Solicitantului pentru această axă prioritară.</p>	

2.B.6.3.2 *Utilizarea planificată a instrumentelor financiare*

<i>Prioritate de investiții 2.2</i>	<i>Sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	TBC (tipul instrumentului)
<p>Accesul IMM-urilor la finanțare a devenit tot mai dificil, ca urmare a efectelor crizei economice mondiale manifestate în ultimii ani, instituțiile creditoare tradiționale impunând, în general, condiții tot mai dificil de îndeplinit de către tot mai multe IMM-uri, în special în ceea ce privește garantarea fondurilor împrumutate. Astfel că, de cele mai multe ori, insuficiența</p>	

sau lipsa bunurilor corporale care ar putea fi acceptate ca și garanții colaterale, împiedică IMM-urile să obțină linii de creditare pentru realizarea investițiilor necesare îmbunătățirii capacităților de dezvoltare a produselor și a serviciilor.

Implementarea unor instrumente financiare adecvate, pot reprezenta soluții care să faciliteze accesul IMM-urilor la sursele de finanțare necesare pentru realizarea investițiilor care să ducă la îmbunătățirii capacităților de dezvoltare a produselor și a serviciilor oferite.

În perioada de programare 2014-2020, România va furniza asistență financiară beneficiarilor utilizând instrumentele de implementare recomandate de Regulamentul comun 1303/2013, (art.66), mai precis sub formă de granturi, premii, asistență rambursabilă, instrumente financiare sau o combinație a acestora.

Instrumentele financiare sunt implementate pentru a sprijini investiții cu privire la care se preconizează că sunt viabile din punct de vedere financiar și nu atrag finanțare suficientă din sursele pieței. Articolul 37 din Regulamentul 1303/2013 prevede că sprijinul instrumentelor financiare se face pe baza unei evaluări ex ante prin care s-au stabilit probe privind deficiențele pieței sau situațiile de investiții sub nivelul optim, precum și nivelul estimat și proporțiile necesităților de investiții publice, inclusiv tipurile de instrumente financiare care urmează a fi sprijinite.

În acest sens, se analizează posibilitatea utilizării instrumentelor financiare în cadrul acestei priorități de investiții.

2.B.6.4.2 Utilizarea planificată a proiectelor majore

<i>Prioritate de investiții 2.2</i>	<i>Sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor</i>
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.B.6.5.2 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorii de regiune

Tabelul 4.2: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Fond</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
CO0 1	IMM-uri care beneficiază de sprijin	Număr IMM	FEDR	Regiune mai dezvoltată	5	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuala
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	145	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	anuala

2.B.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

Axa prioritara	Tipul Indicatorului	ID	Indicator sau etapă cheie de implementare	Unitate de măsură, dacă este cazul	Fond	Categorie de regiune	Punctul de referință pentru 2018	Obiectivul final (2023)	Sursa datelor	Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul
							T	T		
AP 2	Indicator financiar	1F	Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate	Milioane euro	FEDR	Regiune mai dezvoltată	6	17,02	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 2						Regiuni mai puțin dezvoltate	120	578,72	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 2	Indicator de realizare	COO 1	IMM-uri care beneficiază de sprijin	Număr	FEDR	Regiune mai dezvoltată	15	44	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Acest indicator este important întrucât este utilizat pentru ambele prioritati de interventie si vizează mai mult de 50% din alocarea axei prioritare. Valoarea acestuia este importantă din punct de vedere al contribuției la atingerea rezultatelor așteptate.
AP 2						Regiuni mai puțin dezvoltate	240	996	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță (opțional)

Stabilirea țintelor pentru indicatorul financiar

Ținta indicatorului financiar pentru 2023 a fost stabilită la un nivel de 80% din alocarea FEDR pentru POR, având în vedere riscurile asociate necheltuirii în totalitate a sumelor alocate axei prioritare; astfel, tinta indicatorului financiar pentru anul 2023 va fi de 17,02 milioane Euro pentru categoria de regiune mai dezvoltată, respectiv 578,72 milioane euro pentru categoria regiunilor mai slab dezvoltate, reprezentând 80% din alocare UE (inclusiv rezerva de performanță).

Ținta intermediară pentru 2018 a fost stabilită luându-se în considerare experiența similară din perioada 2007 - 2013, precum și a necesității respectării regulii N+3 la nivel de program. Stabilirea țintei la nivelul POR pentru anul 2018 s-a realizat pe principiul atingerii nivelului minim de cheltuieli impus de regula N+3, necesar pentru evitarea dezangajării automate a fondurilor (soluție conservatoare). Au fost luate în considerare alocările FEDR fără rezerva de performanță din anii 2014 și 2015 din care s-au scăzut sumele reprezentând prefinanțarea inițială din anii 2014, 2015 și 2016 și prefinanțările anuale din anii 2016, 2017 și 2018, precum și valorile corespunzătoare pentru asistență tehnică având în vedere că nu face parte din cadrul de performanță. A rezultat astfel o țintă la nivel de program, pentru anul 2018 de 764 milioane Euro (din care 28 milioane euro pentru categoria de regiune mai dezvoltată și 736 milioane Euro pentru categoria regiunilor mai puțin dezvoltate).

Selectarea indicatorilor de realizarea imediată pentru cadrul de performanță.

Pentru cele două priorități de intervenție se utilizează același indicator de realizare imediată. Astfel, indicatorul "IMM-uri care beneficiază de sprijin" corespunde unei alocări de peste 50% din alocarea pentru AP 2.

Stabilirea țintelor pentru 2023 și 2018 pentru indicatorul de realizarea imediată

Stabilirea acestor ținte s-a realizat pe baza costului de referință pentru intervenții similare finanțate în perioada 2007-2013, precum și pe baza experienței lansării apelurilor și ritmului de implementare în perioada 2007-2013.

2.B.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6a: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 2	067	3,191,489.25
AP 2	001	18,085,105.75

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 2	067	108,510,638.25
AP 2	001	614,893,616.75

Tabelul 7a: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 2	01	15,319,148.40
AP 2	04	2,978,723.30
AP 2	05	2,978,723.30

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 2	01	520,851,063.60
AP 2	04	101,276,595.70
AP2	05	101,276,595.70

Tabelul 8a: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului	
Fond	FEDR
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată

Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 2	07	21,276,595.00

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 2	07	723,404,255.00

Tabelul 9a: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 2	07	21,276,595.00

Tabelul 9b: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 2	03	63,804,255.29
AP 2	07	659,599,999.71

2.B.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor (după caz)

<i>Axa prioritară</i>	AP 2
Se va utiliza asistența tehnică a POR pentru organizarea de sesiuni de informare și instruire specifică pentru acest domeniu.	

2.C Axa prioritară 3: Sprijinirea creșterii eficienței energetice în clădirile publice

2.C.1 Axa prioritară 3

ID-ul axei prioritare	AP 3
Denumirea axei prioritare	Sprijinirea creșterii eficienței energetice în clădirile publice

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	N/A
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.C.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond

Această axă prioritară va finanța investiții în creșterea eficienței energetice a clădirilor publice deținute și ocupate atât de autoritățile locale, cât și de autoritățile centrale. În conformitate cu prevederile Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică, România are obligația de a renova anual 3% din suprafețele deținute sau ocupate de autoritățile centrale. În cea mai mare parte, clădirile deținute de autoritățile publice centrale sunt localizate în Regiunea București-Ilfov, regiune inclusă în categoria regiunilor mai dezvoltate. În acest context, investițiile promovate prin această axă prioritară vor contribui la îndeplinirea țintei anuale de renovare a României ce derivă din îndeplinirea obligațiilor naționale Directivei Uniunii Europene privind eficiența energetică.

2.C.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiune mai dezvoltată
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.C.4 Prioritatea de investiții 3.1

<i>Prioritate de investiții 3.1</i>	<i>Sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor</i>
-------------------------------------	---

2.C.5 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 3.1
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Creșterea eficienței energetice în clădirile publice, îndeosebi a celor care înregistrează consumuri energetice mari</i>
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	<p>Performanța energetică a clădirilor este foarte scăzută astfel încât nivelurile de energie consumată în clădiri plasează sectorul printre cele mai mari sectoare consumatoare de energie. Conform <i>Strategiei pentru mobilizarea investițiilor în renovarea fondului de clădiri existente (varianta de lucru)</i> în România, consumul de energie în sectorul clădirilor (locuințe, sectorul terțiar, inclusiv clădiri publice) reprezintă 45% din consumul total de energie. În particular, se estimează că consumul mediu total de energie în clădirile nerezidențiale în perioada 2005-2010 se ridică la 1.508 mii tep, ceea ce reprezintă 16% din consumul de energie în clădiri.</p> <p>România are un patrimoniu important de clădiri construite preponderent în perioada 1960-1990, cu grad redus de izolare termică, consecință a faptului că, înainte de criza energetică din 1973, nu au existat reglementări privind protecția termică a clădirilor și a elementelor perimetrice de închidere și care nu mai sunt adecvate scopului pentru care au fost construite. În consecință, potențialul de economisire în clădiri este semnificativ, situându-se în intervalul de aproximativ 40-50% prin promovarea reabilitării energetice profunde (deep renovation).</p> <p>Principalul rezultat preconizat ca urmare a promovării investițiilor cu scopul de a îmbunătăți eficiența energetică</p>

	în clădirile publice îl constituie reducerea consumului de energie primară la nivelul clădirilor publice.
--	---

Tabelul 3: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

ID	Indicator	Unitate de măsură	Categoria regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea de referință	Anul de referință	Valoarea țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
1S5	Reducerea consumului de energie finală în clădirile publice	Mtep	Regiune mai dezvoltată	0,188	2012	0,180	INS	Anual
			Regiuni mai puțin dezvoltate					

2.C.6 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.C.6.1 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

Prioritate de investiții 3.1	<i>Sprrijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor</i>
<p>Clădirile deținute de autoritățile publice centrale sau locale ocupă un loc important în totalul fondului de clădiri existent în România în ceea ce privește consumul de energie. În același timp, clădirile publice sunt importante din mai multe puncte de vedere: sunt clădiri în care populația își petrece o mare parte din timp (ex. școli, spitale, etc.), având influența asupra calității vieții acesteia; sunt clădiri care servesc drept exemple de arhitectură pentru populație, pot avea un rol de exemplificare și conștientizare a populației cu privire la necesitatea și beneficiile consumului de energie în clădiri.</p> <p>Această axă prioritară va sprijini măsuri de eficiență energetică a clădirilor publice având ca scop reabilitarea energetică profundă (<i>deep renovation</i>), inclusiv izolarea termică, reabilitarea și modernizarea sistemelor de încălzire și a rețelelor și instalațiilor, iluminat și sistemul de management energetic al clădirii (măsuri de eficiență energetică tipice). Vor fi eligibile pentru finanțare toate tipurile de clădiri publice deținute și ocupate de autoritățile și instituțiile centrale și locale cum ar fi: spitalele, clădiri de învățământ, clădiri administrative, policlinici, penitenciare etc., inclusiv spații anexă de păstrare și stocare care au un regim de încălzire/recirculare pentru funcționare.</p> <p>Fără a enumera exhaustiv, acțiunile sprijinite în cadrul acestei priorități de investiție pentru</p>	

măsurile de creștere a eficienței energetice a clădirilor publice se referă la:

- îmbunătățirea izolației termice a anvelopei clădirii, (pereți exteriori, ferestre, tâmplărie, planșeu superior, planșeu peste subsol), șarpantelor și învelitoarelor, inclusiv măsuri de consolidare a clădirii;
- reabilitarea și modernizarea instalațiilor pentru prepararea și transportul agentului termic, apei calde menajere și a sistemelor de ventilare și climatizare, inclusiv achiziționarea și instalarea echipamentelor aferente și racordarea la sistemele de încălzire centralizată, după caz;
- utilizarea surselor regenerabile de energie pentru asigurarea necesarului de energie termică pentru încălzire și prepararea apei calde de consum;
- implementarea sistemelor de management energetic având ca scop îmbunătățirea eficienței energetice și monitorizarea consumurilor de energie (ex. achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice);
- înlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent și incandescent cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață;
- orice alte activități care conduc la îndeplinirea realizării obiectivelor proiectului (înlocuirea lifturilor și a circuitelor electrice - scări, subsol, lucrări de demontare a instalațiilor și echipamentelor montate, lucrări de reparații la fațade etc.).

Beneficiarii acestei priorități de investiții vor fi autoritățile și instituțiile publice centrale și locale.

Creșterea eficienței energetice în clădirile publice va conduce la reducerea consumului de energie, având ca rezultat final reducerea emisiilor cu efect de seră. Totodată, îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice nu numai că reduce consumul de energie și, ulterior, costurile cu energia pentru autorități, dar contribuie și la îmbunătățirea aspectului estetic al unei clădiri și oferă condiții mai sănătoase de viață pentru populație. Mai mult, reabilitare termică a clădirilor ar putea fi un sector care să contribuie la creșterea economică, care ar ajuta nu numai industria locală de construcții, ci influențează, de asemenea, domeniile de planificare în construcții, inovare, cercetare și dezvoltare.

2.C.6.2 Principiile directe pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 3.1</i>	<i>Sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor</i>
<p>Următoarele principii orientative vor fi luate în considerare la selectarea operațiunilor:</p> <ul style="list-style-type: none">• concordanța cu documentele strategice relevante (ex. strategii locale de dezvoltare, planuri de acțiune privind energia durabilă, PDR, etc.);• contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR (ex. standarde minime de reducere a consumurilor energetice după implementarea măsurilor de eficiență energetică, inclusiv cerințe minime pentru reducerea emisiilor de CO₂, etc.);• calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii;• respectarea principiilor privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și	

nediscriminarea;

- complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare;

2.C.6.3 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

<i>Prioritate de investiții 3.1</i>	<i>Sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	TBC

În principiu, se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare pentru implementarea acestei priorități de investiție referitoare la creșterea eficienței energetice în clădirile publice. Instrumentele financiare sunt implementate pentru a sprijini investiții pentru care se preconizează că sunt viabile din punct de vedere financiar și nu atrag finanțare suficientă din sursele pieței. Articolul 37 din Regulamentul 1303/2013 prevede că utilizarea instrumentelor financiare se face pe baza unei evaluări ex ante care evidențiază aspecte privind deficiențele pieței sau situațiile de investiții sub nivelul optim pentru domeniile de acțiuni finanțate, precum și o estimare a resurselor publice și private care pot fi atrase prin utilizarea instrumentelor financiare, inclusiv tipurile de instrumente financiare care urmează a fi sprijinite.

Decizia utilizării unor instrumente financiare va fi luată după finalizarea analizei ex-ante (*ex-ante assesment*) pentru identificarea tipurilor de instrumente financiare (ex. contracte de performanță energetică¹) dedicate dezvoltării urbane, studiu realizat cu sprijinul BEI.

2.C.6.4 Utilizarea planificată a proiectelor majore

<i>Prioritate de investiții 3.1</i>	<i>Sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor</i>
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.C.6.5 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

¹ Contract de performanță energetică - acord contractual între beneficiar și furnizorul unei măsuri care are ca scop îmbunătățirea eficienței energetice, în care investiția necesară realizării măsurii trebuie să fie plătită proporțional cu nivelul de îmbunătățire a eficienței energetice prevăzut în contract; (conform OG nr. 22/2008)

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Fond</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
CO32	Scăderea consumului de energie primară în clădirile publice	GWh/an	FEDR	Regiune mai dezvoltată	5,82	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	31,10	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
CO34	Scădere anuală estimată a gazelor cu efect de seră	Echivalent tone de CO ₂	FEDR	Regiune mai dezvoltată	8.636	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	46.136	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

2.C.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

Axa prioritara	Tipul Indicatorului	ID	Indicator sau etapă cheie de implementare	Unitate de măsură, dacă este cazul	Fond	Categorie de regiune	Punctul de referință pentru 2018	Obiectivul final (2023)	Sursa datelor	Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul
							T	T		
AP 3	Indicator financiar	1F	Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate	Milioane euro	FEDR	Regiune mai dezvoltată	6	40,26	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 3						Regiuni mai puțin dezvoltate	50	215,06	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 3	Etapă cheie de implementare	1K2	Contracte de finanțare semnate pentru scăderea consumului de energie primară în clădirile publice	Număr	FEDR	Regiune mai dezvoltată	6	-	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 3						Regiuni mai puțin dezvoltate	15	-	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 3	Indicator de realizare	CO32	Scăderea consumului de energie primară în clădirile publice	GWh/an	FEDR	Regiune mai dezvoltată	-	4,65	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Acest indicator este important întrucât vizează mai mult de 50% din alocarea axei prioritare. Valoarea acestuia este importantă din punct de vedere al contribuției la atingerea rezultatelor așteptate.
AP 3						Regiuni mai puțin dezvoltate	-	24,88	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță (opțional)

Stabilirea țintelor pentru indicatorul financiar

Ținta indicatorului financiar pentru 2023 a fost stabilită la un nivel de 80% din alocarea FEDR pentru POR, având în vedere riscurile asociate necheltuirii în totalitate a sumelor alocate axei prioritare; astfel, tinta indicatorului financiar pentru anul 2023 va fi de 40,26 milioane Euro pentru categoria de regiune mai dezvoltată, respectiv 215,06 milioane euro pentru categoria regiunilor mai slab dezvoltate, reprezentând 80% din alocare UE (inclusiv rezerva de performanță).

Ținta intermediară pentru 2018 a fost stabilită luându-se în considerare perioada de timp necesară definitivării mecanismul de implementare al acestei axe prioritare, având în vedere noutatea abordării propuse, precum și a necesității respectării regulii N+3 la nivel de program. Stabilirea țintei la nivelul POR pentru anul 2018 s-a realizat pe principiul atingerii nivelului minim de cheltuieli impus de regula N+3, necesar pentru evitarea dezangajării automate a fondurilor (soluție conservatoare). Au fost luate în considerare alocările FEDR fără rezerva de performanță din anii 2014 și 2015 din care s-au scăzut sumele reprezentând prefinanțarea inițială din anii 2014, 2015 și 2016 și prefinanțările anuale din anii 2016, 2017 și 2018, precum și valorile corespunzătoare pentru asistență tehnică având în vedere că nu face parte din cadrul de performanță. A rezultat astfel o țintă la nivel de program, pentru anul 2018 de 764 milioane Euro (din care 28 milioane euro pentru categoria de regiune mai dezvoltată și 736 milioane Euro pentru categoria regiunilor mai puțin dezvoltate).

Selectarea indicatorilor pentru cadrul de performanță.

Având în vedere că măsurarea indicatorului de realizare imediată se măsoară după finalizarea implementării contractelor s-a decis stabilirea unei etape cheie de implementare.

Din setul de indicatori de realizare imediată aferent axei prioritare a fost selectat indicatorul care corespunde unei alocări de peste 50% din alocarea pentru AP 3.

Stabilirea țintelor pentru 2023 și 2018 pentru indicatorul de realizarea imediată

Stabilirea acestor ținte s-a realizat pe baza estimărilor de costuri furnizate de studiul privind eficiența energetică în clădiri publice, elaborat de BERD.

2.C.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6a: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 3	013	50,319,148.94

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 3	013	268,829,787.23

Tabelul 7a: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 3	01	42,771,276.60
AP 3	05	7,547,872.34

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 3	01	228,505,319.15
AP 3	05	40,324,468.08

Tabelul 8a: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 3	01	30,191,489.36
AP 3	02	15,095,744.68
AP 3	03	5,031,914.90

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului	
Fond	FEDR

Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 3	01	161,297,872.34
AP 3	02	80,648,936.17
AP 3	03	26,882,978.72

Tabelul 9a: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 3	07	50,319,148.94

Tabelul 9b: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 3	03	26,775,446.81
AP 3	07	242,054,340.42

2.C.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor

<i>Axa prioritară</i>	AP 3
<p>Pe lângă asistența tehnică la nivel de proiect pentru beneficiari, care este considerată cheltuială eligibilă, se preconizează acordarea unei asistențe tehnice la nivelul schemei de finanțare prin înființarea unor birouri de asistență în cadrul organismelor intermediare la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare. Această asistență tehnică are, în principal, rolul de a îndruma și coordona beneficiarii, după caz, în gestionarea contractelor de performanță energetică, facilitarea legăturilor cu instituțiile financiare, oferirea de informații cu privire la cele mai bune tehnologii disponibile, etc.</p>	

2.D Axa prioritară 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile

2.D.1 Axa prioritară 4

ID-ul axei prioritare	AP 4
Denumirea axei prioritare	Sprijinirea dezvoltării urbane durabile

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	N/A
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.D.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond

Orașele din România sunt considerate importante locuri pentru cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare, concentrări geografice ale activității economice și populației, jucând un rol important în dezvoltarea capitalului uman. În același timp, orașele românești sunt locurile în care se manifestă extrem de acut o serie de probleme, cum ar fi lipsa locurilor de muncă, calitatea precară a locuirii, segregare socio-spațială, poluare, congestia traficului, degradarea spațiilor publice, etc.

Orașele din România se caracterizează printr-o calitate precară a fondului de locuit: vechimea clădirilor, ceea ce implică necesitatea unor lucrări de consolidare, eficiență energetică scăzută, cu consumuri energetice nesustenabile, lipsa spațiilor verzi și degradarea spațiilor publice, iluminat public insuficient dezvoltat și nesustenabil în privința consumului energetic etc.

Transportul public urban este în continuă scădere la nivelul orașelor, concomitent cu creșterea intensivă a numărului de autovehicule personale cu efecte asupra poluării, creșterii congestiei traficului și consumuri energetice mari. În plus, dinamica spațială continuă a localităților urbane, de cele mai multe ori manifestată sub forma expansiunii necontrolate a accentuat problema traficului în orașe și folosirea intensivă a autovehiculelor proprii în lipsa transportului public urban.

Lipsa unor intervenții coordonate și focalizate a condus la apariția unor cartiere/zone defavorizate la nivelul orașelor românești (cartierele periferice, dar și zonele centrale), cu un fond construit în stare precară, cu infraționalitate ridicată, cu abandon școlar, infrastructură deficitară și spații publice degradate etc. care accentuează fenomenul de segregare socio-spațială în orașe. În ciuda faptului că rețelele edilitare au cunoscut în ultima perioadă o tendință ascendentă de dezvoltare și modernizare, este îngrijorător faptul că o serie de

localități urbane nu îndeplinesc în totalitate indicatorii minimali de definire a orașelor, în privința dotărilor infrastructurale, cu repercusiuni asupra calității vieții populației și atragerea investițiilor private.

De cele mai multe ori aceste probleme cu care se confruntă orașele sunt abordate și atacate sectorial fără a lua în considerare interdependențele dintre acestea. Totuși, provocările urbane – economice, sociale, culturale și de mediu – sunt strâns legate între ele și succesul în materie de dezvoltare urbană poate fi atins numai prin intermediul unei abordări integrate. O dezvoltare urbană sustenabilă poate fi atinsă numai în măsura în care vor fi combinate măsuri privind renovarea fizică a zonelor urbane cu măsuri care promovează educația, dezvoltarea economică, incluziunea socială și protecția mediului.

Deși investițiile propuse pentru finanțare în cadrul acestei axe prioritare sunt limitate, fiind subsumate obiectivelor tematice de mediu, cu scopul promovării eficienței energetice și a unor orașe cu emisii scăzute de carbon, se încurajează elaborarea unor strategii de dezvoltare care să integreze inclusiv aspecte economice, sociale etc. Pentru sprijinirea unei abordări cu adevărat integrate, proiectele care sunt parte a strategiilor integrate de dezvoltare urbană vor fi finanțate cu prioritate în celelalte programe operaționale relevante.

Problemele și provocările cu care se confruntă orașele din România sunt întâlnite și în cadrul regiunilor mai dezvoltate, motiv pentru care această axă prioritară se implementează și în regiunea București-Ilfov.

2.D.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiune mai dezvoltată
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.D.4.1 Prioritatea de investiții 4.1

<i>Prioritate de investiții 4.1</i>	<i>Sprjinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor</i>
-------------------------------------	--

2.D.5.1 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 4.1.1
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale și sistemele de iluminat public din zonele urbane</i>
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	<p>Blocurile de locuințe construite înainte de anul 1990 sunt printre cele mai ineficiente clădiri din punctul de vedere al consumului energetic. Consumurile energetice sunt mari ca o consecință a izolării termice slabe, instalații de încălzire ineficiente (învechite și neîntreținute) și lipsa controlului (sisteme de măsurare la nivelul apartamentelor, uneori chiar și la nivel de bloc).</p> <p>Conform <i>Strategiei pentru mobilizarea investițiilor în renovarea fondul de clădiri existente (varianta de lucru)</i> în România consumul de energie în sectorul clădirilor (locuințe, sectorul terțiar, inclusiv clădiri publice) reprezintă 45% din consumul total de energie. În particular, se estimează că consumul mediu total de energie în clădirile rezidențiale în perioada 2005-2010 se ridică la 8.110 mii tep, ceea ce reprezintă 84% din consumul de energie în clădiri.</p> <p>Implementarea unui pachet standard de măsuri de eficiență energetică la nivelul blocurilor de locuințe va avea ca rezultat scăderea consumului specific pentru încălzire cu mai mult de 40%, cu diferențe de la o zonă climatică la alta în cadrul țării.</p> <p>Conform datelor statistice puse la dispoziție de către INS, în anul 2012 consumul final de energie electrică pentru iluminat public a fost de 669 Gwh. Eficiența energetică în iluminatul stradal oferă o oportunitate semnificativă pentru economiile de energie. Se estimează că potențialul de economisire a energiei în iluminatul public este între 10-40%.</p> <p>Promovarea investițiilor cu scopul de a îmbunătăți eficiența energetică în clădirile rezidențiale și sistemele de iluminat public în orașe va avea ca rezultat reducerea consumului de energie primară la nivelul clădirilor rezidențiale, respectiv reducerea consumului de energie finală în sistemele de iluminat public.</p>

Tabelul 3.1: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este</i>	<i>Valoarea de referință</i>	<i>Anul de referință</i>	<i>Valoarea -țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
-----------	------------------	--------------------------	--------------------------------------	------------------------------	--------------------------	-------------------------------	----------------------	-----------------------------

			<i>relevantă)</i>					
1S6	Reducerea consumului de energie finală în sectorul rezidențial	Mtep	Regiune mai dezvoltată/ Regiuni mai puțin dezvoltate	8,09	2012	6,45	INS	Anuală
1S7	Reducerea consumului de energie finală în iluminatul public	GWh	Regiune mai dezvoltată/ Regiuni mai puțin dezvoltate	669	2012	614	INS	Anuală

2.D.6.1 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.D.6.1.1 *Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari*

<i>Prioritate de investiții 4.1</i>	<i>Sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor</i>
<p>Din totalul clădirilor la nivel național, clădirile rezidențiale reprezintă o majoritate semnificativă. Totodată, România deține cel mai mare număr de locuințe în blocuri de prefabricate dintre toate țările Europei Centrale. Ultimele date statistice puse la dispoziție de Institutul Național de Statistică indică un total de 4,6 mil. locuințe localizate în mediul urban, din care 1,4 milioane de apartamente sunt conectate la sistemul centralizat de furnizare a energiei termice. În ciuda unor investiții în ultimii ani în măsuri de eficiență energetică la nivelul blocurilor de locuințe, efortul de investiții în reabilitarea termică a locuințelor rămâne ridicat.</p> <p>Fără a limita la acestea, acțiunile sprijinite în cadrul acestei priorități de investiție pentru măsurile de creștere a eficienței energetice a clădirilor rezidențiale se referă la:</p> <ul style="list-style-type: none"> • îmbunătățirea izolației termice și hidroizolare anvelopei clădirii (pereți exteriori, ferestre, tâmplărie, planșeu superior, planșeu peste subsol), șarpantelor și învelitoarelor inclusiv măsuri de consolidare; • reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic – încălzire și apă caldă de consum, parte comună a clădirii tip bloc de locuințe, inclusiv montarea de robinete cu cap termostatic, etc. • modernizarea sistemului de încălzire: repararea/înlocuirea centralei termice de bloc/scară; achiziționarea și instalarea unor sisteme alternative de producere a energiei din surse regenerabile – panouri solare termice, panouri solare electrice, pompe de căldură si/sau centrale termice pe biomasa, etc.; • înlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent și incandescent din spațiile comune cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață; • implementarea sistemelor de management al funcționării consumurilor energetice: achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea 	

energiei electrice;

- orice alte activități care conduc la îndeplinirea realizării obiectivelor proiectului (înlocuirea lifturilor și a circuitelor electrice în părțile comune - scări, subsol, lucrări de demontare a instalațiilor și echipamentelor montate, lucrări de reparații la fațade etc.) .

Iluminatul public reprezintă un alt sector important cu potențial mare pentru îmbunătățirea eficienței energetice. În ciuda potențialului mare de economisire în acest sector, ritmul de modernizare a infrastructurii și a serviciului de iluminat public este extrem de lent. La nivel național, doar jumătate din totalul de 3180 localități beneficia de serviciul de iluminat public. Extinderea / modernizarea infrastructurii de iluminat și de servicii rămâne o prioritate pentru multe comunități locale urbane. Tipurile de activități finanțate în cadrul acestei priorități de investiție se referă la:

- înlocuirea sistemelor de iluminat public cu incandescență cu iluminat prin utilizarea unor lămpi cu eficiență energetică ridicată, durată mare de viață și asigurarea confortului corespunzător, inclusiv prin reabilitarea instalațiilor electrice – stâlpi, rețele, etc.;
- achiziționarea/instalarea de sisteme de telegestiune a iluminatului public;
- extinderea/reîntregirea sistemului de iluminat public în localitățile urbane;
- orice alte activități care conduc la îndeplinirea realizării obiectivelor proiectului.

Beneficiarii acestei priorități de investiție vor fi autoritățile publice locale în parteneriat cu asociațiile de proprietari (măsurile pentru eficiența energetică a clădirilor rezidențiale) și autoritățile publice locale (măsurile pentru iluminat public).

Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale și a sistemelor de iluminat public va avea ca efect reducerea consumului de energie și vor contribui la reducerea emisiilor cu efect de seră. În același timp măsurile de eficiență energetică a clădirilor rezidențiale pot contribui la coeziunea socială, prin reducerea consumului de energie termică și, totodată, conduce la crearea de locuri de muncă din activități directe și indirecte. Mai mult, creșterea eficienței termice a clădirilor ar putea fi un sector care să contribuie la creșterea economică locală și regională cu impact asupra industriei locale de construcții.

Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor și sistemelor de iluminat public nu numai că reduce consumul de energie și, ulterior, costurile cu energia, dar contribuie și la îmbunătățirea aspectului estetic al unei clădiri și oferă condiții mai sănătoase de viață și de siguranță pentru populație.

2.D.6.2.1 *Principiile directe pentru selectarea operațiunilor*

<i>Prioritate de investiții 4.1</i>	<i>Sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor</i>
<p>În cadrul acestei priorități de investiții nu vor fi finanțate proiecte de sine-stătătoare, ci numai în măsura în care sunt parte componentă a unei strategii integrate de dezvoltare urbană.</p> <p>Următoarele principii orientative vor fi luate în considerare la selectarea operațiunilor:</p> <ul style="list-style-type: none">• concordanța cu documentele strategice relevante (ex. strategii integrate de dezvoltare urbană, planuri de acțiune privind energia durabilă, PDR, etc.);	

- contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR (ex. standarde minime de reducere a consumurilor energetice după implementarea măsurilor de eficiență energetică cu trecere clădirii la o clasă energetică superioară, inclusiv cerințe minime pentru reducerea emisiilor de CO₂, etc.);
- calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii;
- respectarea principiilor privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea;
- complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare;

2.D.6.3.1 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

<i>Prioritate de investiții 4.1</i>	<i>Sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	TBC
<p>În principiu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare pentru implementarea acestei priorități de investiție referitoare la creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale și iluminatul public stradal.</p> <p>Instrumentele financiare sunt implementate pentru a sprijini investiții pentru care se preconizează că sunt viabile din punct de vedere financiar și nu atrag finanțare suficientă din sursele pieței. Articolul 37 din Regulamentul 1303/2013 prevede că utilizarea instrumentelor financiare se face pe baza unei evaluări ex ante care evidențiază aspecte privind deficiențele pieței sau situațiile de investiții sub nivelul optim pentru domeniile de acțiuni finanțate, precum și o estimare a resurselor publice și private care pot fi atrase prin utilizarea instrumentelor financiare, inclusiv tipurile de instrumente financiare care urmează a fi sprijinite.</p> <p>Decizia utilizării unor instrumente financiare va fi luată după finalizarea analizei ex-ante (ex-ante assesment) pentru identificarea tipurilor de instrumente financiare dedicate dezvoltării urbane, studiu realizat cu sprijinul BEI.</p>	

2.D.6.4.1 Utilizarea planificată a proiectelor majore

<i>Prioritate de investiții 4.1</i>	<i>Sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor</i>
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.D.6.5.1 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorii de regiune

Tabelul 4.1: Indicatorii de realizare comuni și specifici programului

ID	Indicator	Unitate de măsură	Fond	Categoria regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea-țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
CO 31	Numărul gospodăriilor cu o clasificare mai bună a consumului de energie	Gospodării	FEDR	Regiune mai dezvoltată	23.062	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	214.972	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
CO 34	Scădere anuală estimată a gazelor cu efect de seră	Echivalent tone de CO ₂	FEDR	Regiune mai dezvoltată	9.192	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	397.084	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
IS8	Unități administrativ-teritoriale care beneficiază de sistem de iluminat public modernizat	Număr unități administrativ-teritoriale	FEDR	Regiune mai dezvoltată	1	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	20	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

2.D.4.2 Prioritatea de investiții 4.2

<i>Prioritate de investiții 4.2</i>	<i>Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor</i>
-------------------------------------	---

2.D.5.2 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

ID	OS 4.2.1
Obiectiv Specific	<i>Reducerea emisiilor de carbon în municipii prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă</i>
Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii	Contribuția așteptată la obiectivul menționat, respectiv sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele, va fi asigurată, în

	<p>primul rând, prin oferirea opțiunilor de transport alternativ, astfel că orașele vor deveni spații mai bune de trăit pentru cetățeni, scăderea emisiilor de noxe având un rol important în protejarea sănătății locuitorilor și în promovarea unui viitor mai durabil pentru toți. Rezultatul pozitiv va fi amplificat de implementarea unor strategii durabile în domeniul transportului public urban și de schimbarea mentalității la nivelul unui număr relevant de utilizatori de autoturisme în arealul urban.</p> <p>Pentru a răspunde provocărilor legate de Strategia Europa 2020, precum și pentru a subsuma investițiile în transportul public urban Obiectivului Tematic 4, la nivelul principalelor 8 aglomerări urbane din România vor fi realizate planuri de mobilitate urbană durabilă pentru a limita emisiile gazelor cu efect de seră datorită transportului motorizat, planuri pe care această prioritate de investiții le susține financiar prin mai multe tipuri de acțiuni. Investițiile preconizate nu se vor limita la cei 7 poli de creștere și Municipiul București, ci vor viza și alte municipii relevante (în special pentru cele 33 de municipii reședință de județ, dar și pentru alte municipii), care vor dispune atât de un plan de mobilitate urbană durabilă cât și de un contract de servicii publice care să corespundă prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1370/2007 privind serviciile publice de transport.</p> <p>Investiții preconizate vor duce la realizarea unor sisteme de transport urban durabil prin atingerea următoarelor obiective:</p> <ul style="list-style-type: none"> • asigurarea accesibilității la sistemul de transport public și privat pentru toți cetățenii; • îmbunătățirea siguranței și securității în mijloacele de transport precum și reducerea numărului de accidente; • reducerea poluării aerului și a poluării fonice, a emisiilor de gaze cu efect de seră și a consumului de energie; • creșterea atractivității și îmbunătățirea calității mediului și a amenajării spațiilor urbane; • dezvoltarea infrastructurii destinate mijloacelor de transport non-motorizate.
--	--

<i>ID</i>	OS 4.2.2
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Reducerea emisiilor de carbon în orașele de dimensiuni medii și mici, în special prin investiții în infrastructura destinată deplasărilor nemotorizate și traficului de tranzit</i>
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul</i>	In concordanță cu politicile UE de reducere a CO ₂ în toate zonele urbane contribuția așteptată la obiectivul

<i>din partea Uniunii</i>	menționat, va fi asigurată, în primul rând, prin oferirea opțiunilor de transport alternativ (trasee pietonale și piste pentru bicicliști), pentru ca orașele să devină spații mai prietenoase cu mediul, scăderea emisiilor de noxe având un rol important în protejarea sănătății locuitorilor și în promovarea unui viitor mai durabil pentru toți. Rezultatul pozitiv va fi amplificat de implementarea unor strategii în domeniul reducerii emisiilor de CO ₂ prin realizarea de perdele forestiere, alineamente de arbori (cu capacitate mare de retenție a CO ₂) și de schimbarea mentalității la nivelul unui număr rezonabil de utilizatori de autoturisme personale orașul respectiv. Prin realizarea de variante ocolitoare (by-pass-uri) se va elimina în mare măsură traficul greu și tranzitul în zona centrală și aglomerată a orașelor respective.
---------------------------	---

Tabelul 3.2: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

ID	Indicator	Unitate de măsură	Categoria regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea de referință	Anul de referință	Valoarea-țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
1 S 9	Pasageri transportati in transportul public urban în România	Număr calatori transportati intr-un an	Regiune mai dezvoltată	0,93 miliarde	2012	1,03 miliarde	INS	Anuală
			Regiuni mai puțin dezvoltate	0,97 miliarde	2012	1,11 miliarde	INS	Anuală
1 S 10	Reducerea emisiilor CO ₂	Mii tone CO ₂ /an	Regiune mai dezvoltată	118.764	2012	103.325	Eurostat	Anuală
			Regiune slab dezvoltată					

2.D.6.2 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.D.6.1.2 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

<i>Prioritate de investiții 4.2</i>	<i>Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor</i>
Dezvoltarea parcului de mijloace de transport cu vehicule noi, nepoluante, cu facilități pentru persoanele cu mobilitate redusă și sisteme de supraveghere video (pentru creșterea gradului de siguranță al pasagerilor) va oferi oportunități îmbunătățite potențialilor pasageri noi, oferind o	

alternativă viabilă și confortabilă utilizării autoturismelor personale.

Transportul urban electric reprezintă o variantă nepoluantă și eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor pentru a asigura tranzitul zilnic al populației, iar îmbunătățirea infrastructurii va crește gradul de confort, viteza de deplasare, siguranța traficului și alte beneficii adiacente în special asigurarea accesibilității pentru persoane cu dizabilități. Astfel, se va asigura dezvoltarea unei structuri de transport public durabile din punct de vedere tehnic și eficiente din punct de vedere financiar.

Modernizarea parcului de material rulant existent, prin îmbunătățirea sistemelor existente la bordul acestora, realizarea echipamentelor pentru accesul persoanelor cu dizabilități etc va asigura un transport civilizată și eficient din punct de vedere energetic, încurajând utilizarea transportului public de către locuitorii marilor aglomerări urbane. Cele două măsuri, achiziția și modernizarea materialului rulant (dar în special cea de a doua) vor stimula și alte municipalități în (re)introducerea transportului public electric pe șină. O atenție deosebită se va acorda înlocuirii/modernizării tramvaielor învechite, zgomotoase și care oferă o accesibilitate slabă cu material rulant modern, fără trepte (cu podea joasă) și echipate cu aer condiționat și sisteme de siguranță moderne.

Modernizarea/înlocuirea stațiilor și substațiilor de redresare și a rețelelor electrice va contribui la creșterea eficienței energetice.

Realizarea de trasee separate exclusive pentru vehiculele de transport public, cu scopul creșterii frecvenței serviciilor atât în orele de vârf, cât și în afara lor va reduce timpul de călătorie al vehiculelor de transport public (autobuze, troleibuze, tramvaie etc.), precum și reducerea nivelului și a duratei aglomerărilor/congestiilor de trafic în rețeaua principală de transport.

Dezvoltarea unei infrastructuri rutiere prietenoase cu utilizatorii de biciclete reprezintă un obiectiv ambițios, ținând cont de condiționalitățile impuse de situația existentă în marile orașe, dar în concordanță cu orientările la nivel european, schimbarea mentalităților fiind principala provocare pentru promovarea utilizării bicicletei ca un mijloc de transport zilnic, nu doar ca mijloc de recreere. Asigurarea accesibilității pentru factorii generatori de trafic trebuie asigurată prin facilități de opțiune pentru mijloacele de transport favorabile mediului: mersul pe jos, cu bicicleta și transportul public cu evidențierea priorității pentru transportul public în cadrul sistemului de transport urban în comun prin intervenții integrate adresate fiecărui tip de vehicul și categorii de beneficiari.

O rețea integrată de alei pietonale ar trebui să acopere întregul oraș, acordându-se o atenție deosebită traseelor de la /către: universități, școli, parcuri, locuri de interes turistic și cultural, centre de birouri, centre comerciale, instituții publice, etc.. De asemenea, realizarea de artere rutiere alternative subterane sau supraterane va contribui la creșterea spațiilor destinate exclusiv pietonilor și bicicliștilor.

Centrele de trafic vor preveni accidentele și vor asigura fluența traficului pentru zonele dense ale polilor de creștere, aglomerării București-Ilfov sau a altor aglomerări urbane, cu zone clar definite în care vehiculele personale să nu poată intra sau să fie restricționate puternic prin măsuri adecvate. Un rol important îl va avea evitarea transportului de marfă în centrul orașelor, cu excepția livrărilor locale în afara orelor de vârf.

Realizarea sistemelor de e - ticketing va permite facilitarea utilizării transportului public și de către persoanele cu mobilitate redusă sau pentru grupuri țintă specifice (pensionari, elevi, studenți, turiști) precum și o creștere a veniturilor operatorilor de transport public. O atenție deosebită se va acorda pentru realizarea și implementarea sistemelor de plată pentru parcările publice în vederea folosirii optime a spațiului public și limitării staționărilor nejustificate și îndelungate în zonele centrale.

Realizarea sistemelor de tip Park and Ride (parcări la intrarea în orașe/municipii care permit parcare autoturismului și continuarea călătoriei cu mijloacele de transport public) va avea rolul de a facilita transferurile de la autoturismul personal la transportul public și intermodalitatea.

De asemenea, va fi sprijinită realizarea de planuri de mobilitate urbană durabilă, altele decât cele pentru polii de creștere și aglomerarea București – Ilfov, care să asigure planificarea infrastructurii rutiere pe termen mediu (până în anul 2020), instituind o strategie economică coerentă pentru gestionarea și punerea la dispoziție de drumuri și infrastructuri conforme cu politica de mobilitate durabilă și cererea de deplasare, în corelare cu strategiile de dezvoltare urbană, siguranță rutieră și planurile de amenajarea teritoriului și urbanism.

Se propune și realizarea de perdele forestiere, alineamente de arbori (cu capacitate mare de retenție a CO₂) pe terenurile publice din imediata vecinătate a rețelelor de străzi sau pe coridoarele majore de transport precum șoselele ocolitoare.

În cadrul acestei priorități de intervenție vor fi avute în vedere următoarele tipuri de acțiuni orientative pentru finanțare:

- achiziționarea de material rulant electric/vehicule ecologice
- modernizarea/ reabilitarea/ extinderea traseelor de transport electric
- modernizarea materialului rulant electric existent (tramvaie).
- modernizarea/ reabilitarea depourilor aferente transportului public și infrastructura tehnică aferentă.
- realizarea de trasee separate exclusive pentru vehiculele de transport public.
- îmbunătățirea stațiilor de transport public existente, inclusiv realizarea de noi stații și terminale intermodale pentru mijloacele de transport în comun.
- construirea/ modernizarea/ reabilitarea pistelor/ traseelor pentru bicicliști și a infrastructurii tehnice aferente (puncte de închiriere)
- crearea de zone și trasee pietonale, inclusiv măsuri de reducere a traficului auto în anumite zone
- realizarea de sisteme de monitorizare video bazat pe instrumente inovative și eficiente de management al traficului.
- realizarea de sisteme de e - ticketing pentru călători și parcări.
- construirea/ modernizarea/ reabilitarea infrastructurii rutiere (pe coridoarele deservite de transport public) pentru creșterea nivelului de siguranță și eficiență în circulație și exploatare al rețelei de transport
- realizarea sistemelor de tip park and ride
- realizarea de planuri de mobilitate urbană durabilă/ strategii de reducere a emisiilor de carbon
- realizarea de perdele forestiere, alineamente de arbori (cu capacitate mare de retenție a CO₂)
- realizarea de variante ocolitoare în orașele mici și mijlocii, cu statut de stradă urbană, pentru devierea tranzitului auto și traficului greu.

Grupul țintă îl reprezintă populația urbană care va beneficia de investițiile și măsurile ce vor fi implementate.

Beneficiarii în cadrul acestei priorități de investiție vor fi autoritățile publice locale din localitățile urbane (posibil în parteneriat cu operatorul de transport public).

2.D.6.2.2 Principiile directe pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 4.2</i>	<i>Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor</i>
<p>Principiile directe avute în vedere pentru selectarea operațiunilor vizează:</p> <ul style="list-style-type: none">• Concordanța cu documentele strategice relevante (cu PDR – urile, strategii municipale/metropolitane)• Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR<ul style="list-style-type: none">• Numarul populatiei deservita de rețeaua de transport public. Este foarte important ca impactul masurilor de modernizare și extindere a rețelei de transport public să fie unul major, adresându-se unui grup țintă cât mai mare.• Gradul de electrificare a rețelei de transport public urban. Investițiile în domeniul extinderii și modernizării rețelei de transport public se vor concentra pe modul electric, în special pe șină (tramvai), iar o rețea existentă reprezintă un important punct de plecare pentru implementarea cu succes a strategiilor în domeniu.• Gradul de poluare cu CO₂/GES al orasului respectiv. Toate măsurile și acțiunile prevăzute în cadrul acestei priorități de investiție au drept scop final reducerea emisiilor de CO₂/GES.• Capacitatea UAT de implementare a planurilor sustenabile de mobilitate urbane sau a strategiilor de reducere a emisiilor de carbon. Separat de cofinanțare, UAT trebuie să dovedească capacitatea de a menține și întreține investițiile preconizate, din punct de vedere al capacității administrative și financiare.• Gradul de degradare al infrastructurii care deserveste transportul public și al parcului de material rulant/parc vehicule aferent. În cazurile în care infrastructura existentă și materialul rulant/parcul de vehicule aferent sunt învechite și degradate, siguranța pasagerilor nu este asigurată, iar atractivitatea transportului urban este extrem de redusă, o inversare a acestei situații fiind dezirabilă în perspectiva atingerii obiectivelor propuse. Acest principiu pentru selecție va corela în foarte mare măsură nevoile identificate cu posibilele acțiuni și investiții.<ul style="list-style-type: none">• Volumul traficului ce urmează a fi deviat pe varianta ocolitoare (by-pass)• Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii• Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea,• Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare• Vor fi finanțate operațiunile care sunt parte componentă a unei strategii integrate de dezvoltare urbană.	

2.D.6.3.2 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

<i>Prioritate de investiții 4.2</i>	<i>Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	N/A
Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.	

2.D.6.4.2 Utilizarea planificată a proiectelor majore

<i>Prioritate de investiții 4.2</i>	<i>Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor</i>
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.D.6.5.2 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4.2: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Fond</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
IS1 1	Lungime totală a liniilor noi sau îmbunătățite de tramvai/troleibuz	km	FEDR	Regiune mai dezvoltată	20	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiune slab dezvoltată	90	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
IS1 2	Planuri de mobilitate cu proiecte implementate prin POR	Număr	FEDR	Regiune mai dezvoltată	1	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	32	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
IS1 3	Strategii dedicate reducerii CO2 în orașe cu proiecte implementate prin POR	Număr	FEDR	Regiune mai dezvoltată	1	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	70	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

2.D.4.3 Prioritatea de investiții 4.3

<i>Prioritate de investiții 4.3</i>	<i>Ațiuni pentru îmbunătățirea mediului urban, revitalizarea orașelor, regenerarea și decontaminarea siturilor poluate și promovarea măsurilor pentru reducerea zgomotului</i>
-------------------------------------	--

2.D.5.3 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 4.3.1
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Creșterea calității spațiilor publice în zonele urbane</i>
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	<p>După 1990, odată cu procesul de descentralizare, concomitent cu schimbările economice majore - reducerea sau încetarea activităților industriale, dezvoltarea urbană a cunoscut noi forme, influențate și de tendința de migrare a populației spre zonele rurale sau periurbane. În acest context, unele zone ale orașelor, chiar centrale, au devenit neatractive, fondul construit și spațiile publice suferind multiple degradări pe fondul lipsei resurselor necesare investițiilor în modernizarea diferitelor infrastructuri și spații urbane.</p> <p>Majoritatea orașele din România, inclusiv capitala țării București, au în limitele intravilanului spații publice degradate și/sau abandonate, clădiri într-o stare avansată de degradare, utilități nemodernizate etc. care se reflectă asupra calității vieții cetățenilor și imaginii asupra orașului.</p> <p>Regenerarea urbană, având ca scop îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor, creșterea calității mediului și social și de a dezvolta economia locala reprezintă o modalitate eficientă prin care orașele sau anumite părți ale acestora sunt revitalizate și reintroduse în circuitul urban.</p> <p>Principalul rezultat preconizat îl constituie creșterea calității vieții populației la nivelul zonelor urbane din România.</p>

Tabelul 3.3: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

ID	Indicator	Unitate de măsură	Categoria regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea de referință	Anul de referință	Valoare a-țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
IS1 4	Gradul de satisfacției al populației în legătură cu spațiile publice din orașe	%	Regiune mai dezvoltată	43	2012	53	Eurostat – Anchetă privind calitatea vieții în orașe	La trei ani
			Regiuni mai puțin dezvoltate	56		66		

2.D.6.3 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.D.6.1.3 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

<i>Prioritate de investiții 4.3</i>	<i>Acțiuni pentru îmbunătățirea mediului urban, revitalizarea orașelor, regenerarea și decontaminarea siturilor poluate și promovarea măsurilor pentru reducerea zgomotului</i>
<p>Orașele din România, de la cele mai mici și până la capitala țării, București, se confruntă cu probleme legate de degradarea spațiului construit, spații intravilane abandonate, probleme legate de calitatea mediului, ceea ce determină o calitate a vieții sub așteptările majorității cetățenilor.</p> <p>Regenerarea și revitalizarea urbană are semnificative repercusiuni economice, de mediu sau sociale. Acest tip de abordare, promovată în cadrul acestei priorități de investiții, nu este limitată la un obiectiv în sine, ci țintește, prin intermediul unei abordări integrate, zone din interiorul orașelor (zone istorice, cartiere de locuințe, zone industriale, diverse spații publice, etc.) care, odată reabilite și reamenajate, pot dobândi noi funcționalități, generând indirect o serie de efecte socio-economice pozitive și contribuind la îmbunătățirea percepției față de zonă, dar și la crearea unui climat atractiv socio-economic.</p> <p>În vederea promovării regenerării și revitalizării zonelor urbane vor fi finanțate activități privind:</p> <ul style="list-style-type: none"> • construcția/reabilitarea/modernizarea clădirilor pentru a găzdui diferite activități sociale, comunitare, culturale, agrement și sport, etc.; • crearea/reabilitarea/modernizarea spațiilor publice urbane (străzi nemodernizate, inclusiv reabilitarea/modernizarea utilităților publice, zone verzi neamenajate, terenuri abandonate, zone pietonale și comerciale, etc.); <p>Implementarea unor astfel de măsuri va contribui în principal la îmbunătățirea calității vieții populației, dar și la creșterea atractivității centrelor urbane, la atragerea de investiții și capital, la diversificarea ofertei turistice, de agrement și recreere în perimetrul acestor spații.</p> <p>În același timp, regenerarea spațiilor urbane degradate și abandonate poate facilita creșterea activității economice, reincluderea în circuitul social sau ca rezervă de teren pentru viitoare</p>	

investiții la nivelul orașelor, crearea condițiilor necesare pentru o dezvoltare durabilă urbană. Beneficiarii în cadrul acestei priorități de investiție vor fi autoritățile și instituțiile publice locale din mediul urban.

2.D.6.2.3 *Principiile directe pentru selectarea operațiunilor*

<i>Prioritate de investiții 4.3</i>	<i>Ațiuni pentru îmbunătățirea mediului urban, revitalizarea orașelor, regenerarea și decontaminarea siturilor poluate și promovarea măsurilor pentru reducerea zgomotului</i>
<p>În cadrul acestei priorități de investiții nu vor fi finanțate proiecte de sine-stătătoare, ci numai în măsura în care sunt parte componentă a unei strategii integrate de dezvoltare urbană. Totodată, se va asigura concentrarea teritorială a investițiilor în anumite zone/părți/cartiere ale orașului.</p> <p>Următoarele principii orientative vor fi luate în considerare la selectarea operațiunilor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • concordanța cu documentele strategice relevante (ex. strategii integrate de dezvoltare urbană, planuri de acțiune privind energia durabilă, PDR, etc.); • contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR; • calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii; • respectarea principiilor privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea; • complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare; 	

2.D.6.3.3 *Utilizarea planificată a instrumentelor financiare*

<i>Prioritate de investiții 4.3</i>	<i>Ațiuni pentru îmbunătățirea mediului urban, revitalizarea orașelor, regenerarea și decontaminarea siturilor poluate și promovarea măsurilor pentru reducerea zgomotului</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	N/A
Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.	

2.D.6.4.3 *Utilizarea planificată a proiectelor majore*

<i>Prioritate de investiții 4.3</i>	<i>Ațiuni pentru îmbunătățirea mediului urban, revitalizarea orașelor, regenerarea și decontaminarea siturilor poluate și promovarea măsurilor pentru reducerea zgomotului</i>
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.D.6.5.3 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4.3: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Fond</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
1S1 5	Suprafata spații deschise / clădiri create sau reabilitate în zonele urbane	Metri pătrați	FEDR	Regiune mai dezvoltată	10600	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	159.000	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

2.D.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

<i>Axa prioritară</i>	<i>Tipul Indicatorului</i>	<i>ID</i>	<i>Indicator sau etapă cheie de implementare</i>	<i>Unitate de măsură, dacă este cazul</i>	<i>Fond</i>	<i>Categorie de regiune</i>	<i>Punctul de referință pentru 2018</i>	<i>Obiectivul final (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul</i>
AP 4	Indicator financiar	1F	Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate	Milioane euro	FEDR	Regiune mai dezvoltată	11	151,15	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
						Regiuni mai puțin dezvoltate	170	2.107,19	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 4	Etapă cheie de implementare	1K3	Contracte de finanțare încheiate privind măsurile de eficiență energetică în sectorul rezidențial	Număr	FEDR	Regiune mai dezvoltată	20	-	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Având în vedere că măsurătorile pentru clasificarea energetică a clădirilor se vor realiza la un an după finalizarea proiectelor este necesară stabilirea unei etape cheie de implementare.
						Regiuni mai puțin dezvoltate	200	-	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 4	Indicator de realizare	CO3 1	Numărul gospodăriilor cu o clasificare mai bună a consumului de energie	Gospodării	FEDR	Regiune mai dezvoltată	0	18.450	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Din setul de indicatori de realizare imediată aferent axei prioritare au fost selectați
						Regiuni mai puțin dezvoltate	0	171.978	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	

										indicatorii care corespund unei alocări de peste 50% din alocarea pentru AP 4.
AP 4	Etapă cheie de implementare	1K4	Număr de strategii contractate dedicate reducerii CO2 în orașe	Număr	FEDR	Regiune mai dezvoltată	1	-	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
						Regiune mai puțin dezvoltată	20	-	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 4	Indicator de realizare	IS13	Strategii dedicate reducerii CO2 în orașe cu proiecte implementate prin POR	Număr	FEDR	Regiune mai dezvoltată	0	1	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Din setul de indicatori de realizare imediată aferent axei prioritare au fost selectați indicatorii care corespund unei alocări de peste 50% din alocarea pentru AP 4.
						Regiune mai puțin dezvoltată	0	56	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță

Stabilirea țintelor pentru indicatorul financiar

Ținta indicatorului financiar pentru 2023 a fost stabilită la un nivel de 80% din alocarea FEDR pentru POR, având în vedere riscurile asociate necheltuirii în totalitate a sumelor alocate axei prioritare; astfel, tinta indicatorului financiar pentru anul 2023 va fi de 151,15 milioane Euro pentru categoria de regiune mai dezvoltată, respectiv 2.107,19 milioane Euro pentru categoria regiunilor mai slab dezvoltate, reprezentând 80% din alocare UE (inclusiv rezerva de performanță).

Ținta intermediară pentru 2018 a fost stabilită luându-se în considerare experiența similară din perioada 2007 - 2013, precum și a necesității respectării regulii N+3 la nivel de program. Stabilirea țintei la nivelul POR pentru anul 2018 s-a realizat pe principiul atingerii nivelului minim de cheltuieli impus de regula N+3, necesar pentru evitarea dezangajării automate a fondurilor (soluție conservatoare). Au fost luate în considerare alocările FEDR fără rezerva de performanță din anii 2014 și 2015 din care s-au scăzut sumele reprezentând prefinanțarea inițială din anii 2014, 2015 și 2016 și prefinanțările anuale din anii 2016, 2017 și 2018, precum și valorile corespunzătoare pentru asistență tehnică având în vedere că nu face parte din cadrul de performanță. A rezultat astfel o țintă la nivel de program, pentru anul 2018 de 764 milioane Euro (din care 28 milioane euro pentru categoria de regiune mai dezvoltată și 736 milioane Euro pentru categoria regiunilor mai puțin dezvoltate).

Selectarea indicatorilor pentru cadrul de performanță.

S-a stabilit etapă cheie de implementare având în vedere că nu vor fi implementate toate proiectele din cadrul strategiilor dedicate reducerii CO2 în orașe și a faptului că măsurătorile pentru clasificarea energetică a clădirilor se vor realiza la un an după finalizarea proiectelor.

Din setul de indicatori de realizare imediată aferent axei prioritare au fost selectați indicatorii care corespund unei alocări de peste 50% din alocarea pentru AP 4.

Stabilirea țintelor pentru 2023 și 2018 pentru indicatorul de realizarea imediată

Stabilirea acestor ținte s-a realizat pe baza informațiilor furnizate în cadrul asistenței tehnice oferite de BERD (studiu privind eficiența energetică în clădiri rezidențiale și contract de servicii publice).

2.D.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6a: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 4	014	60,459,915.28
AP 4	034	13,225,606.47
AP 4	043	37,787,447.05
AP 4	044	9,446,861.76
AP 4	083	35,898,074.70
AP 4	089	3,778,744.71
AP 4	090	28,340,585.28

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 4	014	842,879,659.30
AP 4	034	184,379,925.47
AP 4	043	526,799,787.06
AP 4	044	131,699,946.77
AP 4	083	500,459,797.71
AP 4	089	52,679,978.71
AP 4	090	395,099,840.29

Tabelul 7a: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 4	01	179,490,373.49
AP 4	05	9,446,861.76

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 4	01	2,502,298,988.54
AP 4	05	131,699,946.77

Tabelul 8a: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
---	--	--

Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 4	01	75,574,894.10
AP 4	02	113,362,341.15

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului

Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 4	01	1,053,599,574.12
AP 4	02	1,580,399,361.19

Tabelul 9: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare

Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 4	02	188,937,235.25

Tabelul 9: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare

Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 4	02	2,526,531,778.75
AP 4	03	107,467,156.56

2.D.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor

<i>Axa prioritară</i>	AP 4
<p>Pe lângă asistența tehnică la nivel de proiect pentru beneficiari, care este considerată cheltuială eligibilă, se preconizează folosirea asistenței tehnice pentru promovarea programului la nivelul Asociațiilor de Proprietari (beneficii, obligații, oportunități de finanțare etc.) și asigurarea publicității și vizibilității programului. În plus, este necesară oferirea de asistență tehnică la nivelul autorității publice locale pentru a ajuta beneficiarii, după caz, în gestionarea contractelor de performanță energetică, facilitarea legăturilor cu instituțiile financiare, oferirea de informații cu privire la cele mai bune tehnologii disponibile, etc.</p> <p>Utilizarea asistenței tehnice pentru sprijinirea autorităților publice locale va consta și în furnizarea de modele și ghiduri pentru realizarea planurilor de mobilitate urbană durabilă și a contractelor de servicii publice în transportul public urban de călători.</p>	

2.E Axa prioritară 5: Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural

2.E.1 Axa prioritară 5

ID-ul axei prioritare	AP 5
Denumirea axei prioritare	Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	N/A
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.E.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond

Pentru această axă vor putea aplica toate regiunile de dezvoltare din România, inclusiv regiunea București Ilfov.

Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural reprezintă o alternativă viabilă pentru stimularea dezvoltării în zonele rurale și cele sărace, a căror economie se baza exclusiv pe activități agricole sau exploatarea resurselor naturale, furnizând avantaje ambivalente, reprezentate de creșterea locurilor de muncă și a veniturilor, concomitent cu promovarea tradițiilor și patrimoniului cultural și natural. Acțiunile întreprinse până în 1990, prin care se urmărea crearea unui spațiu urban nou, depersonalizat, au influențat negativ atât viața economică și socială, cât și atitudinea față de patrimoniul cultural.

Creșterea economică accentuată, înregistrată în ultima decadă, la care se adaugă măsurile de "urbanism derogatoriu" permise prin legislația actuală pun o presiune imobiliară imensă asupra obiectivelor de patrimoniu cultural, amenințându-le identitatea și chiar existența. România deține un avantaj competitiv, prin densitatea crescută a obiectivelor de patrimoniu cu potențial turistic. Pentru România, este deosebit de important ca patrimoniul cultural să fie restaurat, protejat și conservat, dar și gestionat mai strict, în ceea ce privește condițiile de vizitare,

gradul de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități, care, în prezent, călătoresc în scopuri turistice într-un număr tot mai mare. Aceste inițiative de conservare culturală vor trebui însoțite de o planificare consistentă prin care să se conserve (și unde este posibil să restaureze) centrele istorice ale orașelor, să se mențină stilului arhitectonic tradițional și să se conserve orașele istorice medievale.

Implementarea acestei axe prioritare în toate regiunile de dezvoltare este justificată de o distribuție teritorială echilibrată la nivel național a resurselor de patrimoniu cultural. În toate cele opt regiuni, aceste resurse de patrimoniu cultural sunt slab valorificate, indiferent de nivelul de dezvoltare ale regiunilor. Distribuția teritorială echilibrată a obiectivelor de patrimoniu constituie o mare oportunitate, patrimoniul cultural putând deveni un pilon de bază al strategiei de dezvoltare, dar și un instrument eficient pentru educație, reducerea sărăciei, ocuparea forței de muncă.

2.E.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiune mai dezvoltată
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.E.4 Prioritatea de investiții 5.1

<i>Prioritate de investiții 5.1</i>	<i>Conservarea, protecția, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural</i>
-------------------------------------	--

2.E.5 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 5.1.1
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural în vederea consolidării identității culturale și utilizării eficiente ale acestuia</i>
<i>Rezultatele pe care statul membru</i>	Obiectivele de patrimoniu cultural cunosc o stare

<p><i>caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i></p>	<p>avansată de degradare, care nu permit o funcționalitate optimă și includerea în circuitul economic, contribuind la crearea unui mediu construit degradat, cu impact negativ asupra calității vieții populației rezidente și a dezvoltării economiilor locale.</p> <p>Disponibilitatea limitată a fondurilor alocate pentru asemenea intervenții este agravată de o planificare defectuoasă a lucrărilor (șantiere sau situri abandonate pe parcurs din cauza întreruperii finanțării, absența unor măsuri elementare de conservare și pază etc.)</p> <p>În acest context, principalele rezultate așteptate sunt reprezentate de creșterea gradului de conservare a patrimoniului cultural. Implementarea acestei axe prioritare va contribui la protejarea și conservarea patrimoniului cultural, concomitent cu creșterea calității vieții populației, conservarea identității culturale și dezvoltarea economică locală.</p> <p>Implementarea acestei axe prioritare contribuie la îndeplinirea obiectivelor politicilor europene din domeniu și este în deplină concordanță cu prevederile Tratatului de la Lisabona, prin care sunt încurajate măsuri de conservare și protecție a patrimoniului cultural.</p>
--	---

Tabelul 3: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea de referință</i>	<i>Anul de referință</i>	<i>Valoarea-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
1S16	Gradul de degradare a resurselor de patrimoniu cultural	%	Regiune mai dezvoltată/ Regiuni mai puțin dezvoltate	81	2012	80	Ministerul Culturii	La trei ani

2.E.6 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.E.6.1 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

<i>Prioritate de investiții 5.1</i>	<i>Conservarea, protecția, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural</i>
<p>Patrimoniul cultural imobil constituie cea mai valoroasă componentă a patrimoniului cultural, atât în ceea ce privește valoarea materială directă, cât și în raport cu posibilitățile de inserție a unor componente extra-culturale.</p> <p>În contextul în care obiectivele de patrimoniu cultural sunt într-un stadiu precar de conservare sau nu sunt introduse în circuitul turistico-economic, principalele acțiuni care vor fi finanțate trebuie să se concentreze asupra unor activități precum restaurarea, protecția și conservarea obiectivelor de patrimoniu care să conducă spre salvarea acestora de la o dispariție iminentă și la reducerea nivelului de degradare.</p> <p>Regimul de proprietate a monumentelor este foarte important din perspectiva intervenției pentru conservare și restaurare. Dacă în cazul monumentelor cu regim de proprietate privată situația este complicată, intervenția din partea statului fiind limitată din perspectiva implementării unei strategii de conservare, restaurare și punere în valoare, monumentele cu regim de proprietate de stat (4000 monumente) ar putea deveni principalele beneficiare principale ale acestei axe prioritare. Totodată, concentrarea teritorială a resurselor financiare și a acțiunilor se va realiza pentru un număr limitat de obiective de patrimoniu cu potențial turistic, de importanță mondială și națională, indiferent de localizarea în mediul urban sau rural.</p> <p>Fără a enumera exhaustiv, activitățile specifice obiectivelor de patrimoniu cultural includ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice; • Restaurarea, protecția, conservarea și realizarea picturilor interioare, frescelor, picturilor murale exterioare; • Restaurarea și remodelarea plasticii fațadelor; • Dotări interioare (instalații, echipamente și dotări pentru asigurarea condițiilor de climatizare, siguranță la foc, antifracție); • Dotări pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural mobil și imobil; • Activități de marketing și promovare turistică a obiectivului restaurat, în cadrul proiectului. <p>Beneficiari pot fi autorități ale administrației publice locale și centrale, unitățile de cult, ONG-uri și parteneriate între aceste entități.</p> <p>Implementarea acestor tipuri de acțiuni va contribui la conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural bazate pe o abordare durabilă, echilibrat distribuite între latura comercială și cea de protecție a mediului, cu beneficii majore pentru mediul și comunitățile locale. Prin prisma experiențelor trăite atât de către populația rezidentă, dar și de către turiști, este evident faptul că aceștia vor aprecia mai mult și vor alege acele destinații care acordă o atenție deosebită mediului, angajaților din domeniu și comunităților locale, care astfel vor beneficia de o creștere semnificativă a calității vieții.</p>	

2.E.6.2 Principiile directe pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 5.1</i>	<i>Conservarea, protecția, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural</i>
<p>Următoarele principii orientative vor fi luate în considerare la selectarea operațiunilor:</p> <ul style="list-style-type: none">• Concordanța cu documentele strategice relevante (Strategia sectorială în domeniul Culturii și Patrimoniului Național 2014 – 2020, cu PDR – urile, strategii locale, Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă, SUERD)• Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR• Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii• Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea• Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare <p>Criteriile de eligibilitate vor fi stabilite prin ghidul solicitantului.</p>	

2.E.6.3 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare (după caz)

<i>Prioritate de investiții 5.1</i>	<i>Conservarea, protecția, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	N/A
Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.	

2.E.6.4 Utilizarea planificată a proiectelor majore (după caz)

<i>Prioritate de investiții 5.1</i>	<i>Conservarea, protecția, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural</i>
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.E.6.5 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Fond</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
1S1 7	Obiective de patrimoniu cultural reabilitate	Numar	FEDR	Regiune mai dezvoltată	2	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	58	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

2.E.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

<i>Axa prioritară</i>	<i>Tipul Indicatorului</i>	<i>ID</i>	<i>Indicator sau etapă cheie de implementare</i>	<i>Unitate de măsură, dacă este cazul</i>	<i>Fond</i>	<i>Categorie de regiune</i>	<i>Punctul de referință pentru 2018</i>	<i>Obiectivul final (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul</i>
AP 5	Indicator financiar	1F	Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate	Milioane euro	FEDR	Regiune mai dezvoltată	0	17,02	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
						Regiuni mai puțin dezvoltate	40	238,67	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 5	Etapă cheie de implementare	1K5	Număr de contracte finanțare privind reabilitarea obiectivelor de patrimoniu cultural	Număr	FEDR	Regiune mai dezvoltată	2	-	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 5	Indicator de rezultat	IS17	Obiective de patrimoniu cultural reabilite	Număr	FEDR	Regiune mai dezvoltată	0	2	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Acest indicator vizează mai mult de 50% din alocarea axei prioritare. Valoarea acestuia este importantă din punct de vedere al contribuției la atingerea rezultatelor așteptate.
						Regiuni mai puțin dezvoltate	10	46	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță (opțional)

Stabilirea țintelor pentru indicatorul financiar

Ținta indicatorului financiar pentru 2023 a fost stabilită la un nivel de 80% din alocarea FEDR pentru POR, având în vedere riscurile asociate necheltuirii în totalitate a sumelor alocate axei prioritare; astfel, tinta indicatorului financiar pentru anul 2023 va fi de 17,02 milioane Euro pentru categoria de regiune mai dezvoltată, respectiv 238,67 milioane euro pentru categoria regiunilor mai slab dezvoltate, reprezentând 80% din alocare UE (inclusiv rezerva de performanță).

Ținta intermediară pentru 2018 a fost stabilită luându-se în considerare experiența similară din perioada 2007 – 2013, precum și a necesitatea respectării regulii N+3 la nivel de program. Stabilirea țintei la nivelul POR pentru anul 2018 s-a realizat pe principiul atingerii nivelului minim de cheltuieli impus de regula N+3, necesar pentru evitarea dezangajării automate a fondurilor (soluție conservatoare). Au fost luate în considerare alocările FEDR fără rezerva de performanță din anii 2014 și 2015 din care s-au scăzut sumele reprezentând prefinanțarea inițială din anii 2014, 2015 și 2016 și prefinanțările anuale din anii 2016, 2017 și 2018, precum și valorile corespunzătoare pentru asistență tehnică având în vedere că nu face parte din cadrul de performanță. A rezultat astfel o țintă la nivel de program, pentru anul 2018 de 760 milioane Euro (din care 28 milioane euro pentru categoria de regiune mai dezvoltată și 732 milioane Euro pentru categoria regiunilor mai puțin dezvoltate).

Selectarea indicatorilor de realizare imediată pentru cadrul de performanță.

Din setul de indicatori de realizare imediată aferent programului a fost selectat un indicator care corespunde unei alocări de peste 50% din alocarea pentru AP 5.

Stabilirea țintelor pentru 2023 și 2018 pentru indicatorul de realizare imediată

Stabilirea acestor ținte s-a realizat pe baza costului de referință pentru intervenții similare finanțate în perioada 2007-2013, precum și pe baza experienței lansării apelurilor și ritmului de implementare în perioada 2007-2013.

2.E.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6a: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 5	094	21,276,595.74

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 5	094	298,340,425.53

Tabelul 7a: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 5	01	21,276,595.74

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 5	01	298,340,425.53

Tabelul 8a: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 5	07	21,276,595.74

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 5	07	298,340,425.53

Tabelul 9a: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 5	07	21,276,595.74

Tabelul 9b: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 5	03	27,208,646.81
AP 5	07	271,131,778.72

2.E.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor

<i>Axa prioritară</i>	AP 5
Se va utiliza asistența tehnică a POR pentru organizarea de sesiuni de informare și instruire specifice pentru acest domeniu.	

2.F Axa prioritară 6: Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală

2.F.1 Axa prioritară 6

ID-ul axei prioritare	AP 6
Denumirea axei prioritare	Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	N/A
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.F.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond

Pentru această axă vor putea aplica toate regiunile de dezvoltare din România, inclusiv regiunea București Ilfov. Deși București Ilfov - regiunea cea mai dezvoltată din România – are o rețea de drumuri județene modernizată în mare măsură, există în continuare coridoare importante care necesită modernizare și noduri de conectare la autostrăzile TEN T care traversează regiunea.

În celelalte șapte regiuni, bugetul cheltuit pentru investiții în modernizarea rețelei de drumuri județene este insuficient dar efectele pozitive generate de investițiile realizate în cadrul POR 2007-2013 reprezintă un fundament serios pentru obiectivele propuse.

2.F.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiune mai dezvoltată
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.F.4 Prioritatea de investiții 6.1

<i>Prioritate de investiții 6.1</i>	<i>Stimularea mobilității regionale prin conectarea infrastructurilor rutiere regionale la infrastructura TEN-T</i>
-------------------------------------	---

2.F.5 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 6.1.1
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Cresterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale si urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin reabilitarea și modernizarea drumurilor judetene</i>
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	<p>Luând în considerare nevoile specifice identificate și nivelul de dezvoltare al regiunilor, cu o infrastructură de transport insuficientă și slab competitivă (cu excepția Regiunii București Ilfov), necorespunzătoare cerințelor pieței, precum și cu actualele rețele interregionale și intraregionale de transport limitate (în special în ce privește capacitatea portantă și restricțiile de greutate pe poduri), se poate concluziona că rentabilitatea investițiilor în acest tip de rețele de transport rutier va fi crescută.</p> <p>Investițiile în infrastructura de transport vor determina creșterea gradului de mobilitate a persoanelor și bunurilor, iar corelarea cu investițiile în sănătate, educație și servicii sociale va determina o creștere a adaptabilității populației la nevoile pieței forței de muncă de la nivel regional/local.</p> <p>Contribuția la promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore va contribui creșterea vitezei de deplasare pe conexiunile la rețeaua TEN T și a capacității de transport, stimulând utilizarea unor rute alternative pentru vehiculele grele. De asemenea, se va avea în vedere creșterea siguranței rutiere prin măsuri și investiții specifice.</p> <p>Prin POR, în perioada 2014-2020, investițiile în dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport secundară vor asigura la un nivel superior mobilitatea (populației și a bunurilor), vor reduce costurile de transport de mărfuri și călători, vor promova accesul pe piețele regionale și vor crește siguranța traficului. În același timp, aceste investiții vor duce la diversificarea și creșterea eficienței activităților economice, la economisirea de energie, creând condiții pentru</p>

	<p>extinderea schimburilor comerciale și implicit a investițiilor productive. Dezvoltarea și îmbunătățirea rețelelor secundare de transport vor facilita, de asemenea, cooperarea inter și intra-regională și vor putea contribui la creșterea competitivității întreprinderilor și a mobilității forței de muncă, și prin urmare la o dezvoltare mai rapidă a României în ansamblu, dar și a fiecărei regiuni în parte.</p> <p>Obiectivul vizează modernizarea infrastructurii de transport rutier pentru conectarea la rețeaua TEN-T, în coordonare cu planurile de dezvoltare regională.</p> <p>În acest sens, opțiunile strategice în domeniul infrastructurilor de transport la nivel regional vor viza dezvoltarea unor rețele de infrastructuri fizice specializate și eficiente, compatibile cu infrastructurile europene și internaționale care să susțină dezvoltarea durabilă a teritoriului național și care să asigure:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eliminarea zonelor deficitare din punct de vedere al volumului și al calității transportului și satisfacerea mai bună a nevoilor de deplasare a cetățenilor; • dezvoltarea transportului intermodal prin asigurarea conectivității prin intermediul drumurilor județene a zonelor cu potențial economic de gările de marfă și porturile dunărene și maritime; • asigurarea unei cât mai mari securități în transport, a siguranței rutiere pentru toți participanții la trafic (în special pentru pietoni și bicicliști) și a protecției mediului înconjurător.
--	--

Tabelul 3: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea de referință</i>	<i>Anul de referință</i>	<i>Valoarea-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
1S18	Populația deservită de o infrastructură secundară modernizată care asigură accesul la coridoarele TEN-T	Număr	Regiune mai dezvoltată	30.000	2013	40.000	INS/date ADR	La trei ani
			Regiuni mai puțin dezvoltate	1.600.000	2013	2.000.000	INS/date ADR	La trei ani

2.F.6 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.F.6.1 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

<i>Prioritate de investiții 6.1</i>	<i>Stimularea mobilității regionale prin conectarea infrastructurilor rutiere regionale la infrastructura TEN-T</i>
<p>Principala acțiune propusă se referă la investiția de bază în structura căii de rulare, având drept scop mărirea vitezei de deplasare, creșterea portanței, îmbunătățirea sistemelor și marcajelor de semnalizare și siguranță rutieră etc. Totodată, pentru localitățile aflate pe traseul drumului județean, cu un trafic intens, și unde situația din teren o permite, se pot construi variante ocolitoare sau moderniza drumuri locale (care devin parte a traseului de drum județean prin reclasificare) care să asigure devierea traficului în afara localităților respective, având drept beneficii creșterea vitezei de deplasare și mărirea gradului de siguranță al tuturor participanților la trafic.</p> <p>O altă acțiune propusă o reprezintă construirea/amenajarea de piste pentru biciclete în intravilanul localitatilor traversate de drumul județean, construirea/amenajarea/reabilitarea traseelor pietonale (trotuare) în intravilanul localitatilor traversate. De asemenea, trebuie avută în vedere realizarea de piste pentru biciclete pe traseul drumului județean, în special în interiorul localităților. Pentru creșterea siguranței deplasărilor velo și pietonale se vor realiza (acolo unde situația din teren o permite) piste separate pentru bicicliști, precum și trotuare care să faciliteze deplasările pietonale în afara părții carosabile.</p> <p>Operațiunile legate de lucrările de artă aflate pe traseul drumului județean au o importanță specială, datorită riscurilor create de degradarea acestui tip de construcții, iar reabilitarea/modernizarea lor, coroborată cu investițiile în lucrări de apărări de maluri va asigura o reziliență sporită în cazul inundațiilor. Astfel, se va avea în vedere construirea/modernizarea/ reabilitarea de poduri și podețe, realizarea de apărări de maluri în zona podurilor, modernizarea/ construirea de rigole moderne pentru scurgerea apelor meteorice</p> <p>Sunt preconizate și amenajări pentru protecția mediului (inclusiv perdele forestiere cu rol de protecție împotriva alunecărilor de teren, a înzapezirii sau a poluării cu gaze sau fonice) pe lungimea drumului județean modernizat/reabilitat, operațiuni pentru stabilizarea structurii drumului în zone supuse pericolului de alunecare.</p> <p>Tipuri de acțiuni orientative care vor fi finanțate:</p> <ul style="list-style-type: none">• reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene care asigura conectivitatea, directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T, construirea unor noi segmente de drum județean pentru conectarea la autostrăzi.• construcția / modernizarea variantelor ocolitoare cu statut de drum județean ce vor face parte din drumul județean respectiv, construirea/realizarea de sensuri giratorii și alte elemente pentru creșterea siguranței circulației.• construirea/ modernizarea/ reabilitarea de pasaje/noduri rutiere (construirea doar pentru asigurarea conectivității directe la autostrazi TEN T a drumurilor județene) și construirea pasarelelor pietonale;	

Grupul țintă vizat, în principal, este reprezentat de populația de la nivel național ce va fi deservită de coridoarele de legătură cu rețeaua TEN T, precum și agenții economici din zonele în care se vor realiza intervențiile.

Principalii beneficiarii în cadrul acestei priorități de investiție vor fi unitățile administrativ teritoriale, în calitate de administrator al infrastructurii de transport rutier de interes județean. În funcție de competențele asupra obiectivului de investiție se pot crea Asociații de Dezvoltare Intercomunitară sau parteneriate între autorități ale administrației publice locale (UAT județ și UAT oraș/municipiu/comună).

2.F.6.2 Principiile directe pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 6.1</i>	<i>Stimularea mobilității regionale prin conectarea infrastructurilor rutiere regionale la infrastructura TEN-T</i>
<p>Principiile directe avute în vedere pentru selectarea operațiunilor vizează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concordanța cu documentele strategice relevante (cu PDR – urile) • Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR <ul style="list-style-type: none"> • Numarul de persoane (populație aflată în localitățile traversate) deservit de drumul județean respectiv, pentru asigurarea conexiunii cu rețeaua TEN-T. • Impactul strategic evaluat la nivelul regiunii (prioritizarea în cadrul PDR) pe care îl are reabilitarea/modernizarea respectivei căi de comunicații terestre, potențialul de creștere economică previzionat în urma investiției. • Caracterul de unică legătură (sau cea mai economică) al comunităților aflate de-a lungul DJ cu rețeaua TEN-T • Calitatea drumului județean, respectiv viteza medie de deplasare și portanța asigurată (invers proporțional: cu cât viteza de deplasare actuală este mai mică, și greutatea suportată mai redusă, cu atât va fi mai mult considerat prioritar drumul respectiv) • Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea, • Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii • Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare (POIM, PNDR, PNDL) <p>Criteriile de selecție a proiectelor vor fi stabilite în Ghidul Solicitantului.</p>	

2.F.6.3 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

<i>Prioritate de investiții 6.1</i>	<i>Stimularea mobilității regionale prin conectarea infrastructurilor rutiere regionale la infrastructura TEN-T</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	N/A
Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.	

2.F.6.4 Utilizarea planificată a proiectelor majore

<i>Prioritate de investiții 6.1</i>	<i>Stimularea mobilității regionale prin conectarea infrastructurilor rutiere regionale la infrastructura TEN-T</i>
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.F.6.5 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Fond</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
1S1 9	Lungime infrastructură regională reabilitată/modernizată conectată la TEN-T	km	FEDR	Regiune mai dezvoltată	20	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	2200	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
1S2 0	Lungime infrastructură regională nou construită conectată la TEN-T	km	FEDR	Regiune mai dezvoltată	2	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	100	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

2.F.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

<i>Axa prioritară</i>	<i>Tipul Indicatorului</i>	<i>ID</i>	<i>Indicator sau etapă cheie de implementare</i>	<i>Unitate de măsură, dacă este cazul</i>	<i>Fond</i>	<i>Categorie de regiune</i>	<i>Punctul de referință pentru 2018</i>	<i>Obiectivul final (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul</i>
AP 6	Indicatorul financiar	1F	Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate	Milioane euro	FEDR	Regiune mai dezvoltată	1	8,51	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
						Regiuni mai puțin dezvoltate	246	757,45	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 6	Indicator de realizare	IS19	Lungime infrastructură regională reabilitată/modernizată conectată la TEN-T	Km	FEDR	Regiune mai dezvoltată	3	16	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Acest indicator este important întrucât vizează mai mult de 50% din alocarea axei prioritare. Valoarea acestuia este importantă din punct de vedere al contribuției la atingerea rezultatelor așteptate.
						Regiuni mai puțin dezvoltate	110	1.760	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță (opțional)

Stabilirea țintelor pentru indicatorul financiar

Ținta indicatorului financiar pentru 2023 a fost stabilită la un nivel de 80% din alocarea FEDR pentru POR, având în vedere riscurile asociate necheltuirii în totalitate a sumelor alocate axei prioritare; astfel, tinta indicatorului financiar pentru anul 2023 va fi de 8,51 milioane Euro pentru categoria de regiune mai dezvoltată, respectiv 757,45 milioane euro pentru categoria regiunilor mai slab dezvoltate, reprezentând 80% din alocare UE (inclusiv rezerva de performanță).

Ținta intermediară pentru 2018 a fost stabilită luându-se în considerare experiența similară din perioada 2007 - 2013, precum și a necesitatea respectării regulii N+3 la nivel de program. Stabilirea țintei la nivelul POR pentru anul 2018 s-a realizat pe principiul atingerii nivelului minim de cheltuieli impus de regula N+3, necesar pentru evitarea dezangajării automate a fondurilor (soluție conservatoare). Au fost luate în considerare alocările FEDR fără rezerva de performanță din anii 2014 și 2015 din care s-au scăzut sumele reprezentând prefinanțarea inițială din anii 2014, 2015 și 2016 și prefinanțările anuale din anii 2016, 2017 și 2018, precum și valorile corespunzătoare pentru asistență tehnică având în vedere că nu face parte din cadrul de performanță. A rezultat astfel o țintă la nivel de program, pentru anul 2018 de 760 milioane Euro (din care 28 milioane euro pentru categoria de regiune mai dezvoltată și 732 milioane Euro pentru categoria regiunilor mai puțin dezvoltate).

Selectarea indicatorilor de realizare imediată pentru cadrul de performanță.

Din setul de indicatori de realizare imediată aferent programului a fost selectat un indicator care corespunde unei alocări de peste 50% din alocarea pentru AP 6.

Stabilirea țintelor pentru 2023 și 2018 pentru indicatorul de realizare imediată

Stabilirea acestor ținte s-a realizat pe baza costului de referință pentru intervenții similare finanțate în perioada 2007-2013, precum și pe baza experienței lansării apelurilor și ritmului de implementare în perioada 2007-2013.

2.F.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6a: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 6	030	531,914.90
AP 6	034	10,106,383.10

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 6	030	47,340,425.55
AP 6	034	899,468,085.45

Tabelul 7a: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 6	01	10,638,298.00

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 6	01	946,808,511.00

Tabelul 8a: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 6	07	10,638,298.00

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	

Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 6	07	946,808,511.00

Tabelul 9a: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 6	07	10,638,298.00

Tabelul 9b: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 6	03	74,703,191.52
AP 6	07	872,105,319.48

2.F.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor

<i>Axa prioritară</i>	AP 6
Se va utiliza asistența tehnică a POR pentru organizarea de sesiuni de informare și instruire specifice pentru acest domeniu.	

2.G Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului

2.G.1 Axa prioritară 7

ID-ul axei prioritare	AP 7
Denumirea axei prioritare	Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	N/A
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.G.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond

N/A

2.G.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.G.4 Prioritatea de investiții 7.1

<i>Prioritate de investiții 7.1</i>	<i>Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice</i>
-------------------------------------	---

2.G.5 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 7.1.1
<i>Obiectiv Specific</i>	Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă prin turism și domenii conexe acestuia
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	Dezvoltarea locală prin turism va contribui la creșterea economică a unor zone aflate în declin economic, dar care dispun de un potențial turistic valoros, ducând la

	<p>crearea și ocuparea de noi locuri de muncă într-o economie diversificată, reducându-se gradul de dependență față de agricultură, de ramuri economice tradiționale sau aflate în dificultate.</p> <p>De asemenea, investițiile în sectorul turismului vor avea un rol multiplicator, susținând creșterea economică în alte sectoare precum transporturile, construcțiile, agricultura, artizanatul și comerțul cu amănuntul, determinând apariția unor oportunități multiple și diverse pentru dezvoltarea de noi afaceri mici.</p> <p>O industrie a turismului eficientă poate aduce multiple beneficii, precum crearea unei baze economice solide, sprijinirea serviciilor publice și a infrastructurii de transport, beneficii financiare pentru zonele rurale, sectorul agricol, cel artizanal, protejarea patrimoniului cultural, facilitarea schimburilor culturale, creșterea durabilității centrelor urbane.</p> <p>Pentru a crește atractivitatea României în domeniul balnear, dar și pentru a atrage o nouă clientelă, este necesar să se treacă de la o poziționare de tip stațiune balneară, adesea axată pe tratarea afecțiunilor reumatice și tratamentul pentru afecțiunile respiratorii (saline terapeutice), la cea de stațiune complexă, axată pe terapia împotriva îmbătrânirii, printr-o deschidere susținută către o clientelă mai tânără, de 50 până la 65 ani, care astăzi este puțin atrasă de stațiunile balneare, fără a neglija, însă, componenta fundamentală – apa termală.</p> <p>Un astfel de demers ar trebui să urmărească adoptarea unei abordări inovatoare în termeni de nevoi / servicii, luând în considerare noile așteptări ale populației europene și nu numai, în domeniul sănătății și al prevenției, dar, mai ales, în domeniul specializat al terapiei împotriva îmbătrânirii, sub toate formele sale, prin valorificarea avantajului unic al României, reprezentat de multitudinea de izvoare minerale terapeutice și de existența unui personal medical și paramedical, dar și prin valorificarea unui know-how în primirea seniorilor (majoritatea turiștilor din stațiunile balneo-climaterice au peste 67 ani), în vederea extinderii bazinului de recepție al clientelei (care, în prezent, este o clientelă de proximitate sau o clientelă de week-end).</p> <p>De aceea, este necesară o ameliorare a condițiilor actuale ale sejurului și tratamentelor, pentru a păstra clientela tradițională, concomitent cu o diversificare a ofertei, prin crearea de cure specializate pentru anumite segmente de turiști.</p>
--	--

	Este de așteptat ca implementarea acestor măsuri, prin îmbunătățirea infrastructurii zonelor turistice și a serviciilor conexe, să determine creșterea gradului de ocupare a forței de muncă, dar și creșterea calitativă, la standarde europene, a ansamblului condițiilor de practicare a turismului, cu impact direct asupra creșterii cererii de turism pentru România, ca destinație turistică europeană, dar și asupra creșterii calității vieții și a competitivității regiunilor.
--	---

Tabelul 3: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea de referință</i>	<i>Anul de referință</i>	<i>Valoarea-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
1S21	Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă în activități de natură turistică	%	Regiuni mai puțin dezvoltate	1,8	2012	2,3	INS	Anual

2.G.6 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.G.6.1 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

<i>Prioritate de investiții 7.1</i>	<i>Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice</i>
<p>Valorificarea atracțiilor turistice din diferitele zone ale țării poate contribui la creșterea economică a unor centre urbane în declin sau zone rurale periferice, prin favorizarea apariției și dezvoltării firmelor locale, transformând areale cu competitivitate economică scăzută în zone atractive pentru investitori. În contextul în care fluxurile de turiști se concentrează preponderent către centrele urbane, turismul constituie un instrument eficient, prin care avantajele obținute de către acestea pot fi redistribuite dinspre mediul urban, către mediul rural.</p> <p>Investițiile în turismul balnear vor determina o mai bună valorificare a potențialului de care dispune România în acest domeniu.</p>	

În România, este evidentă existența unei infrastructuri deficitare pentru agrement turistic și petrecerea timpului liber. În absența acesteia, este foarte dificil realizarea unui demers prin care să fie atrași turiști, vizitatori, care să petreacă un sejur cât mai îndelungat și care să efectueze cheltuieli în scop turistic. O destinație turistică viabilă trebuie să dispună de o **infrastructură turistică de agrement** cât mai variată care să acopere cererea de-a lungul întregului sezon turistic, an calendaristic și toată gama de consumatori (tineri, adulți, vârstnici, populație rurală și urbană, populație cu venituri modeste, medii și mari etc.).

Totodată, așteptările și nevoile turiștilor pot determina apariția de oportunități pentru afaceri și activități comerciale noi, contribuind, astfel, la **crearea unei baze economice diversificate**, prin care se reduce gradul de dependență față de industriile tradiționale, mai ridicat în cazul comunităților din mediul rural.

O industrie prosperă a turismului susține creșterea economică în alte sectoare precum transporturile, construcțiile, agricultura, artizanatul și comerțul cu amănuntul. Treptat, o cerere crescută de turism va determina apariția unor oportunități multiple și diverse pentru dezvoltarea de noi afaceri mici.

Principalele acțiuni care vor fi finanțate vizează (enumerarea nu are caracter exhaustiv):

- Reabilitarea/modernizarea infrastructurii rutiere, inclusiv utilitățile din corpul drumului, în stațiuni balneare, climatice și balneo – climatice;
- Crearea / reabilitarea parcurilor balneare, parcuri – grădină în stațiuni balneare, climatice și balneo-climatice.
- Dezvoltarea rețelelor de captare și / sau transport a izvoarelor minerale și saline cu potențial terapeutic (ape minerale, lacuri și nămoluri terapeutice, gaze terapeutice, factorii sanogeni de la nivelul grotelor și salinelor) din stațiunile balneare, climatice și balneo – climatice;
- Crearea / modernizarea și dotarea (inclusiv cu utilități) a bazelor de tratament din stațiunile balneare, climatice și balneo – climatice, inclusiv a salinelor terapeutice;
- Crearea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente
- Amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe de utilitate publică;
- Construirea / modernizarea punctelor (foișoarelor) de observare / filmare / fotografiere;
- Construirea /modernizarea refugiilor montane;
- Amenajarea posturilor Salvamont/ Salvamar, inclusiv construirea de noi posturi Salvamont/ Salvamar;
- Marcarea traseelor montane
- Modernizarea căilor ferate cu ecartament îngust pentru transport feroviar de interes turistic din zonele de deal și de munte,
- Construirea de piste pentru cicloturism.
- Activități de marketing și promovare turistică ale obiectivului finanțat.

Beneficiari pot fi autorități și instituții ale administrației publice locale și parteneriate între acestea. Teritoriile vizate sunt localitățile din mediul urban și rural, inclusiv stațiunile turistice. Investițiile propuse trebuie să facă parte dintr-o strategie de dezvoltare locală, care să

contribuie la valorificarea durabilă a resurselor turistice, precum și la creșterea gradului de ocupare a forței de muncă.

Implementarea acestor tipuri de acțiuni va contribui la stimularea circulației turistice, creșterea încasărilor obținute din turism, creșterea eficienței economice și a competitivității destinațiilor turistice. Prin realizarea acestor activități, se dorește ca fiecare regiune de dezvoltare să-și valorifice, prin practicarea unor forme de turism specifice, avantajele competitive existente la nivel local. De asemenea, investițiile mediului privat în domeniul turismului realizate prin axa prioritară dedicată sprijinirii mediului de afaceri vor contribui la implementarea strategiilor de dezvoltare locală.

2.G.6.2 Principiile directoare pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 7.1</i>	<i>Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice</i>
<p>Principiile directoare avute în vedere pentru selectarea operațiunilor vizează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concordanța cu documentele strategice relevante (Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă, Strategia Națională de Dezvoltare Regională, Masterplanul pentru dezvoltarea turismului național 2007-2026, Masterplanul pentru dezvoltarea turismului balnear 2009, Strategia națională pentru dezvoltarea ecoturismului în România 2009, SUERD, Orientari strategice pentru dezvoltarea durabilă a zonei montane defavorizate, cu PDR – urile, strategii locale, alte strategii) • Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR • Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii • Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea, • Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare <p>Criteriile de selecție a proiectelor vor fi detaliate în Ghidul Solicitantului.</p>	

2.G.6.3 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare (după caz)

<i>Prioritate de investiții 7.1</i>	<i>Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	N/A

Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.

2.G.6.4 Utilizarea planificată a proiectelor majore (după caz)

<i>Prioritate de investiții 7.1</i>	<i>Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice</i>
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.G.6.5 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Fond</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
1S22	Investiții pentru dezvoltare locală prin turism	Nr.	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	25	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

2.G.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

<i>Axa prioritară</i>	<i>Tipul Indicatorului</i>	<i>ID</i>	<i>Indicator sau etapă cheie de implementare</i>	<i>Unitate de măsură, dacă este cazul</i>	<i>Fond</i>	<i>Categorie de regiune</i>	<i>Punctul de referință pentru 2018</i>	<i>Obiectivul final (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul</i>
AP 7	Indicator financiar	1F	Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate	Milioane euro		Regiuni mai puțin dezvoltate	7	80,85	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 7	Indicatorul de realizare	1S22	Investiții pentru dezvoltare locală prin turism	Nr.	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	3	20	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Acest indicator este important întrucât vizează mai mult de 50% din alocarea axei prioritare. Valoarea acestuia este importantă din punct de vedere al contribuției la atingerea rezultatelor așteptate.

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță (opțional)

Stabilirea țintelor pentru indicatorul financiar

Ținta indicatorului financiar pentru 2023 a fost stabilită la un nivel de 80% din alocarea FEDR pentru POR, având în vedere riscurile asociate necheltuirii în totalitate a sumelor alocate axei prioritare; astfel, tinta indicatorului financiar pentru anul 2023 va fi de 80,85 milioane euro pentru categoria regiunilor mai slab dezvoltate, reprezentând 80% din alocare UE (inclusiv rezerva de performanță).

Ținta intermediară pentru 2018 a fost stabilită luându-se în considerare experiența similară din perioada 2007 - 2013, precum și a necesitatea respectării regulii N+3 la nivel de program. Stabilirea țintei la nivelul POR pentru anul 2018 s-a realizat pe principiul atingerii nivelului minim de cheltuieli impus de regula N+3, necesar pentru evitarea dezangajării automate a fondurilor (soluție conservatoare). Au fost luate în considerare alocările FEDR fără rezerva de performanță din anii 2014 și 2015 din care s-au scăzut sumele reprezentând prefinanțarea inițială din anii 2014, 2015 și 2016 și prefinanțările anuale din anii 2016, 2017 și 2018, precum și valorile corespunzătoare pentru asistență tehnică având în vedere că nu face parte din cadrul de performanță. A rezultat astfel o țintă la nivel de program, pentru anul 2018 de 760 milioane Euro (din care 28 milioane euro pentru categoria de regiune mai dezvoltată și 732 milioane Euro pentru categoria regiunilor mai puțin dezvoltate).

Selectarea indicatorilor de realizare imediată pentru cadrul de performanță.

Din setul de indicatori de realizare imediată aferent programului a fost selectat un indicator care corespunde unei alocări de peste 50% din alocarea pentru AP 7.

Stabilirea țintelor pentru 2023 și 2018 pentru indicatorul de realizare imediată

Stabilirea acestor ținte s-a realizat pe baza costului de referință pentru intervenții similare finanțate în perioada 2007-2013, precum și pe baza experienței lansării apelurilor și ritmului de implementare în perioada 2007-2013.

2.G.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 7	090	10,106,383.00
AP 7	091	80,851,064.00
AP 7	092	10,106,383.00

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 7	01	101,063,830.00

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 7	07	101,063,830.00

Tabelul 9b: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 7	03	5,194,680.86
AP 7	07	95,869,149.14

2.G.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor

<i>Axa prioritară</i>	AP 7
Se va utiliza asistența tehnică a POR pentru organizarea de sesiuni de informare și instruire specifice pentru acest domeniu.	

2.H Axa prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale

2.H.1 Axa prioritară 8

ID-ul axei prioritare	AP 8
Denumirea axei prioritare	Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	N/A
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.H.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond

N/A

2.H.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.H.4 Prioritatea de investiții 8.1

<i>Prioritate de investiții 8.1</i>	<i>Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale</i>
-------------------------------------	--

2.H.5 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 8.1
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Creșterea speranței de viață sănătoasă prin sporirea accesibilității serviciilor medicale și sociale acordate și îmbunătățirea calității acestora</i>
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	<p>Strategia Națională de Sănătate (SNS) 2014-2020 identifică necesitatea accesibilizării serviciilor furnizate de sistemul medical, la toate nivelurile, în vederea reducerii inegalităților în ceea ce privește starea de sănătate a diferitelor categorii de populație. Aceasta se va realiza, în cadrul POR, prin direcții de acțiune care vizează întreaga piramidă de servicii de sănătate. Astfel, POR va adresa palierul îngrijirii primare (baza piramidei) (centre comunitare de intervenție integrată), cel al asistenței acordate în cadrul ambulatoriului (nivelul intermediar) și asistența medicală de urgență și spitalicească (UPU spitale județene și regionale de urgență,) (vârful piramidei). Aceste direcții de acțiune transpun în practică orientările SNS de asigurare a unui continuum de servicii medicale. Astfel, baza piramidei trebuie consolidată pentru a putea prelua și soluționa o proporție însemnată din cazuistica medicală (afecțiuni netransmisibile și de gravitate mică/moderată), în vederea ameliorării stării de sănătate a populației, și sporirii incluziunii sociale a persoanelor. Prin aceste segmente ale sistemului de sănătate (asistența medicală primară și cea ambulatorie), sunt vizate persoanele din zonele cu accesibilitate mai redusă și cele defavorizate. Acest obiectiv va fi realizat, prin POR, prin finanțarea intervențiilor care vizează infrastructura și dotarea rețelei de ambulatorii, dar și a centrelor comunitare de intervenție integrată în cadrul cărora vor fi furnizate atât servicii medicale cât și sociale, fiind o soluție flexibilă de accesibilizare a asistenței sociale și medicale primare, mai ales pentru acele categorii de persoane defavorizate din mediul rural unde există un număr redus de unități sanitare. Acțiunile asupra acestor două niveluri ale sistemului vor fi întregite de cele privind vârful piramidei. Contribuția POR la îndeplinirea acestui obiectiv va fi posibilă prin investițiile în infrastructură și echipamente pentru spitalele județene de urgență, ele deținând o pondere majoritară în structura ofertei de servicii naționale de sănătate și de cele în medicina de urgență (unitățile de primiri urgențe), aceste unități</p>

făcând parte din structura spitalelor și având un rol critic în investigarea și tratarea bolnavilor ce necesită internare. Această intervenție va fi completată de construcția de **spitale regionale**, realizându-se acoperirea cu servicii medicale complexe și integrate, prin preluarea pacienților care necesită intervenții prompte și critice. Toate aceste măsuri, care reclamă infrastructură și dotări adecvate, vor contribui la sporirea accesibilității serviciilor medicale acordate și la atingerea obiectivului de creștere a speranței sănătoase de viață.

Data fiind participarea redusă, a unor categorii de populație (persoane cu dizabilități, persoane aparținând etniei rome etc.) pe piața muncii, serviciile medicale trebuie completate și de investiții în infrastructura serviciilor sociale, în optimizarea calității serviciilor sociale acordate, în paralel cu stimularea tranziției de la servicii instituționalizate la cele furnizate în cadrul comunității în vederea promovării incluziunii sociale a persoanelor. Aceasta întrucât România ultimelor decenii a fost afectată de fenomene profunde, având ca efect reducerea dimensiunii populației active. Emergența tuturor acestor fenomene, impune măsuri de creștere a angajabilității dublate de măsuri de asistență socială.

Modernizarea serviciilor sociale presupune, existența unor premise, de ordin infrastructural. Din punctul de vedere al infrastructurii, se constată o clară subdimensionare a acesteia în raport cu nevoile beneficiarilor aceasta crescând constant în ultimii ani, dată fiind deteriorarea calității vieții majorității locuitorilor, în condițiile declinului economic.

În plus, mediul rural este deficitar în ceea ce privește existența centrelor sociale și a personalului (asistenți sociali) necesar, ceea ce relevă necesitatea finanțării intervențiilor în infrastructura de servicii sociale nerezidențiale, și servicii de dez-instituționalizare furnizate în cadrul comunității, capabile să asigure beneficiarilor finali servicii sociale de calitate și servicii de îngrijire personală, servicii de consiliere personală etc., cât mai aproape de beneficiar. Măsurile preconizate a fi realizate prin intermediul acestei priorități de investiții vor contribui la crearea premiselor necesare pentru o populație sănătoasă în vederea creșterii speranței de viață.

Tabelul 3: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

ID	Indicator	Unitate de măsură	Categoria regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea de referință	Anul de referință	Valoarea-țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
1S23F	Creșterea speranței de viață sănătoasă la naștere, femei	ani	Regiuni mai puțin dezvoltate	57,8 ani	2012	58,8 ani	Eurostat	Anuală
1S23B	Creșterea speranței de viață sănătoasă la naștere, bărbați	ani	Regiuni mai puțin dezvoltate	57,7 ani	2012	58,7 ani	Eurostat	Anuală

2.H.6 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.H.6.1 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

<i>Prioritate de investiții 8.1</i>	<p><i>Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate, promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale</i></p>
<p>Finanțarea intervențiilor privind infrastructura de servicii medicale primare, respectiv construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea centrelor comunitare de intervenție integrată („community care services”), reprezintă o soluție flexibilă de furnizare a serviciilor de bază atât sociale cât și medicale. Astfel, în aceste centre se vor putea acorda servicii medicale comunitare de îngrijire primară, în zonele izolate și în cele defavorizate economic, cu indicatori de morbiditate și mortalitate defavorabili. Tot în astfel de centre, se vor putea furniza concomitent cu serviciile medicale și servicii sociale de bază (identificarea cazurilor sociale, consiliere și asistare socială etc.), asigurându-se integrarea funcțională a serviciilor de sănătate și sociale pentru sporirea eficacității intervențiilor. Astfel, se va rezolva și problema legată de accesibilitatea beneficiarilor, de la sate, la serviciile sociale și medicale primare, dar și problema uniformizării minimale (în ceea ce privește mediul de rezidență, urban-rural) a calității acestor servicii.</p> <p>Finanțarea intervențiilor care vizează consolidarea infrastructurii ambulatoriilor, prin acțiuni de reabilitare/modernizare/extindere/dotare a ambulatoriilor de specialitate va contribui, prin plusul de calitate a infrastructurii, la dezvoltarea rețelei de centre medicale moderne, capabile să furnizeze îngrijire primară continuă, mai ales în mediul rural. Aceasta va conduce, pe lângă eficientizarea sistemului de sănătate, prin reducerea internărilor evitabile, și la accesibilizarea ofertei de servicii de asistență în cadrul ambulatoriului; astfel, se vor reduce inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate a populației, mai ales a celei din mediul rural, din zone izolate sau defavorizate economic, prin diagnosticarea incipientă și</p>	

tratarea cu succes a unor afecțiuni mai puțin grave, ducând la creșterea speranței de viață sănătoasă.

Sporirea efectului intervențiilor în infrastructurile de sănătate de la baza piramidei (centre comunitare de intervenție integrată, ambulatorii) necesită completarea acestor intervenții cu cele care vizează palierul asistenței medicale de tip superior, respectiv a celei spitalicești, prin acțiuni de reabilitare/modernizare și dotare cu echipamente a **spitalelor județene de urgență și a unităților de primiri urgențe**. Această măsură este necesară dat fiind rolul important al acestui pilon al sistemului de sănătate în distribuția teritorială echilibrată a serviciilor medicale de tip spitalicesc prin preluarea pacienților de la nivel local (județean), care nu pot fi tratați în sistem ambulatoriu.

În vederea unei accesibilizări sporite a serviciilor medicale de tip spitalicesc și a rezolvării patologiilor și intervențiilor complexe, este necesară conjugarea acțiunilor care vizează infrastructura și dotările spitalelor județene de urgență și ale unităților de primiri urgențe cu cele privind construirea unor **spitale regionale de urgență, ceea ce** va contribui la dezvoltarea unei rețelei naționale strategice de spitale regionale, după cum se menționează și în SNS, care vor prelua cazurile majore de intervenții complexe și pe cele de intervenții medicale specializate, degrevând o bună parte din resursele financiare actualmente irosite prin funcționarea dispersată a spitalelor universitare în foarte multe clădiri disperate, aflate la mare depărtare una de cealaltă. Aceasta va permite eficientizarea costurilor și acoperirea uniformă cu servicii medicale de înaltă calitate pe tot teritoriul țării, permițând un acces egal al locuitorilor tuturor regiunilor la aceste tipuri de servicii.

Dezvoltarea rețelei centrelor sociale fără componentă rezidențială, de tipul centrelor de zi, a centrelor de tip „respiro”, a centrelor de consiliere psihosocială, a centrelor de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu, prin furnizarea unei game largi de servicii adecvate diferitelor tipuri de nevoi ale beneficiarilor (nevoi medicale, de hrană, de consiliere psihologică, de integrare socială, de recuperare în regim ambulatoriu a diferitelor tipuri de afecțiuni etc.), contribuie, și ele, la creșterea incluziunii sociale a persoanelor aflate în situație de dificultate. Pentru a fi funcțională infrastructura reabilitată/modernizată are nevoie de anumite echipamente. În mod particular anumite tipuri de centre nerezidențiale (de ex. centre de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu, etc) necesită dotarea cu echipamente specifice.

O altă acțiune vizată de această prioritate de investiții este cea de sprijinire, prin componenta infrastructurală, a tranziției de la serviciile sociale furnizate în sistem instituționalizat (centre sociale rezidențiale) la serviciile furnizate în cadrul comunității. Aceasta va presupune investiții în case și apartamente de tip familial, în locuințe protejate etc. precum și în dotările aferente. Astfel, se va stimula oferirea de asistență și servicii sociale într-un sistem mai prietenos și mai apropiat de nevoile beneficiarilor.

Implementarea tipurilor de proiecte descrise anterior va avea rezultate pozitive, atât din punctul de vedere al creșterii atât a speranței de viață prin oferirea de servicii specializate cât și a calității vieții persoanelor asistate, al familiilor acestora, cât și din perspectiva reinsertiei pe piața muncii a numeroase persoane aflate în dificultate, în aceste condiții impactul fiind, atât unul social, cât și, potențial, economic.

Pentru a răspunde provocărilor legate de Strategia Europa 2020, precum și pentru a subsuma investițiile în infrastructura serviciilor sociale Obiectivului Tematic 9, vor fi realizate investiții

care țin atât de calitatea infrastructurii, dar și a dotărilor aferente.

Fără a enumera exhaustiv, acțiunile sprijinite în cadrul acestei priorități de investiție se referă la:

- construirea/reabilitarea/modernizarea/extinderea dotarea centrelor comunitare de intervenție integrată
- reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea infrastructurii de ambulatoriilor
- reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea infrastructurii de unități de primiri urgențe
- reabilitarea/ modernizarea/ dotare cu echipamente a spitalelor județene de urgență
- construcția de spitale regionale
- reabilitare/ modernizarea/ extinderea dotarea infrastructurii de servicii sociale fără componentă rezidențială (centre de zi, centre „respiro”, centre de consiliere psihosocială, centre de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu etc.)
- construcție/reabilitare de locuințe de tip familial, apartamente de tip familial, locuințe protejate etc.

Aceste tipuri de investiții se vor adresa în special autorităților administrației publice locale (UAT), precum și furnizorilor de servicii sociale de drept public sau privat, acreditați conform legii.

Deși activitățile preconizate a fi implementate se vor realiza pe întreg teritoriul național (atât zonele urbane, cât și cele rurale) sunt vizate în special acele zone/localități cu infrastructură pentru servicii sociale deficitară și/sau care nu asigură condiții de funcționare și de viață conform standardelor de calitate în vigoare, precum și zone/localități cu infrastructură medicală insuficientă și de o calitate necorespunzătoare, identificate prin studiile Ministerului Sănătății.

2.H.6.2 *Principiile directe pentru selectarea operațiunilor*

<i>Prioritate de investiții 8.1</i>	<i>Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale</i>
-------------------------------------	--

Principiile directe avute în vedere pentru selectarea operațiunilor vizează:

- Concordanța cu documentele strategice relevante (strategiile naționale în domeniile sănătății, al drepturilor copiilor, al persoanelor vârstnice, al incluziunii cetățenilor români aparținând minorității romilor, în special cele care sunt condiționalități ex-ante pentru perioada 2012-2020, planurile de dezvoltare regională 2014-2020 etc.)
- Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR
- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii
- Operațiunile vor fi identificate în concordanță cu prioritățile stabilite prin strategiile sectoriale în domeniu, precum și cu nevoile identificate prin strategiile, de la nivel local, precum și cu Planurile de Dezvoltare ale Regiunilor
- Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea,

- Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare (în special cu POCU)

Criteriile de selecție a proiectelor vor fi detaliate în Ghidul Solicitantului.

2.H.6.3 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

<i>Prioritate de investiții 8.1</i>	<i>Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	N/A
Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.	

2.H.6.4 Utilizarea planificată a proiectelor majore

<i>Prioritate de investiții 8.1</i>	<i>Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale</i>
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.H.6.5 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Fond</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
1S2 4	Beneficiari de infrastructură medicală/socială construită/reabilitată/modernizată/extinsă/ dotate	Număr persoane	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	800.000	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

2.H.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

<i>Axa prioritară</i>	<i>Tipul Indicatorului</i>	<i>ID</i>	<i>Indicator sau etapă cheie de implementare</i>	<i>Unitate de măsură, dacă este cazul</i>	<i>Fond</i>	<i>Categorie de regiune</i>	<i>Punctul de referință pentru 2018</i>	<i>Obiectivul final (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul</i>
AP 8	Indicator financiar	1F	Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate	Milioane euro	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	20	340,42	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 8	Indicatorul de realizare	1S24	Beneficiari de infrastructură medicală/socială construită/reabilitată/modernizată/extinsă/dotate	Număr persoane	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	20.000	640.000	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Acest indicator este important întrucât vizează mai mult de 50% din alocarea axei prioritare. Valoarea acestuia este importantă din punct de vedere al contribuției la atingerea rezultatelor așteptate.

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță (opțional)

Stabilirea țintelor pentru indicatorul financiar

Ținta indicatorului financiar pentru 2023 a fost stabilită la un nivel de 80% din alocarea FEDR pentru POR, având în vedere riscurile asociate necheltuirii în totalitate a sumelor alocate axei prioritare; astfel, tinta indicatorului financiar pentru anul 2023 va fi de 340,42 milioane Euro pentru categoria de regiune mai slab dezvoltate, reprezentând 80% din alocare UE (inclusiv rezerva de performanță).

Ținta intermediară pentru 2018 a fost stabilită luându-se în considerare experiența similară din perioada 2007 - 2013, precum și a necesitatea respectării regulii N+3 la nivel de program. Stabilirea țintei la nivelul POR pentru anul 2018 s-a realizat pe principiul atingerii nivelului minim de cheltuieli impus de regula N+3, necesar pentru evitarea dezangajării automate a fondurilor (soluție conservatoare). Au fost luate în considerare alocările FEDR fără rezerva de performanță din anii 2014 și 2015 din care s-au scăzut sumele reprezentând prefinanțarea inițială din anii 2014, 2015 și 2016 și prefinanțările anuale din anii 2016, 2017 și 2018, precum și valorile corespunzătoare pentru asistență tehnică având în vedere că nu face parte din cadrul de performanță. A rezultat astfel o țintă la nivel de program, pentru anul 2018 de 760 milioane Euro (din care 28 milioane euro pentru categoria de regiune mai dezvoltată și 732 milioane Euro pentru categoria regiunilor mai puțin dezvoltate).

Selectarea indicatorilor de realizare imediată pentru cadrul de performanță.

Din setul de indicatori de realizare imediată aferent programului a fost selectat un indicator care corespunde unei alocări de peste 50% din alocarea pentru AP 8.

Stabilirea țintelor pentru 2023 și 2018 pentru indicatorul de realizare imediată

Stabilirea acestor ținte s-a realizat pe baza costului de referință pentru intervenții similare finanțate în perioada 2007-2013, precum și pe baza experienței lansării apelurilor și ritmului de implementare în perioada 2007-2013.

2.H.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 8	053	212,765,957.45
AP 8	055	212,765,957.44

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 8	01	425,531,914.89

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 8	07	425,531,914.89

Tabelul 9b: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 8	03	21,276,595.74
AP 8	07	404,255,319.15

2.H.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor

<i>Axa prioritară</i>	AP 8
Se va utiliza asistența tehnică a POR pentru organizarea de sesiuni de informare și instruire specifice pentru acest domeniu.	

2.I Axa prioritară 9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban

2.I.1 Axa prioritară 9

ID-ul axei prioritare	AP 9
Denumirea axei prioritare	Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☒ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	Această axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.I.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond (dacă este cazul)

Sărăcia, la nivelul României, este un fenomen care se înregistrează, în proporții diferite, în aproape toate regiunile țării, inclusiv în regiunea București-Ilfov, catalogată drept regiune mai dezvoltată. În aceste condiții, această prioritară este adecvată atât nevoilor celor 7 regiuni mai puțin dezvoltate ale României, în rândul cărora ponderea populației din zonele marginalizate este de 4,3% în Nord-Est și Centru, 4,2% în Sud-Est și 3,7% în Vest, în timp ce celelalte regiuni prezintă rate egale sau mai mici decât media națională de 3,2%, cât și regiunii București-Ilfov, care, deși este încadrată ca regiune dezvoltată, înregistrează un număr important de comunități defavorizate. Acestea sunt localizate în special în Sectorul 5 din București (1,6%), dar și în Sectoarele 4 (0,5%) și 3 (0,9%), dar și în orașe precum Măgurele (11,55%), Buftea (12,9%) sau Chitila (13,5%).

În acest sens, implementarea unei axe prioritare care sprijină dezvoltarea comunităților urbane

marginalizate atât în cele 7 regiuni mai puțin dezvoltate, cât și în regiunea București-Ilfov va avea ca rezultat aducerea la un standard de viață comun, minim acceptabil din punct de vedere social, în vederea uniformizării nivelului de trai al persoanelor aflate în sărăcie de la nivelul tuturor orașelor din România.

2.I.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiune mai dezvoltată
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.I.4 Prioritatea de investiții 9.1

<i>Prioritate de investiții 9.1</i>	<i>Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității</i>
-------------------------------------	--

2.I.5 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 9.1
<i>Obiectiv Specific</i>	Reducerea concentrării spațiale a sărăciei, prin măsuri integrate
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	Sărăcia, la nivelul României, este un fenomen care se înregistrează, în proporții diferite, în aproape toate regiunile țării, inclusiv în regiunea București-Ilfov. Deși divers ca tipologie (sărăcia urbană comparativ sărăcia rurală), fenomenul sărăciei înregistrează, totuși, anumite trăsături comune, cum ar fi accesul slab la infrastructură, dezavantajare economică, marginalizare socială și (uneori) teritorială etc. Printre principalii factori

	<p>responsabili de favorizarea/agravarea riscului de sărăcie și excluziune socială se numără: lipsa ocupării (în special a celei pe termen lung), nivel educațional scăzut, afectarea capacității de muncă prin existența unui handicap, sarcina întreținerii copiilor, lipsa posibilității de susținere a cheltuielilor de întreținere etc. .</p> <p>Mai expuse riscului de sărăcie, sunt anumite categorii, din care amintim numai copiii, bătrânii, persoanele cu dizabilități, persoanele aparținând etniei Roma etc.</p> <p>Conform draftului de Strategiei Naționale pentru Promovarea Incluziunii Sociale și Combaterea Sărăciei condițiile unei abordări sistemice care să asigure succesul reformelor instituționale presupun identificarea adecvată a segmentului de populație aflat „în nevoie”, ceea ce implică o evidență corectă a tipurilor de risc social, o evidență a grupurilor care pot cădea sub incidența acestora, identificarea corectă a grupurilor aflate sub incidența mai multor factori de risc social s.a.m.d..</p> <p>Acesta a fost scopul unui proiect dezvoltat de Banca Mondială în parteneriat cu MDRAP, în perioada 2012-2014 în vederea identificării comunităților marginalizate de la nivel urban. Conform datelor statistice puse la dispoziție de către INS, în anul 2011 3,2% din populația urbană totală se află în zone marginalizate. De asemenea, rezultatele cercetărilor din cadrul proiectului arată că zone marginalizate sunt prezente în toate cele 41 de județe, cel mai mare procent se aflându-se în județele Tulcea, Hunedoara, Mureș, Botoșani, Vaslui, Focșani, Călărași și Covasna (între 8,58 și 5,79%). În regiunea București-Ilfov, acest procent ajunge la 47% în zona cuprinsă între Buftea și Chitila și 12% în zona Măgurele. Tot conform aceluiași studiu, 40% din populația urbană marginalizată o reprezintă persoane de etnie romă. Estimările evidențiază faptul că potențialul reprezentat de integrarea pe piața muncii a acestor persoane, ar avea efecte economice deloc neglijabile, ceea ce face din angajarea persoanelor de etnie romă, în special, dar și a celor defavorizate, în general, un imperativ nu doar de natură morală, ci și economică.</p> <p>Cu toate acestea, soluționarea unilaterală a problemei ocupării este la fel de puțin productivă ca și concentrarea doar pe aspectul locuirii, studiile arătând că modelele de intervenție integrată (ce au fost pilotate de organizațiile neguvernamentale) sunt cele cu eficiență și impact notabile. În consecință, acestea ar trebui replicate și transferate ca politici publice, respectiv combinarea</p>
--	---

	<p>acțiunii de construcție de locuințe sociale cu dimensiunea de ocupare, calificare a forței de muncă din comunitate, conexarea cu accesibilizarea serviciilor comunitare (sanitare, educative, culturale etc.).</p> <p>Astfel, implementarea unor planuri (strategii) integrate ce vor cuprinde atât intervenții infrastructurale (care să asigure locuirea, ocuparea prin activități de economie socială, furnizarea integrată a serviciilor minimale medicale și sociale) cât și intervenții ce vizează diversele tipuri de servicii acordate comunităților defavorizate va avea ca rezultat scăderea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, ceea ce va avea, pe termen lung, atât un impact social, de îmbunătățire a calității vieții locuitorilor, cât și un impact economic, de sporire a forței de muncă disponibile să desfășoare activități economice.</p>
--	---

Tabelul 3: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

ID	Indicator	Unitate de măsură	Categoria regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea de referință	Anul de referință	Valoarea-tintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
1S2 5	Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială	Număr persoane	Regiuni mai dezvoltate/ Regiuni slab dezvoltate	4.988.000	2008	580.000	Eurostat	Anuală

2.I.6 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.I.6.1 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

<i>Prioritate de investiții 9.1</i>	<i>Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității</i>
<p>Până la momentul actual, intervențiile în tipurile de zone defavorizate au fost realizate fie de către autoritățile publice locale (APL), fie de către reprezentanți ai societății civile (ONG-uri), fiind intervenții punctuale și nesustenabile pe termen lung. Modalitatea de abordare eficientă a problemei comunităților defavorizate este abordarea integrată.</p>	

Modalitatea de implementare a unei astfel de abordări integrate și pluridisciplinare o reprezintă instrumentul dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității (CLLD).

Abordarea CLLD trebuie implementată pe întreg teritoriul țării, și aceasta se va realiza în mod complementar pentru zonele urbane prin intermediul PO Regional și PO Capital Uman, iar pentru zonele rurale prin intermediul Programului Național de Dezvoltare Rurală.

Investițiile finanțabile în cadrul acestei axe prioritare se vor adresa zonelor urbane. În cadrul acestei priorități de intervenție se vor dezvolta intervenții ce vizează nu doar un singur tip de proiect, ci un „pachet de proiecte”, variate ca obiective de investiții și ca scop. În acest sens vor fi realizate investiții în locuințe și infrastructură (infrastructura de locuințe sociale, de servicii integrate medicale și sociale, de educație, de economie socială - finanțate din FEDR). Componenta care vizează infrastructura de economie socială - are ca obiectiv crearea cadrului prin care pot fi dezvoltate locuri de muncă pentru persoanele defavorizate. Investițiile în acest tip de infrastructură vor fi completate de investițiile „soft” în activitățile de economie socială, finanțate din FSE (prin PO CU), investiții de tipul cursurilor de calificare/recalificare profesională în vederea dobândirii abilităților de desfășurare a activităților de economie socială (activități manuale, de tipul împletiturilor etc.). În afara acestor activități prin proiectele finanțate din FSE (prin POCU), care întregesc pachetul de proiecte prin care se implementează strategia de dezvoltare locală, se mai numără și cele privind educația copiilor și a adulților, servicii de salubritate, cursuri de educație parentală, planificare familială, dezvoltarea abilităților de viață (cel puțin în cazul adolescenților), combaterea discriminării și autonomizarea comunității, dar și orice alte activități sociale, medicale sau culturale necesare persoanelor din comunitate.

Beneficiarii eligibili sunt grupurile de acțiune locală, constituite din reprezentanți ai autorității publice locale, ai instituțiilor, ai mediului de afaceri local, ai societății civile, ai zonei urbane marginalizate selectate pentru intervenție.

Fără a fi exhaustive, tipurile de acțiuni care vor fi avute în vedere pentru finanțare vizează:

- investițiile în infrastructura de locuire - construirea/reabilitare/modernizare locuințelor sociale
- investiții în infrastructura de sănătate, educație și servicii sociale – construirea/reabilitare/modernizare centrelor integrate de intervenție medico-socială, precum și reabilitare/modernizare de unități de învățământ preuniversitar
- investiții în amenajări ale spațiului urban degradat al comunității defavorizate
- stimularea ocupării, prin intermediul activităților de economie socială (construirea/dotarea cu echipamente a infrastructurii de economie socială)

Abordarea integrată a problemelor cu care se confruntă comunitățile defavorizate va contribui la reducerea fenomenului sărăciei și creșterea incluziunii sociale, prin reducerea inegalităților în ceea ce privește accesul la locuire decentă, accesul la servicii medicale și sociale corespunzătoare, accesul la ocupare, nediscriminarea și tratamentul egal.

2.1.6.2 Principiile directoare pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 9.1</i>	<i>Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității</i>
<p>Principiile directoare avute în vedere pentru selectarea operațiunilor vizează:</p> <ul style="list-style-type: none">• Concordanța cu documentele strategice relevante (strategiile naționale în domeniu, precum Strategia Națională pentru Promovarea Incluziunii Sociale și Combaterea Sărăciei, Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității romilor 2012-202 – condiționalități ex-ante pentru România, alte strategii relevante în domeniu, planurile de dezvoltare regională 2014-2020,)• Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR• Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii• Principiul dezvoltării bazate pe contribuția comunității („community driven development”), ca modalitate optimă de identificare a nevoilor și de gestionare a resurselor, în vederea satisfacerii a acestor nevoi.• Principiul intervenției plasată în zona nevoii identificate („area based approach”), pentru un impact cât mai mare asupra beneficiarilor finali.• Principiul pachetului integrat de proiecte (în sensul în care nu se vor putea selecta strategii având proiecte monofuncționale (de ex. doar proiecte de housing) sau proiecte adresate unei singure categorii sociale, în vederea prevenirii apariției unor efecte adverse de genul segregării și pentru obținerea unui impact real la nivelul beneficiarilor finali).• Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea,• Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare (în special cu POCU pentru abordarea integrată) <p>Criteriile de selecție a proiectelor vor fi detaliate în Ghidul Solicitantului.</p>	

2.1.6.3 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

<i>Prioritate de investiții 9.1</i>	<i>Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	N/A
Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.	

2.1.6.4 Utilizarea planificată a proiectelor majore (după caz)

<i>Prioritate de investiții 9.1</i>	<i>Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității</i>
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.I.6.5 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Fond</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
1S2 6	Persoane care trăiesc în zone urbane unde s-au implementat strategii integrate de dezvoltare locală	Număr de persoane	FEDR	Regiuni mai dezvoltate	20.000	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	140.000	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

2.I.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

<i>Axa prioritară</i>	<i>Tipul Indicatorului</i>	<i>ID</i>	<i>Indicator sau etapă cheie de implementare</i>	<i>Unitate de măsură, dacă este cazul</i>	<i>Fond</i>	<i>Categorie de regiune</i>	<i>Punctul de referință pentru 2018</i>	<i>Obiectivul final (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul</i>
AP 9	Indicator financiar	1F	Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate	Milioane euro	FEDR	Regiune mai dezvoltată	0	8,51	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
						Regiuni mai puțin dezvoltate	0	68,08	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 9	Etapa cheie de implementare	1K6	Numar de strategii selectate	Număr	FEDR	Regiune mai dezvoltata	1	-	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	S-a ales etapă cheie de implementare, având în vedere noutatea instrumentului și perioada de selecție a strategiilor.
						Regiune slab dezvoltata	14	-	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 9	Indicator de realizare	1S26	Nr. de persoane care trăiesc în zone urbane unde s-au implementat strategii integrate de dezvoltare locală	Număr de persoane	FEDR	Regiune mai dezvoltata	-	16.000	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Acest indicator este important întrucât vizează mai mult de 50% din alocarea axei prioritare. Valoarea acestuia este importantă din punct de vedere al contribuției la atingerea rezultatelor așteptate.
						Regiune slab dezvoltata	-	112.000	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță (opțional)

Stabilirea țintelor pentru indicatorul financiar

Ținta indicatorului financiar pentru 2023 a fost stabilită la un nivel de 80% din alocarea FEDR pentru POR, având în vedere riscurile asociate necheltuirii în totalitate a sumelor alocate axei prioritare; astfel, tinta indicatorului financiar pentru anul 2023 va fi de 8,51 milioane Euro pentru categoria de regiune mai dezvoltată, respectiv 68,08 milioane euro pentru categoria regiunilor mai slab dezvoltate, reprezentând 80% din alocare UE (inclusiv rezerva de performanță).

Ținta intermediară pentru 2018 a fost stabilită luându-se în considerare experiența similară din perioada 2007 - 2013, precum și a necesitatea respectării regulii N+3 la nivel de program. Stabilirea țintei la nivelul POR pentru anul 2018 s-a realizat pe principiul atingerii nivelului minim de cheltuieli impus de regula N+3, necesar pentru evitarea dezangajării automate a fondurilor (soluție conservatoare). Au fost luate în considerare alocările FEDR fără rezerva de performanță din anii 2014 și 2015 din care s-au scăzut sumele reprezentând prefinanțarea inițială din anii 2014, 2015 și 2016 și prefinanțările anuale din anii 2016, 2017 și 2018, precum și valorile corespunzătoare pentru asistență tehnică având în vedere că nu face parte din cadrul de performanță. A rezultat astfel o țintă la nivel de program, pentru anul 2018 de 760 milioane Euro (din care 28 milioane euro pentru categoria de regiune mai dezvoltată și 732 milioane Euro pentru categoria regiunilor mai puțin dezvoltate).

Selectarea indicatorilor de realizarea imediată pentru cadrul de performanță.

S-a ales etapă cheia de implementare având în vedere noutatea instrumentului și faptul că perioada de selecție a strategiilor. De asemenea, pentru anul 2023 din setul de indicatori de realizare imediată aferent programului a fost selectat un indicator care corespunde unei alocări de peste 50% din alocarea pentru AP 8. Stabilirea acestor ținte s-a realizat pe baza numărului minim de locuitori care trebuie să facă parte din comunitatea vizată de strategiile integrate.

2.I.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6a: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 9	97	10,637,234.07

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 9	97	85,107,447.04

Tabelul 7a: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 9	01	10,637,234.07

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 9	01	85,107,447.04

Tabelul 8a: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 9	01	6,382,340.44
AP 9	02	4,254,893.63

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	

Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 9	01	51,064,468.22
AP 9	02	34,042,978.82

Tabelul 9a: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare

Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 9	06	10,637,234.07

Tabelul 9b: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare

Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 9	06	85,107,447.04

2.I.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor

<i>Axa prioritară</i>	AP 9
Se va acorda asistență tehnică pentru formarea GAL si elaborarea strategiilor de dezvoltare locală.	

2.J Axa prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale

2.J.1 Axa prioritară 10

ID-ul axei prioritare	AP 10
Denumirea axei prioritare	Îmbunătățirea infrastructurii educaționale

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	N/A
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.J.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond (dacă este cazul)

Implementarea acestei axe prioritare în toate regiunile de dezvoltare este justificată de o distribuție teritorială la nivel național a infrastructurii de educație. Astfel, în anul școlar 2010/2011 funcționau un număr de 7.588 unități de învățământ. Cele mai multe unități de învățământ preuniversitar și de învățământ superior au fost înregistrate în regiunile Nord-Est și Sud Muntenia (1.243, respectiv 1.151 unități), la polul opus fiind regiunile Vest și București-Ilfov (682, respectiv 644 unități). De asemenea, în ceea ce privește repartizarea unităților de învățământ pe medii de rezidență în perioada 2000-2010, se remarcă o scădere accentuată a unităților de învățământ situate în mediul rural, cu 81% în anul 2010 față de anul școlar 2000.

În toate regiunile României, indiferent de nivelul de dezvoltare ale acestora, infrastructura de educație este deficitară și necesită îmbunătățiri în vederea asigurării unităților de învățământ necesare pentru toate ciclurile educaționale. Conform inventarului MEN, peste 88% din infrastructura de educație necesită lucrări de reabilitare/ modernizare (un procent mai ridicat înregistrându-se în mediul rural 90%) în vederea asigurării unor condiții adecvate de studiu. Această nevoie se remarcă și la nivelul Regiunii București-Ilfov care deține cel mai mare centru educațional/ universitar din România, având în vedere că o treime din instituții de învățământ superior sunt localizate în această regiune.

În cadrul acestei axe prioritare vor putea solicita finanțare toate regiunile de dezvoltare din România, inclusiv regiunea București Ilfov.

2.J.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiune mai dezvoltată
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.J.4 Prioritatea de investiții 10.1

<i>Prioritate de investiții 10.1</i>	<i>Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare</i>
--------------------------------------	---

2.J.5 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 10.1
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Creșterea gradului de participare în sistemul educațional</i>
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	<p>Nivelul de educație este factor-cheie al dezvoltării naționale, deoarece determină în mare măsură activitatea economică și productivitatea, precum și mobilitatea forței de muncă, creând premisele, pe termen lung pentru existența unui nivel mai ridicat de trai și de calitate a vieții. Având în vedere tendințele demografice negative, profilul educațional al populației este o condiție esențială pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.</p> <p>Acest deziderat nu se poate realiza însă fără o infrastructură adecvată/corespunzătoare ciclurilor educaționale. Infrastructura educațională este esențială pentru educație, dezvoltarea timpurie a copiilor, pentru construirea de abilități sociale și a capacității de integrare socială. Analizele socio-economice evidențiază relația cauzală între nivelul de dezvoltare al capacităților forței de muncă și starea infrastructurii (existența spațiilor și dotărilor adecvate) în care se desfășoară procesul educațional.</p> <p>Principalul rezultat așteptat vizează creșterea gradului de participare a populației în cadrul tuturor ciclurilor sistemului educațional.</p>

Tabelul 3: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

ID	Indicator	Unitate de măsură	Categoria regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea de referință	Anul de referință	Valoarea -țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
1S2 7	Gradul de cuprindere în învățământ a populației de vârstă școlară	%	Regiune mai dezvoltată/ Regiuni mai puțin dezvoltate	78,8	2012	85,9	INS	anual

2.J.6 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.J.6.1 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

<i>Prioritate de investiții 10.1</i>	<i>Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare</i>
<p>Infrastructura educațională este esențială pentru educație, dezvoltarea timpurie a copiilor, pentru construirea de abilități sociale și a capacității de integrare socială. În acest sens, pentru asigurarea unei dezvoltări timpurii și îngrijiri adecvate a copiilor este necesară sprijinirea activităților unităților în care se oferă servicii de educație timpurie antepreșcolară. Astfel, creșele asigură premisele pentru reîntoarcerea pe piața muncii a persoanelor active și oferă servicii integrate de îngrijire, supraveghere și educație timpurie copiilor de vârstă antepreșcolară.</p> <p>De asemenea, starea, locația și tipul infrastructurii educaționale au impact asupra accesului și calității educației în sensul în care pot favoriza creșterea ratelor de absolvire, și descuraja absenteismului. În acest sens asigurarea bazei materiale minime (clădiri reabilite/modernizate, condiții sanitare necesare pentru funcționare, dotarea cu echipamente, material didactic, etc) pentru desfășurarea actului educațional sunt condiții esențiale pentru co-interesarea elevului și reducerea fenomenului de abandon/părăsire timpurie a școlii.</p> <p>Demersul pentru asigurarea infrastructurii educaționale de calitate este necesar cu atât mai mult cu cât a avut loc un proces de raționalizare a școlilor prin închiderea acelor unități care nu aveau un număr suficient de elevi și preluarea activităților de către unități apropiate, cu asigurarea transportului elevilor.</p> <p>Totodată, investițiile realizate în sistemul educațional trebuie să urmărească îmbunătățirea infrastructurii educaționale adiacente (facilități de cazare, cantină, biblioteci, ateliere speciale,</p>	

săli de sport) la nivel de învățământ secundar inferior și superior, pentru a facilita accesul la educație, continuitatea studiilor și îmbunătățirea calității actului educațional. Concomitent, trebuie avută în vedere orientarea educației, mai ales a celei de tip vocațional către specializarea locală, cooperarea cu antreprenori locali, facilitarea de stagii de practică pentru absolvenți, burse, specializări solicitate de angajatori combinate cu ucenicii.

De asemenea, dat fiind contextul global marcat de nevoia de specializare în domenii solicitate ale pieței forței de muncă în corelare cu tendințele de dezvoltare economică este necesară îmbunătățirea educației continue pentru adulți. În acest sens vor fi sprijinite centrele comunitare pentru învățarea pe tot parcursul vieții de la nivel local și regional care își desfășoară activitatea în cadrul liceelor tehnologice și școlilor profesionale prin investiții în construcția, reabilitarea, modernizarea, extinderea, dotarea acestora. Având în vedere contribuția importantă pe care universitățile o au în specializarea forței de muncă, în dezvoltare economică și încurajarea activităților de cercetare – inovare, este importantă dezvoltarea și modernizarea infrastructurii instituțiilor de învățământ superior (terțiar) și a resurselor relevante, ținând cont de tendințele de dezvoltare economică în raport cu cerințele pieței. În acest sens, dezvoltarea capacităților de cercetare – inovare prin punerea la dispoziție a infrastructurii necesare, respectiv dotarea laboratoarelor didactice și de cercetare, poate contribui la creșterea competitivității economice și facilitarea introducerii în economie a produselor activităților de cercetare – inovare. De asemenea, trebuie acordată o atenție deosebită condițiilor de studiu și rezidență ale studenților prin asigurarea unui nivel adecvat de calitate a acestora. Starea generală precară a clădirilor, a echipamentelor și a facilităților justifică investiții în consolidarea și modernizarea spațiilor de studiu și rezidență, în alte tipuri de infrastructură a campusurilor universitare, precum și în dotarea acestora.

Principalele tipuri de investiții ce se vor realiza pentru atingerea obiectivului specific al acestei priorități de investiție sunt:

- construcția/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educaționale antepreșcolare (creșe)
- construcția/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educaționale preșcolare (gradinițe)
- construcția/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educaționale pentru învățământul general obligatoriu (școli I - VIII)
- reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii școlilor profesionale și tehnice / liceelor tehnologice
- reabilitarea/modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educaționale universitare

Principalele tipurile de beneficiari eligibili avuți în vedere sunt unități administrativ-teritoriale (autorități și instituții ale administrației publice locale), instituții de învățământ superior de stat.

2.J.6.2 Principiile directe pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 10.1</i>	<i>Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare</i>
<p>Principiile directe avute în vedere pentru selectarea operațiunilor vizează:</p> <ul style="list-style-type: none">• Concordanța cu documentele strategice relevante (Strategia Națională pentru Infrastructura de Educație, Strategia Națională privind Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii, Strategia Națională pentru Educația Terțiară)• Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR<ul style="list-style-type: none">○ corelarea operațiunilor cu tendințele demografice ale populației școlare, precum și cu tendințele de dezvoltare economică conform strategiilor naționale în domeniul educației• Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii• Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea,• Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare (în special cu POCU) <p>Criteriile de selecție a proiectelor vor fi detaliate în Ghidul Solicitantului.</p>	

2.J.6.3 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

<i>Prioritate de investiții 10.1</i>	<i>Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	N/A
Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.	

2.J.6.4 Utilizarea planificată a proiectelor majore

<i>Prioritate de investiții 10.1</i>	<i>Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare</i>
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.J.6.5 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Fond</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
CO 35	Capacitatea infrastructurii de educație care beneficiază de sprijin	Număr persoane	FEDR	Regiune mai dezvoltată	25.000	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	120.000	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

2.J.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

<i>Axa prioritară</i>	<i>Tipul Indicatorului</i>	<i>ID</i>	<i>Indicator sau etapă cheie de implementare</i>	<i>Unitate de măsură, dacă este cazul</i>	<i>Fond</i>	<i>Categorie de regiune</i>	<i>Punctul de referință pentru 2018</i>	<i>Obiectivul final (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul</i>
AP 10	Indicator financiar	1F	Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate	Milioane euro	FEDR	Regiune mai dezvoltată	4	34,04	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
						Regiuni mai puțin dezvoltate	53	255,31	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 10	Indicator de realizare	CO3 5	Capacitatea infrastructurii de educație care beneficiază de sprijin	Număr persoane	FEDR	Regiune mai dezvoltată	1.500	20.000	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Acest indicator este important întrucât vizează mai mult de 50% din alocarea axei prioritare. Valoarea acestuia este importantă din punct de vedere al contribuției la atingerea rezultatelor așteptate.
						Regiuni mai puțin dezvoltate	10.000	96.000	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță (opțional)

Stabilirea țintelor pentru indicatorul financiar

Ținta indicatorului financiar pentru 2023 a fost stabilită la un nivel de 80% din alocarea FEDR pentru POR, având în vedere riscurile asociate necheltuirii în totalitate a sumelor alocate axei prioritare; astfel, tinta indicatorului financiar pentru anul 2023 va fi de 34,04 milioane Euro pentru categoria de regiune mai dezvoltată, respectiv 255,31 milioane euro pentru categoria regiunilor mai slab dezvoltate, reprezentând 80% din alocare UE (inclusiv rezerva de performanță).

Ținta intermediară pentru 2018 a fost stabilită luându-se în considerare experiența similară din perioada 2007 - 2013, precum și a necesitatea respectării regulii N+3 la nivel de program. Stabilirea țintei la nivelul POR pentru anul 2018 s-a realizat pe principiul atingerii nivelului minim de cheltuieli impus de regula N+3, necesar pentru evitarea dezangajării automate a fondurilor (soluție conservatoare). Au fost luate în considerare alocările FEDR fără rezerva de performanță din anii 2014 și 2015 din care s-au scăzut sumele reprezentând prefinanțarea inițială din anii 2014, 2015 și 2016 și prefinanțările anuale din anii 2016, 2017 și 2018, precum și valorile corespunzătoare pentru asistență tehnică având în vedere că nu face parte din cadrul de performanță. A rezultat astfel o țintă la nivel de program, pentru anul 2018 de 760 milioane Euro (din care 28 milioane euro pentru categoria de regiune mai dezvoltată și 732 milioane Euro pentru categoria regiunilor mai puțin dezvoltate).

Selectarea indicatorilor de realizare imediată pentru cadrul de performanță.

Din setul de indicatori de realizare imediată aferent programului a fost selectat un indicator care corespunde unei alocări de peste 50% din alocarea pentru AP 10.

Stabilirea țintelor pentru 2023 și 2018 pentru indicatorul de realizare imediată

Stabilirea acestor ținte s-a realizat pe baza costului de referință pentru intervenții similare finanțate în perioada 2007-2013, precum și pe baza experienței lansării apelurilor și ritmului de implementare în perioada 2007-2013.

2.J.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6a: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 10	49	8,510,638.40
AP 10	50	2,127,659.60
AP 10	51	23,404,255.60
AP 10	52	8,510,638.40

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 10	49	63,829,787.20
AP 10	50	15,957,446.80
AP 10	51	175,531,914.80
AP 10	52	63,829,787.20

Tabelul 7a: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 10	01	42,553,192.00

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 10	01	319,148,936.00

Tabelul 8a: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 10	07	42,553,192.00

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 10	07	319,148,936.00

Tabelul 9a: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 10	07	42,553,192.00

Tabelul 9b: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 10	03	31,914,893.60
AP 10	07	287,234,042.40

2.J.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor

<i>Axa prioritară</i>	AP 10
Se va utiliza asistența tehnică a POR pentru organizarea de sesiuni de informare și instruire specifice pentru acest domeniu.	

2.K Axa prioritară 11: Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară

2.K.1 Axa prioritară 11

ID-ul axei prioritare	<i>AP 11</i>
Denumirea axei prioritare	Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	N/A
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.K.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond

N/A

2.K.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.K.4 Prioritatea de investiții 11.1

<i>Prioritate de investiții 11.1</i>	<i>Consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă</i>
--------------------------------------	---

2.K.5 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 11.1
<i>Obiectiv Specific</i>	Creșterea gradului de acoperire geografică și de înregistrare a proprietăților în Sistemul Integrat de

	Cadastru și Carte Funciară
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	<p>În vederea creșterii gradului de înregistrare a proprietății și a drepturilor corelative în Registrul de Cadastru și Carte Funciară, până în 2020 (2023) este prevăzută implementarea lucrărilor de înregistrare sistematică pentru aproximativ 3,6 milioane ha și realizarea planului vectorial de bază pentru aproximativ 15 milioane ha. Acest plan va îmbunătăți eficiența procesului de înregistrare sporadică în zonele respective și va furniza infrastructura necesară pentru proiectele viitoare de înregistrare sistematică.</p> <p>Ca urmare a înregistrării proprietăților, atât private, cât și publice, populația din zonele rurale va putea beneficia de îmbunătățirea condițiilor economice și sociale, atât datorită securizării statutului proprietății, cât și implicațiilor clarificării situației terenurilor asupra bugetelor locale . În plus, vor fi create condițiile optime pentru pregătirea strategiilor, planurilor și programelor în domeniul infrastructurii, comunele din mediul rural îndeplinind astfel pre-condițiile pentru accesarea programelor Uniunii Europene în domeniul dezvoltării infrastructurii locale (dezvoltarea rețelelor de utilități publice și a rețelelor stradale, reabilitarea clădirilor de interes public, etc), dar și în domeniul mediului și cel social. Mai mult, se vor crea premisele pentru securizarea și eficientizarea pieței funciare, ceea ce va avea un impact pozitiv asupra dezvoltării mediului de afaceri.</p>

Tabelul 3: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea de referință</i>	<i>Anul de referință</i>	<i>Valoarea-tintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
1S2 8	Număr de UAT-uri înregistrate în SICCF	UAT	Regiuni mai puțin dezvoltate	6	2013	3.181	ANCPI	La doi ani

2.K.6 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.K.6.1 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

<i>Prioritate de investiții 11.1</i>	<i>Consolidarea capacității instituționale și o administrației publice eficiente</i>
<p>Această prioritate de investiții va fi implementată prin intermediul unui proiect major ce își propune să contribuie la creșterea economică rurală, să sprijine creșterea economico-socială, să faciliteze dezvoltarea infrastructurii și să promoveze incluziunea printr-o lărgire a acoperirii înregistrărilor privind drepturile imobiliare din zonele rurale ale României.</p> <p>Beneficiarii acestei axe sunt autoritățile publice locale și cetățenii din mediul rural.</p> <p>Acțiunile ce urmează a fi implementate în vederea atingerii obiectivelor proiectului major și, implicit, a obiectivului specific al axei prioritare 11.1 sunt:</p> <ul style="list-style-type: none">• consolidarea implementării sistemelor informatice în domeniul cadastrului, inclusiv a sistemelor hardware, software și a serviciilor informatice;• înregistrarea sistematică a proprietăților imobiliare în zonele rurale selectate, prin: (i) efectuarea de servicii de înregistrare sistematică; (ii) conversia în format digital a cărților funciare existente și (iii) generarea planurilor cadastrale vectorizate;• îmbunătățirea serviciilor de înregistrare a proprietăților prin: (i) campanii de conștientizare publică referitoare la înregistrarea terenurilor; (ii) consolidarea capacităților ANCPI și OCPI.• pregătirea Strategiei de management a programului și a studiilor aferente pentru: (i) gestionarea lucrărilor de înregistrare sistematică; (ii) monitorizare și evaluare; (iii) finalizarea studiilor;• organizarea de sesiuni de instruire pentru personalul implicat în proiect: contractori, municipalități, OCPI. <p>Aceste acțiuni urmează a fi implementate în cadrul a trei componente:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Integrarea datelor existente și extinderea înregistrării sistematice în zonele rurale ale României;2. Îmbunătățirea serviciilor de înregistrare a proprietăților;3. Management, strategie și tactici. <p>Componenta 1. Integrarea datelor existente și extinderea înregistrării sistematice în zonele rurale</p> <p>Incepând cu anul 2011 ANCPI a dezvoltat un proces de înregistrare sistematică eficient și participativ în cadrul Proiectului CESAR (Completarea sprijinului financiar acordat de UE pentru restructurarea agriculturii). Pentru a extinde procesul de înregistrare în toate cele 2687 de comune care nu au fost acoperite de înregistrarea sistematică au fost luate în vedere următoarele acțiuni pentru perioada de programare 2014-2020:</p>	

- extinderea înregistrării sistematice pentru acoperirea suprafeței de aproximativ 3,6 milioane ha. Aceasta se va realiza pe baza unui plan detaliat ce include în principal realizarea lucrărilor de cadastru sistematic, organizarea campaniilor de conștientizare a cetățenilor, pregătirea personalului. În vederea eficientizării procesului de înregistrare, această activitate de bază va fi însoțită de acțiuni privind organizarea campaniilor de conștientizare a cetățenilor, pregătirea personalului ANCPI și OCPI care vor fi implicate în desfășurarea activităților, precum și măsuri de dezvoltare a capacității sectorului privat prin încredințarea acțiunilor de colectare a datelor și management al calității.
- pregătirea unei hărți vectoriale de bază ce va conține limitele imobilelor (terenuri și construcții) în intravilan și respectiv limitele tarlalelor în extravilan, care va acoperi o suprafață de aproximativ 15 milioane ha. Astfel, se vor putea furniza informațiile spațiale pentru a facilita și standardiza procedurile de înregistrare a terenurilor, colectarea acestor informații necesitând un efort mai mic decât generarea vectorilor pe baza ortofotoplanurilor. Astfel, urmează a se vectoriza elementele din teren precum: gardurile, drumurile și clădirile, care nu își vor schimba forma semnificativ în timp, mai ales în zonele rurale cu un grad scăzut de dezvoltare.

Componenta 2 – Îmbunătățirea serviciilor de înregistrare a proprietăților

Accesul la datele legale și spațiale privind proprietățile și actualizarea acestor seturi de date sunt esențiale în implementarea eficientă a acțiunilor de înregistrare cadastrală. Soluțiile IT fiind recunoscute ca fiind critice și fundamentale pentru atingerea obiectivelor în cadrul agenției, a fost planificată modificarea aplicației eTerra, principala soluție de administrare a informației cadastrale și de carte funciară.

Aplicația eTerra, implementată în 2006, este considerată stabilă și se folosește cu succes în cadrul tuturor OCPI-urilor, având un număr de 2500 utilizatori interni și externi. Totuși, de-a lungul vremii, au existat probleme cu arhitectura tehnică a acestui sistem, eTerra întâmpinând o serie de probleme care au întârziat derularea sa operațională până în 2009/2010. Reactualizarea soluției fiind indispensabilă, au fost demarate acțiuni de dezvoltare a unui sistem IT de cadastru și publicitate imobiliară integrat, compatibil cu Directiva INSPIRE. Proiectul eTerra 3 va înlocui actuala versiune a aplicației eTerra. Cererea de finanțare a proiectului a fost aprobată în iunie 2013, contractul pentru dezvoltarea aplicației este programat să fie semnat până la sfârșitul anului 2014.

În vederea îmbunătățirii serviciilor livrate, ANCPI își propune derularea unor campanii de informare publică și reforme noi care să îmbunătățească procesele zilnice de înregistrare, într-o manieră sustenabilă economic, eficientă, orientată către client și inclusivă social. De asemenea, prin componenta 2 se vizează sprijinirea și dezvoltarea capacității instituționale a ANCPI și OCPI, organizarea de sesiuni de formare a personalului acestor structuri, precum și derularea de campanii de conștientizare a publicului.

Pe lângă adaptarea soluțiilor IT, în vederea îmbunătățirii serviciilor livrate, ANCPI își propune derularea unor campanii de informare publică și reforme noi care să îmbunătățească procesele zilnice de înregistrare, într-o manieră sustenabilă economic, eficientă, orientată către client și inclusivă social. De asemenea, prin componenta 2 se vizează sprijinirea și dezvoltarea capacității instituționale a ANCPI și OCPI, organizarea de sesiuni de formare a personalului acestor structuri, precum și derularea de campanii de conștientizare a publicului.

Componenta 3 – Politici, strategii și management

Această componentă va asigura sprijinul necesar pentru coordonarea proiectului, administrare, achiziții, management financiar, raportare, monitorizare și evaluare. Proiectul va asigura fonduri pentru achiziționarea echipamentelor suplimentare necesare și pentru contractarea serviciilor de consultanță necesare. Tot în cadrul acestei componente vor fi finanțate și servicii de consultanță pentru realizarea unor studii și analize, dar și pentru a oferi consultanță cu privire la modificările legislative potențial necesare.

Ca urmare a implementării acestor trei componente, se așteaptă la o contribuție în ceea ce privește creșterea economică și socială la nivel național, în conformitate cu politicile naționale și cele ale Uniunii Europene, prin:

- Stimularea investițiilor în infrastructura de bază din zonele rurale: transport, energie, mediu, sănătate și infrastructura socială;
- Creșterea nivelului de accesare a fondurilor europene pentru comunitățile din zonele rurale;
- Promovarea angajărilor și suportul pentru mobilitatea forței de muncă din zonele urbane în zonele rurale;
- Micșorarea diferențelor între diferite zone dezvoltate din punct de vedere agricol și alte regiuni mai puțin favorizate;
- Creșterea coeziunii teritoriale, sociale și economice, promovarea dezvoltării generale armonioase prin reducerea diferențelor între nivelurile de dezvoltare din zonele rurale și urbane și promovarea dezvoltării zonelor dezavantajate;
- Reducerea dificultăților întâmpinate în zonele montane, slab populate, zone a căror localizare geografică încetinește procesul de dezvoltare, pentru încurajarea unei dezvoltări sustenabile a acestora;
- Promovarea incluziunii sociale și a combaterii sărăciei;
- Încurajarea unei dezvoltări sustenabile a protecției mediului și a utilizării eficiente a resurselor naturale.

2.K.6.2 Principiile directe pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 11.1</i>	<i>Consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă</i>
<i>Principii orientative pentru selectarea operațiunilor</i>	
<p>Selectarea UAT-urilor ce vor fi implicate în procesul de înregistrare sistematică va fi realizată pe baza unor criterii care să asigure transparență și reprezentativitate din punct de vedere al dezvoltării regionale, incluziunii sociale și implicării autorităților locale. În selectarea comunelor pentru înregistrarea sistematică vor fi luate în considerare atât aspectele geografice și socio-economice cât și prezența minorităților etnice, în special prezența minorității rome.</p>	

2.K.6.3 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

<i>Prioritate de investiții 11.1</i>	<i>Consolidarea capacității instituționale și o administrației publice eficiente</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	N/A
Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.	

2.K.6.4 Utilizarea planificată a proiectelor majore

<i>Prioritate de investiții 11.1</i>	<i>Consolidarea capacității instituționale și o administrației publice eficiente</i>
Această prioritate de investiții va fi implementată prin intermediul unui proiect major. Proiectul este elaborat să răspundă Programului Național de Cadastru și Carte Funciară reglementat prin Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare și este inclus în Strategia Națională de Dezvoltare Sustenabilă a României 2013–2020-2030. Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară este, de asemenea, inclus în Programul Guvernamental pentru perioada 2013-2016 în cadrul capitolului Proiecte Mari de Infrastructură.	

2.K.6.5 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Fond</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
1S29	Suprafață de teren înregistrată în SICCF în zonele de implementare a proiectului	Ha	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	7.177.000	ANCPI	Anuală

2.K.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

<i>Axa prioritară</i>	<i>Tipul Indicatorului</i>	<i>ID</i>	<i>Indicator sau etapă cheie de implementare</i>	<i>Unitate de măsură, dacă este cazul</i>	<i>Fond</i>	<i>Categorie de regiune</i>	<i>Punctul de referință pentru 2018</i>	<i>Obiectivul final (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul</i>
AP 11	Indicator financiar	1F	Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate	Milioane euro	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	0	212,76	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 11	Etapa cheie de implementare	1K7	Suprafață de teren pentru înregistrare în SICCF conform contractelor încheiate	Ha	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	2.177.700		Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Fiind un proiect major, a fost necesară stabilirea unei etape cheie de implementare.
AP 11	Indicator de realizare	1S29	Suprafață de teren înregistrată în SICCF în zonele de implementare a proiectului	Ha	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	0	5.741.600	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Acest indicator este important întrucât vizează mai mult de 50% din alocarea axei prioritare. Valoarea acestuia este importantă din punct de vedere al contribuției la atingerea rezultatelor așteptate.

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță (opțional)

Stabilirea țintelor pentru indicatorul financiar

Ținta indicatorului financiar pentru 2023 a fost stabilită la un nivel de 80% din alocarea FEDR pentru POR, având în vedere riscurile asociate necheltuirii în totalitate a sumelor alocate axei prioritare; astfel, tinta indicatorului financiar pentru anul 2023 va fi de 212,76 milioane euro pentru categoria regiunilor mai slab dezvoltate, reprezentând 80% din alocare UE (inclusiv rezerva de performanță).

Ținta intermediară pentru 2018 a fost stabilită luându-se în considerare experiența similară din perioada 2007 - 2013, precum și a necesității respectării regulii N+3 la nivel de program. Stabilirea țintei la nivelul POR pentru anul 2018 s-a realizat pe principiul atingerii nivelului minim de cheltuieli impus de regula N+3, necesar pentru evitarea dezangajării automate a fondurilor (soluție conservatoare). Au fost luate în considerare alocările FEDR fără rezerva de performanță din anii 2014 și 2015 din care s-au scăzut sumele reprezentând prefinanțarea inițială din anii 2014, 2014 și 2016 și prefinanțările anuale din anii 2016, 2017 și 2018, precum și valorile corespunzătoare pentru asistență tehnică având în vedere că nu face parte din cadrul de performanță. A rezultat astfel o țintă la nivel de program, pentru anul 2018 de 760 milioane Euro (din care 28 milioane euro pentru categoria de regiune mai dezvoltată și 732 milioane Euro pentru categoria regiunilor mai puțin dezvoltate).

Selectarea indicatorilor de realizare imediată pentru cadrul de performanță.

Din setul de indicatori de realizare imediată aferent axei prioritare a fost selectat indicatorul care corespunde unei alocări de peste 50% din alocarea pentru AP 11.

Stabilirea țintelor pentru 2023 și 2018 pentru indicatorul de realizare imediată

Stabilirea acestor ținte s-a realizat pe baza metodologiei utilizată în cadrul Proiectului CESAR.

2.K.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 11	96	265,957,447.00

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 11	01	265,957,447.00

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 11	03	265,957,447.00

Tabelul 9b: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 11	07	265,957,447.00

2.K.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor

<i>Axa prioritară</i>	AP 12
Una dintre componentele proiectului vizează asigurarea sprijinului necesar pentru coordonarea proiectului, administrare, management financiar, raportare, monitorizare și evaluare. În cadrul acestui proiect major vor fi realizate activitățile de informare și instruire specifice.	

2.L Axa prioritară 12: Asistență tehnică

2.L.1 Axa prioritară 12

ID-ul axei prioritare	AP 12
Denumirea axei prioritare	Asistență tehnică

2.L.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond

Pentru a asigura condițiile necesare pentru implementarea Programului Operațional Regional în vederea utilizării eficiente a fondurilor alocate acestui program, este necesar ca Autoritatea de Management și Organismele Intermediare să fie sprijinite prin intermediul asistenței tehnice.

Asistența tehnică se acordă conform prevederilor art. 52 al Regulamentului General privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune, referitor la asistența tehnică acordată Statelor Membre: “Fondurile ESI pot să sprijine acțiuni de pregătire, gestionare, monitorizare, evaluare, informare și comunicare, colaborare în rețea, soluționare a reclamațiilor, control și audi, acțiuni pentru reducerea sarcinii administrative pentru beneficiari.”

Sistemul de implementare al Programului Operațional Regional este format din autoritatea de management constituită la nivel național în cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și organismele intermediare constituite la nivelul celor 8 regiuni de dezvoltare ale României în cadrul celor opt Agenții pentru Dezvoltare Regională. Delegarea atribuțiilor pentru organismele intermediare va fi realizată prin intermediul acordurilor de delegare a atribuțiilor ce vor fi încheiate pe toată durata programului de către Autoritatea de Management a POR cu fiecare Agenție de Dezvoltare Regională. Acordurile de delegare vor include condiții referitoare la structura organizațională a organismelor intermediare și separarea funcțiilor, atingerea unui standard recunoscut de management, păstrarea unui nivel corespunzător al personalului calificat, mentenanța rețelelor informatice, etc.

Având în vedere ca POR se adresează atât regiunilor mai dezvoltate, cât și regiunilor mai puțin dezvoltate, această axă prioritară va fi aplicabilă și Regiunii București Ilfov.

2.L.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiune mai dezvoltată
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.L.4 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 12.1
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Implementarea transparentă și eficientă a Programului Operațional Regional</i>
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	<p>Având în vedere multitudinea tipurilor de activități care vor fi implementate prin POR 2014 – 2020, precum și valoarea fondurilor alocate programului, utilizarea asistenței tehnice va contribui la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea sistemului de implementare a programului astfel încât instituțiile implicate (autoritatea de management, organisme intermediare) să poată realiza cu eficiență și eficacitate funcțiile îndeplinite (programare, contractare, monitorizare, plăți, etc) - Acordarea de sprijin specific pentru informarea și îndrumarea, în condiții de transparență și tratament egal, al potențialilor beneficiari de finanțare POR

Tabelul 3: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Valoarea de referință</i>	<i>Anul de referință</i>	<i>Valoarea țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
1S30	Creșterea nivelului de conștientizare a publicului privind POR	%	46	2013	56	AMPOR	la doi ani

2.L.5 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.L.6.1 Descrierea activităților și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice

<i>Prioritate de investiții 12.1</i>	<i>Asistență tehnică</i>
<p>Având în vedere atribuțiile pe care organismele desemnate să gestioneze Programul Operațional Regional le vor îndeplini, este necesară sprijinirea activităților realizate pentru implementarea POR, respectiv pentru pregătirea, selecția, evaluarea, verificării cheltuielilor, auditul și monitorizarea proiectelor finanțate în cadrul Programului. De asemenea, prin intermediul axei de asistență tehnică se vor sprijini instruirea și salarizarea personalului contractual, cooptat în vederea realizării unei implementări și a unui management eficient al POR.</p> <p>Totodată, în vederea întăririi capacității administrative, prin intermediul acestei axe se vor finanța activități de instruire, pentru îmbunătățirea calificării personalului din cadrul AMPOR și Organismelor Intermediare, inclusiv organizarea de cursuri de instruire pentru beneficiari/potențiali beneficiari.</p> <p>De asemenea, se are în vedere achiziția și instalarea echipamentelor necesare AM și OI pentru implementarea POR.</p> <p>Prin intermediul acestei axe se vor finanța costurile Comitetului de Monitorizare pentru Programul Operațional Regional și a altor comitete implicate în implementarea programului.</p> <p>Totodată se vor realiza acțiuni de informare și comunicare destinate potențialilor beneficiari, partenerilor socio-economici, organizațiilor non-guvernamentale, grupurilor-țintă din alte state membre și publicului larg privind oportunitățile de finanțare oferite de POR.</p> <p>În cadrul acestei axei prioritare se vor finanța următoarele tipuri de activități orientative:</p> <ul style="list-style-type: none">• sprijinirea Autorității de Management și a Organismelor Intermediare (inclusiv costuri administrative, respectiv de personal pentru OI) pentru implementarea diferitelor etape ale POR, inclusiv identificarea și dezvoltarea proiectelor, întocmirea de documentații tehnico-economice pentru proiecte, pregătirea, selecția, monitorizarea, evaluarea, controlul și audit;• achiziția și instalarea echipamentelor IT și birotice, achiziția și dezvoltarea programelor informatice necesare pentru managementul și implementarea programului;• achiziția de bunuri și servicii necesare desfășurării activităților specifice implementării POR în cadrul AM POR/ OI POR• sprijinirea organizatorică și logistică a Comitetului de Monitorizare a POR și a altor comitete implicate în implementarea programului• activități specifice de evaluare a POR, inclusiv, a documentelor de programare (strategia de asistență tehnică, strategia de comunicare, etc.)• elaborarea de studii specifice POR;	

- sprijinirea activităților Autorității de Management și a Organismelor Intermediare (inclusiv costuri de personal pentru OI) necesare pentru închiderea Programului Operațional Regional 2007 – 2013;
- sprijinirea pregătirii POR pentru următoarea perioadă de programare (studii, analize, pregătirea de proiecte, etc);
- sprijinirea activităților de informare și comunicare specifice POR (realizarea și distribuirea materialelor informative și publicitare, organizarea de evenimente de informare și promovare, campanii mass-media, etc);
- sprijinirea activităților de lansare a POR aferent următoarei perioade de programare.

Activitățile sprijinite prin intermediul acestei axe prioritare vor contribui la implementarea eficientă a POR, pe de o parte prin formarea unui personal specializat și asigurarea stabilității acestuia și pe de altă parte prin sprijinirea beneficiarilor în a înțelege și respecta cerințele programului.

2.L.6.2 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4: Indicatori de realizare

ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea-țintă (2023)	Sursa datelor
1S31	Număr studii, analize, rapoarte, strategii	Număr	20	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS
1S32	Număr evenimente de comunicare și publicitate	Număr	1.200	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS

2.L.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritara	Codul	Sumă (EUR)
AP 12	121	5,957,446.60
	122	425,531.90
	123	2,127,659.50

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție	
Fond	FEDR
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate

Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 12	121	71,489,361.30
	122	5,106,382.95
	123	25,531,914.75

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare

Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 12	01	8,510,638.00

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare

Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 12	01	102,127,659.00

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului

Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 12	07	8,510,638.00

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului

Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 12	07	102,127,659.00

SECȚIUNEA 3. PLAN DE FINANȚARE

[Referință: articolul 96 alineatul (2) primul paragraf litera (d) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]

3.1 Alocare financiară din fiecare fond și sumele aferente rezervei de performanță

Tabelul 16

Fond	Categorie de regiune	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		Total	
		Alocare principală ²	Rezerva de performanță	Alocare principală	Rezerva de performanță	Alocare principală	Rezerva de performanță	Alocare principală	Rezerva de performanță	Alocare principală	Rezerva de performanță	Alocare principală	Rezerva de performanță	Alocare principală	Rezerva de performanță	Alocare principală	Rezerva de performanță
FEDR	În regiunile mai puțin dezvoltate	724,661,514.00	46,254,990.00	783,450,114.00	50,007,454.00	838,707,915.00	53,534,548.00	884,541,137.00	56,460,073.00	888,730,908.00	56,727,505.00	905,973,548.00	57,828,099.00	931,034,864.00	59,427,756.00	5,957,100,000.00	380,240,425.00
	În regiunile mai dezvoltate	39,029,860.00	2,491,268.00	34,355,602.00	2,192,911.00	47,564,743.00	3,036,047.00	49,782,736.00	3,177,621.00	54,319,927.00	3,467,229.00	57,820,830.00	3,690,691.00	58,026,302.00	3,703,808.00	340,900,000.00	21,759,575.00
Total		763,691,374.00	48,746,258.00	817,805,716.00	52,200,365.00	886,272,658.00	56,570,595.00	934,323,873.00	59,637,694.00	943,050,835.00	60,194,734.00	963,794,378.00	61,518,790.00	989,061,166.00	63,131,564.00	6,298,000,000.00	402,000,000.00

² Alocarea totală (sprijinul din partea Uniunii) mai puțin alocarea pentru rezerva de performanță.

3.2 Alocare financiară totală pentru fiecare fond și cofinanțare națională (EUR)

1. Tabelul prezintă planul financiar pe axă prioritară.
2. În cazul în care axa prioritară se referă la mai mult de un fond, datele privind sprijinul de la Uniune și cofinanțarea națională sunt defalcate pe fiecare fond cu o rată separată de cofinanțare în cadrul axei prioritare aferente fiecărui fond.
3. În cazul în care axa prioritară acoperă mai mult de o categorie de regiune, sprijinul Uniunii și cofinanțarea națională sunt defalcate pe categorie de regiune cu o rată separată de cofinanțare în cadrul axei prioritare aferente fiecărei categorii de regiune.
4. Contribuția BEI este prezentată la nivel de axă prioritară.

Tabelul 17 a: Plan de finanțare

Axa prioritară	Fond	Categorie de regiune	Baza de calcul pentru sprijinul din partea Uniunii (Costul total eligibil sau costul public eligibil)	Sprijinul din partea Uniunii	Contra-partidă națională	Defalcarea indicativă a contrapartidei naționale		Finanțare totală	Rata de cofinanțare	Pentru informare Contribuțiile BEI	Alocarea principală (finanțarea totală cu excepția rezervei de performanță)		Rezerva de performanță		Suma rezervei de performanță ca proporție din sprijinul total din partea Uniunii
						Finanțarea publică națională	Finanțarea privată națională (1)				Sprijinul din partea Uniunii	Contra-partidă națională	Sprijinul din partea Uniunii	Contra-partidă națională ³	
				(a)	(b) = (c) + (d))	(c)	(d)	(e) = (a) + (b)	(f) = (a)/(e) (2)	(g)	(h)=(a)-(j)	(i) = (b) - (k)	(j)	(k)= (b) * ((j)/(a))	(l) = (j)/(a) * 100

³ Contra-partida națională este împărțită pro rata între alocarea principală și rezerva de performanță.

<i>Axa prioritară 1</i>	FEDR														
<i>Axa prioritară 2</i>	FSE														
<i>Axa prioritară 3</i>	YEI ⁴	nu se aplică											nu se aplică	nu se aplică	nu se aplică
<i>Axa prioritară 4</i>	FSE														
	YEI ⁵	nu se aplică											nu se aplică	nu se aplică	nu se aplică
<i>Axa prioritară 5</i>	Fondul de Coeziune	nu se aplică													
Total	FEDR	Mai puțin dezvoltate		Egal cu totalul (1) din tabelul 17											
Total	FEDR	În tranziție		Egal cu totalul (2) din tabelul 17											
Total	FEDR	Mai dezvoltate		Egal cu totalul (3) din tabelul 17											
Total	FEDR	Alocarea specială pentru regiunile cele mai		Egal cu totalul (11) din tabelul 17											

⁴ Această axă prioritară include alocarea specifică pentru YEI și sprijinul FSE aferent.

⁵ Această parte a axei prioritare include alocarea specifică pentru YEI și sprijinul FSE aferent.

		îndepărtate sau cele nordice slab populate													
Total general				Egal cu totalul (12) din tabelul 17											

(1) A se completa doar când axele prioritare sunt exprimate în costuri totale.

(2) Această rată poate fi rotunjită la cea mai apropiată valoare întreagă din tabel. Rata exactă utilizată pentru rambursări este raportul (f).

Tabelul 18c: Defalcarea planului de finanțare în funcție de axă prioritară, fond, categorie de regiuni și obiective tematice

[Referință: articolul 96 alineatul (2) primul paragraf litera (d) punctul (ii) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]

Axa prioritară	Fond ⁶	Categorie de regiune	Obiectiv tematic	Sprrijinul din partea Uniunii	Contrapartidă națională	Finanțare totală
1. Promovarea transferului tehnologic	FEDR	Regiune mai dezvoltată	OT 1 - consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovării	8,510,638.00	2,127,659.50	10,638,297.50
		Regiuni mai puțin dezvoltate		167,021,277.00	29,474,343.00	196,495,620.00
2. Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii	FEDR	Regiune mai dezvoltată	OT 3 - îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol și a sectorului pescuitului și acvaculturii	21,276,595.00	5,319,148.76	26,595,743.76
		Regiuni mai puțin dezvoltate		723,404,255.00	127,659,574.41	851,063,829.41
3. Sprijinirea creșterii eficienței energetice în clădiri publice	FEDR	Regiune mai dezvoltată	OT 4 - sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele	50,319,148.94	12,579,787.23	62,898,936.17
		Regiuni mai puțin dezvoltate		268,829,787.23	47,440,550.69	316,270,337.92
4. Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	FEDR	Regiune mai dezvoltată	OT 4 - sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele OT 6 - protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor	188,937,235.25	47,234,308.81	236,171,544.06
		Regiuni mai puțin dezvoltate		2,633,998,935.31	464,823,341.53	3,098,822,276.84
5. Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural	FEDR	Regiune mai dezvoltată	OT 6 - protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor	21,276,595.74	5,319,148.93	26,595,744.67
		Regiuni mai puțin dezvoltate		298,340,425.53	52,648,310.39	350,988,735.92
6. Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală	FEDR	Regiune mai dezvoltată	OT 7 - promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore	10,638,298.00	2,659,574.50	13,297,872.50
		Regiuni mai puțin dezvoltate		946,808,511.00	167,083,854.88	1,113,892,365.88

⁶ În scopul prezentului tabel, YEI (alocarea specifică și sprijinul FSE aferent) este considerată fond.

7. Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului	FEDR	Regiune mai dezvoltată	OT 8 - promovarea ocupării forței de muncă sustenabile și de calitate și sprijinirea mobilității forței de muncă	N/A	N/A	N/A
		Regiuni mai puțin dezvoltate		101,063,830.00	17,834,793.53	118,898,623.53
8. Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale	FEDR	Regiune mai dezvoltată	N/A	N/A	N/A	N/A
		Regiuni mai puțin dezvoltate	OT 9 - promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei	425,531,914.89	75,093,867.33	500,625,782.22
9. Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban	FEDR	Regiune mai dezvoltată	OT 9 - promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei	10,637,234.07	1,181,914.90	89,586,786.36
		Regiuni mai puțin dezvoltate		85,107,447.04	4,479,339.32	11,819,148.97
10. Îmbunătățirea infrastructurii educaționale	FEDR	Regiune mai dezvoltată	OT 10 - investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții	42,553,192.00	10,638,298.00	53,191,490.00
		Regiuni mai puțin dezvoltate		319,148,936.00	56,320,400.47	375,469,336.47
11. Cadastru și înregistrarea proprietăților în zonele rurale din România	FEDR	Regiune mai dezvoltată	N/A	N/A	N/A	N/A
		Regiuni mai puțin dezvoltate	OT 11 – consolidarea capacității instituționale și o administrației publice eficiente	265,957,447.00	46,933,667.12	312,891,114.12
12. Asistență tehnică	FEDR	Regiune mai dezvoltată	N/A	8,510,638.00	2,836,879.33	11,347,517.33
		Regiuni mai puțin dezvoltate		102,127,659.00	34,042,553.00	136,170,212.00
Total				6,700,000,000.00	1,213,731,315.63	7,913,731,315.63

SECȚIUNEA 4. ABORDARE INTEGRATĂ A DEZVOLTĂRII TERITORIALE

În scopul îmbunătățirii creșterii economice și prosperității pe termen lung a României este important ca fiecare regiune să își folosească la maxim potențialul economic și social. Strategia POR se concentrează pe necesitatea îmbunătățirii performanței economice și sociale a fiecărei regiuni, prin contracararea factorilor și elementelor care împiedică performanța economică și promovarea oportunităților de dezvoltare în fiecare regiune. Dezvoltarea regională este abordată în contextul mai larg al asigurării unei creșteri economice durabile la nivel național, precum și cel al stabilității macroeconomice. POR se adresează nu numai regiunilor slab dezvoltate, ci tuturor regiunilor țării. Principiul fundamental al strategiei POR este cel al adaptării și corelării tipurilor de investiții cu nivelul și nevoile de dezvoltare ale regiunilor în scopul maximizării potențialului de dezvoltare economic și social și asigurării unei creșteri economice la nivel național.

Orașele sunt, în esență, motoare ale economiei regiunilor în care sunt situați. Dezvoltarea regională și urbanizarea sunt strâns interconectate, regiunile mai dezvoltate înregistrează de obicei un grad de urbanizare mai ridicat sau adăpostesc în interiorul lor un oraș mare care impulsionează dezvoltarea. Similar altor țări europene, un număr limitat de zone – de obicei orașele cele mai mari sau apropiate de piețele mari – produc o cantitate disproporționată importantă de bogăție. Acest lucru se întâmplă deoarece dezvoltarea necesită economii de scală și piețe de mari dimensiuni, pe care le permit, de regulă orașele mari. Pe de altă parte, orașele s-au extins către exterior în ultimele două decenii, iar acum fac parte din zone economice funcționale care și-au depășit cu mult granițele administrative. Acestea nu mai reflectă în momentul de față realitatea fizică, socială, economică, culturală sau de mediu a dezvoltării urbane, fiind necesare noi forme de guvernare. Pe de altă parte, regiunile se caracterizează prin existența unor aglomerări urbane de diferite mărimi și densități, fiecare cu un rol și funcțiuni bine definite în structura sistemului de așezări. Orașele mici și mijlocii joacă un rol esențial în principal, în dezvoltarea zonei adiacente rurale prin legături de producție directă cu spațiul rural și prin efecte de difuzare a dezvoltării către zonele adiacente, în timp ce orașele mari îndeplinesc rolul de adevărate motoare de creștere la nivel regional. Pe de altă parte, orașele românești se confruntă cu o serie de probleme de ordin social, generate de sărăcie, șomaj, lipsa utilităților, accesibilitate, aspecte care încurajează și amplifică fenomenul de segregare socio-spațială. Multe comunități sărace locuiesc în proximitatea marilor orașe și, uneori, chiar în zonele centrale (de ex. centrele istorice), dar rămân incapabile să acceseze oportunitățile educaționale și profesionale.

O importanță regională aparte o constituie regiunea Dunării, inclusiv Delta Dunării. Zona Deltei Dunării este un teritoriu unic, cu caracteristici foarte specifice, care necesită o abordare integrată: resurse de mediu de importanță globală, populația izolată și marginalizată, specializare economică și vulnerabilitate, și un acces limitat la servicii. O dublă provocare pentru dezvoltarea durabilă a Deltei Dunării o constituie conservarea peisajelor sale ecologice și îmbunătățirea calității vieții pentru locuitorii săi.

4.1 Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității

Pentru a fi create premisele existenței unui minim de calitate a standardului de viață pentru toți locuitorii României, inclusiv pentru cei aflați în zonele mai puțin dezvoltate, contribuind astfel nu doar la creșterea incluziunii sociale a acestora, ci și la creșterea productivității forței de muncă, este esențial ca toți oamenii să aibă acces la locuire și servicii publice de calitate. Pentru acele regiuni în care au fost identificate zone deprivat, cu populație aflată în risc de excluziune socială, strategia POR este aceea ca, prin instrumentul dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității (CLLD), să se implementeze măsuri care să diminueze acțiunea factorilor ce generează sărăcie și excluziune socială.

Astfel, prin intermediul CLLD se vor adresa nevoile comunităților urbane marginalizate de la nivelul tuturor regiunilor României.

Nevoile adresate prin intermediul CLLD la nivel urban sunt, în principal, accesul redus sau lipsa accesului la condiții decente de locuire, la infrastructura și resursele educaționale, la ocupare și la oportunitățile de ocupare, la servicii medicale de calitate, slaba capacitate de inovare și cunoaștere la nivelul zonei, riscul mare de sărăcie și excluziune socială pentru grupurile defavorizate identificate în cadrul zonele vulnerabile din zonele urbane.

Aplicarea **CLLD în zonele urbane** are ca obiectiv integrarea socială și dezvoltarea comunităților marginalizate din orașele României, prin stimularea asocierii de tip bottom - up ale actorilor dintr-un teritoriu care elaborează și aplică strategii integrate și multisectoriale de dezvoltare locală.

Tipurile de investiții cuprinse în cadrul proiectelor integrate finanțate prin intermediul CLLD se vor axa atât pe **infrastructura de locuire** (locuințe sociale), **infrastructura socială** (educație, sănătate, servicii sociale), cât și pe măsuri destinate încurajării **ocupării** (prin activități de economie socială), în paralel cu implementarea unor activități de **dezvoltare comunitară integrată** (informare/consiliere/mediere etc.).

Selectarea zonelor urbane în care este indicată aplicarea abordării CLLD se va face pe baza criteriilor de dimensiune și coerență. Din punctul de vedere al dimensiunii, populația vizată de un parteneriat local va cuprinde între 10.000 și 150.000 de locuitori. Astfel, 185 de orașe, inclusiv Municipiul București sunt eligibile pentru finanțare în cadrul Axei prioritare 8 a POR 2014-2020, dedicată CLLD. Orașele eligibile (în funcție de numărul de locuitori) prezintă o distribuție ce acoperă toate regiunile și județele țării. În ceea ce privește criteriul coerenței, zonele vizate de un parteneriat local (grup de acțiune locală) trebuie să fie coerente din punct de vedere economic, social și fizic, prin coerență înțelegându-se „funcționalitatea” zonei în sensul susținerii obiectivelor strategiei de dezvoltare locală. Teritoriul va cuprinde una sau mai multe zone urbane marginalizate (cum ar fi zone de tip ghetou cu blocuri) alături de zona urbană funcțională din care fac parte acestea. Decizia referitoare la delimitarea exactă a zonelor locale aparține grupurilor de acțiune locală, asigurându-se astfel respectarea condițiilor locale și a scopurilor strategiei locale. Astfel, teritoriul poate varia, ca formă și delimitare, de la o singură zonă marginalizată într-un oraș la mai multe zone de acest tip, întinzându-se până la limitele unui oraș mai mare.

Grupul de acțiune locală va identifica principalele caracteristici, probleme și potențialul zonei urbane marginalizate selectate, în baza unui studiu riguros. Pornind de la Strategia orașului/Planul integrat de dezvoltare urbană, grupul de acțiune locală determină principalele obiective specifice și priorități de investiții pentru reducerea sărăciei și excluziunii sociale și pentru integrarea zonei(lor) urbane marginalizate selectate, folosind metodologia CLLD.

Grupul de acțiune locală va fi responsabil de elaborarea unei strategii integrate de dezvoltare locală, care va cuprinde, printre altele și un „pachet de proiecte”, care vor viza investiții în infrastructură (finanțabile din FEDR, prin POR 2014-2020), cât și investiții de tip „soft” (finanțabile din FSE, prin POCapital Uman). Aceste proiecte trebuie să fie parte coerente și articulate cu strategia integrată de dezvoltare, elaborată în acord cu Planul de Dezvoltare Locală a UAT-ului din care face parte zona respectivă, dar și cu nevoile și așteptările comunității și ale actorilor locali (reprezentanților autorităților publice locale, ai societății civile, ai mediului economic etc.) în vederea dobândirii acceptanței și angajamentului general al comunității în vederea implicării ulterioare în implementarea proiectelor.

Rolul de mobilizare și de catalizator al tuturor acestor categorii diferite de stakeholderi îl deține „facilitatorul”, de a cărui muncă depinde succesul elaborării unei strategii viabile de dezvoltare.

Având în vedere că finanțarea acestor strategii integrate de dezvoltare este multi-fond, se va stabili un comitet comun (FEDR+FSE) de selecție a strategiilor de dezvoltare locală la nivel național.

Selecția strategiilor se va realiza în 2 etape:

- în prima etapă se va lansa cererea de exprimare a interesului, în comun de către autoritățile de management pentru POR și PO CU. Aceste activități vor fi finanțate din sprijinul pregătitor.
- în a doua etapă se va realiza selecția propriu zisă a strategiilor integrate de dezvoltare locală, finanțabile din POR 2014-2020 (FEDR) și din PO Capital Uman (FSE)
- eligibilitatea strategiilor va fi evaluată în baza unui standard comun stabilit pentru CLLD (nu unele față de celelalte).

4.2 Acțiuni integrate pentru dezvoltare urbană durabilă

Abordarea dezvoltării urbane durabile prevăzută la articolul 7 din Regulamentul FEDR va fi pusă în aplicare prin intermediul axei prioritare 4 care combină prioritățile de investiții aferente obiectivelor tematice 4 (economii cu emisii scăzute de carbon) și 6 (protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor).

Bugetul axei prioritare dedicate dezvoltării urbane va fi reparațat în funcție de următoarele categorii de orașe:

- poli de creștere
- poli de dezvoltare urbană – municipii reședințe de județ, altele decât poli de creștere
- centre de dezvoltare zonală – alte municipii și orașe

Fiecare pol de creștere va beneficia de alocări orientative pre-determinate, în timp ce pentru

celelalte categorii de orașe (poli de dezvoltare urbană, centre de dezvoltare urbană) se vor derula procese de selecție de strategii integrate de dezvoltare urbană, derulate la nivel regional.

Finanțarea proiectelor se va face în baza unor strategii integrate de dezvoltare urbană care vor avea în vedere rezolvarea problemelor economice, de mediu, climatice și sociale din orașe. Pentru sprijinirea unei abordări cu adevărat integrate, proiectele care sunt parte a strategiilor integrate de dezvoltare urbană vor fi finanțate cu prioritate în celelalte programe operaționale relevante.

În conformitate cu prevederile articolul 7 din Regulamentul FEDR autoritățile urbane vor fi responsabile cu selecția proiectelor.

Tabelul 20: Acțiuni integrate pentru dezvoltarea urbană durabilă – volume indicative ale sprijinului FEDR și FSE

Fond	Sprijinul FEDR și FSE (cu titlu indicativ) (EUR)	Proportia totală a cotelor alocărilor totale ale Fondului pentru program
Total FEDR	2,822,936,170.56	42.13%
Total FSE	-	
TOTAL FEDR+FSE	2,822,936,170.56	42.13%

4.3 Investiția teritorială integrată (ITI) (după caz)

Acest instrument va fi utilizat pentru Rezervația Biosferei Delta Dunării, având în vedere că este o zonă cu specific geografic unic, de importanță ecologică națională și internațională.

În prezent este în curs de elaborare, cu sprijinul Băncii Mondiale, strategia de dezvoltare a acestui teritoriu pentru perioada 2014 – 2020.

Axele prioritare POR care vor contribui la implementarea Strategiei Dezvoltării Durabile a Deltei Dunării sunt orientative, urmând a fi definitive pe parcursul elaborării strategiei:

- Axa prioritară 2 – Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii
- Axa prioritară 3 – Sprijinirea creșterii eficienței energetice în clădiri publice
- Axa prioritară 4 – Sprijinirea dezvoltării urbane durabile
- Axa prioritară 5 – Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural
- Axa prioritară 6 – Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală
- Axa prioritară 7 – Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului
- Axa prioritară 8 – Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale
- Axa prioritară 10 – Îmbunătățirea infrastructurii educaționale

La nivelul ITI Delta Dunării va exista un comitet director având o structură tehnică prin intermediul căreia se va oferi sprijin beneficiarilor pentru elaborarea proiectelor. Proiectele vor

fi depuse la Ministerul Fondurilor Europene, unde va exista un secretariat permanent – punct unic de contact cu structura coordonatoare ITI. La nivelul MFE se va stabili un comitet de coordonare ITI cu reprezentanții tuturor autorităților de management care vor finanța proiectele din cadrul ITI. Proiectele trebuie să respecte criteriile și procedurile stabilite în cadrul POR și să demonstreze contribuția la Strategia Deltei Dunării.

Tabelul 21: Alocare financiară indicativă pentru ITI, altele decât cele menționate la punctul 4.2 (valoarea totală)

Axa prioritară	Fond	Alocarea financiară indicativă (sprijinul din partea Uniunii) (EUR)
2. Sprijinirea competitivității mediului de afaceri	FEDR	63,804,255.29
3. Sprijinirea creșterii eficienței energetice în clădiri publice	FEDR	26,775,446.81
4. Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	FEDR	107,467,156.56
5. Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural	FEDR	27,208,646.81
6. Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală	FEDR	74,703,191.52
7. Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului	FEDR	5,194,680.86
8. Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale	FEDR	21,276,595.74
10. Îmbunătățirea infrastructurii educaționale	FEDR	31,914,893.60
Total		358,344,867.19

4.4 Acordurile privind acțiunile interregionale și transnaționale, din cadrul programului operațional, încheiate cu beneficiarii din cel puțin un stat membru (după caz)

[Referință: articolul 96 alineatul (3) litera (d) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]

N/A

4.5 Contribuția intervențiilor planificate în cadrul programului la strategii macroregionale și la strategiile aferente bazinelor maritime, în funcție de nevoile zonei vizate de program definite de statul membru

Contribuția POR la implementarea Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării

Strategia UE pentru Regiunea Dunării a devenit un instrument deosebit de important pentru consolidarea caracterului complementar și a sinergiilor dintre programele și politicile Regiunii. Din această perspectivă, Strategia Dunării reprezintă un punct de plecare pentru viitoare cooperări, într-un context mai amplu, care vor fi benefice pentru întreaga regiune. Abordarea Strategiei Dunării cu o privire de ansamblu a dezvoltării regionale va contribui la întărirea legăturilor existente (printre altele, cu regiunea Mării Baltice și a regiunii Adriatică-Ionică) cu legăturile strategice ale regiunii extinse a Mării Negre.

Oportunitățile de dezvoltare sunt date, în primul rând, de posibilitatea de a fi susținute investiții care să aducă creștere economică, prin valorificarea potențialului turistic, creșterea coeziunii sociale și crearea de noi locuri de muncă. Proiectele care sunt și vor fi elaborate și implementate prin intermediul Strategiei vor contribui la asigurarea dezvoltării durabile și vor fi realizate cu scopul menținerii echilibrului între creșterea economică și protecția mediului, inclusiv a biodiversității.

Principala provocare pentru România este reprezentată de transformarea regiunii Dunării într-o regiune competitivă, dinamică și prosperă precum și ridicarea standardului de viață al comunităților locale. Mai multe dintre județele riverane Dunării, din zona de sud a României, sunt unele dintre cele mai slab dezvoltate din punct de vedere economic din cadrul Uniunii Europene, constituind al doilea buzunar de sărăcie concentrat teritorial și de aceea implicarea autorităților locale ar putea contribui la creșterea competitivității și la revitalizarea socio-economică a localităților cu potențial de creștere.

Pentru implementarea SUERD se propune alocarea unui procent de 10% din fondurile alocate axelor prioritare POR (cu excepția celor pentru cadastru și asistență tehnică) distribuite în cadrul axelor prioritare (AP 1, 2, 3, 4, 5, 6 și 7) care contribuie la atingerea obiectivelor SUERD.

Vor fi organizate apeluri naționale de proiecte pentru cele 12 județe riverane Dunării (Caraș Severin, Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași, Ialomița, Brăila, Galați, Tulcea, Constanța).

În județele riverane Dunării, principalele tipuri de investiții vor viza în special infrastructura (eficiență energetică în clădiri publice, dezvoltare urbană, patrimoniu cultural, infrastructura rutieră de drumuri județene, turism, mediul de afaceri). Proiectele trebuie să respecte criteriile stabilite în cadrul axelor corespunzătoare POR, precum și criteriile suplimentare privind modul în care proiectele contribuie la atingerea obiectivelor SUERD.

SECȚIUNEA 5. NEVOILE SPECIFICE ALE ZONELOR GEOGRAFICE CEL MAI GRAV AFECTATE DE SĂRĂCIE SAU ALE GRUPURILOR ȚINTĂ SUPUSE CELUI MAI RIDICAT RISC DE DISCRIMINARE SAU DE EXCLUDERE SOCIALĂ (DUPĂ CAZ)

[Referință: articolul 96 alineatul (4) litera (a) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]

5.1 Zonele geografice cele mai afectate de sărăcie/grupurile-țintă cu cel mai mare risc de discriminare sau excluziune socială

Identificarea zonelor geografice cu grupuri afectate de sărăcie a fost realizată pe baza unui proiect de asistență furnizată de către Banca Mondială, în perioada 2012-2014⁷. Astfel, conform studiului amintit, zone geografice afectate de sărăcie se întâlnesc, în proporții diferite, la nivelul tuturor regiunilor României inclusiv în regiunea București-Ilfov, catalogată drept regiune mai dezvoltată. Conform datelor existente, rezultate în urma unui sondaj privind zonele urbane marginalizate la nivelul orașelor și municipiilor din România, există un număr de 843 de zone urbane marginalizate. Tipologia acestor zone urbane marginalizate cuprinde zonele de tip mahala, zonele aflate în centrul istoric al orașului s.a.

Mai precis, zonele marginalizate cuprind 4 subtipuri, respectiv zone de „ghetou”, zone de mahala cu case și/sau adăposturi improvizate, locuințe sociale modernizate și clădiri de locuințe sociale în centrul istoric al orașului.

Zonele de „ghetou” sunt, de regulă, zone de locuințe de proastă calitate construite înainte de 1990, astfel de zone putându-se afla într-un cartier mai mare de blocuri sau la periferia orașelor, în zone industriale dezafectate. Numărul total al zonelor de tip ghetou cu blocuri, de la nivel urban, este de aproximativ 260, conform estimărilor autorităților publice locale (primării). De regulă, ghetourile sunt zone mici spre medii (150-500 locuitori) concentrate într-unul sau două blocuri aflate într-o stare avansată de degradare. În București, aceste ghetouri pot fi mai mari și mai populate (sectorul 5 –zona denumită RFG: Rahova - Ferentari - Giurgiului). De regulă, apartamentele din blocurile acestor ghetouri includ o singură cameră, de 9-15 m², suprapopulată cu persoane (de regulă, acolo locuiesc familii numeroase, cu mulți copii). Utilitățile, precum cele sanitare, sunt fie suprautilizate (băie comună pentru un etaj), uzate moral și fizic (canalizarea, apa curentă etc.) sau lipsesc, locuitorii fiind deconectați de la acestea din cauza datoriilor. În aceste zone se înregistrează și o pondere însemnată a populației Roma, în medie, 1 din 2 locuitori ai acestor zone fiind de etnie romă.

Zone de mahala cu case și/sau adăposturi improvizate cumulează multe dintre trăsăturile zonelor de ghetou. Zonele de mahala cuprind case plasate haotic, una lângă alta, fără spațiu între ele, de regulă, fiind amplasate fie lângă linii de tren dezafectate, fie lângă cursuri de apă. Aceasta determină apariția pericolului inundațiilor sau al incendiilor, din cauza proastei calități a materialelor de construcție și a vecinătății lor. Problemele locuitorilor vizează lipsa actelor de identitate, lipsa actelor de proprietate (asupra

⁷ Studiul BM, ”Elaborarea strategiilor de integrare pentru zone sărace și comunități defavorizate”, 2014.

terenurilor, a caselor), sărăcia extremă ca și condițiile mizerabile de locuire. Numărul mediului de locuitori al acestui tip de zone este de aproximativ 400 de locuitori, putându-se ajunge la un maximum de 9000 de locuitori, în anumite cazuri. Ponderea populației Roma în astfel de zone este, în medie, de 82%, iar numărul mediu de locuințe în astfel de zone este de 83.

În locuințele sociale modernizate plata utilităților reprezintă o provocare continuă pentru locuitorii săraci, dublata de teama constantă de a fi evacuați (în cazul locuințelor amplasate în orașe) sau de dificultatea legată de prosta accesibilitate (în cazul locuințelor localizate în afara orașului, mai aproape de un sat decât de orașul în care locuitorii s-au născut și au crescut). Din raportările primăriilor, au fost identificate, la nivelul tuturor orașelor țării, un număr de 114 astfel de zone, cu un număr mediu de locuitori /zonă de 194 (putându-se ajunge însă și la un număr de 800 de locuitori/zonă) din care ponderea populației roma este de aproximativ 50%.

Există de asemenea și clădirile de locuințe sociale situate în centrul istoric al orașului - prin „centru istoric” înțelegându-se o zonă centrală de locuințe individuale, aflate într-o stare avansată de degradare, și utilizate, actualmente, ca locuințe sociale. Astfel de zone există, de exemplu, în Brăila și în București (sector 5 – zona Uranus). Cu excepția poziționării centrale, în cadrul orașului, condițiile de viață ale comunităților ce locuiesc în aceste zone se aseamănă, într-o mare măsură, cu cele din zonele de mahala. Se remarcă ponderea ridicată, de aproximativ 81%, a populației Roma în astfel de zone.

Grupurile-țintă cu cel mai mare risc de sărăcie și excluziune socială sunt, după cum s-a arătat, persoanele aparținând etniei Roma, ponderea acestora, în zonele defavorizate, variind de la 46% (în zone de tip ghetou cu blocuri) la 85% (în zone de mahala cu adăposturi improvizate), însă și copiii, persoanele cu dizabilități, persoanele vârstnice se numără, și ele, printre grupurile –țintă risc ridicat de sărăcie.

5.2 Strategie care să răspundă nevoilor specifice ale zonelor geografice cele mai afectate de sărăcie/ ale grupurilor-țintă cu cel mai mare risc de discriminare sau excluziune socială și, dacă este relevant, contribuția la abordarea integrată stabilită în Acordul de parteneriat

Până la momentul actual, intervențiile în tipurile de zone defavorizate au fost realizate fie de către autoritățile publice locale (APL), fie de către reprezentanți ai societății civile (ONG-uri). Și într-o situație, și în cealaltă, ele au fost, cu rare excepții, intervenții punctuale. Astfel, în timp ce intervenția APL-urilor, de mai mare amploare, a vizat aspecte de infrastructură, de genul construcției de locuințe sociale, renovărilor de locuințe sociale, reparării utilităților, crearea de spații de joacă pentru copii etc., intervențiile ONG-urilor, de mai mică amploare, au vizat aspecte legate de ocuparea forței de muncă (inclusiv formare), inițiativele de economie socială și proiectele socioculturale.

Și într-un caz, și în celălalt, a lipsit abordarea integrată și multisectorială care să rezolve mai mult de o problemă. De aceea, strategia care va răspunde nevoilor specifice ale zonelor geografice celor mai afectate de sărăcie se va baza pe principiul intervenției integrate și pe cel al responsabilității plasate la nivelul comunității, implementate prin intermediul instrumentului CLLD.

Obiectivele ce se doresc a fi atinse prin implementarea acestei abordări vizează: asigurarea locuirii decente pentru comunitățile defavorizate, atingerea unui anumit nivel de salubritate în zonele defavorizate, analfabetismul și nivelul scăzut de educație al adulților, lipsa locurilor de muncă în sectorul formal, neparticiparea școlară și riscul mare de abandon școlar în rândul copiilor și tinerilor, accesul redus la servicii medicale, accesul redus al copiilor din comunitate la protecție socială și servicii sociale, lipsa actelor de identitate, nivel ridicat de infraționalitate în zonă, lipsa de coeziune la nivelul comunității etc.

Atingerea acestor obiective se va realiza prin proiecte integrate, cuprinse în strategii de dezvoltare locală, care vor cuprinde atât investițiile în infrastructură, cât și investițiile în furnizarea diferitelor tipuri de servicii.

Investițiile „hard”, respectiv cele în infrastructură vor fi finanțate din POR (FEDR) și vor viza: locuințe sociale, întreprinderi de economie socială și centre comunitare de intervenție integrată medioclă și socială. Aceste intervenții vor contribui la asigurarea locuirii decente, la ameliorarea stării de sănătate și la creșterea ocupării populației defavorizate (prin crearea premiselor ce țin de infrastructura specifică).

Investițiile de tip „soft”, privind diferitele tipuri de servicii vor fi finanțate din PO CU (FSE) și vor viza: cursuri de educație parentală, creșterea nivelului de alfabetizare a populației, cursuri de planificare familială, cursuri de formare profesională, cursuri de reconversie profesională, dezvoltarea abilităților de viață, combaterea discriminării, autonomizarea comunității, activități culturale de integrare socială etc. Aceste intervenții, complementare celor de tip „hard”, vor contribui la ameliorarea stării de sănătate a populației, la dezvoltarea comunitară, la integrarea socio-profesională și culturală a comunităților marginalizate.

Rezultatul general obținut în urma dezvoltării și implementării proiectelor integrate finanțate FEDR și FSE va fi reducerea numărului de zone și comunități marginalizate, contribuind astfel, într-o anumită măsură, la îndeplinirea angajamentului României în ceea ce privește unul dintre obiectivele Strategiei Europa 2020, referitor la incluziunea socială a persoanelor defavorizate și scoaterea lor din sărăcie.

Tabelul 22: Acțiuni pentru abordarea nevoilor specifice ale zonelor geografice cele mai afectate de sărăcie/ale grupurilor-țintă cu cel mai mare risc de discriminare sau excluziune socială

Grup țintă/zonă geografică	Tipurile principale de acțiuni planificate care fac parte din abordarea integrată	Axa prioritară	Fond	Categorie de regiune	Prioritate de investiții
Cele 7 regiuni	<ul style="list-style-type: none"> investițiile în infrastructura de locuire - construirea/reabilitare/modernizare locuințelor sociale investiții în infrastructura de sănătate, educație și servicii sociale - construirea/reabilitarea/moderni 	AP 8	FEDR.	Regiuni mai puțin dezvoltate	PI 9.1.

	<p>zare centrelor integrate de intervenție medico-socială, precum și reabilitare/modernizare de unități de învățământ preuniversitar</p> <ul style="list-style-type: none"> • investițiile în infrastructura de economie socială - construirea/reabilitare/modernizare de clădiri în care se vor desfășura activități de economie socială 				
Regiunea București-Ilfov	<ul style="list-style-type: none"> • investițiile în infrastructura de locuire - construirea/reabilitare/modernizare locuințelor sociale • investiții în infrastructura de sănătate, educație și servicii sociale – construirea/reabilitarea/modernizare centrelor integrate de intervenție medico-socială, precum și reabilitare/modernizare de unități de învățământ preuniversitar • investițiile în infrastructura de economie socială - construirea/reabilitare/modernizare de clădiri în care se vor desfășura activități de economie socială 	AP 8	FEDR	Regiune mai dezvoltată	PI 9.1.

SECȚIUNEA 6. NEVOILE SPECIFICE ALE ZONELOR GEOGRAFICE CARE SUFERĂ DE PE URMA UNOR HANDICAPURI NATURALE SAU DEMOGRAFICE SEVERE ȘI PERMANENTE (DUPĂ CAZ)

N/A

SECȚIUNEA 7. AUTORITĂȚILE ȘI ORGANISMELE RESPONSABILE CU MANAGEMENTUL, CONTROLUL ȘI AUDITUL, PRECUM ȘI ROLUL PARTENERILOR RELEVANȚI

7.1 Autorități și organisme relevante

Tabelul 23: Autorități și organisme relevante

Autoritate/organism	Denumirea autorității/organismului și a direcției sau unității	Directorul autorității/organismului (funcția sau postul)
Autoritate de Management	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice	
Autoritate de Certificare, unde se aplică	Autoritatea de Certificare și Plată	
Autoritatea de Audit	Curtea de Conturi – Autoritatea de Audit	
Organismul unde se vor face plățile de către Comisie	Autoritatea de Certificare și Plată	

7.2 Implicarea partenerilor relevanți

7.2.1 Acțiunile întreprinse cu scopul de a implica partenerii relevanți în pregătirea programului operațional și rolul acestora în implementarea, monitorizarea și evaluarea programului

Elaborarea Programului Operațional Regional a fost coordonată de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, cu respectarea și aplicarea principiului parteneriatului, principiu-cheie al gestionării fondurilor Uniunii Europene, care presupune o cooperare strânsă cu o serie de autorități publice precum și cu alte părți interesate.

În procesul de elaborare a Programului Operațional Regional, s-au avut în vedere principiile Codului de Conduita European, respectiv:

- asigurarea transparenței procesului de selectare a partenerilor (autorități regionale, autorități locale și alte autorități publice, a partenerilor sociali și economici și a organismelor care reprezintă societatea civilă)
- furnizarea de informații adecvate și acordarea de timp suficient în procesul de consultare a partenerilor;
- garantarea implicării efective a partenerilor în procesul de pregătire.

Procesul partenerial pentru elaborarea POR s-a desfășurat atât la nivel național, cu participarea actorilor regionali, cât și la nivel regional, cu participarea reprezentanților nivelului național. Procesul consultativ a început în anul 2004¹² și va continua până la

aprobarea Programului Operațional Regional de către Comisia Europeană.

Direcția Generală Programe Europene, respectiv Direcția AMPOR, Serviciul Planificare, responsabilă cu elaborarea Programului Operațional Regional (POR) 2014-2020 a inițiat un proces de consultare a partenerilor regionali, în principal ai Agențiilor pentru Dezvoltare Regională (ADR-uri), ai ministerelor de linie, ai partenerilor din mediul economic, academic și social pentru elaborarea analizei socio-economice, analizei SWOT și dezbateră axelor prioritare ale Programului Operațional Regional.

În acest sens, în conformitate cu Memorandumul „*Aprobarea acțiunilor și documentelor privind pregătirea accesării și implementării fondurilor europene în perioada 2014-2020*”, aprobat de Guvern în data de 13 iunie 2012, pentru domeniul dezvoltării regionale s-a constituit **Comitetul Consultativ pentru Dezvoltare Regională (CCDR)** coordonat în parteneriat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și Ministerul Fondurilor Europene (MFE).

Prin acest memorandum, MFE a elaborat un set de orientări metodologice privind stabilirea liniilor directoare pentru procesul de programare a fondurilor europene nerambursabile astfel încât să se asigure o coordonare coerentă și unitară a procesului de elaborare a documentelor de programare pentru perioada 2014-2020. De asemenea, memorandumul stabilește principalele elemente privind organizarea și funcționarea cadrului partenerial, astfel încât să se realizeze formalizarea cadrului instituțional care să corespundă abordărilor comunitare.

Comitetul Consultativ pentru Dezvoltarea Regională este alcătuit din reprezentanți ai autorităților și instituțiilor administrației publice centrale, ai organismelor regionale, ai autorităților administrației publice locale, organizații din mediul economic, social, academic și societatea civilă.

Pentru asigurarea unui cadru transparent de colaborare instituțională, MDRAP-AMPOR a organizat procesul de selecție a organizațiilor din mediul economic, social, academic și societatea civilă pentru CCDR 2014 - 2020. Anunțul privind modul de selecție a organizațiilor din mediul economic, social, academic și societatea civilă pentru CCDR 2014 – 2020 a fost postat pe site-ul www.inforegio.ro și pe site-ul www.mdrap.ro.

În ședințele CCDR s-au prezentat și dezbătut contextul general de implementare a intervențiilor finanțate prin politica de coeziune pentru perioada de programare 2014-2020, analizele socio-economice pentru identificarea nevoilor de dezvoltare la nivel regional, dar și prioritățile de dezvoltare stabilite pentru a răspunde nevoilor identificate.

Subsecvent Comitetului Consultativ pentru Dezvoltare Regională (CCDR) au fost create 5 grupuri de lucru (infrastructură de transport, socială, de sănătate și educațională, eficiență energetică, comunități defavorizate, dezvoltare urbană, mediul de afaceri).

În cadrul reuniunilor grupurilor de lucru s-au dezbătut analizele socio-economice, s-au identificat și supus spre analiză prioritățile de dezvoltare, tipurile de activități și beneficiari eligibili. Membrii grupurilor de lucru au formulat puncte de vedere, observații și comentarii care au contribuit la elaborarea Programului Operațional Regional. Astfel, în urma dezbaterilor din grupurile de lucru s-a obținut acordul partenerilor în definirea principalelor priorități de finanțare, precum și în selectarea indicatorilor de monitorizare.

La nivel regional, parteneriatul este asigurat de **Comitetele Regionale pentru elaborarea Planurilor de Dezvoltare Regională (CRP-uri)**, structuri partenariale care reunesc reprezentanți ai instituțiilor și organismelor relevante la nivel local și regional: ADR-uri, Prefecturi, Consilii Județene, servicii deconcentrate ale instituțiilor publice centrale, instituții de învățământ superior și institute de cercetări, precum și parteneri economici și sociali. Parteneriatul regional se află în coordonarea Agențiilor de Dezvoltare Regională.

Comitetele Regionale pentru elaborarea Planurilor de Dezvoltare Regională (CRP) sunt organisme consultative, care funcționează prin organizarea unor grupuri de lucru tematice și județene, corespunzătoare problemelor analizate, precum și prin întâlniri în plen, cu asigurarea reprezentării echilibrate a instituțiilor centrale și regionale, precum și a partenerilor economici și sociali. CRP-urile reprezintă cadrul larg partenerial al CDR-urilor, având rolul de a aviza și de a formula recomandări și propuneri privind conținutul PDR-urilor, precum și de a le aproba.

Structurile partenariale create la nivel regional au asigurat elaborarea în parteneriat a Planurilor de Dezvoltare Regională (PDR), conținând analizele socio-economice și strategiile de dezvoltare ale regiunilor, care fundamentează analizele socio-economice și Strategia Națională de Dezvoltare Regională, precum și Programul Operațional Regional.

Variantele Programului Operațional Regional 2014-2020 au fost publicate pe site-ul www.inforegio.ro pentru consultare și dezbateră publică. În urma consultării publice toate părțile interesate au prezentat propunerile și observațiile la adresa de contact unic programareregionala@mdrap.ro. De asemenea, programul a fost diseminat în cadrul reuniunilor pentru prezentarea și dezbateră programelor operaționale de către Ministerul Fondurilor Europene. Comentariile, observațiile și propunerile s-au înregistrat și în urma analizei interne, au fost integrate în versiunii revizuite ale documentului.

Partenerii vor juca un rol important în pregătirea, implementarea, monitorizarea și evaluarea programului operațional, inclusiv prin participarea la comitetul de monitorizare. La selectarea membrilor comitetului de monitorizare vor fi luați în considerare cât mai mult posibil partenerii relevanți care au fost implicați în elaborarea Programului Operațional Regional.

SECȚIUNEA 8. COORDONAREA DINTRE FONDURI, FEADR, FEPAM ȘI ALTE INSTRUMENTE DE FINANȚARE NAȚIONALE ȘI ALE UNIUNII, PRECUM ȘI COORDONAREA CU BEI

[Referință: articolul 96 alineatul (6) litera (a) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]

Mecanismelor de asigurare a coordonării între Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (EMFF) și alte instrumente de finanțare ale Uniunii și naționale și cu Banca Europeană de Investiții (BEI), ținând seama de dispozițiile relevante stabilite în cadrul strategic comun.

Rolul coordonării intervențiilor propuse spre finanțare din diferite fonduri UE sau naționale revine în perioada de programare 2014-2020 Ministerului Fondurilor Europene, instituția care gestionează implementarea Acordului de Parteneriat 2014-2020.

Pe baza lecțiilor învățate în perioada de programare 2007-2013 și a noilor provocări determinate de arhitectura instituțională a fondurilor europene de investiții în România, un mecanism de coordonare națională, cu structuri pe trei niveluri (comitet strategic, tematic inter-instituțional, operațional), se va înființa, conform prevederilor specificate la nivelul Acordului de Parteneriat, cu scopul de a asigura coerența intervențiilor, complementaritatea și sinergiile în etapele de programare și de implementare.

Mecanismul de coordonare instituțională, propus pentru următoarea perioadă de programare, implică următoarea structură:

1. Managementul Comitetului director pentru gestionarea Acordului de parteneriat - va fi constituit ca un comitet sub responsabilitatea Ministerului Fondurilor Europene

Rolul acestui comitet este de coordonare strategică a implementării Acordului de parteneriat/ Programelor finanțate din fonduri europene structurale și de investiții, fiind compus din ministerele de linie responsabile cu politici publice adresate în Acordul de Parteneriat și alți parteneri socio-economici.

2. Subcomitete Tematice de coordonare

Se vor stabili cinci sub-comitete tematice, în conformitate cu cele cinci provocări pentru finanțarea națională, și anume:

- Promovarea competitivității economice și dezvoltarea locală
- Îmbunătățirea capitalului uman printr-o mai mare ocupare a forței de muncă și incluziune socială și politici educaționale mai bune
- Dezvoltarea infrastructurii moderne pentru creștere economică și locuri de muncă
- Optimizarea utilizării și protecția resurselor naturale și a activelor
- Modernizarea și consolidarea administrației naționale și a sistemului judiciar

Rolul Subcomitetelor tematice de coordonare se referă, în principiu, la: identificarea

evoluțiilor/schimbărilor în diverse domenii politice și impactul acestora asupra strategiei Acordului de Parteneriat și Programelor Operaționale, examinarea relevanței continue a Acordului de Parteneriat, supravegherea îndeplinirii condiționalităților ex-ante, asigurarea sinergiei și coerenței între fondurile ESI prin examinarea criteriilor de eligibilitate și de selecție pentru proiectele (propușe), asigurarea complementarității și abordării integrate între fonduri și programe ESI, asigurarea coerenței cu alte instrumente naționale și comunitare.

3. Grupuri de lucru

Se vor stabili 4 grupuri funcționale de lucru, după cum urmează:

- I. Grupul de lucru funcțional pentru următoarele domenii de interes: simplificare procedurală (limitări administrative, one stop shop, scheme de grant), proceduri operaționale, audit, neregularități și prevenirea fraudei, sisteme electronice de management, comunicare, achiziții publice (acordă sprijin Comitetului interministerial pentru reforma legislativă în domeniul achizițiilor publice, precum și cadrul instituțional stabilit prin Hotărârea de Guvern publicată în M.O. nr. 453 / 20.06.2014), asistență tehnică și resurse umane, principii orizontale, ajutor de stat;
- II. Grupul de lucru funcțional pentru evaluarea performanței, care acoperă domenii precum cadrul de performanță, evaluarea, raportarea, indicatori și statistică, management financiar și prognoze;
- III. Grupul de lucru funcțional pentru coerență teritorială și cooperare teritorială europeană, care acoperă domenii precum cooperarea teritorială europeană și implementarea obiectivelor SUERD;
- IV. Noi abordări ale grupurilor funcționale de lucru pentru domenii referitoare la instrumentele financiare, dezvoltare urbană și investiții teritoriale integrate

Prin POR sunt propuse o serie de intervenții și măsuri care, printr-o abordare sinergică și complementară cu acțiuni și investiții susținute și finanțate din alte fonduri/programe de dezvoltare, contribuie la rezolvarea principalelor provocări și nevoi de dezvoltare identificate. O programare coordonată a intervențiilor cu celelalte programe/strategii este necesară în scopul atingerii obiectivelor naționale de dezvoltare, îndeosebi cele prevăzute în Acordul de Parteneriat, utilizarea eficientă a resurselor și evitarea suprapunerii investițiilor din mai multe programe operaționale și surse de finanțare.

Importante efecte sinergice și complementarități între obiectivele tematice finanțate prin POR și alte programe/strategii pot fi observate.

OT 1 – Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovării. Prin *Axa Prioritară 1 - Promovarea transferului tehnologic*, POR va finanța activități de creare, modernizare și extindere a entităților de inovare și transfer tehnologic, inclusiv dotarea cu echipamente a acestora, precum și servicii tehnologice specifice entităților de transfer tehnologic. Aceste activități sunt complementare activităților finanțate din *POC – Axa Prioritară 1 - Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor*, prin care se vor sprijini întreprinderile să dezvolte activități inovatoare și să comercializeze produse noi bazate pe cercetare și inovare, acordarea de Credite, garanții și măsuri de capital de risc în

favoarea IMM-urilor inovative și a organizațiilor de cercetare care răspund cererilor de piață, Parteneriate pentru transfer de cunoștințe, modernizarea infrastructurilor CD existente și crearea de noi infrastructuri, precum și construirea infrastructurilor de cercetare pan-europene în România, Dezvoltarea unor rețele de centre CD, coordonate la nivel național și racordate la rețele europene și internaționale de profil și asigurarea accesului cercetătorilor la publicații științifice și baze de date europene și internaționale, Crearea de sinergii cu acțiunile de CDI ale programului-cadru ORIZONT 2020 al Uniunii Europene și alte programe CDI internaționale, Atragerea de personal cu competențe avansate din străinătate pentru consolidarea capacității CD.

OT 3 – Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol și a sectorului pescuitului și acvaculturii. În ceea ce privește creșterea competitivității, POR prevede în cadrul AP 2, măsuri suport pentru mediul de afaceri (referitoare la sprijinirea competitivității IMM-urilor), care sunt concepute într-un mod complementar cu acțiunile propuse pentru restructurarea și consolidarea exploatațiilor agricole și investiții în sectorul pescuitului în cadrul FEADR, respectiv FEPAM. Intervențiile care adresează IMM-urile sunt complementare cu cele prevăzute în cadrul programului *COSME - Competitivitatea Întreprinderilor mici și mijlocii*, care oferă finanțare pentru îmbunătățirea accesului la finanțare, îmbunătățirea accesului la piață, precum și îmbunătățirea condițiilor cadru pentru competitivitatea și sustenabilitatea întreprinderilor și promovarea antreprenoriatului și culturii antreprenoriale.

OT 4 – Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele. POR finanțează în cadrul axelor prioritare 3 și 4 investiții în creșterea eficienței energetice a clădirilor (publice și rezidențiale) și infrastructurile publice (iluminat public), care, corelate cu investițiile în sistemele centralizate de alimentare cu energie termică promovate prin POIM, vor contribui la eficientizarea consumului de energie la nivel local.

OT 6 – Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor. În cadrul AP - 5 - *Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural* se poate distinge complementaritatea între diferite măsuri finanțate prin intermediul altor programe operaționale, respectiv PNDR. Astfel, în timp ce POR va finanța măsuri care vizează patrimonial UNESCO, patrimonial cultural național (atât în mediul urban, cât și în mediul rural) și patrimoniul local din mediul urban, PNDR va finanța investiții asociate cu păstrarea, conservarea și renovarea patrimoniului cultural local din mediul rural, inclusive așezăminte monahale, indiferent dacă acestea se află înscrise pe Lista Monumentelor Istorice.

OT 7 – Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore. POR finanțează prin intermediul axei prioritare 6 investiții în infrastructura secundară de transport, complementar investițiilor finanțate POIM (FEDR și FC) care sprijină construcția/ modernizarea/ reabilitarea coridoarelor majore de transport TEN T, respectiv a investițiilor finanțate prin PNDR (FEADR) – drumuri comunale, reabilitarea și modernizarea drumurilor județene și conectarea acestora la rețelele TEN T vor conduce la creșterea accesibilității regionale și locale, în special rurale, stimulând creșterea economică în zonele respective.

OT 8 – Promovarea ocupării forței de muncă sustenabile și de calitate și sprijinirea mobilității forței de muncă. Axa prioritară 7 a POR - Diversificarea economiilor locale

prin dezvoltarea durabilă a turismului va finanța investiții - parte dintr-o strategie de dezvoltare locală, care să contribuie la valorificarea durabilă a resurselor turistice, precum și la creșterea gradului de ocupare a forței de muncă. PNDR va finanța prin FEADR proiecte de investiții private aplicate de către microîntreprinderi și întreprinderi mici care vizează infrastructura agro-turistică de cazare, servicii de agrement și alimentație publică în spațiul rural. De asemenea, prin intermediul FEPAM vor fi sprijinite investiții pentru diversificarea activităților de pescuit în ape interioare către alte activități în afara pescuitului (inclusiv turism). În ambele cazuri, complementaritatea va fi realizată pe tip de beneficiar: autoritate publică locală în cazul POR, alte entități pentru PNDR.

OT 9 – Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei. Implementarea axelor prioritare aferente OT 9, finanțate din POR, va fi complementară cu anumite priorități de investiții din alte programe operaționale. Astfel, Axa prioritară 8 a POR va fi complementară intervențiilor din cadrul POCA, în sensul în care investițiile de tip infrastructural ale POR vor fi completate de investițiile în consolidarea structurilor și competențelor la nivelul instituțiilor și autorităților administrației publice centrale, printre care se poate număra și Ministerul Sănătății, coordonatorul național al politicii din domeniul sănătății. Investițiile PNDR referitoare la crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică, (cele referitoare la rețeaua de drumuri de interes local și la dispensarele medicale rurale) aferente măsurii „[Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale](#)”, vor contribui la sporirea accesibilității serviciilor medicale pentru populația din zonele rurale, completând, astfel, investițiile în infrastructura medicală și socială propuse prin POR. De asemenea, prin Axa prioritară 8 a POR se va asigura partea de infrastructură care va fi corelată cu investițiile în servicii, din cadrul Axei Prioritare 4 a POCU (finanțat din FSE), prin care, printre altele se vizează sporirea accesibilității serviciilor sociale și de asistență medicală, sprijinirea dez-instituționalizării etc.

Prioritățile de investiții aferente axei prioritare 9 a POR se vor corela cu cele din cadrul AP 5 a POCU care își propune, printre altele, sprijinirea dezvoltării de servicii sociale, precum și de servicii comunitare integrate medicale și sociale, precum și cu cele ale PNDR (Măsura 19 – Dezvoltarea locală a LEADER) și, de asemenea, cu asistența non-financiară furnizată prin Fondul European pentru cele mai Defavorizate Persoane (FEAD). Intervențiile integrate finanțate din POR în cadrul Axei prioritare 9 vor fi complementare cu acțiunile aferente programelor naționale de investiții din domeniile sănătății și al asistenței sociale, precum și cu cele dedicate incluziunii romilor. Astfel, Ministerul Sănătății derulează Programul Național de Asistență Comunitară și Acțiuni pentru Sănătate, care, prin activitățile propuse (formarea de asistenți medicali comunitari și mediatori sanitari comunitari romi) completează, prin partea de servicii asigurate, investițiile în infrastructură derulate prin POR.

OT 10 – Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții. POR finanțează prin intermediul axei prioritare 10 investiții pentru îmbunătățirea infrastructurii educaționale. Complementar investițiile finanțate prin PNDR vor viza unități de învățământ cu profil agricol și grădinițele din mediul rural care nu fac parte din clădirea unei școli.

OT 11 – Consolidarea capacității instituționale și o administrației publice eficiente.

Prin finanțarea sistemului de castru în mediul rural, se va asigura o utilizare sinergică a fondurilor FEDR cu FEADR, în măsura în care prin investițiile din POR se vor clarifica probleme legate de identificarea și parcelarea terenurilor din mediul rural și se va facilita accesul la finanțare a potențialilor beneficiari din mediul rural prin PNDR.

POR finanțează, de asemenea, investiții care contribuie la implementarea complementară a unor strategii și instrumente de dezvoltare teritoriale, respectiv ITI, dezvoltare urbană, SUERD și CLLD.

ITI va fi utilizat pentru Rezervația Biosferei Delta Dunării, fiind finanțată din mai multe fonduri și programe operaționale. Coordonarea finanțării investițiilor din Delta Dunării prin intermediul ITI se va face la nivelul Acordului de Parteneriat, fiind stabilit un comitet de coordonare ITI la nivelul MFE care cuprinde reprezentanți ai tuturor autorităților de management care vor finanța prin programele operaționale relevante proiectele din cadrul Strategiei Deltei Dunării.

Sprijinirea unei dezvoltări urbane durabile implică necesitatea promovării unei abordări integrate prin combinarea investițiilor în domeniile economic, social, mediu, etc. Având în vedere domeniile de finanțare relevante pentru autoritățile locale din mediul urban în cadrul POR, proiectele care sunt parte a strategiilor integrate de dezvoltare urbană vor fi finanțate cu prioritate în celelalte programe operaționale relevante.

În scopul consolidării caracterului complementar și a sinergiilor dintre programele și politicile la nivelul regiunii Dunării, POR va contribui, alături de celelalte programe operaționale, la implementarea SUERD prin alocarea unor fonduri pre-determinate distribuite în cadrul diferitelor axe prioritare POR.

Utilizând abordarea CLLD, prin intermediul POR, complementar cu investițiile finanțate din FSE prin POCU, se are în vedere integrarea comunităților marginalizate din mediul urban. În scopul promovării coordonate a fondurilor, se va înființa la nivel național un comitet comun (FEDR și FSE) de selecție a strategiilor de dezvoltare locală, urmând ca fiecare program operațional (POR și POCU) să finanțeze proiectele specifice din cadrul acestor strategii.

SECȚIUNEA 9. CONDIȚIONALITĂȚI EX-ANTE

[Referință: articolul 96 alineatul (6) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]

9.1 Condiționalități ex-ante

Informații referitoare la evaluarea aplicabilității și îndeplinirii condiționalităților ex-ante (opțional).

<9.0 type="S" maxlength="14000" input="M" PA=Y>

Tabelul 24: Condiționalitățile ex-ante aplicabile și evaluarea îndeplinirii acestora

Tabelul 24

Condiționalitate ex-ante	Axele prioritare la care se aplică condiționalitatea	Condiționalitatea ex-ante îndeplinită (da/nu/parțial)	Criteriile	Criteriile îndeplinite (da/nu)	Referință	Explicații
1.1. Cercetare și inovare: Existența unei strategii naționale sau regionale de specializare inteligentă, în conformitate cu programul național de reformă, care să echilibreze cheltuielile private cu cercetarea și inovarea și care să fie conformă cu caracteristicile sistemelor naționale sau regionale eficiente în domeniul cercetării și al inovării.	Axa prioritară 1: Promovarea transferului tehnologic	parțial	1. Implementarea unei strategii naționale sau regionale de specializare inteligentă care:	Nu	http://www.research.edu.ro/ro/articol/3343/strategia-nationala-de-cercetare-si-inovare-2014-2020	Strategia Națională de CDI 2014-2020 este cadrul de politică publică națională care include și orientările de specializare inteligentă și este în curs de aprobare prin Hotărâre de Guvern.
			2. se bazează pe o analiză de identificare a punctelor forte și a punctelor slabe (analiză de tip SWOT) sau pe o analiză similară, cu scopul de a-și concentra resursele asupra unui număr limitat de priorități în materie de cercetare și inovare	Da	http://www.research.edu.ro/ro/articol/3343/strategia-nationala-de-cercetare-si-inovare-2014-2020	Anexa 3 a Strategiei CDI conține o descriere a metodologiei folosite pentru prioritizarea și concentrarea resurselor. Strategia definește un mixt de politici concentrate pe un număr limitat de prioritati selectate prin metode de previziune moderne pornind de la o analiza a potențialului de dezvoltare bazat pe cercetare-inovare (http://www.poscce.edu.ro/uploads/programare-2014-2020/final-report-12-aprilie.pdf) și având în vedere strategiile naționale cu orizont 2020, în special Strategia Națională Pentru Competitivitate și Strategia Națională pentru Sănătate.
			3. prezintă măsurile necesare pentru a stimula investițiile private în activitățile de CDT	Da	http://www.research.ro/ro/articol/3343/strategia-nationala-de-cercetare-si-inovare-2014-2020	În capitolul 4 al strategiei CDI există măsuri pentru stimularea investițiilor private CDI: 4.1 "Crearea unui mediu stimulat pentru sectorul privat" și 4.2 "Sprijin pentru procesul de specializare inteligenta". Unele măsuri vor putea fi implementate și prin: PO Competitivitate,POR,PO Capital Uman, Planul National III de CDI. Pentru a sprijini activitatea de CDI sunt propuse măsuri fiscale și instrumente financiare (seed capital, venture capital and growth, microcredite etc.)

			4. conține un mecanism de monitorizare	Da	http://www.research.ro/ro/articol/3343/strategia-nationala-de-cercetare-si-inovare-2014-2020	Strategia nationala de CDI contine un mecanism de monitorizare și evaluare stabilit pe baza de indicatori și obiective. Capitolul 5 "șinte" prezinta indicatori cu obiective si capitolul 6 "guvernare" prezintă structura de guvernare si un mecanism de monitorizare, precum si o descriere modulului de reactive la constatările monitorizării.
			5. A fost adoptat un cadru care evidențiază resursele bugetare disponibile pentru cercetare și inovare.	Da	http://www.research.ro/ro/articol/3343/strategia-nationala-de-cercetare-si-inovare-2014-2020	Cadrul multianual pentru resursele bugetare disponibile pentru cercetare și inovare este parte din Strategia Națională de CDI. și conține, pe langa, resursele bugetare disponibile și prioritizarea investițiilor in linie cu prioritățile EU și ESFRI
1.2 Infrastructura de cercetare și inovare Existența unui plan multianual pentru înscrierea în buget și prioritizarea investițiilor.			1. A fost adoptat un plan multianual pentru înscrierea în buget și prioritizarea investițiilor legate de prioritățile Uniunii și, dacă este cazul, de Forumul pentru o strategie europeană privind infrastructurile în domeniul cercetării - ESFRI	Da	http://www.research.ro/ro/articol/3343/strategia-nationala-de-cercetare-si-inovare-2014-2020	Cadrul multianual care face parte di Strategia Nationala CDI conține, pe langa, resursele bugetare disponibile și prioritizarea investițiilor in linie cu prioritățile EU și ESFRI

<p>3.1. Au fost efectuate acțiuni specifice pentru a sprijini promovarea spiritului antreprenorial luând în considerare Actul privind micile întreprinderi (Small Business Act - SBA).</p>	<p>Axa prioritară 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii</p>	<p>parțial</p>	<p>1. Acțiunile specifice sunt: — s-au adoptat măsuri pentru a reduce timpul și costurile necesare pentru a crea o întreprindere, având în vedere obiectivele SBA;</p>	<p>Da</p>	<p>https://portal.onrc.ro http://www.imm.gov.ro/59/Activitati-si-acte-legislative</p>	<p>Un portal dedicat pentru servicii on-line pentru mediul de afaceri a fost implementat de catre Oficiul Național al Registrului Comerțului și Ministerul Finanțelor Publice. Măsura ajută antreprenorii să reducă timpul de inițiere a unei afaceri la 3 zile și să reducă implicit costurile. Oficiul Național al Registrului Comerțului obține electronic de la Ministerul Finanțelor Publice certificatul de atestare a documentelor pentru întreprindere în cadrul perioadei de înregistrare de 3 zile. Reducerea timpului de înființare a unei noi întreprinderi la 3 zile și stabilirea unui cost mediu de 100 Euro s-a relizat din 2012 (HG nr. 902/2012 privind aprobarea taxelor și tarifelor pentru operatiunile efectuate de Oficiul National al Registrului Comertului si oficiile registrului comertului de pe langa tribunale a fost publicata in MO nr. 667, din 24 septembrie 2012).</p>
--	---	----------------	--	-----------	---	--

			2. s-au adoptat măsuri pentru a reduce timpul necesar pentru a obține licențele și autorizațiile pentru a iniția și desfășura activitatea specifică a unei întreprinderi, având în vedere obiectivele SBA;	Nu		<p>O primă măsură care a fost pusă în aplicare a fost implementarea procedurii electronice de cerere și transmitere a certificatului privind înregistrarea documentelor care stipulează dreptul asupra părților sociale (Ordinul ANAF nr.2015/2012 – http://www.aippimm.ro/categorie/propuneri_ig/)</p> <p>Prin HG nr.685/2013 s-a constituit Grupului de lucru pentru elaborarea și monitorizarea Planului de acțiuni referitor la îmbunătățirea mediului de afaceri, care în urma analizelor efectuate va propune completări/modificări legislative inclusiv în ceea ce privește obținerea licențelor și permiselor. Grupul de lucru a elaborat Planul de Acțiune 2013-2014 care se află în implementare.</p> <p>Planul care conține măsuri de simplificare legislativă și legislativă a mediului de afaceri. Una dintre măsuri este revizuirea cadrului legislativ privind obținerea licențelor și permiselor, având în vedere obiectivele SBA.</p> <p>http://www.imm.gov.ro/60/Grupuri-delucru-interministeriale</p>
--	--	--	--	----	--	---

			3. s-a adoptat un mecanism de monitorizare a implementării măsurilor din SBA care au fost aplicate și de evaluare a impactului pe care legislația îl are asupra IMM-urilor.	Da	http://www.imm.gov.ro/46/Legislatie-IMM http://imm.gov.ro/93/Testul-IMM	Legea 346/2004 (cu modificările și completările ulterioare) – art.25(4) – stabilește un un Comitet Consultativ pentru Dezvoltarea sectorului IMM, în care sunt incluși reprezentanți ai Camerelor de comerț și industrie, IMM-urilor, organizațiilor non-guvernamentale, autorități specializate din administrația publică centrală, precum și autorități locale. Art.9 stabilește de asemenea un Grup pentru evaluarea impactului economic al actelor normative asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Legea 346/2004 (modificată și completată prin Legea 62/2014) art9. stabilește un Grup de Lucru prin care este introdusă evaluarea impactul inițiativelor legislative asupra întreprinderilor mici și mijlocii. De asemenea, art91 stabilește obligația de a introduce și utiliza”Testul IMM” pentru a evalua impactul inițiativelor legislative asupra mediului de afaceri, conform principiilor “o singură dată” (Only once), „Gândeți mai întâi la scară mică” (think small first) ”numărul constant” (one in/one out).
4.1. Pentru construcția sau renovarea clădirilor, s-au derulat acțiuni de promovare a eficienței în utilizarea energiei de către utilizatorul final și investiții eficiente din punctul de vedere al costurilor în eficiența energetică.	Axa prioritară 3: Sprijinirea creșterii eficienței energetice în clădirile publice Axa prioritară 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	da	Acțiunile constau în: 1. măsurile de asigurare a existenței unor cerințe minime privind performanța energetică a clădirilor consecvente cu articolul 3, articolul 4 și articolul 5 din Directiva 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului (1);	Da	Legea nr.159/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 372/2005 care transpune Directiva UE/31/2010 a fost publicată în Monitorul Oficial nr.283 din 20 mai 2013 http://www.mdrt.ro/userfiles/lege_modificare_372_2005.pdf	Legislația națională care transpune condițiile referitoare la performanța energetică a clădirilor este următoarea: - Ordinul Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului nr.157/2007 pentru aprobarea reglementărilor tehnice “Metodologie de calcul a performanței energetice a clădirilor ”; - Ordin al Ministerului Dezvoltării Regionale și Locuințelor nr.1071/2009 privind modificarea și completarea ordinului Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului nr.157/2007 pentru aprobarea reglementărilor tehnice “Metodologie de calcul a performanței energetice a clădirilor ”; - Ordin al Ministerului Dezvoltării Regionale și

						Turismului nr.1217/2010 în completarea anexei nr.4 "Partea IV – Breviar de calcul al performanței energetice a clădirilor și apartamentelor, indicativ Mc 001/4-2009" la Ordinul Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului nr.157/2007 pentru aprobarea reglementărilor tehnice "Metodologia de calcul al performanței energetice a clădirilor".
		2. măsurile necesare pentru instituirea unui sistem de certificare a performanței energetice a clădirilor în conformitate cu articolul 11 din Directiva 2010/31/UE;	Da	Ordin al Ministerului transporturilor, construcțiilor și turismului nr.157/2007 pentru aprobarea reglementărilor tehnice "Metodologia de calcul al performanței energetice a clădirilor" cu modificările și completările ulterioare: - Partea III – Certificatul de audit și de performanță a clădirii – Capitolul III 2.3, anexa 7 și 8 – Informații privind certificarea clădirilor		
		3. măsuri de asigurare a unei planificări strategice privind eficiența energetică în conformitate cu articolul 3 din Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului (2);	Da	Pentru clădiri rezidențiale: - OUG 18/2009, aprobată cu modificări prin Legea nr. 158/20011, cu modificările și completările ulterioare - OUG 69/2010, aprobată cu modificări prin Legea nr.76/2011		
		4. măsuri în conformitate cu articolul 13 din Directiva 2006/32/CE a Parlamentului European și a Consiliului (3) privind eficiența energetică la		HG 22/2008 privind eficiența energetică și promovarea utilizatorilor finali de energie regenerabilă (art.9)		După cum se menționează deja prin Legea energiei nr.13/2007 pentru fiecare punct de consum de energie electrică trebuie să fie montat ulterior contoare de energie individuale. Aceiași situație se aplică și pieței gazelor

			utilizatorii finali și serviciile energetice pentru a asigura instalarea de contoare individuale la clienții finali, în măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic, rezonabil din punct de vedere financiar și proporțional în raport cu potențialele economii de energie.		HG nr.1007/2004 pentru aprobarea furnizării energiei electrice consumatorilor (art.85 și 128)	naturale unde aprox. 6% din astfel de metri se află în clădiri cu grupuri de apartamente. (pe o scară sau pentru întregul bloc). Pentru energia termică acestea contoare sunt instalate în perimetrul clădirii. Sunt preconizate proiecte de contorizare inteligente.
T09.1- Existența și implementarea unui cadru strategic de politică națională pentru reducerea sărăciei care vizează incluziunea activă a persoanelor excluse de pe piața muncii în lumina Orientărilor privind ocuparea forței de muncă.	Axa prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale		1. Existența unui cadru strategic de politică națională pentru reducerea sărăciei, care vizează incluziunea activă și care:	Nu		Elaborarea Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2014-2020 este o măsură suplimentară asumată de Guvernul român pentru promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei și îmbunătățirea politicilor existente, cu scopul de a reduce numărul de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială cu 580.000 persoane, până în 2020. Strategia Națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2014 - 2020 va fi elaborată cu asistență tehnică (Banca Mondială).
			2. constituie o bază justificativă suficientă pentru elaborarea unor politici de reducere a sărăciei și de monitorizare a evoluțiilor;	Nu		- iulie 2001, Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat (VMG); - Legea nr. 116/2002 pentru prevenirea și combaterea marginalizării sociale - Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă - septembrie 2011, OUG nr. 70/2011 privind măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece; - decembrie 2010, Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei – pentru familiile cu copii; - septembrie 1993, Legea nr. 61/2003 privind alocația de stat pentru copii; - decembrie 2010, OUG nr.111/2010 privind

						concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor; actul legiferează, de asemenea, eneficiile sociale pentru persoanele/copii cu dizabilități; - iunie 2004, Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului ce legiferează alocația pentru copii aflați în sistemul de protecție;
			3. conține măsuri de sprijinire a atingerii țintei privind sărăcia și excluderea socială la nivel național (definită în Programul Național de Reformă), care include promovarea locurilor de muncă durabile și de calitate pentru persoanele cele mai expuse riscului de excludere socială, inclusiv pentru persoanele din comunitățile marginalizate;	Nu		Strategia Națională privind promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei 2014-2020 va include măsuri de sprijinire a realizării țintei naționale pentru sărăcie și excludere (astfel cum sunt definite în PNR) și va acoperi următoarele secțiuni: - Politicile de ocupare a forței de muncă și privind piața muncii (inclusiv măsurile care favorizează sectorul economiei sociale) - Protecția socială (prestații de asistență socială, servicii sociale, pensii) - Protecția gospodăriilor sărace față de creșterea tarifelor la energie - Educație, sănătate și condițiile de locuire - Sărăcia din mediul rural, și - Dimensiuni regionale ale sărăciei și incluziunea socială Strategia Națională privind promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei este o strategie orizontală, ce intersectează diverse strategii sectoriale, și reprezintă una dintre strategiile cheie pentru atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020.
			4. implică părțile interesate relevante în combaterea sărăciei;			În procesul de elaborare a Strategiei Naționale privind promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei 2014-2020 au fost implicați și consultați actorii relevanți. Actele legislative în domeniul incluziunii sociale și combaterii sărăciei ce sunt elaborate de către MMFPSPV sunt prezentate pentru consultare publică (această prevedere este

						stipulată de lege). Analiza socio-economică în ceea ce privește incluziunea socială și economia socială a fost elaborată cu contribuția a peste 100 de actori relevanți, respectiv 40 actori relevanți
			5. în funcție de nevoile identificate, include măsuri pentru trecerea de la îngrijirea instituțională la cea bazată pe comunitate.	Nu		http://www.mmuncii.ro/j33/index.php/ro/transparenta/proiecte-in-dezbatere/3172-2014-02-03-proiecthg-strategiecopii http://www.mmuncii.ro/j33/index.php/ro/transparenta/proiecte-in-dezbatere/3191-2014-02-12-strategiedppd
			6. La cerere și dacă este justificat, părțile interesate relevante vor primi asistență pentru prezentarea de proiecte și pentru implementarea și gestionarea proiectelor selectate.	Nu		
T09.2-Existența unui cadru strategic de politică națională privind incluziunea persoanelor de etnie Roma	Axa prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale		1.Existența unei strategii de incluziune a romilor care:	Nu		
			2. stabilește obiective naționale realizabile pentru integrarea romilor și reducerea decalajului față de restul populației. Aceste ținte ar trebui să vizeze cele 4 obiective ale UE de integrare a populației de etnie Roma, referitoare la educație, ocuparea unui loc de muncă, servicii medicale și locuințe.	Nu		
			3. identifică, acolo unde este cazul, microregiunile defavorizate sau cartierele segregate în care comunitățile trăiesc în condițiile cele mai precare, folosind indicatori socioeconomi ci și teritoriali	Nu		

			deja existenți (și anume nivelul educațional foarte scăzut, șomajul pe termen lung etc.);			
			4. include metode puternice de monitorizare pentru a evalua impactul acțiunilor de integrare a romilor, precum și un mecanism de revizuire pentru a permite adaptarea strategiei;	Nu		
			5. este concepută, implementată și monitorizată în strânsă cooperare și în cadrul unui dialog permanent cu organizațiile societății civile romă, cu autoritățile regionale și locale;	Da	Strategia asigură implicarea societății civile și a autorităților locale și regionale (grupuri de lucru comune, grupuri de inițiativă locale, grupuri de lucru locale, departamente județene pentru populația de etnie Roma) în implementarea și monitorizarea strategiei (Capitolul XII) http://www.anr.gov.ro/docs/MO6bis.pdf	
			6. La cerere și dacă este justificat, părțile interesate relevante vor primi asistență pentru prezentarea de proiecte și implementarea și gestionarea proiectelor selectate.	Nu		
T09.3- Existența unui cadru strategic de politică națională sau regională pentru sănătate în limitele articolului 168 din TFUE, care asigură	Axa prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale		1. Existența unui cadru strategic de politică națională sau regională pentru sănătate care conține:	Nu		Există un proiect de strategie disponibil pe site-ul Ministerului Sănătății http://www.ms.gov.ro/documente/Anea%201-%20SNS_905_1802.pdf
			2. Măsuri coordonate	Nu		

sustenabilitate din punct de vedere economic			pentru îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate;			
			3. Măsuri de stimulare a eficienței în sectorul sănătății, prin aplicarea de modele de prestare a serviciilor și infrastructură;	Nu		
			4. Un sistem de monitorizare și revizuire	Nu		
			5. Un stat membru sau o regiune a adoptat un cadru care specifică resursele bugetare disponibile estimative și o concentrare eficientă din punctul de vedere al costurilor resurselor asupra nevoilor stabilite ca priorități pentru sănătate	Nu		
T10.1 Abandonul școlar timpuriu: Existența unui cadru strategic de politică pentru a reduce abandonul școlar timpuriu (AST) în limitele articolului 165 din TFUE.	Axa prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale		1. Existența unui sistem pentru colectarea și analizarea datelor și informațiilor privind AST la nivelurile relevante care:	Nu		Proiectul documentului “Cadru Strategic de Reducere a Părăsirii Timpurii a Școlii”, pag.11, pct. 1.1, 1.2; pag.80-83; anexa 4; anexa 5;
			2. constituie o bază justificativă suficientă pentru elaborarea unor politici specifice și monitorizarea evoluțiilor.	Nu		Proiectul documentului “Cadru Strategic de Reducere a Părăsirii Timpurii a Școlii”, pag. 10, pct.15; pag.72, pct.5; anexa 2A;
			3. Se instituie un cadru strategic de politică privind AST care:	Nu		Proiectul documentului “Cadru Strategic de Reducere a Părăsirii Timpurii a Școlii”, pag. 7-15, pct.9; pag.9, pct. 13
			4. se bazează pe dovezi;	Nu		Proiectul documentului “Cadru Strategic de Reducere a Părăsirii Timpurii a

						Școlii”, pag. pag.16-32
			5. acoperă sectoarele educaționale relevante, inclusiv dezvoltarea copiilor cu vârste fragede și vizează în special grupurile vulnerabile care sunt cel mai expuse riscului de AST, inclusiv persoanele din comunitățile marginalizate, și conține măsuri de prevenire, intervenție și compensare;	Nu		Proiectul documentului “Cadru Strategic de Reducere a Părăsirii Timpurii a Școlii”, pag. 8, pct. 10,11, 12 pag.12, table 1; pag.44, pct.3.1; pag.50, pct.4.3; pag.54, pct.4.4; anexa1A; anexa 6;
			6. implică toate sectoarele de politică și părțile interesate relevante pentru combaterea AST.	Nu		Proiectul documentului “Cadru Strategic de Reducere a Părăsirii Timpurii a Școlii”, pag.7, pct 8,pag.33-36; pag.84-86
T10.2- Învățământul superior: Existența unui cadru strategic de politică națională sau regională pentru creșterea nivelului de instruire până la forme de învățământ superior, sporirea calității și eficienței în limitele articolului 165 din TFUE.	Axa prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale		1. Existența unui cadru strategic de politică națională sau regională pentru învățământul superior care include următoarele elemente:	Nu		Versiunea finală a Cadru Strategic pentru Creșterea participării, calității și eficienței învățământului terțiar din România, 15 iunie 2014, Pag. 12, (Viziune), Secțiunea 4
			2. atunci când este necesar, măsuri de creștere a participării și a nivelului de instruire care:	Nu		Versiunea finală a Cadru Strategic pentru Creșterea participării, calității și eficienței învățământului terțiar din România, 15 iunie 2014, Pag. 9 Obiective ale Strategiei Europa 2020 – situația actuală
			3. cresc participarea la învățământul superior în	Nu		

			rândul persoanelor cu venituri mici și al altor grupuri slab reprezentate, acordând o atenție deosebită grupurilor defavorizate, inclusiv persoanelor din comunități marginalizate;			<p>Versiunea finală a Cadrului Strategic pentru Creșterea participării, calității și eficienței învățământului terțiar din România, 15 iunie 2014, Pag. 69 (secțiunea 5)- nu se specifica grupurile cu venituri mici</p> <p>Pag. 97 (anexa 3)</p> <p>Pag. 110 (anexa 7)</p>
			4. reduc ratele de abandon/ sporesc ratele de absolvire;	Nu		<p>Versiunea finală a cadrului strategic pentru Cadrului Strategic pentru Creșterea participării, calității și eficienței învățământului terțiar din România, 15 iunie 2014, Pag. 9 , 27, 31, 39</p> <p>La pag. 69-70 sunt prezentate date statistice</p>
			5. măsuri care încurajează conținutul inovator și crearea de programe;	Nu		<p>Versiunea finală a Cadrului Strategic pentru Creșterea participării, calității și eficienței învățământului terțiar din România, 15 iunie 2014,</p> <p>Inovatie: Pag. 19, 41, 43, 48</p> <p>Pag. 97 (Anexa 3)</p>

			6. măsuri de creștere a capacității de inserție profesională și a spiritului antreprenorial care:	Nu		Versiunea finală a Cadrului Strategic pentru Creșterea participării, calității și eficienței învățământului terțiar din România, 15 iunie 2014, Pag. 43, 48 Anexa 3
			7. încurajează dezvoltarea „competențelor transversale”, inclusiv spiritul antreprenorial, în programele relevante de învățământ superior;	Nu		Versiunea finală a Cadrului Strategic pentru Creșterea participării, calității și eficienței învățământului terțiar din România, 15 iunie 2014, Pag. 39, 45, 48 Anexa 7
			8. reduc diferențele dintre bărbați și femei în ceea ce privește opțiunile de învățământ și profesionale.	Nu		Versiunea finală a Cadrului Strategic pentru Creșterea participării, calității și eficienței învățământului terțiar din România, 15 iunie 2014, Pag. 36, 39 Anexa 3, Anexa 7
T10.3- Învățarea pe tot parcursul vieții: Existența unui cadru strategic de politică națională și/sau regională pentru învățarea pe tot	Axa prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale		1. Existența unui cadru strategic de politică națională sau regională pentru învățarea pe tot parcursul vieții care conține măsuri:	Nu		Proiectul Strategiei pentru Învățarea pe tot parcursul vieții, pag.6, pct 7;

parcursul vieții în limitele articolului 165 din TFUE.						
			2. de sprijinire a serviciilor de dezvoltare și conectare pentru ÎPV, inclusiv de implementare a acestor servicii și de îmbunătățire a competențelor (validare, consiliere, educație și formare), precum și obținerea implicării părților interesate relevante și încheierea de parteneriate cu acestea;	Nu		Proiectul Strategiei pentru Învățarea pe tot parcursul vieții, pag.6, pct. 8; pag.23-24; pag. 40, pct. 127-131; pag. 42, pct. 133,134,135,136-138; pag.37
			3. pentru îmbunătățirea competențelor diverselor grupuri țintă în care acestea sunt identificate ca priorități în cadrele strategice de politică națională sau regională (de exemplu, ale tinerilor care urmează cursuri de formare profesională, ale adulților, ale părinților care reintră pe piața muncii, ale lucrătorilor subcalificați și în vârstă, ale migranților și ale altor grupuri dezavantajate, în special ale persoanelor cu handicap);	Nu		Proiectul Strategiei pentru Învățarea pe tot parcursul vieții, pag 15-17; pag.45-47; pag.67(anexa 4); pag.45
			4. măsuri pentru a spori accesul la ÎPV inclusiv prin eforturi de implementare eficace a instrumentelor care favorizează transparența (de exemplu, Cadrul european al calificărilor, Cadrul național al calificărilor, Sistemul european de credite pentru	Nu		Proiectul Strategiei pentru Învățarea pe tot parcursul vieții, pag. 30 (pct.94) pag.38-41,

			educație și formare profesională, Cadrul european de referință pentru asigurarea calității în educația și formarea profesională);			
			5. măsuri de sporire a relevanței educației și formării pentru piața muncii și de adaptare a acestora la necesitățile grupurilor țintă identificate (de exemplu, tineri care urmează cursuri de formare profesională, adulți, părinți care reintră pe piața muncii, lucrători subcalificați și în vârstă, migranți și alte grupuri dezavantajate, în special persoane cu handicap).	Nu		Proiectul Strategiei pentru Învățarea pe tot parcursul vieții, pag. 11-16;
T10.4- Existența unui cadru strategic de politică națională sau regională pentru creșterea calității și eficienței sistemelor de educație și formare profesională (EFP), în limitele articolului 165 din TFUE.			1. Existența unui cadru strategic de politică națională sau regională pentru creșterea calității și eficienței sistemelor de educație profesională, în limitele articolului 165 din TFUE, care include măsuri pentru următoarele elemente:	Nu		Proiectul Strategiei pentru Învățarea pe tot parcursul vieții, 29 mai 2014, pag. 5
			2. Îmbunătățirea relevanței pe piața muncii a sistemelor de EFP, în strânsă colaborare cu părțile interesate relevante, inclusiv prin mecanisme de anticipare a competențelor, adaptarea programelor de învățământ și consolidarea	Nu		Proiectul Strategiei pentru Învățarea pe tot parcursul vieții, 29 mai 2014, Pag. 15-16, pag. 41 (art. 130)

			dispozițiilor privind formarea la locul de muncă, în diversele sale forme;			
			3. creșterea calității și a atractivității EFP, inclusiv prin elaborarea unei abordări naționale pentru asigurarea calității EFP (de exemplu în conformitate cu Cadrul european de referință pentru asigurarea calității în educația și formarea profesională) și de utilizare a instrumentelor de asigurare a transparenței și de recunoaștere, cum ar fi Sistemul european de credite pentru educație și formare profesională (ECVET).	Nu		Proiectul Strategiei pentru Învățarea pe tot parcursul vieții, 29 mai 2014, Pag. 18, pag. 40

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Axele prioritare la care se aplică cond.	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinire: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile)	Explicație
<i>Tabelul 24</i>						
CONDIȚIONALITĂȚI EX-ANTE GENERALE APLICABILE ȘI EVALUAREA ÎNDEPLINIRII ACESTORA						
G 3. Dizabilități - Existența capacității administrative pentru implementarea și aplicarea Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități (UNCRPD) în domeniul fondurilor ESI, conform Deciziei 2010/48/CE a Consiliului	AP 3-10	Nu	1. Măsuri, în conformitate cu cadrul instituțional și legislativ al statelor membre, pentru consultarea și implicarea organismelor ce răspund de protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități sau a organizațiilor reprezentative ale persoanelor cu dizabilități, ca și a altor actori relevanți, pe tot parcursul pregătirii și implementării programelor;	Nu		
			2. Măsuri de formare a personalului autorităților implicate în gestionarea și controlul fondurilor ESI în domeniul legislației aplicabile și al politicii la nivelul Uniunii și la nivel național referitoare la dizabilitate, inclusiv prin accesibilitatea și aplicarea practică a UNCRPD așa cum se reflectă în legislația Uniunii și în cea națională, după caz;	Nu		
			3. Măsuri pentru a asigura monitorizarea aplicării articolului 9 din UNCRPD în legătură cu fondurile	Nu		

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Axele prioritare la care se aplică cond.	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile)	Explicație
			ESI pe tot parcursul pregătirii și implementării programelor.			
G 4. Achiziții publice Existența unor măsuri pentru aplicarea efectivă a legislației Uniunii privind achizițiile publice în domeniul fondurilor ESI.	AP 3-12	Nu	1. Măsuri pentru aplicarea efectivă, prin mecanisme corespunzătoare, a normelor Uniunii privind achizițiile publice;	Nu		<p>Cadrul legislativ național privind achizițiile publice este armonizat cu acquis-ul comunitar (OUG nr. 34/2006, HG nr. 925/2006, legislație de nivel terțiar).</p> <p>Prevederile legislative au fost detaliate în protocoale între AM-uri, ANRMAP și UCVAP, pentru a defini mecanismul de cooperare și feedback, momentul și amploarea verificărilor făcute de fiecare instituție și termenele limită procedurale.</p> <p>ANRMAP realizează verificări ex-ante ale documentației de atribuire. UCVAP realizează verificări în timp real ale procedurilor de achiziții publice.</p> <p>Prin memorandum guvernamental a fost instituit mecanismul pentru identificarea ex-ante a conflictului de interese.</p> <p>Prin memorandum au fost stabilite</p>

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Axele prioritare la care se aplică cond.	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinire: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile)	Explicație
						<p>liste de verificare care asigură identificarea neregulilor la nivel orizontal. OUG 66/2011 stabilește corecțiile ce trebuie aplicate în caz de nereguli.</p> <p>Autoritățile de Management au personal cu responsabilități specifice care se ocupă de verificarea achizițiilor publice.</p>
			2. Măsuri care asigură proceduri transparente de atribuire a contractelor;	Nu		<p>OUG 34/2006 care reglementează domeniul achizițiilor publice stabilește principiile care stau la baza atribuirii contractelor de achiziții publice: nediscriminarea, tratamentul egal; recunoașterea reciprocă; transparența, proporționalitatea; eficiența utilizării fondurilor publice și asumarea răspunderii.</p> <p>Verificările ex-ante realizate de ANRMAP/UCVAP asigură îndrumare pentru autoritățile contractante.</p> <p>Redactarea documentelor de licitație și evaluarea de oferte se</p>

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Axele prioritare la care se aplică cond.	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinire: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile)	Explicație
						face de către sutoritatea contractantă cu respectarea legislației terțiare, evitându-se apariția situațiilor identificate de către Comisia Europeană/AA. SEAP este actualizat constant conform modificărilor legislative și este gestionat de MSI, acesta conținând toate invitațiile pentru depunerea de oferte cu o valoare estimată mai mică decât pragul specificat în directivele UE Pentru achizițiile directe cu o valoare mai mare de 5000 € sunt trimise notificari în sistem de catre autoritatile contractante www.e-licitatie.ro
			3. Măsuri de formare a personalului și diseminare de informații destinate personalului implicat în implementarea fondurilor ESI;	Nu		S-au organizat sesiuni de formare pentru personalul implicat în aplicarea legislației UE privind achizițiile publice la toate nivelurile relevante (AM-uri, OI-uri, AC, AA și beneficiari). Proiectul „Sprijin pentru personalul implicat în gestionarea

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Axele prioritare la care se aplică cond.	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinire: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile)	Explicație
						<p>instrumentelor structurale pentru a optimiza sistemul de achiziții publice” asigură diseminarea și schimbul de informații privind domeniul achizițiilor publice și organizarea de grupuri de lucru comune (ANRMAP, UCVAP, MFE, ACP, AA și AM-uri).</p> <p>Proiectul „Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale, va furniza programe de formare în gestionarea instrumentelor structurale și a achizițiilor publice pentru toate organismele implicate în aplicarea normelor privind achizițiile publice în domeniul fondurilor ESI.</p> <p>SEAP oferă informații pentru tot personalul care aplică normele UE privind achizițiile publice.</p>
			4. Măsurile de asigurare a capacității administrative pentru	Nu		Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Axele prioritare la care se aplică cond.	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinire: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile)	Explicație
			implementarea și aplicarea normelor Uniunii privind achizițiile publice.			Achizițiilor Publice (ANRMAP) are un rol fundamental în elaborarea, promovarea și aplicarea politicii de achiziții publice. Ministerul Fondurilor Europene a elaborat un Ghid privind principalele riscuri în domeniul achizițiilor publice. Ghidul se bazează pe recomandările Comisiei Europene emise în urma misiunilor de audit. Acest ghid ajută beneficiarii să evite greșelile în acest domeniu. În prezent este în vigoare o documentație standardizată pentru proiectele de infrastructură (sectorul mediului și al transportului), folosită de către Autoritățile Contractante. http://www.anrmap.ro/documente
G 5. Ajutoare de stat - existența unor măsuri de aplicare eficace a normelor Uniunii privind ajutoarele de stat în domeniul fondurilor ESI.	AP 1-2	Parțial	1. Măsuri pentru aplicarea eficace a normelor Uniunii privind ajutoarele de stat;	Nu		
			2. Măsuri de formare și diseminare a	Da	A fost dezvoltat și actualizat	

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Axele prioritare la care se aplică cond.	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinire: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile)	Explicație
			informațiilor pentru personalul implicat în punerea în aplicare a fondurilor ESI;		<p>în permanență un site specializat referitor la ajutorul de stat. Site-ul este disponibil în limba română, dar și în limba engleză. Site-ul poate fi consultat la oricare dintre următoarele adrese:</p> <p>www.renascce.eu www.ajutordestat.ro www.ajutordestat.eu</p> <p>Expertii în ajutoare de stat din cadrul Consiliului Concurenței pot fi contactați folosind informațiile de contact prezentate pe site (număr de telefon și de fax, e-mail): http://www.renascce.eu/?pag=153&limba=ro</p>	
			3. Măsuri de asigurare a capacității administrative pentru punerea în aplicare și implementarea normelor Uniunii privind ajutoarele de stat.	Da	A fost dezvoltat și actualizat în permanență un site specializat referitor la ajutorul de stat. Site-ul este disponibil atât în limba	

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Axele prioritare la care se aplică cond.	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinire: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile)	Explicație
					română, cât și în limba engleză și poate fi consultat la oricare dintre următoarele adrese: www.renascc.eu www.ajutordestat.ro www.ajutordestat.eu Experții în ajutor de stat din cadrul Consiliului Concurenței pot fi contactați folosind informațiile de contact prezentate pe site (telefon și număr de fax, e-mail): http://www.renascc.eu/?pag=153&limba=ro	
G 6. Legislația de mediu referitoare la evaluarea impactului asupra mediului (EIM) și la evaluarea strategică de mediu (ESM) - existența unor măsuri pentru aplicarea eficace a legislației de mediu a Uniunii referitoare la evaluarea impactului asupra mediului și a evaluării strategice de mediu	AP 1-11	Parțial	1.Măsuri pentru aplicarea eficace a Directivei 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului (pentru evaluarea impactului asupra mediului) și a Directivei 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului (pentru evaluarea strategică de mediu);	Da	Directivele EIM/ESM sunt EIM – prin HG nr. 445/2009 http://www.mmediu.ro/proiectia_mediului/legislatie_orizontala/legislatia_specifica/HG445_13_iulie2009_EI_A.pdf ESM – prin HG nr. 1076/2004	Există mecanisme pentru asigurarea calității informațiilor folosite în procesul EIM (HG nr. 445/2009) și ghiduri metodologice aplicabile etapelor procedurii-cadru EIA (Ordinul nr. 863/2002). Se aplică măsuri juridice privind experții acreditați/calificați care

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Axele prioritare la care se aplică cond.	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinire: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile)	Explicație
					http://www.mmediu.ro/protectia_mediului/legislatie_orizontala/legislatia_specifica/HG-SEA-ROMANA.pdf Instituțional procedura EIM/ESM este pusă în aplicare unitar, de fiecare agenție județeană pentru protecția mediului, de ANPM și MMSC, conform OM nr. 135/2010 și prin HG nr. 1000/2012.	elaborează documentația EIM-MO nr. 1026/2009: Publicul are oportunitatea de a participa la procedurile de decizie în materie de mediu (art 15 și 16-HG nr. 445/2009, OM nr. 135/2010, art.28-33-HG 1076/2004, Ghidul privind consultarea publicului în cadrul procedurilor EIM și ESM). Accesul la justiție al publicului se face pe baza art 24 și 25 din HG nr. 445/2009 și Legea nr 86/2000 de ratificare a Convenției Aarhus. Există procedura de evaluare a impactului asupra mediului în context transfrontieră și de participare a publicului la luarea deciziei în cazul proiectelor cu impact transfrontieră (ordinul 864/2002).
			2. Măsuri de formare și de difuzare a informațiilor pentru personalul implicat în punerea în aplicare a Directivei EIM și a Directivei ESM;	Nu		În 2007, 2008, 2010 autoritățile de mediu au beneficiat de formare privind aplicarea: dispozițiilor EIM și ESM; orientărilor referitoare la planurile energetice, industriale,

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Axele prioritare la care se aplică cond.	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile)	Explicație
						<p>spațiale și de transport; a ghidurilor specifice fiecărui sector cu privire la ape, ape reziduale, deșeuri, încălzire și transport; a cerințelor în sensul anexei 21 la Regulamentul nr. 1083/2006.</p> <p>România aplică un sistem de difuzare și schimb de informații pentru personalul implicat în punerea în aplicare a Directivei EIM și a Directivei ESM. Pe site-urile MECC și ANPA au fost publicate informații cu privire la punerea în aplicare a Directivei EIM și a Directivei ESM.</p> <p>În perioada 2014-2020, formarea autorităților de mediu se va desfășura pe baza strategiei și planului pentru formarea personalului implicat în punerea în aplicare a EIM și ESM la toate nivelurile relevante. Formarea se va desfășura în două etape: 2014-2016 și 2017-2020, folosind fonduri din perioadele de programare</p>

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Axele prioritare la care se aplică cond.	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinire: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile)	Explicație
						2007-2013 și 2014-2020.
			3. Măsuri de garantare a unei capacități administrative suficiente.	Da	<p>Ghiduri:</p> <p>EIM pentru tipuri de proiecte de infrastructură http://www.anpm.ro/ghiduri_eia</p> <p>ESM pentru anumite planificări sectoriale http://www.anpm.ro/articole/avizul_de_mediu</p> <p>evaluarea efectelor planurilor sau proiectelor asupra ariilor protejate http://www.mmediu.ro/proiectia_mediului/legislatie_orizontala/legislatia_specifica/Evaluarea-adekvata.pdf</p> <p>aplicarea procedurii de evaluare de mediu pentru planuri și programe http://www.mmediu.ro/leg</p>	<p>La nivelul APM-urilor și ANPM sunt structuri cu funcții și personal specializat privind EIA/SEA.</p> <p>Procedura EIM/ESM este aplicată consecvent la nivelul autorităților în conformitate cu competențele instituite în OM nr. 135/2010 și HG nr. 1000/2012.</p> <p>Legislația specifică include elemente care contribuie la asigurarea informațiilor folosite în procedurile EIM și ESM, astfel:</p> <ul style="list-style-type: none"> – HG nr. 445/2009 stabilește procedura pentru evaluarea impactului asupra mediului desfășurată de autoritățile centrale sau locale pentru protecția mediului, cu participarea autorităților publice sau locale,

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Axele prioritare la care se aplică cond.	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinire: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile)	Explicație
					islatie/acte_normative/legislatie_orizontala/04sea.pdf	<ul style="list-style-type: none"> – OM nr. 1026/2009 stabilește procedura prin care sunt înregistrați, în Registrul național, experții care elaborează rapoartele EIM, ESM și EM; – Ordinul ministrului apelor și protecției mediului nr. 863/2002 privind aprobarea ghidurilor metodologice aplicabile etapelor procedurii-cadru de evaluarea a impactului asupra mediului.
7. Sisteme statistice și indicatori de rezultat Existența unei baze statistice, necesară pentru realizarea evaluărilor de stabilire a eficacității și impactului programelor. Existența unui sistem de indicatori de rezultat, necesar pentru selectarea acțiunilor care contribuie cel	AP 1-11		1. Au fost instituite măsuri de colectare și agregare a datelor statistice cu următoarele elemente: <ul style="list-style-type: none"> – identificarea surselor și mecanismelor care asigură validarea statistică; – măsuri pentru publicarea și punerea la dispoziția publicului a datelor agregate; 		Raportul de evaluare ex-ante, transmis prin SFC 2014 ca anexă a POR..	În POR au fost stabiliți indicatori de rezultat care au fost analizați în raportul de evaluare ex-ante prin prisma subcriteriilor menționate.

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Axele prioritare la care se aplică cond.	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile)	Explicație
mai eficace la obținerea rezultatelor dorite, pentru monitorizarea progreselor înregistrate și pentru evaluarea impactului.			<p>2. Un sistem eficace al indicatorilor de rezultat, care să includă:</p> <ul style="list-style-type: none"> – selectarea indicatorilor de rezultat pentru fiecare program, oferind informații cu privire la motivația selectării acțiunilor de politică finanțate prin program; – stabilirea unor obiective pentru acești indicatori; – consecvența fiecărui indicator cu următoarele cerințe: robustețe și validare statistică, claritatea interpretării normative, capacitatea de răspuns la politică, colectarea datelor în timp util. 		Raportul de evaluare ex-ante, transmis prin SFC 2014 ca anexă a POR..	În POR au fost stabiliți indicatori de rezultat care au fost analizați în raportul de evaluare ex-ante prin prisma subcriteriilor menționate.
			<p>3. Proceduri instituite pentru a se asigura că toate operațiunile finanțate de program adoptă un sistem de indicatori eficace.</p>			

9.2 Descrierea acțiunilor pentru îndeplinirea condiționalităților ex-ante, organisme responsabile și calendar

Tabelul 25: Acțiunile pentru îndeplinirea condiționalităților ex-ante generale aplicabile

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
1.1. Cercetare și inovare: Existența unei strategii naționale sau regionale de specializare inteligentă, în conformitate cu programul național de reformă, care să echilibreze cheltuielile private cu cercetarea și inovarea și care să fie conformă cu caracteristicile sistemelor naționale sau regionale eficiente în domeniul cercetării și al inovării.	1. Implementarea unei strategii naționale sau regionale de specializare inteligentă care:	Strategia Națională de CDI 2014-2020 este cadrul de politică publică națională care include și orientările de specializare inteligentă. Etape: - December 2013 – finalizarea versiunii preliminare - Decembrie 2013 – Februarie 2014 - Dezbateri publice - Mai-Iunie: avizare interinstituțională a Hotarării de Guvern privind aprobarea Strategiei Iulie 2014: aprobarea de către Guvern a Hotarării de Guvern	31.07.2014	Ministerul Educației Naționale (Departament CDI)
3.1. Au fost efectuate acțiuni specifice pentru a sprijini promovarea spiritului antreprenorial luând în considerare Actul privind micile întreprinderi (Small Business Act - SBA).	2. s-au adoptat măsuri pentru a reduce timpul necesar pentru a obține licențele și autorizațiile pentru a iniția și desfășura activitatea specifică a unei întreprinderi, având în vedere obiectivele SBA;	Prin HG nr.685/2013 s-a constituit Grupului de lucru pentru elaborarea și monitorizarea Planului de acțiuni 2013-2014 referitor la îmbunătățirea mediului de afaceri. Planul care conține măsuri de simplificare legislativă și legislativă a mediului de afaceri. Una dintre măsuri este revizuirea cadrului legislativ privind obținerea licențelor și permiselor, având în vedere obiectivele SBA.	22.12.2014	Departamentul pentru IMM-uri, Mediul de Afaceri și Turism
T09.1. Existența și implementarea unui cadru strategic de politică națională pentru reducerea	1. Existența unui cadru strategic de politică națională pentru reducerea sărăciei, care vizează incluziunea activă și care:	Elaborarea Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2014-2020 este o măsură suplimentară asumată de Guvernul român pentru îmbunătățirea politicilor existente, cu scopul de a reduce numărul de persoane aflate în risc de sărăcie în România. Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2014 -	31-Mar-2015	Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
sărăciei care vizează incluziunea activă a persoanelor excluse de pe piața muncii în lumina Orientărilor privind ocuparea forței de muncă.		2020 va fi elaborată cu asistență tehnică (Banca Mondială).		
	2. constituie o bază justificativă suficientă pentru elaborarea unor politici de reducere a sărăciei și de monitorizare a evoluțiilor;	Elaborarea Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2014-2020 este o măsură suplimentară asumată de Guvernul român pentru îmbunătățirea politicilor existente, cu scopul de a reduce numărul de persoane aflate în risc de sărăcie în România. Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2014 - 2020 va fi elaborată cu asistență tehnică (Banca Mondială). Strategia va avea operațional un plan de acțiune cuprinzător, inclusiv un mecanism de monitorizare, cu indicatori.	22 decembrie 2014	Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice
	3. conține măsuri de sprijinire a atingerii țintei privind sărăcia și excluziunea socială la nivel național (definită în Programul Național de Reformă), care include promovarea locurilor de muncă durabile și de calitate pentru persoanele cele mai expuse riscului de excluziune socială, inclusiv pentru persoanele din comunitățile marginalizate;	Strategia Națională privind promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei 2014-2020 va include măsuri de sprijinire a realizării țintei naționale pentru sărăcie și excluziune (astfel cum sunt definite în PNR) și va acoperi următoarele secțiuni: - Politicile de ocupare a forței de muncă și privind piața muncii (inclusiv măsurile care favorizează sectorul economiei sociale) - Protecția socială (prestații de asistență socială, servicii sociale, pensii) - Protecția gospodăriilor sărace față de creșterea tarifelor la energie - Educație, sănătate și condițiile de locuire - Sărăcia din mediul rural, și - Dimensiuni regionale ale sărăciei și incluziunea socială Strategia Națională privind promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei este o strategie orizontală, ce intersectează diverse strategii sectoriale, și reprezintă una dintre strategiile cheie pentru atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020.	31 martie 2015	Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice
	4. implică părțile interesate relevante în combaterea sărăciei;	În procesul de elaborare a Strategiei Naționale privind promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei 2014-2020 au fost implicați și consultați actorii relevanți. Actele legislative în domeniul incluziunii sociale și combaterii sărăciei ce sunt elaborate de către MMFPSPV sunt prezentate pentru consultare publică	31 martie 2015	Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
		(această prevedere este stipulată de lege). Analiza socio-economică în ceea ce privește incluziunea socială și economia socială a fost elaborată cu contribuția a peste 100 de actori relevanți, respectiv 40 actori relevanți.		
	5. în funcție de nevoile identificate, include măsuri pentru trecerea de la îngrijirea instituțională la cea bazată pe comunitate.	SNISRS 2014-2020 va cuprinde măsuri care vizează trecerea de la îngrijirea instituțională la îngrijirea bazată pe comunitate; -Măsurile sunt incluse în proiectul SNPPDC 2014-2020. http://www.mmuncii.ro/j33/index.php/ro/transparenta/proiecte-indezbatare/3172-2014-02-03-proiecthgstrategiecopii -Măsurile sunt incluse în proiectul SNISPD 2014 – 2020. http://www.mmuncii.ro/j33/index.php/ro/transparenta/proiecte-indezbatare/3191-2014-02-12-strategie-dppd	31 martie 2015	Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice
	6. La cerere și dacă este justificat, părțile interesate relevante vor primi asistență pentru prezentarea de proiecte și pentru implementarea și gestionarea proiectelor selectate.	În cadrul Axei prioritare de AT – PO Capital Uman 2014-2020 vor fi incluse măsuri prin care se va acorda sprijin solicitanților mici pentru pregătirea de propuneri de proiecte, dar, de asemenea, în cursul implementării. În plus, aceste intervenții care urmează a fi implementate în cadrul schemei global grants, administratorul global grant-ului va oferi sprijin beneficiarilor mici. (Termenul limită are în vedere data aprobării PO CU, sprijinul beneficiarilor mici fiind prevăzut pe parcursul întregii perioade de programare).	31 martie 2015	Ministerul Fondurilor Europene
T09.2-Existența unui cadru strategic de politică națională privind incluziunea romilor	1.Existența unei strategii de incluziune a romilor care:	Strategia Guvernului României pentru incluziunea cetățenilor români aparținând minorității Roma este în prezent în curs de revizuire.	22 decembrie 2014	Agenția Națională pentru Romi
	2. stabilește obiective naționale realizabile pentru integrarea romilor și reducerea decalajului față de restul populației. Aceste ținte ar trebui să vizeze cele 4 obiective ale UE de integrare a populației de etnie Roma, referitoare la educație, ocuparea unui loc de muncă, servicii medicale și locuințe.	Strategia Guvernului României pentru incluziunea cetățenilor români aparținând minorității Roma este în prezent în curs de revizuire, fiind stabilite și obiectivele naționale.	22 decembrie 2014	Agenția Națională pentru Romi
	3. identifică, acolo unde este cazul, microregiunile	Strategia este în curs de revizuire și va include rezultatele a două studii: 1.”Studiu privind consultarea și diagnosticul politicilor de susținere privind	22 decembrie 2014	Secretariatul General al Guvernului

Condiționalități ex-ante general aplicabile	Criterii neîndeplinite	Acțiuni de întreprins	Termen limită (data)	Organismele responsabile de îndeplinire
	defavorizate sau cartierele segregate în care comunitățile trăiesc în condițiile cele mai precare, folosind indicatori socioeconomiци și teritorialii deja existenți (și anume nivelul educațional foarte scăzut, șomajul pe termen lung etc.);	integrarea romilor în România” (nu este încă finalizat și diseminat) 2. “Elaborarea strategiilor de integrare pentru zonele sărace și comunitățile dezavantajate” =cercetare a Băncii Mondiale/MDRAP)		
	4. include metode puternice de monitorizare pentru a evalua impactul acțiunilor de integrare a romilor, precum și un mecanism de revizuire pentru a permite adaptarea strategiei;	Strategia revizuită va include un mecanism de revizuire care să permit revizuirea acesteia pe baza rezultatelor monitorizării.	22 decembrie 2014	Agenția Națională pentru Romi Secretariatul General al Guvernului
	6. La cerere și dacă este justificat, părțile interesate relevante vor primi asistență pentru prezentarea de proiecte și implementarea și gestionarea proiectelor selectate.	Agenția Națională pentru Romi/Secretariatul General al Guvernului vor beneficia de asistență tehnică prin POAT 2013-2017 și POCU 2014-2020 în vederea susținerii beneficiarilor/autorităților publice locale ce inițiază proiecte în domeniile acoperite de Strategie.	30 septembrie 2016	Agenția Națională pentru Romi Secretariatul General al Guvernului
9.3 Existența unui cadru strategic de politică națională sau regională pentru sănătate în limitele articolului 168 din TFUE, care asigură sustenabilitate din punct de vedere economic	1. Existența unui cadru strategic de politică națională sau regională pentru sănătate care conține:	Elaborarea Strategiei Naționale de Sănătate 2014-2020 (SNS 2014-2020) acoperă toate criteriile de îndeplinire a condiționalității ex-ante referitoare la sănătate. Strategia va fi adoptată în August 2014. Există un plan de acțiune care menționează că toate măsurile corespunzătoare celor 3 criterii vor fi implementate în perioada martie 2014-noiembrie 2016 Proiectul de Hotărâre de Guvern a fost republicat pe site-ul MS în data de 25 februarie 2014 (după preluarea propunerilor în urma consultărilor) se află în acest moment în procedura de aprobare prin Hotărâre de Guvern Strategia este disponibilă la linkul web: <i>SNS</i> http://www.ms.gov.ro/documente/Anexa%201-%20SNS_905_1802.pdf <i>PLAN DE IMPLEMENTARE</i> http://www.ms.gov.ro/documente/Anexa%202%20-Plan%20implementare_905_1803.pdf <i>PLAN DE MONITORIZARE SI EVALUARE</i>	7 noiembrie 2016	Ministerul Sănătății

Condiționalități ex-ante general aplicabile	Criterii neîndeplinite	Acțiuni de întreprins	Termen limită (data)	Organismele responsabile de îndeplinire
		http://www.ms.gov.ro/documente/Anexa%203%20-%20Plan%20Monitorizare%20Evaluare_905_1804.pdf		
	2. Măsuri coordonate pentru îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate;	<p>Strategia conține măsuri privind accesul, care se referă la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizarea îngrijirii (ore de deschidere (inclusiv accesul 24 ore din 24), schimburile de personal medical, gestionarea listelor de așteptare, îngrijirea primară, cote GP de pacienți, asigurarea funcției de gatekeeping , alegerea furnizorilor , îngrijirea pacienților acasă sau în sistem); - Accesul teritorial (disponibilitatea și locația serviciilor și a personalului); - Accesul fizic (accesul pentru persoanele cu dizabilități); - Asigurarea, accesibilitatea și măsurile de combatere a factorilor socio-economici care afectează accesul; - Inițiative extinse pentru grupurile greu accesibile, marginale sau vulnerabile; - Măsuri pentru îmbunătățirea accesului la eSănătate și telemedicină; - Accesul la produsele farmaceutice și la alte produse medicale; - sau alte măsuri menite să îmbunătățească accesul la serviciile de sănătate. 	7 noiembrie 2016	Ministerul Sănătății
	3. Măsuri de stimulare a eficienței în sectorul sănătății, prin aplicarea de modele de prestare a serviciilor și infrastructură;	<p>- Cu privire la măsurile de stimulare a eficienței în sectorul sănătății, prin aplicarea de modele de prestare a serviciilor și infrastructură; strategia conține măsuri care se referă la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modele de furnizare de servicii (măsuri transformative precum transferul din spitale - și îngrijirea de tip instituțional către îngrijirea de tip comunitar (sau acasă), sau promovarea unor forme mai integrate de îngrijire ex. Intersectarea dintre îngrijirea de tip social și serviciile de sănătate; sprijinirea măsurilor precum formarea pentru personalul din sănătate) - Infrastructura inclusiv cartografierea nevoilor de infrastructură (ex. Concentrarea serviciilor specializate, disponibilitatea și accesibilitatea tuturor serviciilor). Măsura va fi îndeplinită în septembrie 2014; 	7 noiembrie 2016	Ministerul Sănătății

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
		- sau alte măsuri pentru stimularea eficienței în sectorul de sănătate prin aplicarea de modele de furnizare de servicii și infrastructură		
	4. Un sistem de monitorizare și revizuire	Referitor la monitorizarea și revizuirea sistemului, strategia conține un plan pentru revizuire și monitorizare (anexa nr. 2). Acesta va fi finanțat printr-un proiect din cadrul PO AT.	– 2 martie 2015	Ministerul Sănătății
	5. Un stat membru sau o regiune a adoptat un cadru care specifică resursele bugetare disponibile estimate și o concentrare eficientă din punctul de vedere al costurilor resurselor asupra nevoilor stabilite ca priorități pentru sănătate	În ceea ce privește cadrul care specifică resursele bugetare disponibile estimate și o concentrare eficientă din punctul de vedere al costurilor resurselor asupra nevoilor stabilite ca priorități pentru sănătate, principalele priorități de investiții din FESI sunt prezentate în implementarea planului din Strategie. Criteriile de selecție pentru investiții care vor fi finanțate din FESI 2014-2020, precum și lista cu investițiile prioritare de la nivel național, sunt prezentate în capitolul Sănătate din cadrul Acordului de Parteneriat.	31 august 2014	Ministerul Sănătății
T10.1. Abandonul școlar timpuriu: Existența unui cadru strategic de politică pentru a reduce abandonul școlar timpuriu (AST) în limitele articolului 165 din TFUE.	1. Existența unui sistem pentru colectarea și analizarea datelor și informațiilor privind AST la nivelurile relevante care:	Un sistem de colectare a datelor este în curs de dezvoltare în cadrul proiectului "Dezvoltarea Sistemului Informațional Integrat al Educației din România" (finanțat în cadrul PODCA 2007-2013)	22 decembrie 2014	Ministerul Educației Naționale
	2. constituie o bază justificativă suficientă pentru elaborarea unor politici specifice și monitorizarea evoluțiilor.	Sistemul de colectare a datelor (furnizat de proiectul finanțat în cadrul PO DCA) va asigura dezvoltarea unui sistem de management unificat și flexibil a tuturor activităților din domeniul educație și va integra Baza de date națională pentru Educație și toate celelalte baze de date și aplicații existente, precum și sistemele informaționale dezvoltate în cadrul altor proiecte. Sistemul include un mecanism pentru a monitoriza și evalua proiectele și inițiativele care vizează reducerea AST	22 decembrie 2014	Ministerul Educației Naționale
	3. Se instituie un cadru strategic de politică privind AST care:	Cadrul Strategic de Reducere a Părăsirii Timpurii a Școlii este în curs de elaborare (cu utilizarea asistenței tehnice a Băncii Mondiale)	31 august 2014	Ministerul Educației Naționale
	4. se bazează pe dovezi;	Cadrul Strategic de Reducere a Părăsirii Timpurii a Școlii va include: – o analiză bazată pe date și informații actuale, inclusiv la nivelele teritoriale relevante;	31 august 2014	Ministerul Educației Naționale

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
		– factorii naționali care declanșează AST și datele statistice la nivelurile teritoriale relevante;		
	5. acoperă sectoarele educaționale relevante, inclusiv dezvoltarea copiilor cu vârste fragede și vizează în special grupurile vulnerabile care sunt cel mai expuse riscului de AST, inclusiv persoanele din comunitățile marginalizate, și conține măsuri de prevenire, intervenție și compensare;	Cadrul Strategic de Reducere a Părăsirii Timpurii a Școlii va include: - O descriere a măsurilor la toate nivelurile teritoriale; - O descriere a măsurilor adecvate pentru fiecare din sectoarele educaționale relevante, care vizează principalele categorii de populație în risc de AST și dimensionarea sistemului statistic pe termen mediu; - O prioritizare a intervențiilor, luând în considerare diferitele categorii de persoane și factorii de risc asociați.	31 august 2014	Ministerul Educației Naționale
	6. implică toate sectoarele de politică și părțile interesate relevante pentru combaterea AST.	Strategia va cuprinde: - Un capitol dedicat în ceea ce privește cadrul partenerial și consultarea cu principalele părți interesate - O abordare integrată, coordonată la nivel național între diferitele politici sectoriale / inițiative existente care vizează copiii și tinerii.	31 august 2014	Ministerul Educației Naționale
T10.2. Învățământul terțiar: Existența unui cadru strategic de politică națională sau regională pentru creșterea nivelului de instruire până la forme de învățământ terțiar, sporirea calității și eficienței în limitele articolului 165 din TFUE.	1. Existența unui cadru strategic de politică națională sau regională pentru învățământul terțiar care include următoarele elemente:	Cadrul Strategic pentru Creșterea participării este în curs de elaborare (cu utilizarea asistenței tehnice a Băncii Mondiale)	31 august 2014	Ministerul Educației Naționale
	2. atunci când este necesar, măsuri de creștere a participării și a nivelului de instruire care:	Cadrul Strategic pentru Creșterea participării va include măsuri pentru creșterea participării și realizare a obiectivelor.	31 august 2014	Ministerul Educației Naționale
	3. cresc participarea la învățământul superior în rândul persoanelor cu venituri mici și al altor grupuri slab	Cadrul Strategic pentru Creșterea participării va include măsuri pentru a adresa slaba reprezentare în funcție de tipul / profilul populației din comunitățile marginalizate.	31 august 2014	Ministerul Educației Naționale

Condiționalități ex-ante general aplicabile	Criterii neîndeplinite	Acțiuni de întreprins	Termen limită (data)	Organismele responsabile de îndeplinire
	reprezentate, acordând o atenție deosebită grupurilor defavorizate, inclusiv persoanelor din comunități marginalizate;			
	4. reduc ratele de abandon/sporesc ratele de absolvire;	Cadrul Strategic pentru Creșterea participării va include o analiză a cauzelor abandonului/nefinalizării educației de nivel superior	31 august 2014	Ministerul Educației Naționale
	5. măsuri care încurajează conținutul inovator și crearea de programe;	Cadrul Strategic pentru Creșterea participării va include o analiză bazată pe programele educaționale dezvoltate în perioada 2007-2013 în ceea ce privește avantajele și dezavantajele curriculum-ului actual, în scopul de a implementa învățarea centrată pe elev și pentru a exploata pe deplin potențialul TIC în procesul de predare și învățare.	31 august 2014	Ministerul Educației Naționale
	6. măsuri de creștere a capacității de inserție profesională și a spiritului antreprenorial care:	Cadrul Strategic pentru Creșterea participării, pe baza programelor educaționale dezvoltate în perioada 2007-2013, va include măsuri pentru creșterea capacității de angajare și a spiritului antreprenorial.	31 august 2014	Ministerul Educației Naționale
	7. încurajează dezvoltarea „competențelor transversale”, inclusiv spiritul antreprenorial, în programele relevante de învățământ superior;	Pe baza evaluării gradului în care programele de învățământ superior îi ajută pe studenți să dezvolte abilitățile “transversale” relevante necesare obținerii unui loc de muncă, strategia va include măsuri de încurajare a instituțiilor de învățământ superior pentru a promova dezvoltarea abilităților transversale și antreprenoriale prin intermediul programelor lor.	31 august 2014	Ministerul Educației Naționale
	8. reduc diferențele dintre bărbați și femei în ceea ce privește opțiunile de învățământ și profesionale.	Pe baza unei analize în vederea evaluării echilibrului de gen în învățământul superior, strategia va include măsuri pentru a aborda problemele identificate în ceea ce privește dezechilibrele de gen.	31 august 2014	Ministerul Educației Naționale
T10.3. Învățarea pe tot parcursul vieții: Existența unui cadru strategic de politică națională și/sau regională pentru învățarea pe tot parcursul vieții în limitele articolului 165 din TFUE.	1. Existența unui cadru strategic de politică națională sau regională pentru învățarea pe tot parcursul vieții care conține măsuri:	Strategia Națională privind învățarea pe tot parcursul vieții este în curs de elaborare (cu utilizarea asistenței tehnice a Băncii Mondiale).	31 august 2014	Ministerul Educației Naționale
	2. de sprijinire a serviciilor de	Strategia Națională privind învățarea pe tot parcursul vieții va include:	31 august 2014	Ministerul Educației Naționale

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
	dezvoltare și conectare pentru ÎPV, inclusiv de implementare a acestor servicii și de îmbunătățire a competențelor (validare, consiliere, educație și formare), precum și obținerea implicării părților interesate relevante și încheierea de parteneriate cu acestea;	- O descriere a modului în care metodele de învățare pe tot parcursul vieții vor fi integrate / aplicabile la nivel național. - Un capitol dedicat în ceea ce privește cadrul partenerial și consultarea cu principalele părți interesate.		
	3. pentru îmbunătățirea competențelor diverselor grupuri țintă în care acestea sunt identificate ca priorități în cadrele strategice de politică națională sau regională (de exemplu, ale tinerilor care urmează cursuri de formare profesională, ale adulților, ale părinților care reintră pe piața muncii, ale lucrătorilor subcalificați și în vârstă, ale migranților și ale altor grupuri dezavantajate, în special ale persoanelor cu handicap);	Strategia Națională de învățare pe tot parcursul vieții, pe baza unei analize a datelor statistice relevante cu privire la grupurile țintă identificate ca fiind prioritare și o prioritizare a lor, va include măsuri pentru dezvoltarea competențelor în corelație cu intervențiile adecvate învățării pe tot parcursul vieții. Măsurile vor fi corelate cu diferite strategii în domeniul ocupării forței de muncă, educație și formării profesionale.	31 august 2014	Ministerul Educației Naționale
	4. măsuri pentru a spori accesul la ÎPV inclusiv prin eforturi de implementare eficace a instrumentelor care favorizează transparența (de exemplu, Cadrul european al calificărilor, Cadrul național al calificărilor, Sistemul european de credite pentru educație și formare profesională, Cadrul european de referință pentru asigurarea calității în educația și formarea	Strategia Națională de învățare pe tot parcursul vieții, pe baza prioritizării intervențiilor specifice necesare, va include măsuri necesare pentru deschiderea instituțiilor de învățământ pentru grupurile subreprezentate și pentru implemetarea instrumentelor de transparență.	31 august 2014	Ministerul Educației Naționale

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
	profesională);			
	5. măsuri de sporire a relevanței educației și formării pentru piața muncii și de adaptare a acestora la necesitățile grupurilor țintă identificate (de exemplu, tineri care urmează cursuri de formare profesională, adulți, părinți care reintră pe piața muncii, lucrători subcalificați și în vârstă, migranți și alte grupuri dezavantajate, în special persoane cu handicap).	Strategia Națională de învățare pe tot parcursul vieții va include măsuri adaptate integrate pentru a asigura coordonarea nevoilor de pe piața forței de muncă și sistemele de educație și formare.	31 august 2014	Ministerul Educației Naționale
T10.4. Existența unui cadru strategic de politică națională sau regională pentru creșterea calității și eficienței sistemelor de educație și formare profesională (VET), în limitele articolului 165 din TFUE.	1. Existența unui cadru strategic de politică națională sau regională pentru creșterea calității și eficienței sistemelor de educație profesională, în limitele articolului 165 din TFUE, care include măsuri pentru următoarele elemente:	Cadrul național strategic de politică pentru creșterea calității și eficienței sistemelor de educație și formare profesională vor fi elaborate în cadrul Strategiei Naționale de învățare pe tot parcursul vieții.	31 august 2014	Ministerul Educației Naționale
	2. îmbunătățirea relevanței pe piața muncii a sistemelor de EFP, în strânsă colaborare cu părțile interesate relevante, inclusiv prin mecanisme de anticipare a competențelor, adaptarea programelor de învățământ și consolidarea dispozițiilor privind formarea la locul de muncă, în diversele sale forme;	Cadrul național strategic include măsuri pentru anticiparea competențelor, învățarea bazată pe muncă, adaptarea curriculei, în vederea îmbunătățirii relevanței pe piața muncii a sistemelor de educație și formare profesională, în strânsă colaborare cu părțile interesate relevante.	31 august 2014	Ministerul Educației Naționale
	3. creșterea calității și a	Cadrul strategic național va stabili un mecanism național pentru a asigura un	31 august 2014	Ministerul Educației Naționale

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Ațiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
	atractivității EFP, inclusiv prin elaborarea unei abordări naționale pentru asigurarea calității EFP (de exemplu în conformitate cu Cadrul european de referință pentru asigurarea calității în educația și formarea profesională) și de utilizare a instrumentelor de asigurare a transparenței și de recunoaștere, cum ar fi Sistemul european de credite pentru educație și formare profesională (ECVET).	sistem VET de calitate și o evaluare continuă a acestuia. Pe baza acestei evaluări, instrumentele de recunoaștere vor fi puse în aplicare în mod transparent.		

Tabelul 26: Acțiunile pentru îndeplinirea condiționalităților ex-ante tematice aplicabile

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Ațiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
CONDIȚIONALITĂȚI EX-ANTE GENERALE				
1. Antidiscriminare - Existența capacității administrative pentru implementarea și aplicarea legislației și politicii antidiscriminare a Uniunii în domeniul fondurilor ESI	– Măsuri, în conformitate cu cadrul instituțional și legislativ al statelor membre, de implicare a organismelor responsabile pentru promovarea unui tratament egal al tuturor persoanelor pe tot parcursul pregătirii și implementării programelor, inclusiv asigurarea îndrumării privind egalitatea în activitățile legate de	– Se va elabora un document-cadru pentru consultarea și, respectiv, implicarea organismelor responsabile de antidiscriminare – Elaborarea unui chestionar cuprins în documentul-cadru, chestionar ce se va aplica fiecărui ghid al solicitanților și va atribui un punctaj în cazurile în care solicitantul a aplicat principiul antidiscriminării – Încheierea de protocoale cu Autoritățile de Management pentru a asigura implicarea activă a organismului național	Iulie 2014 Iulie 2014 Iulie 2014	Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
	fondurile ESI;	<p>pentru egalitate în toate activitățile legate de fondurile ESI</p> <ul style="list-style-type: none"> – Încheierea unui protocol cu Ministerul Fondurilor Europene pentru a asigura implicarea activă a organismului național pentru egalitate în pregătirea și implementarea programelor finanțate din fonduri ESI – Înființarea în cadrul CNCND a unui serviciu care să asigure monitorizarea și aplicarea respectării legislației antidiscriminare pe parcursul programării și implementării programelor ESI, acordând totodată îndrumare în materie de egalitate în toate activitățile legate de fondurile ESI – Includerea CNCND în Comitetul de Monitorizare al PO-urilor pentru a asigura aplicarea și monitorizarea prevederilor legislative antidiscriminare și includerea pe ordinea de zi a reuniunilor CM a unor prezentări separate privind subiectul antidiscriminării – Numirea, la nivelul fiecărui PO, a unui consilier pe probleme de combatere a discriminării, care va oferi sprijin pe acest subiect în activitățile legate de fondurile ESI – Crearea unui mecanism de monitorizare și îndrumare pe probleme de combatere a discriminării în intervențiile cofinanțate din fondurile ESI, ca și pe probleme privind ghidurile și rapoartele ce rezultă din implementarea proiectelor cofinanțate din ESI, cu aplicabilitate permanentă 	<p>Iulie 2014</p> <p>Septembrie 2014</p> <p>Decembrie 2014</p> <p>Decembrie 2014</p> <p>Decembrie 2014</p>	
	– Măsuri de formare în domeniul			Consiliul Național pentru Combaterea

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Ațiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
	legislației și politicii Uniunii privind antidiscriminarea a personalului din cadrul autorităților implicate în gestionarea și controlul fondurilor ESI.	<ul style="list-style-type: none"> – Implementarea Contractului de finanțare nr. 1.3.174 din 14.05.2014 pentru proiectul „Formare în domeniul antidiscriminării, egalității de gen și al drepturilor persoanelor cu dizabilități”, adresat angajaților din Autoritățile de Management, Organismele Intermediare, Autoritatea de Audit, Autoritatea de Certificare și Plăți și Ministerul Fondurilor Europene”. Proiectul este finanțat din PO AT 2007-2013. – Beneficiarul acestui proiect este Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, care va asigura formare în trei domenii legate de condiționalități. – Se va elabora un plan de formare, a cărui primă componentă va avea ca obiect legislația și politica antidiscriminare a Uniunii. – Grupul țintă – personalul implicat în gestionarea și controlul fondurilor structurale și de investiții UE din cadrul Autorităților de Management, Organismelor Intermediare, Autorităților de Certificare și Plăți, Autorității de Audit și Ministerului Fondurilor Europene. – Rezultate scontate – La sfârșitul programului de formare, beneficiarii pregătirii vor putea să identifice cum se regăsesc principiile antidiscriminării, egalității de șanse între femei și bărbați și drepturilor persoanelor cu dizabilități pe tot parcursul diferitelor etape legate de pregătirea, elaborarea și aplicarea programelor operaționale – programarea (analiza contextului, elaborarea strategiei, indicatori, definirea intervențiilor); cererea de propuneri (ghidul solicitantului, informații și publicitate, etc.); selectarea proiectelor (criterii de eligibilitate, criterii de evaluare și selectare, implicarea experților specializați în domeniu); pregătirea proiectelor (Asistență în redactarea proiectelor); monitorizarea (sisteme 	<p>Mai 2014-2015 (18 luni)</p> <p>Iulie 2014</p>	Discriminării

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
		<p>de indicatori, raportare, manuale de implementare); managementul și controlul financiar (alocații financiare); evaluarea; principiul parteneriatului, etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Structura cursului de formare privind antidiscriminarea: <ol style="list-style-type: none"> 1. Stereotipuri, prejudecăți și discriminare. 2. Legislația europeană și internațională. 3. Spețe interne/internaționale. 4. Legislația națională O.G. nr. 137/2000, republicată. 5. Jurisprudența națională. 6. Conflictul de jurisdicție în aplicabilitatea legislației în domeniu. 7. Căi de implementare a condiționalităților / măsurilor antidiscriminare / programelor operaționale. 		
<p>2. Egalitate de șanse între femei și bărbați – Existența capacității administrative pentru implementarea și aplicarea legislației și politicii Uniunii în materie de egalitate de șanse între femei și bărbați în domeniul fondurilor ESI</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Măsuri, în conformitate cu cadrul instituțional și legislativ al statelor membre, de implicare a organismelor responsabile pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați pe tot parcursul pregătirii și implementării programelor, inclusiv asigurarea îndrumării privind egalitatea de șanse între femei și bărbați în activitățile legate de fondurile ESI; 	<ul style="list-style-type: none"> – Se va elabora un document-cadru care să stipuleze măsuri concrete pentru consultarea și, respectiv, implicarea organismelor responsabile pentru promovarea egalității de șanse între femei și bărbați pe tot parcursul pregătirii și derulării programelor, inclusiv prin asigurarea îndrumării privind egalitatea de șanse între femei și bărbați în activitățile legate de fondurile ESI – Elaborarea unui chestionar cuprins în documentul cadru, chestionar ce se va aplica fiecărui ghid al solicitanților și va atribui un punctaj în cazurile în care solicitantul a aplicat principiul egalității de șanse între femei și bărbați – Încheierea de protocoale cu Autoritățile de Management pentru a asigura implicarea activă a organismului național pentru egalitate de șanse între femei și bărbați în toate activitățile legate de fondurile ESI – Încheierea unui protocol cu Ministerul Fondurilor Europene pentru a asigura implicarea activă a organismului național pentru egalitate de șanse între femei și bărbați în pregătirea și implementarea programelor finanțate din fonduri ESI 	<p>Iulie 2014</p> <p>Iulie 2014</p> <p>Iulie 2014</p> <p>Iulie 2014</p> <p>Decembrie 2014</p>	<p>Direcția Ocupare și Egalitate de Șanse (Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice) Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării</p> <p>Direcția Ocupare și Egalitate de Șanse (Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice)</p>

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
		<ul style="list-style-type: none"> - Numirea, la nivelul fiecărui PO, a unui consilier pe probleme de egalitate de șanse între femei și bărbați care va oferi sprijin pe acest subiect în activitățile legate de fondurile ESI - Crearea unui mecanism de monitorizare și îndrumare pe probleme de egalitate de șanse între femei și bărbați în intervențiile cofinanțate de fondurile ESI, ca și pe probleme privind ghidurile și rapoartele ce rezultă din implementarea proiectelor cofinanțate din ESI, cu aplicabilitate permanentă - Menținerea reprezentanților DESO în Comitetele de Monitorizare (CM) în următoarea perioadă de programare 2014-2020, în vederea asigurării aplicării și monitorizării prevederilor legislației privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, și includerea unor prezentări distincte pe tema egalității de șanse 	<p>Decembrie 2014</p> <p>Decembrie 2014</p>	
	<p>- Măsuri de formare în domeniul legislației și politici Uniunii privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, precum și cu privire la abordarea integratoare a egalității de șanse între femei și bărbați, pentru personalul din cadrul autorităților implicate în gestionarea și controlul fondurilor ESI.</p>	<p>Implementarea Contractului de finanțare nr. 1.3.174 din 14.05.2014 pentru proiectul „Formare în domeniul antidiscriminării, egalității de gen și al drepturilor persoanelor cu dizabilități”, adresat angajaților din cadrul Autorităților de Management, Organismelor Intermediare, Autorității de Audit, Autorității de Certificare și Plăți și Ministerului Fondurilor Europene. Proiectul este finanțat din PO AT 2007-2013.</p> <p>- Beneficiarul acestui proiect este Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, care va asigura formare în trei domenii legate de condiționalități.</p> <p>- Se va elabora un plan de formare. Cea de-a doua componentă a acestuia se va ocupa de legislația și politica Uniunii privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, precum și de abordarea integratoare a egalității de șanse între femei și bărbați</p> <p>- Grupul țintă – personalul implicat în gestionarea și controlul fondurilor structurale și de investiții europene din cadrul Autorităților de Management, Organismelor Intermediare, Autorităților de Certificare și Plăți, Autorității de Audit și</p>	<p>Iulie 2014</p>	<p>Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării</p>

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Ațiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
		<p>Ministerului Fondurilor Europene.</p> <p>- Rezultate scontate – La sfârșitul programului de formare, beneficiarii pregătirii vor putea să identifice cum se regăsesc principiile antidiscriminării, egalității de șanse între femei și bărbați și drepturilor persoanelor cu dizabilități pe tot parcursul diferitelor etape legate de pregătirea, elaborarea și implementarea programelor operaționale – programarea (analiza contextului, elaborarea strategiei, indicatori, definirea intervențiilor), cererea de propuneri (ghidul solicitantului, informații și publicitate, etc.); selectarea proiectului (criterii de eligibilitate, criterii de evaluare și selectare, implicarea experților specializați în domeniu); pregătirea proiectului (asistență în redactarea proiectelor); monitorizarea (sisteme de indicatori, raportare, manuale de implementare); managementul și controlul financiar (alocații financiare); evaluarea, principiul parteneriatului, etc.</p> <p>- Structura cursului de formare privind egalitatea de șanse între femei și bărbați:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cadrul conceptual al egalității de șanse între femei și bărbați. 2. Stereotipuri și prejudecăți. Egalitatea. 3. Legislația internațională și cea a UE. 4. Jurisprudența. 5. Legislația națională. Legea 202/2002, a doua versiune, cu modificări, OG nr. 137/2000, republicată. 6. Terminologia folosită în domeniul egalității de șanse. 7. Domenii de aplicare a principiului egalității de șanse. 8. Conflictul de jurisdicție în aplicabilitatea legislației în domeniu. 9. Căi de implementare a condiționalităților / măsurilor antidiscriminare / programelor operaționale 		
3. Dizabilități - Existența capacității administrative pentru	– Măsuri, în conformitate cu cadrul instituțional și juridic al statelor	– <u>Se va elabora un document-cadru pentru consultarea și,</u>	Iulie	Direcția Generală Protecția Persoanelor cu Handicap

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Ațiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
implementarea și aplicarea Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități (UNCRPD) în domeniul fondurilor ESI, conform Deciziei 2010/48/CE a Consiliului	membre, pentru consultarea și implicarea organismelor ce răspund de protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități sau a organizațiilor reprezentative ale persoanelor cu dizabilități, ca și a altor actori relevanți, pe tot parcursul pregătirii și implementării programelor;	<p><u>respectiv, implicarea organismelor responsabile pentru protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități, ca de exemplu mecanisme independente de monitorizare create conform art. 33(2) din UNCRPD sau reprezentanți relevanți ai societății civile, în special organizații reprezentative ale persoanelor cu dizabilități, inclusiv din perspectiva măsurilor de accesibilitate.</u></p> <p>– <u>Proiectarea unui chestionar cuprins în documentul cadru ce se va aplica fiecărui ghid al solicitanților și va atribui un punctaj în cazurile în care solicitantul a respectat drepturile persoanelor cu dizabilități.</u></p>	2014	(Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice) Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării
	– Măsuri de formare a personalului autorităților implicate în gestionarea și controlul fondurilor ESI în domeniul legislației aplicabile și al politicii la nivelul Uniunii și la nivel național referitoare la dizabilitate, inclusiv prin accesibilitatea și aplicarea practică a UNCRPD așa cum se reflectă în legislația Uniunii și în cea națională, după caz;	<p>– Implementarea Contractului de finanțare nr. 1.3.174 din 14.05.2014 pentru proiectul „Formare în domeniul antidiscriminării, egalității de gen și al drepturilor persoanelor cu dizabilități”, adresat angajaților din cadrul Autorităților de Management, Organismelor Intermediare, Autorității de Audit, Autorității de Certificare și Plăți și Ministerului Fondurilor Europene. Proiectul este finanțat din PO AT 2007-2013.</p> <p>Beneficiarul acestui proiect este Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, care va asigura formarea în trei domenii legate de condiționalități.</p> <p>– Se va elabora un plan de formare. Ultima componentă a acestuia se va ocupa de accesibilitate, egalitate și nediscriminarea persoanelor cu dizabilități.</p> <p>– Grupul țintă – personalul implicat în gestionarea și controlul fondurilor structurale și de investiții europene din cadrul Autorităților de Management, Organismelor Intermediare, Autorităților de Certificare și Plăți, Autorității de Audit și Ministerului Fondurilor Europene.</p> <p>– Rezultate scontate – La sfârșitul programului de formare,</p>	Mai 2014-2015 (18 luni)	Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Ațiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
		<p>beneficiarii pregătirii vor putea să identifice cum se regăsesc principiile antidiscriminării, egalității de șanse între femei și bărbați și drepturilor persoanelor cu dizabilități pe tot parcursul diferitelor etape legate de pregătirea, elaborarea și implementarea programelor operaționale – programarea (analiza contextului, elaborarea strategiei, indicatori, definirea intervențiilor), cererea de propuneri (ghidul solicitantului, informații și publicitate, etc.); selectarea proiectului (criterii de eligibilitate, criterii de evaluare și selectare, implicarea experților specializați în domeniu); pregătirea proiectului (asistență în redactarea proiectelor); monitorizarea (sisteme de indicatori, raportare, manuale de implementare); managementul și controlul financiar (alocații financiare); evaluarea, principiul parteneriatului, etc.</p> <p>– Structura cursului de pregătire privind persoanele cu dizabilități:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cadrul pentru persoanele cu dizabilități. 2. Stereotipuri și prejudecăți. Handicap sau dizabilitate? 3. Principiile generale ale legislației internaționale – Convenția Europeană privind drepturile persoanelor cu dizabilități – CEDPD. 4. Directivele europene. 5. Legislația națională. Legea nr. 448/2006. O.G. nr. 137/2000, republicată. Accesibilitatea. Drepturi și obligații. 6. Tipuri de dizabilități/domenii și obligații. 7. Căi de implementare a condiționalităților / măsurilor antidiscriminare / programelor operaționale 	Iulie 2014	
	– Măsuri de monitorizare a aplicării articolului 9 al UNCRPD, în contextul fondurilor ESI, pe tot parcursul pregătirii și implementării	<p>– <u>Încheierea de protocoale cu Autoritățile de Management pentru a asigura implicarea activă a organismului responsabil în toate activitățile legate de fondurile ESI</u></p> <p>– <u>Încheierea unui protocol cu Ministerul Fondurilor Europene</u></p>	Iulie 2014	Direcția Generală Protecția Persoanelor cu Handicap (Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice)

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Ațiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
	programelor.	<p>pentru a asigura implicarea activă a organismului responsabil în pregătirea și Implementarea programelor finanțate din fonduri ESI</p> <ul style="list-style-type: none"> – Crearea de mecanisme de monitorizare pentru a asigura notificarea și rezolvarea problemelor, ca și de mecanisme de aplicare a legii legate de accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilități în cadrul intervențiilor cofinanțate din fonduri ESI – Toate ghidurile și rapoartele rezultate din intervențiile cofinanțate prin ESI vor fi supuse Mecanismului de Monitorizare, în vederea aplicării articolului 9 din CDPD – Înființarea unui serviciu în cadrul DPPD, care să asigure monitorizarea aplicării articolului 9 al CDPD în ceea ce privește fondurile ESI pe parcursul programării și implementării programelor. – Elaborarea unui document tehnic bazat pe reglementările și standardele aplicabile la nivelul Uniunii și la nivel național care se referă la accesibilitatea mediului fizic, comunicațional și informațional. 	<p>Iulie 2014</p> <p>Decembrie 2014</p> <p>Permanent</p> <p>Iunie 2014</p> <p>Decembrie 2014</p>	
4. Achiziții publice	– Măsuri pentru aplicarea efectivă, prin mecanisme corespunzătoare, a normelor Uniunii privind achizițiile publice;	<p>România are în vedere luarea de măsuri pentru a asigura un cadru legislativ clar, stabil și coerent prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Autorizarea ANRMAP pentru a asigura compatibilitatea cu legislația sectorială – Instituirea unei monitorizări și gestionări efective a pieței achizițiilor publice prin înființarea unui „observator” al piețelor de achiziții, gestionat de către ANRMAP și ale cărui informații să aibă ca sursă anunțurile publicate în SEAP privind atribuirea de contracte, pentru a detecta și elimina, prin măsuri de corecție corespunzătoare, ineficiențele pieței. – Evaluarea impactului și consultarea actorilor interesați înainte de lansarea inițiativelor 	<p>Septembrie 2014</p> <p>Iulie 2015</p> <p>Decembrie 2014</p>	ANRMAP MFE

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Ațiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
		– Transpunerea directivelor viitoare și îmbunătățirea calității textelor legislative (problemă orizontală în contextul mai amplu al reformei administrative)	Iunie 2015	ANRMAP CNSC MFE
		– Promovarea viitoarei codificări	Octombrie 2015	
		România va face eforturi pentru a asigura un cadru instituțional eficient prin calitatea, coerența și caracterul previzibil al avizelor și deciziilor, prin:	Octombrie 2014	
		– Coordonarea între instituții (prin mecanisme de coordonare și îndrumare ulterioară).		
		– În cadrul aceiași instituții (prin mecanismele interne de guvernanță).	Decembrie 2014	
		– Măsuri care să facă „jurisprudența” accesibilă și ușor de înțeles, în special deciziile CNSC	Iulie 2015	
		România va lua măsuri pentru a dispune de mecanisme eficiente de verificare și control prin:	Iulie 2015	
		– Eficientizarea controalelor ex-ante		
		– Autorizarea UCVAP pentru a-și pune în aplicare observațiile și a evita semnarea de contracte ilegale		
		– Consolidarea eficacității în materie de prevenire și detectare a conflictului de interese, inclusiv pentru contractele finanțate din fonduri interne		
		România va lua măsuri pentru consolidarea eficacității sistemului de căi de atac, prin:		
		– „Descurajarea” (fără obstacole juridice/financiare) plângerilor abuzive, pentru responsabilizarea reclamanților;	Iulie 2014	
		– Pregătirea și specializarea judecătorilor de la curțile de apel	Iulie 2015	
		– Asigurarea unui caracter mai previzibil al deciziilor CNSC	Iulie 2015	
– Măsuri care asigură proceduri transparente de atribuire a	Elaborarea unui ghid de bune practici cu privire la principalele etape ce trebuie urmate în timpul procesului de	Februarie 2015	ANRMAP MFE	

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
	contractelor;	evaluare, indiferent de sursa fondurilor și sursa de finanțare		
	– Măsuri de formare a personalului și diseminare de informații destinate personalului implicat în implementarea fondurilor ESI;	România va elabora o Strategie națională privind formarea personalului, strategie ce va avea în vedere următoarele sarcini: – Punerea în comun a know-how-ului pentru evaluare – Examinarea eficacității acțiunilor de formare a personalului Elaborarea unui ghid de bune practici cu privire la etapele principale ce trebuie urmate în procesul de evaluare, indiferent de sursa fondurilor și sursa de finanțare	Iulie 2015	ANRMAP MFE
	– Măsuri de asigurare a capacității administrative pentru implementarea și aplicarea normelor Uniunii privind achizițiile publice.	Elaborarea, ori de câte ori este relevant, a unei documentații standardizate de licitație și recurgerea, ori de câte ori este relevant, la OCA (organismele centrale de achiziții)	Iunie 2015	ANRMAP MFE
5. Ajutoare de stat - existența unor măsuri de aplicare eficace a normelor Uniunii privind ajutoarele de stat în domeniul fondurilor ESI.	– Măsuri pentru aplicarea eficace a normelor Uniunii privind ajutoarele de stat;	– Consiliul Concurenței a demarat procedurile necesare pentru instituirea unui nou tip de bază de date, în care ajutoarele de stat vor fi înregistrate în momentul acordării lor efective. Această bază de date va permite Consiliului Concurenței și concedenților (care gestionează granturile din bugetele naționale și/sau din FESI) să verifice <i>ex ante</i> eligibilitatea beneficiarilor pentru acordarea ajutoarelor de stat/ajutoarelor <i>de minimis</i> , inclusiv respectarea regulilor privind cumularea sau a obligației „Deggendorf”. – S-a instituit un protocol de cooperare între Consiliul Concurenței, Ministerul Fondurilor Europene și Serviciul de Telecomunicații Speciale, care stabilește cadrul pentru cooperarea dintre aceste trei instituții în perioada derulării proiectului, atât în ceea ce privește crearea bazei de date, cât și utilizarea și dezvoltarea/modificarea sa ulterioară, după caz. Prin acest protocol, toate părțile se angajează să elaboreze noi	Decembrie 2015	Consiliul Concurenței

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Ațiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
		<p>acte legislative române referitoare la baza de date și la utilizatorii săi (Consiliul Concurenței și concedenții, indiferent de sursa de finanțare). Proiectul de act legislativ va fi elaborat de Consiliul Concurenței și va fi difuzat pentru consultare publică. Adoptarea sa este prevăzută după ce baza de date va ajunge în etapa finală de elaborare.</p> <p>Ațiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Procedura de achiziționare de echipament și licențe informatice <ul style="list-style-type: none"> o elaborarea specificațiilor; o lansarea procedurii; o elaborarea procedurii; o aprobarea documentației de achiziții de către Comitetul Tehnico-Economic pentru Societate Informațională, instituit în cadrul Ministerului pentru Societatea Informațională în 2013. - Achiziționarea echipamentului - Încărcarea datelor din Sistemul Unic de Management al Informației (SMIS) ca parte a etapei de testare - Actualizarea bazei de date în timp real (inclusiv importul de date din SMIS în timp real) - Modificarea legislației naționale privind ajutorul de stat pentru a introduce obligația ca inițiatorii/concedenții ajutorului de stat să folosească baza de date 	<p>Martie - octombrie 2014</p> <p>Mai - iunie 2014 Iulie 2014</p> <p>August - octombrie 2014</p> <p>Noiembrie 2014</p> <p>Octombrie 2015 - Decembrie 2015</p> <p>Ianuarie 2016</p> <p>Decembrie 2015</p> <p>2014-2020</p>	

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
6. Legislația de mediu referitoare la evaluarea impactului asupra mediului (EIM) și la evaluarea strategică de mediu (ESM)	– Măsuri de formare și de diseminare a informațiilor pentru personalul implicat în punerea în aplicare a Directivei EIM și a Directivei ESM	<ul style="list-style-type: none"> – A fost planificată formarea corespunzătoare a personalului implicat în punerea în aplicare a Directivei EIM și a Directivei ESM la toate nivelurile relevante. Pentru perioada 2014-2020, formarea autorităților competente și implicate va fi elaborată pe baza unui plan strategic și de formare elaborat prin intermediul asistenței oferite de JASPERS. – Strategia de formare va include indicații cantitative (număr de sesiuni, programă, număr estimat de participanți etc.) – Strategia și planul de formare cuprind 2 cicluri: 2014 - 2016 și 2017 - 2020. – Primul ciclu (2014 – 2016) al strategiei și planului va fi organizat în două etape, pentru aproximativ 400 de angajați în fiecare etapă. Fiecare etapă include: <ul style="list-style-type: none"> o formare EIM: 15 sesiuni, 3 zile pentru fiecare sesiune; o formare ESM: 15 sesiuni, 3 zile pentru fiecare sesiune. – Elaborarea formării în prima etapă din primul ciclu al strategiei și planului – Elaborarea unei evaluări intermediare a nevoilor de formare la finalul primei etape. Evaluarea va fi luată în considerare pentru organizarea celei de-a doua etape. – Punerea în aplicare a celei de-a doua etape din primul ciclu al strategiei și planului 	Prima etapă 2014 - 2016 A doua etapă 2017 - 2020	Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice
7. Sisteme statistice și indicatori de rezultat Existența unei baze statistice, necesară pentru realizarea evaluărilor de stabilire a eficacității și impactului programelor. Existența unui	<p>Au fost instituite măsuri de colectare și agregare a datelor statistice cu următoarele elemente:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identificarea surselor și mecanismelor care asigură validarea statistică; 	<ul style="list-style-type: none"> – Elaborarea și aprobarea procedurilor de monitorizare a indicatorilor financiari și fizici ai POR, care vor conține informații privind organismele responsabile pentru colectarea modalităților de procesare a acestora. – Adaptarea SMIS/MySMIS la cerințele Regulamentului Delegat (UE) nr 480/2014 	31.12.2015	MDRAP/ AM POR

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Ațiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
sistem de indicatori de rezultat, necesar pentru selectarea acțiunilor care contribuie cel mai eficace la obținerea rezultatelor dorite, pentru monitorizarea progreselor înregistrate și pentru evaluarea impactului.	<p>Au fost instituite măsuri de colectare și agregare a datelor statistice cu următoarele elemente:</p> <p>- măsuri pentru publicarea și punerea la dispoziția publicului a datelor agregate;</p>	<p>– Elaborarea și aprobarea în CM a Strategiei de Comunicare, care va include măsurile pentru publicarea și punerea la dispoziția publicului a datelor agregate</p>	30.12.2015	MDRAP/ AMPOR
	<p>- Proceduri instituite pentru a se asigura că toate operațiunile finanțate de program adoptă un sistem de indicatori eficace.</p>	<p>– Elaborarea și aprobarea procedurilor de monitorizare a indicatorilor financiari și fizici ai POR, care vor conține informații privind organismele responsabile pentru colectarea modalităților de procesare a acestora.</p> <p>– Elaborarea și aprobarea în CM a Planului de Evaluare a Programului care va identifica datele necesare evaluărilor și realizarea ulterioară a aranjamentelor de colectare sau accesare a datelor necesare evaluărilor de impact, altele decât cele furnizate de sistemul de monitorizare</p>	31.12.2015	MDRAP/ AMPOR

SECȚIUNEA 10. REDUCEREA SARCINII ADMINISTRATIVE PENTRU BENEFICIARI

Rezumat al evaluării sarcinii administrative a beneficiarilor și, dacă este cazul, acțiunile planificate însoțite de un grafic indicativ de reducere a sarcinii administrative.

Simplificarea și îmbunătățirea legislației în vederea sprijinirii mediului de afaceri și reducerii costurilor administrative reprezintă priorități importante pentru Guvernul României. De asemenea, Ministerul Fondurilor Europene ia măsuri pentru reducerea sarcinii administrative generate de activitățile și costurile administrative suplimentare necesare pentru ca beneficiarii să obțină și să utilizeze fonduri ESI.

În ultima perioadă, au fost adoptate deja măsuri pentru reducerea sarcinii administrative asupra beneficiarilor, ceea ce a avut un impact semnificativ asupra creșterii absorbției; de exemplu:

- stabilirea unui interval clar, de 20 de zile, pentru procesarea cererilor de plată;
- instituirea unui mecanism de decontare a cererilor de plată pentru toți beneficiarii proiectului, care permite decontarea directă a facturilor primite de la furnizori pentru fondurile alocate din Trezoreria statului;
- eliminarea constrângerilor artificiale impuse pentru achizițiile efectuate de către beneficiarii din sectorul privat;
- elaborarea unui ghid privind principalele riscuri identificate în achizițiile publice.

Această abordare va continua în perspectiva financiară 2014-2020. Primul pas a fost instituirea noului cadru instituțional pentru perioada de programare 2014-2020, pentru a asigura o coordonare îmbunătățită a fondurilor printr-o decizie de gestiune unitară a programării/utilizării fondurilor, cu aplicarea unor norme mai simple și mai clare.

De asemenea, dat fiind angajamentul României de a reduce sarcina administrativă pentru beneficiari, MFE a comandat un studiu de evaluare pentru a analiza sarcina administrativă asupra beneficiarilor FESI. Primul obiectiv al studiului este identificarea obligațiilor de informare pe care le au beneficiarii fondurilor structurale și de coeziune și beneficiarii politicii agricole comune a UE, obligații care decurg din aplicarea legislației europene la nivel național, precum și a activităților administrative care urmează să fie întreprinse pentru a respecta aceste obligații. Raportul va include recomandări și instrumente de simplificare pentru reducerea sarcinilor administrative, împreună cu o estimare a reducerii costurilor administrative.

La începutul lunii iunie a fost publicată o primă ediție a raportului de evaluare, care include propuneri generale de simplificare, bazate pe prima rundă de interviuri și de grupuri tematice cu beneficiarii și cu reprezentanții autorităților de management. Recomandările sunt structurate pe etapele principale ale ciclului proiectului: depunerea cererilor și atribuirea contractelor, punerea în aplicare și etapa ulterioară punerii în aplicare, existând și sugestii orizontale. Raportul final va fi publicat în

septembrie. Toate recomandările finale vor fi analizate, iar apoi va fi elaborat un plan de acțiune pentru punerea lor în aplicare.

Simplificarea prevăzută pentru punerea în aplicare a politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020 este structurată pe trei axe:

- Etapa de **depunere a cererilor și de atribuire a contractelor**: (informarea adecvată a beneficiarilor asupra calendarului de lansare a apelurilor de proiecte, reducerea documentelor solicitate în etapele de evaluarea și contractare a proiectelor ș.a.),
- Etapa **punerii în aplicare**: (simplificarea documentelor de plată, asigurarea unor orientări coerente și unitare, actualizarea procedurilor și informarea adecvată a abeneficiarilor etc.)
- **Acțiuni orizontale**: (implementarea sistemului informatizat care să asigure schimburi electronice de date între autorități și beneficiari; integrarea progresivă a gestionării bazate pe riscuri, introducerea semnăturii electronice pentru asigurarea valabilității juridice a documentelor electronice ș.a.);

Pentru a garanta punerea în aplicare și îmbunătățirea acțiunilor de simplificare propuse, la nivelul AP va fi instituit un grup de lucru funcțional dedicat simplificării, sub coordonarea MFE. La nivelul fiecărui program operațional, etapa punerii în aplicare a acțiunilor de simplificare va fi monitorizată îndeaproape de Comitetul de monitorizare. Rezultatele punerii în aplicare a acțiunilor de simplificare vor fi analizate în cadrul unei evaluări a îmbunătățirilor, care va fi prevăzută în planul de evaluare. Fiecare autoritate de management va colecta opiniile și propunerile beneficiarilor o dată la doi ani, prin intermediul unor chestionare și interviuri, în vederea efectuării unor simplificări ulterioare.

SECȚIUNEA 11. PRINCIPII ORIZONTALE

[Referință: Articolul 96 alineatul (7) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]

11.1 Dezvoltarea durabilă

Descrierea acțiunii specifice pentru luarea în considerare a cerințelor de protecție a mediului, eficienței resurselor, diminuarea și adaptarea la schimbările climatice, rezistența la dezastre, prevenirea și gestionarea riscului în selectarea operațiilor.

Programul Operațional Regional va contribui la susținerea și promovarea progreselor economice și sociale durabile la nivelul regiunilor din România, acțiunile prevăzute a fi implementate în perioada 2014-2020 având o contribuție semnificativă la dezvoltarea durabilă a regiunilor.

Dezvoltarea infrastructurii de transport va contribui la optimizarea / fluidizarea traficului, drumurile de ocolire reducând nivelul poluării, mai ales din interiorul orașelor. De asemenea, vor fi protejate habitatele diferitelor specii avi-faunistice, mai ales în cazul în care artera de transport reabilitată traversează sau se află în apropierea unei arii naturale protejate.

În același spirit, promovarea unor alternative de transport la autoturismele individuale și prin modernizarea parcului de vehicule destinat transportului public va conduce la reducerea emisiilor de carbon în aglomerările urbane. Pentru a răspunde provocărilor legate de Strategia 2020, precum și pentru a subsuma investițiile în transportul public urban vor fi realizate planuri de mobilitate urbană durabilă pentru a limita emisiile gazelor cu efect de seră datorate transportului motorizat.

Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon va fi asigurată, în primul rând, prin oferirea opțiunilor de transport alternativ, faptul că orașele vor deveni spații mai bune de trăit pentru cetățeni, scăderea emisiilor de noxe având un rol important în protejarea sănătății locuitorilor și în promovarea unui viitor mai durabil pentru toți. Rezultatul pozitiv va fi amplificat de implementarea unor strategii durabile în domeniul transportului public și de schimbare a mentalității la nivelul unui număr relevant de utilizatori de autoturisme în arealul urban.

În vederea îmbunătățirii calității mediului în zonele urbane, acțiunile din cadrul axe dezvoltare urbană vor contribui la revitalizarea orașelor, la regenerarea spațiilor urbane degradate și abandonate prin crearea condițiilor necesare pentru o dezvoltare durabilă urbană.

Un element important al dezvoltării durabile îl reprezintă asigurarea eficienței energetice și utilizarea durabilă a energiei. Promovarea investițiilor în acest domeniu cu scopul de a îmbunătăți eficiența energetică în clădirile rezidențiale și sistemele de iluminat public în orașe va avea ca rezultat reducerea consumului de energie primară la nivelul clădirilor rezidențiale și a sistemelor de iluminat public, concomitent cu reducerea gazelor cu efect de seră.

De asemenea, acțiunile prevăzute a fi implementate pentru conservarea, protecția, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural se vor concentra asupra conservării resurselor turistice naționale, al unui mediu curat, răspunzând astfel

principiilor dezvoltării durabile. În acest sens, dezvoltarea durabilă a turismului trebuie să se realizeze în concordanță cu planurile de amenajare a teritoriului, care precizează nivelul de protecție în care se înscrie obiectivul care trebuie reabilitat.

De asemenea, vor fi luate măsuri de reducere a efectelor investițiilor realizate prin POR asupra mediului, în conformitate cu recomandările din Evaluarea Strategică de Mediu, realizată prin evaluarea ex-ante a programului. În acest sens, în cadrul procesului de selecție, toate proiectele vor fi evaluate din perspectiva protecției mediului pentru a determina dacă impactul acțiunii este limitat sau nesemnificativ.

11.2 Egalitatea de șanse și nediscriminarea

Descriere a acțiunii specifice de promovare a egalității de șanse și prevenire a discriminării de gen, pe criterii de origine rasială sau etnică, religie sau credință, handicap, vârstă sau orientare sexuală în timpul pregătirii, proiectării și implementării programului operațional și, în special, în legătură cu accesul la finanțare, luând în considerare nevoile diferitelor grupuri-țintă expuse riscului acestor tipuri de discriminare și, mai ales, cerințele pentru asigurarea accesibilității pentru persoanele cu handicap.

Egalitatea de șanse are la bază asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități sau orientare sexuală.

Conform Regulamentul Consiliului Uniunii Europene nr. 301/2014 egalitatea de șanse constituie unul dintre principiile de intervenție ale Fondurilor Europene Structurale și de Investiții, care trebuie respectat pe tot parcursul implementării acestor fondurilor, atât în faza de programare cât și în faza de implementare a programelor operaționale.

Pentru promovarea egalității de gen în cadrul POR s-a vizat o abordare orizontală prin care s-a avut în vedere integrarea sistematică a acestui principiu în toate fazele POR, respectiv cea de programare, implementare, monitorizare, raportare și evaluare la toate nivelurile de guvernare și management, precum și pentru toți actorii implicați. Astfel, în procesul de elaborare a POR s-a avut în vedere implicarea autorităților cu responsabilități în domeniul egalității de gen (precum Direcția pentru ocupare și egalitate de șanse din cadrul MMFPSPV, Agenția Națională pentru Romi, diverse ONG-uri reprezentative pentru comunitatea roma etc.) și care reprezintă interesele grupurilor țintă vizate. Un rol important în acest sens l-a avut procesul de consultare publică, ce a oferit oferind posibilitatea diverșilor stakeholderi interesați să se implice în dezvoltarea POR, fapt care a condus la rafinarea intervențiilor în scopul maximizării impactului lor.

În cadrul Programului Operațional Regional 2014-2020 accesul la educație este apreciat ca fiind unul din domeniile prioritare de intervenție pentru promovarea unei societăți axate pe respectarea drepturilor omului și susținerea diversității. Dincolo de intervențiile legislative punctuale, combaterea discriminării de gen este condiționată de existența unui sistem educativ favorabil egalității de șanse și dezvoltării personale prin îmbunătățirea condițiilor infrastructurii educaționale pentru asigurarea premiselor materiale necesare unui proces educațional la nivel european și creșterea participării

populației școlare și a adulților la procesul educațional.

De asemenea, investițiile realizate prin POR 2014 – 2020 în infrastructura de sănătate și socială vor contribui la creșterea calității serviciilor, la reducerea inegalităților în ceea ce privește starea de sănătate oferite la nivel național prin eficientizarea serviciilor integrate sanitare și sociale. Totodată Programul Operațional Regional are în vedere prin sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban asigurarea accesului nediscriminatoriu la serviciile de asistență socială, pentru toți cetățenii, acordând o atenție specială grupurilor sociale defavorizate (populația de etnie romă, persoane cu dizabilități, persoane vârstnice fără sprijin, copii din familii dezorganizate, persoane - victime ale violenței domestice, etc.). Se urmărește astfel incluziunea socială a acestora și sporirea gradului lor de independență. Mai mult, acest domeniu de intervenție prevede crearea facilităților de acces precum și dotări cu echipamente specifice destinate persoanelor cu dizabilități.

De altfel, importanța *accesibilității* la nivel european a fost recunoscută și cu prilejul stabilirii liniilor directe pentru finanțarea proiectelor europene în exercițiu financiar 2014 - 2020, Comisia Europeană stabilind că accesibilitatea va fi o *condiționalitate generală* care va trebui îndeplinită de toate statele membre prin instituționalizarea unor mecanisme pentru a asigura monitorizarea implementării articolului 9 (Accesibilitate) al Convenției Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități în pregătirea și implementarea programelor operaționale.

În POR 2014-2020 se vor finanța investiții în infrastructura socială, care să contribuie la promovarea incluziunii sociale. O atenție specială se va acorda persoanelor aparținând minorității rome, pentru a le ajuta să se integreze pe piața muncii și a le asigura condiții optime de locuire. Se vor finanța investiții în blocurile de locuințe în care se concentrează populație cu venituri reduse și categorii de familii marginalizate și vulnerabile, care vor contribui la promovarea incluziunii sociale.

De asemenea, proiectele finanțate în cadrul îmbunătățirii infrastructurii rutiere de importanță regională și locală vor contribui la scoaterea din izolare a unor comunități, la creșterea gradului de mobilitate a populației zonei, și implicit la integrarea activă pe piața muncii, îndeosebi a grupurilor sociale dezavantajate și marginalizate.

Principiul egalității de șanse este un criteriu de selecție a proiectelor, iar potențialii beneficiari de asistență financiară prin POR au obligația să demonstreze că proiectele propuse nu contravin acestui principiu.

11.3 Egalitatea de gen

Descrierea contribuției programului operațional la promovarea egalității de gen și, dacă este cazul, aranjamentele prin care se asigură integrarea acestei perspective la nivelul programului operațional și al operațiunilor.

Egalitatea de gen este drept fundamental, o valoare a Uniunii Europene și o condiție necesară în vederea atingerii obiectivelor UE de creștere, ocupare a forței de muncă și coeziune socială. Una dintre principalele provocări este reprezentată de creșterea gradului de ocupare a forței de muncă în rândul femeilor, de îmbunătățirea situației femeilor pe piața muncii și de eliminarea diferențelor dintre genuri. În mod evident, egalitatea de șanse, în general, și cea de șanse și tratament între femei și bărbați în mod particular, reprezintă un proces social complex, determinat în timp și condiționat nu numai de factori obiectivi (economici cei importanți), dar și de factori socio-culturali, subiectivi, dintre care tradițiile, obiceiurile și stereotipurile de gen.

Promovarea perspectivei de gen în politicile din țara noastră se menține ca fiind o constantă la nivel național și, în acest sens, direcția de specialitate din Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice a elaborat și va implementa cea de-a treia Strategie națională în domeniul egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și Planul general de acțiuni pentru implementarea Strategiei, pentru o perioadă de 4 ani, respectiv 2014-2017.

În ceea ce privește egalitatea de șanse între femei și bărbați, POR va avea în vedere, pe baza indicatorilor de gen și în conformitate cu Strategia națională în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați :

- Asigurarea participării echilibrate a femeilor și bărbaților pe piața muncii
- Asigurarea egalității de șanse în educație și formare profesională
- Încurajarea femeilor antreprenori
- Reconcilierea vieții profesionale cu viața de familie

În domeniul dezvoltării regionale va fi acordată atenție egalității de gen în special prin încurajarea participării femeilor la activități socio-economice și de crearea de noi locuri de muncă prin sprijinirea firmelor și crearea sau reabilitarea infrastructurii și serviciilor care contribuie la reconcilierea între familie și viața profesională și de asemenea prin asigurarea accesului egal la noile tehnologii ajutând grupurile sociale defavorizate să participe la o societate bazată pe cunoaștere.

SECȚIUNEA 12. ELEMENTE SEPARATE

12.1 Proiecte majore care vor fi implementate pe parcursul perioadei de programare

Tabelul 27: Lista proiectelor majore

Proiect	Notificarea/data de depunere planificată (an, trimestru)	Data planificată pentru începerea implementării (an, trimestru)	Data planificată a finalizării (an, trimestru)	Axe prioritare/Priorități de investiții
Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară, în zonele rurale din România	2015 -Trimestrul II	2015 – trimestrul IV	2023 – trimestrul IV	Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară, în zonele rurale din România

12.3 Parteneri relevanți implicați în pregătirea programului

1. Ministerul Fondurilor Europene
2. Ministerul Afacerilor Interne
3. Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice
4. Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice
5. Ministerul Transporturilor
6. Ministerul Economiei
7. Ministerul Educației Naționale
8. Ministerul Culturii
9. Ministerul Sănătății
10. Ministerul pentru Societatea Informațională
11. Ministerul Justiției
12. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
13. Agenția Națională pentru Romi
14. Consiliul Economic și Social
15. Uniunea Națională a Consiliilor Județene
16. Asociația Municipiilor din România
17. Asociația Orașelor din România
18. Asociația Comunelor din România
19. Federația Zonelor Metropolitane și Aglomerărilor Urbane din România
20. Federația Autorităților Locale din România
21. Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Est
22. Agenția de Dezvoltare Regională Sud-Muntenia
23. Agenția de Dezvoltare Regională Sud-Est
24. Agenția de Dezvoltare Regională BI

25. Agenția de Dezvoltare Regională Vest
26. Agenția de Dezvoltare Regională SV Oltenia
27. Agenția de Dezvoltare Regională NV
28. Agenția de Dezvoltare Regională Centru
29. Consiliul de Dezvoltare Regională NE
30. Consiliul de Dezvoltare Regională SE
31. Consiliul de Dezvoltare Regională Sud Muntenia
32. Consiliul de Dezvoltare Regională SV Oltenia
33. Consiliul de Dezvoltare Regională Vest
34. Consiliul de Dezvoltare Regională de Dezvoltare Regională NV
35. Consiliul de Dezvoltare Regională Centru
36. Consiliul de Dezvoltare Regională BI
37. Patriarhia Română
38. Asociația Profesională Drumuri și Poduri
39. Fondul Român de Dezvoltare Socială
40. Institutul Național de Statistică
41. Consiliul Concurenței
42. Comisia Națională de Prognoză
43. ROMACT- Programul European pentru Integrarea Romilor
44. Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii
45. ANCS- Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică
46. Oficiul Național al Registrului Comerțului
47. Camera de Comerț și Industrie a României
48. Camera de Comerț, Industrie și Agricultură, Timiș
49. Camera de Comerț și Industrie Ilfov
50. Camera de Comerț și Industrie a Municipiului București
51. Consiliul de Coordonare Națională a Pactelor Regionale pentru Ocuparea și Incluziunea Socială- Asociația „Pactul Regional pentru Ocuparea și Incluziune Socială București-Ilfov”
52. Fundația SOROS România
53. Asociația Națională a Stațiunilor Turistice din România
54. Centrul de Geografie Regională-Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj Napoca
55. Centrul de Studii Europene-Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iași
56. ACRAFE-Asociația Consultanților din România pentru Accesarea Fondurilor Europene
57. AMCOR-Asociația Consultanților în Management din România
58. Liga Asociațiilor de Proprietari Habitat
59. BPIE-Institutul European în Performanța Energetică a Clădirilor
60. Asociația Producătorilor de Materiale de Construcții din România
61. Asociația Română a Antreprenorilor de Construcții
62. Consiliul Român pentru Clădiri Verzi
63. Asociația Auditorilor Energetici pentru Clădiri
64. Autoritatea Națională de Reglementare Energie
65. Asociația Română pentru Promovarea Eficienței Energetice
66. Institutul de Politici Publice
67. UNICEF

68. Fundația pentru o Societate Deschisă
69. Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
70. Banca Europeană de Investiții
71. Banca Mondială
72. Administrația Națională a Penitenciarelor
73. Hope and Homes for Children Romania
74. Asociația Română pentru Iluminat
75. Deloitte
76. Ernst&Young
77. GIZ-Societatea Germană pentru Cooperarea Internațională
78. GEA-Strategy&Consulting S.A
79. Primaria Municipiului Bucuresti
80. Asociația Română de Biomasă și Biogaz
81. Mitropolia Moldovei și Bucovinei
82. Asociația Română a Băncilor
83. Institutul de Studii și Proiectări Energetice
84. Autoritățile Publice Locale

ANEXE (încărcate în sistemul electronic de schimb de informații sub formă de fișiere separate):

- Proiect de raport privind evaluarea ex ante cu rezumat (obligatoriu)
[Referință: Articolul 55 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]
- Documentația referitoare la evaluarea aplicabilității și îndeplinirii condiționalităților ex-ante (după caz).
- Aviz al organismelor naționale de promovare a egalității privind secțiunile 11.2 și 11.3 (după caz) (Referință: Articolul 96 alineatul (7) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]
- Rezumat al cetățenilor, cu privire la programul operațional (după caz).